SB×811 R4.Y.Y N1 / [illegible]NOMIES
— BERTACHINUS

5 - 51 - 2

£30|-|-

Tractatus de Gabellis.

Solēnis et hodierne practice q̄ cōmodissimus Tractatus, vectigalium gabellarūve casus etiam quotidianos decidens, per egregium Juris vtriusqȝ lumē. d. Jo. Bertachinū de firmo editus: nuncqȝ primū summarijs numeratim auctus: curaqȝ nō mediocri repurgatus hic habetur..

1 5 3 3

[illegible]

Index Alphabeticus Summariorum

numeris prenotatorum singulares materias in hoc excellenti opusculo iuris studiosis vtilitatem non paruam allaturo contentas distincte continens. Et primo.

¶De litera A.

Absolutio sacerdotis in cōfessione non valet sine forma.in tertia parte octaue partis prin.nu.29. fo.xlv.
Accusatio pro qua debetur gabella diuersimode venit cōsideranda. in quinta parte prin.nu.7. fo.xxv.
Accessoriū semper sequitur principale.in.vj.pte prin.nu.2. fo.xxvj.
Additio ad libellū an debeat mutare gabellā.i.v.pte pn.nu.19.fo.eo.
Alienatio rei ecclesiastice vel ciuitatis forma iuris nō seruata habetur nulla.in.iij.parte.viij.partis princi.nu.29. fo.xlv.
Alienationis nomine continetur omnis contractus dominij translatiuus:etiam transactio.in tertia parte.viij.partis.nu.7. fo.xlj.
Ambasiatores an et pro quibus rebus teneantur soluere gabellas.in.vij.parte principali.numero.23. fo.xxxij.
Ambasiatores an possint cōueniri in loco ad quē vadūt.in.vij.pte prin.nu.24.fo.xxxij.
Appellatione lapidū nō veniunt lapides ꝑcioli.in.ij.pte.viij.par.pn.nu.10. fo.xxxviij.
Appellatiōe mancipiorū an veniat ptus.in.j.parte.viij.partis prin.nu.vj. fo.xxxvj.
Appellatione alienationis an veniat res habita pro derelicta.in.iij. parte.viij.partis principa.numero.9. fo.xlij.
Nomine alienatiōis que veniant.in.iij.parte.viij.partis princ.nu.9. fo.xlij.
Appellatione emptionis an contineatur permutatio:aut contractus dominij translatiuus aut quelibet alienatio.in.iij.parte.viij.partis prin.nu.3. fo.xlj.
Appellatione cōtractus an veniat simplex renunciatio.in.iij.parte.viij.partis princ. numero.46. fo.xlvij.
Augusta vel fiscus an teneantur ad vectigalia.in.vij.parte prin.nu.16. fo.xxxj.

¶De litera B.

Baro vel communitas habentes ius exigendi gabellas in territorijs suis an teneantur custodire territoria sua.in quarta parte principali. numero.8. fo.xxj.
Bona fides non patitur bis idem exigi.in quinta parte principali. numero.6. fo.xxiiij.

¶De litera C.

Citatus ad locū pestiferū non tenetur comparere : nec potest dici contumax.in scđa parte prin.nu.26. fo.xv.
Ciuis vnius ciuitatis si vendat rem in alia ciuitate in qua soluere debeat gabellam.in.vj.parte prin.nu.4. fo.xxvij.
Ciuitates an possint imponere gabellas aut pedagia aut alia iura sibi indicere.ibidem.nu.5.
Clericus an teneatur ad collectas.in septima parte prin.nu.12. fo.xxx.
Clericus fraudulenter deferens res alienas an sit exemptus a solutione gabellarū. in septima parte prin.nu.29. fo.xxxiij.
Clerici an possint gabellas conducere.in.iij.parte prin.nu.29. fo.xviij.
Clerici an teneantur ad solutionē gabellarum vigore statuti tā de cōtractibus ꝙ rebus. in septima parte prin.nu.8. fo.xxix.
Collecta an debeat solui pro re prophana facta ecclesiastica:aut ecōuerso pro ecclesiastica facta prophana.in septima parte prin.nu.12. fo.xxx.

Collector pedagij an et quo casu possit prohiberi.in.j.parte prin.nu.24. fo.x.
Colonus an teneatur soluere gabellas de rebus quas defert ad domū dñi sui.in.vij. parte prin.nu.10. fo.xxix.
Colonis an possit regulariter imponi collecta.in.vij.parte.nu.11. fo.xxx.
Communitas vel dñs territorij an post locationē gabellarū teneant ad solutionē gabellarum.in.vij.parte prin.nu.15. fo.xxxj.
Concessio pedagij quid importet aut cōprehendat.in.j.pte prin.nu.21. fo.ix.
Concessio vsusfructus alicuius castri an cōprehendat etiā dominiū.in.j.parte princ. numero.22. fo.ix.
Conciliū aliquod legitimū totū populū representat.in.j.parte prin.nu.6. fo.v.
Conducens gabellas an illarū ius emēdo liberetur a debito cōductiōis.in.ij.pte pri. nume.17. fo.xiiij.
Conducens gabellas vno anno an possit cogi ad conducendū anno sequēti.in.ij.pte prin.nu.5. fo.xij.
Cōductor gabellarū si propter iniustā exactionē a trāseuntibus deterreat eos vt de cetero pre timore nemo trāsire velit p illud territoriū vñ communitati preiudiciū affert an teneatur ad interesse.in.iiij.pte princi.nu.9. fo.xxj.
Cōductori fundi realiter fit remissio propter sterilitatem.in scda parte princip.numero.27. fo.xvj.
Conductore gabellarum illas alteri locante si illum primum contingat fugere aut effici non soluendo an in subsidium erit contra scdm conductorem agendū de pretio cum primo conducto.in.ij.pte prin.nu.12. fo.xiij.
Conductores gabellarū diuidentes societatē et administrationē gabellarū qualiter fisco soluent debitū aut contra quem aget fiscus ad pretium.in.ij.parte princi. numero.14. fo.xiiij.
Contractus venditionis plurium rerum an plures gabellas exigat.in.v.parte prin. numero.15. fo.xxvj.
Contractus vel obligatio an valeant inter patrem et filium.in.vij.parte princi.numero.30. fo.xxxiij.
Contractus censualis quis et quare dicatur.in preludijs.nu.7. fo.j.
Contractus quando dicatur nullus.in.iij.parte.viij.partis prin.nu.17. fo.xlij.
Contractus de quo soluenda est gabella etiam sub pena an per non solutionem gabelle reddatur nullus.in.iij.parte.viij.partis prin.nu.32. fo.xxv.
Contractus iuxta formam statuti non obseruatus an ipso iure sit nullus.in.iij.pte viij.partis prin.nu.26. fo.xliiij.
Contractus an vicietur si pro illo soluatur gabella minus debita.in.iij.parte.viij. partis princi.nu.7. fo.xlvij.
Contractu in vno loco celebrato instrumentum aūt in alio in quo soluenda sit gabella.in.vij.parte prin.nume.3. fo.xxvj.
In contractu locationis gabellarū que veniāt.in.ij.parte prin.nu.23. fo.xv.

De litera D.

Decima papalis potius dicenda est collecta q̄ tributū.vide in preludijs numero.12. fo.ij.
Deferens res communes si fraudet gabellam an res absentis et inscij incidāt in cōmissum.in.ix.pte prin.nu.26. fo.lj.
Doctor conductus ad legēdum p certo salario an p illo teneatur ad gabellā.in.iij parte princi.nu.24. fo.xxiij.
Doctor legens an teneatur soluere gabellam pro salario recepto.in.vij.pte princi.numero.39. fo.xxxiiij.

Dñs an teneat pro famulis soluere pedagiũ.in.vij.pte prin.nu.19. fo.xxxi.
Dñs an teneatur ꝓ damno dato a famulo.in.vij.pte prin.nu.19. fo.xxxi.
Domus debitoris gabelle existentis non soluendo an pro solutione possit destrui.in iiij.pte prin.nu.12. fo.xxi.
Donatio inter patrem et filium an sit valida:et an donatio filio ꝑ patrẽ facta possit in legitimã cõputari.in.vij.pte prin.nu.3. fo.xxxiij.
Donatio an veniat appellatione venditionis.in.iij.parte.viij. partis princip.numero.4. fo.xli.

¶De litera E

EDictũ de publicanis in quibus locum habeat et an in venetis.in preludijs.nu.14. fo.v.
Edificiũ in mari situatũ cedit edificãti et est liberũ.in.i.pte prin.nu.7. fo.v.
Ementes salinas in terris ecclesie aut sal deferẽtes ꝑ terras ecclesie an teneantur ad gabellas.in.vij.pte prin.nu.21. fo.xxxij.
Emptori vel locatori gabellarum an propter guerrã fiat ꝓtij remissio.in.ij.pte.princi.nu.24. fo.xv.
Emptori pedagij an fiat remissio propter paucitatem transeuntium.in.ij.pte princi.nu.29. fo.xvij.
Error in scriptura gabellarij an debeat nocere mercatori bona fide versato.in.ix.pte prin.nu.29. fo.li.
Exceptio nõ solute gabelle de cõtractu ex forma statuti soluende an possit inter mercatores obijci.in.iij.pte.viij.ptis.nu.19. fo.xliij.
Excusatio competens principali competit etiam fideiussori.in.iiij.pte.viij.ptis princi.nu.9. fo.xlviij.
Excusatio nõ solute gabelle contra executionem guarentigie opposita qualiter ⁊ per quem sit probanda ibidem.nu.10.
Exemptio de non soluendo gabel.in eundo ad nundinas an intelligenda sit etiã in redeundo.in.vij.pte prin.nu.46. fo.xxxv.

¶De litera F

FIscus vel cõitas infra q̃tum tempus possit res in cõmissum rõne gabelle non solute vẽdicare.in nona pte prin.nu.5. fo.li.
Forẽsis cõtrahẽs in loco statuti disponentis solui gabellas de contrahentibus an teneatur ad solutionem illarũ.in.vij.parte prin.nu.6. fo.xxviij.
Forẽsis quis dicatur et an illi possit imponi collecta.in septima parte principi.numero.7. fo.xxix.
Forẽsis intrãs portã ciuitatis cũ reb⁹ de quib⁹ solui dꝫ gabella an teneat̃ illas ꝑsentare gabellarijs: qḋ si nõ faciat an dicat̃ fraudẽ ꝯmittere.in.ix.pte pri.nu.19. fo.li.
Forma a lege tradita nõ seruata vitiat̃ act⁹ quidẽ de forma a principe data.i.iij.pte.viij.partis prin.nu.28. fo.xliiij.
Fraudare gabellas an sit licitum.in.ix.pte prin.nu.1. fo.l.
Fraudãs gabellas qua pena sit puniendus.in.ix.pte prin.nu.4. fo.li.
Fraudãs gabellas an possit capi pro represalijs.in.ix.parte prin.nu.17. fo.li.
Cõtra fraudãtem gabellas an possit ferri sñia diffinitiua lite nõ cõtestata.in.ix.parte prin.nu.20. fo.li.
Pro fundo descripto in catastro emptoris ⁊ vẽditoris an diuersa sit soluẽda gabella.in.v.parte prin.nu.18. fo.xxvi.
Fur penitẽs et restituẽs rem furtiuã an euitet penã.in.iiij.parte prin.nu.7. fo.xxi.

De litera G.

Gabella pro fructibus a colono soluta an iterū veniat a dño pro pensione fundi soluēda.in.v.pte princi.nu.j. fo.xxiij.
Gabella soluta de promissione de vendēdo an iterū sit de venditione soluēda.in.v.parte prin.nu.3. fo.xxiij.
Gabella soluta de cōtractu promissiōis an debeat etiā solui pro adiudicatione bonorū.in.v.parte. prin.nu.4. fo.xxiiij.
Gabella soluta in cōtractu an etiā sit soluenda in distractu.in quinta parte princip. numero.5. fo.xxiiij.
Gabella pro vna re semel soluta nō est iterū pro eadē si reficiatur soluēda.in.v.parte prin.nu.6. fo.xxiiij.
Gabella contractus conditionalis in quo loco sit soluenda.in septima parte principa. numero.1. fo.xxvj.
Gabella statutaria venit in loco statuti soluēda.in.vij.pte prin.nu.6. fo.xxvij.
Gabella an sit in mari soluēda.in.vij.parte prin.nu.7. fo.xxvij.
Gabella an sit pro cadauere soluenda.in secunda parte octaue partis principa.numero.15. fo.xxxix.
Gabella an sit soluēda pro rebus emptis in nūdinis.in.ij.parte octaue partis princi. numero.16. fo.xxxix.
Gabella an sit soluēda pro rebus ad culturā necessarijs.in.ij.pte octaue partis princi.numero.17. fo.xxxix.
Gabella an sit soluēda de rebus necessarijs ad fabricationē vel refectionē domus.in ij.parte octaue ptis princi.nu.18. fo.xxxix.
Gabella an sit soluēda pro rebus in portū illatis vi tēpestatis vel incursu hostiū vel piratarū.in.ij.pte octaue ptis prin.nu.7. fo.xxxviij.
Gabella an sit soluēda de rebusque portantur in exercitū vel fiscū.in.ij.parte octaue parte prin.nu.9. fo.xxxvij.
Gabella an sit soluēda de anulis et vestibus quas portāt.in.ij.pte octaue partis principa.numero.2. fo.xxxvj.
Gabella an debeat solui de re inestimabili.in.ij.pte octaue ptis prin.nu.3. fo.xxxvij.
Gabella soluēda pro quātitate an extendatur ad rem petitā.in.ij.pte octaue partis prin.nu.4. fo.xxxviij.
Gabella an sit soluēda pro re habita pro derelicta.in secūda parte octaue partis principa.nu.5. fo.xxxviij.
Gabella soluta de cōtractu cōditionali tēpore cōtractus an iterū debeat solui tēpore existētis cōditiōis.in.v.pte prin.nu.11. fo.xxv.
Gabella soluta de cōtractu vēditiōis facte procuratori emptoris vigore statuti an iterū solui debeat de cessione sequēte vēditionē.in.v.pte prin.nu.12. fo.xxv.
Gabella vel vectigal pro quibus bonis sit soluenda.in preludijs nu.5. fo.j.
Gabella an sit de animalibus p transitū ductis soluenda.in.j.pte octaue ptis princi. numero.1. fo.xxxvj.
Gabella an possit p barones imponi.in.j.pte prin.nu.4. fo.iiij.
Gabella et vectigal an sunt equiuoca.in preludijs.nu.2. fo.j.
Gabella soluēda de omnibus animalibus an comprehendat animalia mortua.in j. pte octaue partis prin.nu.7. fo.xxvj.
Gabella soluta de animali vēdito si reddatur animal vēditori an reddēda sit et gabella .in.j.pte octaue ptis prin.nu.8. fo.xxxvij.
Gabella pluribus debita an possit a quolibet in insolidum exigi.in.iiij.parte principa. numero.13. fo.xxij.
Gabella soluenda de quolibet animali an intelligatur de nondum parto.in.j.par-

te octaue partis princi.numero.5. fo.xxxvj.
Gabella de legato repudiato a legatario per quem solui debeat.in quinta parte.viij. partis princi.numero.12. fo.xlix.
Gabella an sit soluẽda de legato male ablatorum incertorum ibidem.numero.13.
Gabella an sit soluenda de legato vel donatione vel alio actu liberali in quinta parte.viij.partis prin.nu.14. fo.xlix.
Gabella an sit pro alimentis legatis soluenda ibidem.nu.15.
Gabella an possit per statutum imponi pro dotibus in secunda parte octaue partis numero.26. fo.xxxix.
Gabella soluenda de compra an habeat locum in permutatione.in tertia parte.viij. partis prin.nu.1. fo.xl.
Gabella pro contractu conditionali soluenda an tempore contract⁹ aut tempore eue nientis conditionis sit soluenda.in tertia parte octaue partis principalis numero.31. fo.xlv.
Gabella a statuto pro contractibus imposita an solui debeat pro contractibus extra territorium celebratis.in tertia parte octaue parts principalis nu.45.fo. xlvij.
Gabella an sit soluenda pro datione insolidum.in tertia parte octaue partis principalis numero.5. fo.xlj.
Gabella an sit pro contractu nullo soluenda in tertia parte octaue partis principa. numero.16. fo.xliij.
Gabella an sit soluenda de fructu hominis.in secunda parte octaue partis princi.numero.20. fo.xxxix.
Gabella pro vsufructu deducto in contractu per contractum constituto qualiter sit soluenda ibidem numero.47.
Gabella pro litibus a statuto imposita an solui debeat pro litibus ad pias causas.in quarta parte octaue partis principalis nu.4. fo.xviij.
Gabella pro debito soluenda qualiter sit exigenda in quarta parte octaue partis pri cipalis.numero.6. fo.xlviij.
Gabella soluenda pro libello an comprehendat additionem ad libellum: et pro illa additione sit soluenda noua gabella.in quarta parte octaue partis principalis numero.12. fo.xlix.
Gabella soluta per emptorem an repeti possit ibidem.nu.3.
Gabella de vltimis voluntatibus an de iure communi sit soluenda in quinta parte octaue partis principalis numero.j. fo.xlix.
Gabella qualiter sit de legato soluenda ibidem.numero.2.
Gabella an et quo casu sit pro instrumento soluenda in tertia parte octaue partis principalis.nu.10. fo.xlij.
Gabella an sit soluenda de lucro meretricum in.ij.parte octaue partis principalis numero.22. fo xxxix.
Gabella an cõputetur in legato in quinta parte.viij.ptis prin.nu.9. fo.xlix.
Gabella de annuo legato qualiter sit soluenda.in.v.pte.viij.ptis prin.nu.4. fo.xlix.
Gabella an sit de legato inutili soluẽda ibidem.nu.5.
Gabelle pro quanto tẽpore locari possunt in.ij.pte prin.nu.6. fo.xij.
Gabelle an plus offerenti in subhastatione sint locande in ecunda parte principali numero.8. fo.xiij.
Gabelle an possint locari vel vendi extra modum consuetum in secunda parte princi.numero.3. fo.vij.
Gabelle an regulariter possint ab omnibus conduci.in tertia parte principali.numero.j. fo.xviij.
Gabelle an possint emi vel conduci salua conscientia conductoris.in secunda parte prin.nu.19. fo.xiiij.

Gabelle locatio an comprehendat campanam in qua consueuit exigi pedagium.in secunda parte prin.nu.34. fo.xviij.
Gabelle an possint conduci ab illo qeas anno preterito cōduxit.l.iij.pte.j.n.3. fo.xviij.
Gabelle an possint imponi per ꝯciliū aut populi adunātiā.in.j.pte prin.nu.6. fo.v.
Gabelle an possint per castella vel villas ciuitati subiectas imponi vel indici.in prima parte prin.nu.8. fo.v.
Gabellam non soluens in causa appellationis quam tamen ex forma statuti soluere debet an si non possit soluere incurrat damnuз desertionis.in quarta parte.viij.partis principa.nume.3. fo.lviij.
Gabellam quis fraudare dici possit.in nona pte prin.nu.2. fol.lj.
Gabellis locatis si comitatus aut introitus augeatur an et augenda erit pensio vel pretium.in secunda parte principa.nu.22. fo.xv.
Gabellarius in iudicio conuentus an possit vnum autorem nominare.in prima parte prin.nu.10. folio.ix.
Gabellarius exigens gabellam iniustam qua actione teneatur.in quarta parte prin.numero.5. fo.xxj.
Gabellarius auferens merces nō portatas illicite tenetur vi bo.rap.ꝛ actione furti in quarta parte prin.nu.6. fo.xxj.
Gabellarius restituens res per eum vi ablatas anteꝗ conueniatur:an sit puniendus in quarta parte prin.nume.7. fo.xxj.
Gabellarius quid probare debeat casu quo agit rei vendi. ad res que inciderunt in in fideicommissum.in quarta parte prin.nu.18. fo.xxij.
Gabellarius an teneatur pro sua familia committente fraudem in exigendo gabellas vel pedagia.in quarta parte prin.nu.1. fo.xxij.
Gabellarius an possit agere ad penam contra heredem fraudantis.in quarta parte prin.nume.20. fo.xxiij.
Gabellarius an habere debeat debiti remissionē ꝓpter guerrā:pestem:vel sterilitatē in quarta parte prin.nu.22. fo.xxiij.
Gabellarius vnius territorij stans in confinibus an debeat excipere pedagium anteꝗ mercator exeat de territorio suo et intret territorium vicinum.in sexta parte prin.nu.10. fo.xxvij.
Gabellarius exigens a clericis gabellas in casibus prohibitis an ꝛ qua pena sit puniēdus.in septima parte prin.nu.11. fo.xxx.
Gabellarius inueniens mulum oneratum sine ductore transeuntem an possit illum capere ꝛ cōfiscare in nona parte prin.nume.23. fo.j.
Gabellarius an possit vendere rem que incidit in commissum.in nona parte principali.nume.8. folio.lj.
Gabellarius an teneatur interpellare transeuntes cum mercibus vt soluant gabellā in nona parte princi.nu.15. fo.lj.
Contra gabellarium contumacem qualiter sit procedendum in quarta parte princip.nu.23. fol.xxiij.
Gabellarij quo iure agere debeant contra debitores gabellarum ad solutionem in quarta parte prin.nu.1. fo.xx.
Gabellarij an teneantur ad onera ciuitatis.in quarta parte principa.nu.10. fo.xxj.
Gabellarij non habentes vnde soluant an liberentur cedendo bonis.in quarta parte princi.nu.11. fol.xxj.
Gabellarij proprie qui dicantur.in secunda parte prin.nu.18. fo.xiiij.
Gabellarij non dicuntur publice persone licet sint publice electi.in quarta parte principali.nume.2. fo.xx.
Gabellarij fraudem in exactione gabellarum committentes an possint in solidum conueniri.in quarta parte prin.nu.14. fo.xxij.

Gabellarij an ad pretium communi psoluendum possint vel debeant insolidum conueniri in quarte parte prin.nu.15. fol.xxij.
Gabellarij quo iure agere debeant ad res q̃ ceciderunt in commissum.in quarta parte prin.nume.17. fol.xxij.
Gabellarij an teneãtur edere libros suos.in.iiij.pte prin.nu.4. fo.xxj.

De litera H.

Habiti pro ciuibus ex forma statuti an teneantur ad gabel.ciuibus impositam.in septima parte prin.nu.27. fo.xxxiij.
Heres an teneatur pro male cõmissis in officio gabellionatus.in.iiij.parte princ.numero.21. fo.xxij.
Heres apud quem remanet legatum repudiatum an teneatur ad solutionem gabelle.in.vij.parte prin.nu.43. fo.xxxv.
Heres fraudãtis gabellas an possit puniri a fisco vel gabellario.in nona parte principali.numero.6. folio.lj.

De litera I.

Indictũ & superindictum quid dicãtur.in ꝓlud.nu.9. fo.ij
Impropriatio verborũ diuersimode cõsideraẽ.in.ij.pte ꝓn.nu.1. fo.x.
Iudeus an possit cõducere gabellas.in.iij.parte prin.nu.7. fo.xix.
Iudeus non potest deputari ad officium publicum inter christianos exercendum.in.iij.parte prin.nu.7. fo.xix.
Iudeus de loco a gabellis exempto an sit etiam exemptus ab illarum solutione.in septima parte prin.nu.26. fo.xxxij.
Iudei vnde & a quo dicti sunt.in.iij.parte prin.nu.8. fo.xix.
Iudei an ligentur statutis christianorum:& an delinquentes a christianis puniantur.in.vij.parte prin.nume.26.. fo.xxxij.
Iudex laicus an sit sufficiens aut cõpetens inter clericum & laicum in causa gabelle.in.vij.parte princ.nu.14. fo.xxxj.
Iuramentum et confessio equiparata habent vim sententie.in quarta parte octaue partis prin.numero.1. fo.xlviij.
Iurisditio cõcessa baroni an trãseat ad filios.in.j.pte prin.nu.15. fo.vij.
Ius exigendi vectigal alicui a principe concessum an transeat ad heredem.in.j.parte princ.numero.14. folio.vij.
Ius gabelle an trãseat ad emptorem territorij in quo soluebatur gabella.in.j.parte principali.nu.16. folio.viij.
Ius gabelle alicui per principem concessum an possit vendi seu alienari sine concedentis licentia.ibidem.nume.17.
Ius exigendi gabellas duobus modis a principe cõcessum:an vno moriente transeat in totum in superstitem.ibidem.nume.18.
Ius gabelle an possit pignorari aut locari.ibidem.nume.19.
Ius imponendi vel exigendi gabellas quibus competat.in prima parte principali numero.1. folio.iij.
Ius gabellarum in aliquem pro certo tempore alienatum an censeatur vel vẽditum vel locatum.in secunda parte prin.nu.1. fo.x.
Ius gabellarum an stante tempore locationis possit vendi:& si vendatur cui erit pretium soluendum an emptori an locatori.in.ij.parte prin.nu.16. fo.xiiij.
Ius gabelle quod exigitur in via communi inter duo territoria per quem possit locari.in secunda parte prin.nu.21. fo.xiiij

Ius exigendi pedagium habens si eo spoliatur qua actione aget.in quarta parte principali.numero.16. fo.xxij.
Ius pedagij ecclesie competens an possit locari ad vitam per prelatum ecclesie.in secunda parte prin.nu.35. fol.xviij.
Ius exigendi gabellas vel pedagia an possit alicui populo vel priuato per principem concedi.in .j.parte prin.nume.10. fo.v.
In cõcessione castri an veniat illius iurisditio non expressa.
Ius colligendi pedagia vel gabellas an possit queri prescriptione vel consuetudine. in.j.parte prin.nu.11. fo.vj.
Ius pedagij pluribꝰ cõe an possit diuidi.in.j.pte prin.nu.23. fo.ix.

De litera L.

Lapides siue pretiosi siue non cõputantur inter mobilia.in secunda parte octaue partis prin.nu.11. fo.xxxviij.
Legatũ purũ debetur heredi legatarij.in.j.pte pñ.nu.14. fo.vij.
De legato remissionis an sit soluenda gabella statuto disponente de quolibet legato gabellã soluẽdã.in.v.pte.viij.ptis prin.nu.10. fo.xlix.
Pro legato facto pauperi an debeat solui gabella: dicẽte statuto solui debere de quolibet legato.in.v.pte.viij.ptis prin.nu.8. fo.xlix.
Lenones an teneãtur soluere gabellas de lucris meretricum.in septima parte princi. numero.37. fo.xxxiiij.
Libellus locationis gabellarum qualiter sit concipiendus.in secunda parte princi. numero.2. folio.xj.
Liber fiscalis an ꝓbet solutionẽ fisco factã.in.iiij.parte.prin.nu.3. fo.xx.
Libri mercatorum an pro ipsis probent.in.iiij.parte prin.nu.3. fo.xx.
Libris gabellariorum an sit credendum.in.iiij.parte prin.nu.2. fo.eodẽ
Licentiam habens extrahendi seu deferendi certas res si plures deferat an omnes cadent in comissum.in nona parte prin.numero.9. fol.lj.
Locans gabellas an possit ratione pretij debito tempore non soluti locationem reuocare.in secunda parte princip.numero.15. fo.xiiij.
Locans gabellas an propter pestem interuenientem liberetur a pretio.in secunda parte princip.numero.25. fol.xv.
Locatio vel venditio gabellarum an requirat subhastationem.in secunda parte principali.numero.7. fo.xij.
Lucrum ex conductione gabellarum per filiumfamilias factum an dicatur aduentitium.in secunda parte principa.numero.31. fo.xvij.

De litera M.

Mercator transiens cum mercibus per viam cõem duobus dñis diuersorũ territorioꝝ an debeat gabellã ambobꝰ.in.v.pte pñ.nu.16.fo.xxvj.
Miles an teneatur soluere gabellas vel collectas.in septima parte principali.numero.42. fo.xxxv.
Minor an teneaẽ soluere gabellas.in.vij.parte prin.nu.32. fo.xxxiij.
Mulio an teneatur soluere gabellam pro mulo: aut pro mercibus quas portat mulus eius.in septima parte princip.nu.3. fo.xxviij.
Mulio an teneatur ad penam et interesse fraudate gabelle.in septima parte princip. numero.4. folio.xxviij.
Mulio deferens merces mercatoris priuilegiati an possit absente mercatore molestari.in nona parte princip.numero.7. fol.lj.

Mulier denuntians fraudatorẽ gabelle an possit esse testis ꝓ gabellario accusatore cõtra fraudantem. in nona parte prin. nu. 28. folio. li.
Munus ordinariũ qđ sit ⁊ in q̃ differat ab extraordiario, in ꝑludijs. nu. 9. fo. ij.
Munus extraordinariũ quid sit. in ꝑludijs. nu. 11. fo. ij.

¶De litera N.

Auta an teneatur soluere gabellas pro rebus quas defert in naui: aut etiam pro naui. in septima pte principali. nu. 5. fo. xxviij.
Negotiari qñ quis dicatur. in septima pte prin. nu. 9. fo. xxix.
Nouitates in ciuitatibus nõ sunt inducende in prima parte principali. numero. 5. fo. vj.
Nouitij per statutum a gabellis exempti qui dicantur. in septima parte principalis. nume. 40. fo. xxxv.

¶De litera O.

Oblatione pretij facta in gabellarum subhastatione an possit dari secunda dilatio ad plus offerendum ab alio. in scđa parte principali. numero. 4. fo. xiij.
Offerens in subhastationibus an possit penitere. in secunda parte prin. nume. 9. fo. xiij.
Offerens in subhastatione gabellarũ an preconi vel notario obligetur. in scđa parte prin. nu. 10. fo. xiij.
Officiales cõmunis quorum presentia requiritur in locationibus gabellarum an possint ipsas gabellas conducere. in tertia parte prin. nu. 5. fo. xviij.
Officiales an ⁊ quando possint contrahere in loco officij. in tertia parte. nume. 6. fo. xix.
Officiales an teneãtur soluere gabellas de rebus quas secũ portant pro vsu suo. in. vij. parte prin. nu. 22. fo. xxxij.

¶De litera P.

Actũ an cursu tpis īteruallo cẽseat̄ īterruptũ. I. vij. pte p̃n. nu. 44. f. xxxv.
Pacta deducta in contractu locationis gabellarũ inter commune ⁊ gabellarios an afficiant totum populum et singulares ꝑsonas. in secũda parte prin. nume. 32. fo. xvij.
Panis appellatione an veniat frumentum aut econuerso. in secunda parte octaue partis. nu. 13. fo. xxxviij.
Paria delicta mutua compẽsatiõe tollunt̄. I. iij. parte. viij. ptis principa. nu. 18. fo. xliij.
Pecunia communis mutuata an debeat gabellã stãte statuto ꝙ gabella debeatur pro pecunia in cõmuni reposita. in scđa pte octaue ptis. nu. 21. fo. xxxix.
Pedagium in aliquo põte solui solitum an ipso ponte rupto solui debeat. in sexta parte prin. nu. 9. xxvij.
Pedagium a quo dicatur. in preludijs. nu. 3. fo. j.
Pensio ⁊ census in quo differant. in ꝑludijs nu. 8. fo. j.
Pena statuti de alienãte gabella nõ soluta an habeat locum in alienante fideicõmissũ restitutioni subiectum. in. iij. pte. viij. ptis prin. nu. 87. fo. xlvj.
Pena legalis an pro facto inualido committatur. ibidem. nu. 38. fo. j.
Pena imposita ratione alicuius actus deficientis cõmittitur etiam si actus interuenit inualidus. ibidem. nume. 39.
Pene fraudantium gabellas an veniant in venditore vel locatore: vt ille debeãtur ga

bellariis. in secunda parte principali.nu.20. fo.xiiii.
Portantes aliqua ex necessitate puta famis vel guerre &c.an teneantur ad gabellas. in secunda parte octaue partis principa.nu.8. fo.xxxviii.
Possessio qualiter sit in soluenda pro ea gabella estimanda. in quarta parte octa.partis principalis.nu.8. fo.xlviii.
Pluribus simul maleficium committentibus & vno libello comprehensis an sufficiat vna gabella soluenda.in quinta parte princi.nu.9. fo.xxv.
Prescriptio tanti temporis cuius initii memoria non habetur habet vim priuilegii: et talis consuetudo dicitur principis potestate gaudere.in prima parte principali.numero.12. fo.vi.
Prescriptio nõ procedit contra principem absentem & insciũ.ibidem.nu.12.
Prescriptio iuris vectigalium an procedat in rebus non consuetis gabellarii.ibidem. numero.13. fo.vii.
Priores ciuitatis prouidendi super necessitatibus illius arbitrium habentes an possint nouas gabellas imponere.in prima parte prin.nu.9. fo.v.
Priuilegium principis de non soluendo gabellas an totaliter excuset. in septima pte principali.nu.17. fo.xxxi.
Promittẽs an debeat soluere gabellam.in.vii.parte prin.nu.45. fo.xxxv.
Publicani qui dicantur in preludiis.nu.13. fo.ii.

¶De litera R.

REdditus gabellarum an transeat in vxorem marito emptore mortuo illa relicta vsufructuaria omnium suorum bonorum.in scda pte prin. numero.33. fo.xvii.
Reformatio aut alius actus facta statuti forma non obseruata an sint valida.in tertia parte.viii.partis prin.nu.30. fo.xlv.
Res qñ & qũo dicatur incidere in commissum.in nona pte prin.nu.3.fo.li.
Res que portantur a transeuntibus an sint gabellariis assignande.in nona parte principali.nu.25. fo.li.
In eadem re non possunt plures cause lucratiue concurrere.in nona parte principali.numero.24. fo.li.
Resistens gabellario nolens pati se ab illo perscrutari an dicatur fraudare gabellam in nona parte principali.nu.16. fo.li.
Rex an possit in suo regno nouas gabellas instituere.in.i.parte.prin.nu.12. fo.iii.

¶De litera S.

SCholaris an teneatur soluere gabellas de libris.in septima parte princ. numero.38. fo.xxxiiii.
Sententia diffinitiua quibus casibus lata lite non contestata valeat.in nona parte principali.nu.20. fo.li.
A sententia lata in curia francie non appellatur: quia rex francie nõ recognoscit superiorem.in prima parte principali.numero.3. fo.iiii.
Spoliatus iure pedagii an et quo interdicto possit petere se restitui. in.i.parte principali.numero.25. fo.x.
Stante statuto q de quolibet contractu soluenda sit gabella illa venit soluenda in loco destinate solutionis.in sexta parte prin.nu.5. fo.xxvii.
Stante statuto q de rebus emptis et venditis soluatur gabella an ad illam teneantur emptor et venditor.in septima parte prin.nu.1. fo.xxviii.
Stante statuto quod de contractu debiti soluatur gabella quis ad illam tenea=

tur an creditor an debitor in septima pte prin.nu.2. fo.xxviij.
Stante statuto q accusator teneatur soluere gabellam an accusans pluribus noib⁹ teneatur ad plures gabellas.in.v.parte prin.nu.10. fo.xxv.
Stante statuto q de alimentis legatis soluatur gabella an teneatur heres aut legatarius.in.vij.ptc.prin.nu.25. fo.xxxij.
Stante statuto q pellipiarius vendens pelles pellipiario non teneatur ad gabellã: an habeat locũ in creditore pellipiarij.in.vij.ptc prin.nu.35. fo.xxxiiij.
Stante pacto q non obstante quocunq priuilegio quilibet teneatur ad gabellas an etiam inclusum censeatur priuilegium in corpore iuris clauso.in.vij.parte princi. numero.18. fo.xxxj.
Stante statuto q mercatores venientes ad nundinas ciuitatis et tenentes merces in platea venales teneantur ad gabellam:an etiam teneantur secum portantes res venales p plateas in cassa ꝛc.in.vij.pte prin.nu.41. fo.xxxv.
Stante statuto q de quolibet pretio soluatur gabella de quo sit intelligendum.in.iij. parte.viij ptis prin.nu.6. fo.xlj.
Stante statuto q de quolibet contractu alienationis soluatur gabella an sit de pmutatione soluenda.ibidem nu.6.
Stante statuto q de quolibet contractu vel testamento infra mensem non insinuato soluatur gabella infra certum tempus alias nulla sint:an possit mora purgari. in.iij.pte.viij.partis prin.nu.35. fo.xlv.
Stante statuto de gabella soluenda pro petitione in iudicio an illa non soluta reddat ipsum iudiciũ nullũ.in.iiij.parte.viij.partis prin.nu.5. fo.xlviij.
Stante statuto q pro quantitate in iudicio petita soluatur gabella quid pro re ipsa erit petendũ in.iiij.pte.viij.ptis princi.nu.2. fo.xlviij.
Statutum imponens gabellam contractibus an locũ habeat in donationibus.in.iij. parte.viij.partis prin.nu.12. fo.xlvij.
Statutũ prohibitiuum donationis comprehendit donationem causa mortis:nõ aũt statutum permissiuum ibidem.nu.13.
Statutũ imponens gabellã pro quolibet cõtractu ex quo ius oritur an includat promissionem de vendendo ibidem.nu.14.
Statutũ imponens gabellam pro contractu an habeat locũ in distractu ibidẽ.nu.15.
Statutũ disponens q de animalibus soluatur gabella qualr sit intelligendũ.in.j.pte viij.partis prin.nu.2. fo.xxxvj.
Statutum de ouibus an habeat locum in agnis.in.j.parte octaue partis principa. numero.2. fo.xxxvj.
Statutum de soluenda gabella pro armentis an comprehendat pecudes.in.j.parte. viij.ptis principalis.nu.3. fo.xxxvj.
Statutum de soluenda gabella p quolibet fetu cuiuslibet animalis an extẽdatur ad fetum extra territorium partum.in prima parte octaue partis principa. numero.4. fo.xxxvj.
Statutũ prohibens extractionem rerum sine solutione gabelle sub pena confiscationis an extendatur ad res alienas.in.ix.pte prin.nu.10.fo. fo.lj.
Statutum puniens fraudantem gabellas qualiter sit extendendũ vel limitandum ibidem nu.11.
Statutum de curru mercium cõfiscando an comprehendat animalia currum trahẽtia ibidem nu.12.
Statutum de confiscando blado vel farina an includat saccũ ibidem nu.13.
Statutum penale est odiosum nec extendendũ ibidem.nu.13.
Statutum de soluendo gabellam pro re alienata vel donata an comprehendat occupantem rem habitam pro derelicta in.vij.pte prin.nu.20. fo.xxxij.
Statutum de soluendo pro quolibet testamento gabellã qualr sit intelligendũ.in.v.

parte.viij.partis prin.nu.7. fo.xlix
Statutum disponens de soluenda gabella pro frumento ex aliquo loco extracto qualiter sit intelligendum.in.viij.pte prin.nu.17. fo.xxvi.
Statutum disponens forēses teneri ad gabel.an habeat locū in hōies de castro subdito episcopatui.in.vij.parte prin.nu.33. fo.xxxiij.
Statutum disponens mercatores et negotiatores teneri ad gabellas an comprehēdat legatariū in.vij.pte prin.nu.34. fo.xxxiij.
Statutū eximēs personas miserabiles a gabellis qualr sit intelligendū.in.vij.parte princi.nu.36. fo.xxxiij.
Statutum de soluenda gabella pro qualibet re an etiam intelligatur de rebus necessarijs ad victū et vsum.in.ij.pte.viij.partis prin.nu.1. fo.xxxvij.
Statutū de gabella soluenda pro lapidibus an intelligatur etiā de preciosis.in.ij.pte viij.partis prin.nu.10. fo.xxxviij.
Statutū de gabella soluēda pro aiali vaccino an cōprehēdat vitulū lactētē.i.j.pte.viij.partis prin.nu.9. fo.xxxvij.
Statutum de soluenda gabella pro fructibus an comprehendat expensas in.ij.pte.viij.partis princ.nu.6. fo.xxxviij.
Statutum de soluenda gabella pro frumento an intelligatur etiam de farina.in.ij.parte.viij.ptis prin.nu.12. fo.xxxviij.
Statutū imponens gabellā pro deposito an habeat locū in omni deposito.in.iij.parte viij.partis prin.nu.20. fo.xliij.
Statutum annullans contractum propter gabellam non solutam an habeat locum in testamento ibidem nu.21.
Statum annullans instrumentum contractus propter gabellam non solutam de contractu an etiam ipsum contractum annullet.in.iij.parte .viij.partis principa.nume.23. fo.xliij.
Statutumquod de transactione soluatur gabella an locum habeat in compromisso ibidem.nu.24.
Statutum imponens gabellam pro quolibet instrumento an habeat locum in instrumento legitimationis ibidem.nu.25.
Statutum de alienatione an locum habeat in vsucapione aut prescriptione aut pignoratione reali aut promissione.in.iij.pte.viij.ptis prin.nu.8. fo.xlij.
Statutum de soluenda gabella pro vino an extendatur ad acetuz.in.ij.parte.viij.partis prin.nu.19. fo.xxxix.
Statutū de soluenda gabella profructibus simplr an intelligatur etiā de quotidianis distributionibus.in.ij.pte.viij.ptis prin.nu.23. fo.xxxix.
Statutum de pomis an extendatur ad glandes.in.ij.parte octaue partis principa.numero.24. fo.xxxix.
Statutum de soluenda gabella pro officijs an intelligatur etiā de pcuratorio.in.ij.pt.viij.ptis prin.nu.25. fo.xxxix.
Statutū loquēs de soluēda re gabella pro permutatione an habeat locū si res pro re detur.in.iij.pte.viij.ptis.prin.nu.2. fo.xl.
Statutum disponens solui gabellas de quacunqz venditione et emptione an locum habeat in permutatione.in.iij.pte.viij.partis princi.nu.3. fo.xlj.
Statutum disponens nō audiri eum qui non soluit gabellas qualiter sit intelligēdū in.iiij.parte.viij.ptis prin.nu.11. fo.xlviij.
Statutum de soluenda gabella pro litis estimatione qualr sit intelligendum.in.iiij.pte.viij.ptis prin.nu.7. fo.xlviij.
Statutum disponens non audiri in iudicio fraudantem gabellas an habeat locū in criminalibus.in.ix.pte prin.nu.18. fo.lj.
Statutum disponens solui gabellas pro sula an locum habeat in iuramēto vel con-

fessione iudiciali lib⁹.in.iiij .pte.viij.ptis.prin.nu.1. fo.xlviij.
Statutū de soluēda gabella ꝑ quolibet ꝯctu an hēat locū in contractu inter patrē & filium.in.iij.pte.viij.ptis prin.nu.27. fo.xlv.
Statutum ꝙ accusator fideiubeat de prosequendo intelligendū est ꝙ nisi fideiubeat accusatio sit nulla.in tertia parte . viij.ptis princi.nu.27. fo.xliiij.
Statutum de soluenda gabella contractus an habeat locum inter patrem & filium cōtrahentes.in septima parte principali.nu.30. fo.xxxiij.
Statutum ꝙ ciues non teneantur ad gabellas an habeat locum in habitis pro ciuibus.in septima parte prin.nu.28. fo.xxxiij.
Statutum ꝙ de quolibet contractu soluatur gabella an procedat in dote pro qua datur res estimata.in quinta parte prin.nu.13. fo.xxv.
Statutum ꝙ colonus teneatur ad gabellas pro dño vel ecclesia an sit validū.in septima pte prin.nu.10. fo.xxix.
Statutū de soluendo gabellā pro legato an extendatur ad legatum liberationis.in quīta parte.viij.ptis.prin.nu.5. fo.xlix.
Statutum de mercatore vt eius libro credatur habet locum in illo qui fuit mercator:licet nūc nō sit.in scđa pte prin.nu.18. fo.xiiij.
Statutum de gabella soluēda pro donatiōne an habeat locū in.instōne heredis vel remuneratione.in tertia pte.viij.ptis prin.nu.40. fo.xlvj.
Statutum de gabella soluenda pro pena sicut pro sorte qualiter sit intelligēdum.in tertia pte.viij.ptis prin.nu.34. fo.xlv.
Statutū de soluenda gabella pro cōtractu an locū habeat in contractu imperfecto.in tertia parte.viij.partis prin.nu.48. fo.xlvij.
Statutū de q̄lꝫ ꝯctu soluēdo gabellā qualiter sit intelligēdū.ibidē.nu.49.
Statutū de fraudātibus pecunias cōis an locū habeat in fraudāte gabellas a cōitate vel fisco vēditas priuate ꝑsone.in nona pte prin.nu.27. fo.lj.
Statutū de soluenda gabella de quolibet instro an habeat locū in apodissa.in tertia parte octaue partis prin.nu.42. fo.xlvj.
Statutū ꝙ de quolibet instro soluatur gabella an locū habeat in instro electionis pauperū facte ꝑ executores testi ad bōa testatoris.in.iij.pt.viij.ptis prī.nu.44.fo.xlvij.
Statutū de nō audiendo in iudicio fraudātem gabellas qualiter sit intelligendum.in nona pte prin.nu.2. fo.lj.
Statutū disponēs ꝙ de quolibet legato soluatur gabella an extendatur extra terminum statuti respectu gabelle nō solute.l termīo.in.v.pte.viij.ptis prin.nu.11.fo.xlix.
Statutū ꝙ de qualibet hereditate soluat̄ gabella an locū habeat in hereditate patris filio delata.in quinta parte.viij.ptis prin.nu.16. fo.xlix.
Statuto dicēte ꝙ de quolibet testō soluatur gabella an ꝑ eodē testō pluries scripto soluende sint plures gabelle.in.v.pte prin.nu.1. fo.xxiij.
Satuto dispnentē ꝙ de quolibet cōtractu soluatur gabella an viro cū consensu vxoris vendēte debeatur duplex gabella.in.v.pte prin.nu.14. fo.xxv.
Statuto dicēte ꝙ de quolibet ꝯctu soluatur gabella an cōprehendatur trāsactio aut stipulatio:aut laudum aut arbitramentum.in.iij.pte.viij.ptis prin.nu.11. fo.xlvj.
Statuto disponēte ꝙ de quolibet legato soluat̄ gabella si longo tpe fiat locatio quāter erit gabella soluēda.in.iij.pte.viij.ptis prin.nu.36. fo.xlv.
Statuto disponēte ꝙ de ꝯctib⁹ soluat̄ gabella an solui debeat de simplici renūtiatiōe: aut q̄si ꝯctu:aut incluso vel traffuso vel accessorio.i.iij.pte.viij.ptis prī.n.46.f.xlvij.
Soluta gabella ꝑ colonū de fructib⁹ an etiā solui debeat ꝑ dñm de pecunia sibi soluta ꝑ pēsione fundi.in.ij.pte.viij.ptis prin.nu.14. fo.xxxix.
Sterilitas an sit causa sufficiēs remissionis p̄cij emptoribus vel locantibus gabellas in.ij.pte prin.nu.27. fo.xv.
Sterilitas quid dicatur:& q̄d vbertas.in.ij.pte prin.nu.28. fo.xvij.

De litera T.

Tempora apud grecos computabantur per quadriennia: qd tempus dicebatur olimpias. in preludijs. nu. 10. fo. ij.
Transiens cum mercibus sine bulleta per viam non rectam et inusitatam an dicatur fraudare gabellam. in nona parte princi. nu. 14. fo. lj.
Tributum quid sit: et unde dicatur: et an sit de iure diuino: et in quo differat a collecta. et nu. 8. in preludijs. nu. 6. fo. j.
Tributum potest large et stricte accipi in preludijs. nu. 8. fo. j.
Tutor vel curator an possint gabellas conducere. in. iij. parte princ. nu. 4. fo. xviij.

De litera V.

Vectigal quid sit et unde dicatur: et an edictum de vectigalibus habeat locum in rebus que de loco ad locū non vehuntur. in preludijs. nu. 1. fo. j.
Vectigalis nomine an proprie comprehendatur tributum. in preludijs. numero. 4. fo. j.
Vectigalia seu gabelle dicuntur munera personalia. in preludijs. numero. 12. fo. ij.
Vendens vel locans gabellas si expellatur de terra cui erit soluendum. in secunda parte prin. nu. 30. fo. xvij.
Vendens acetum vel aquatitium pro vino an dicatur fraudare gabellā. in nona parte principali. nu. 30. fo. lj.
Vendens fundum pro. x. qui valebat. xx. pro quo precio teneatur ad gabellam. in quīta parte octaue partis prin. nu. 6. fo. xlix.
Vendita gabella contractuum an censeatur vendita gabella testamentorum. in tertia parte octaue partis principalis. nu. 22. fo. liiij.
Venditio conditionalis purificatur adueniente conditione. in sexta parte principali. numero. 2. fo. xxvj.
Venditio facta per creditorem habetur perinde ac si facta esset per debitorem. in. vij. parte princi. nu. 35. fo. xxxiiij.
Veneti an possint gabellas imponere pro mercibus maritimis. in prima parte principali. numero. 7. fo. v.
Verbum donatio non comprehendit remunerationem, et quid sit remuneratio. in. xij. parte. viij. partis prin. nu. 41. fo. xlvj.
Verba ista vendidit vel locauit gabellas quid importēt aut significent. in secunda pte principali. nu. 4. fo. xij.
Unica gabella an possit solui in diuersis locis. in. vj. parte prin. nu. 8. fo. xxvij.
Unius libelli vigore an possint plures gabelle solui. in. v. parte prin. nu. 8. fo. xxv.
Uno ex pluribus gabellarum conductoribus decedente tempore conductionis an illius heres in societate succedet. in scda parte principali. nu. 13. fo. xliij.

Finit Index Alphabeticus.

Incipit solēnis

et perutilis tractatus de gabellis seu de vectigalibꝰ per Clarissimū J. U. doctorem dominum Joānem Bertachinum de Firmo Aduocatum consistorialē editus nūc primū summarijs discretissime decoratus.

Proemium.

Animaduertens sepenumero Reuerendissime domine vectigaliū seu gabellarum materiā esse quotidianam et vtilem et a nemine docto. vnq̄ seriose tractatā. Cōstitui eā aggredi seriosiusq̄ q̄ plerique fecerit pertractare. Qui velut alta maria siccis vt ita dixerim pedibus: vel vt Cayus inquit in. l. j. ff. de orig. iur. illotis manibus pertransierūt. Multi varias iuris ciuilis ac pontificij materias varijs et quidem studiorum laboribus modisq̄ varijs collegerunt. Alij de testibꝰ. Alij de arbitris. Alij de iudicijs. Alij de questionibus. Alij de sindicatu rectorū. Alij de maleficijs. Alij de statutis. Alij de legitimationibus illegitimorū. Alij de vltimis volūtatibus. Alij de societatibus plene scribentes. Eorum quisq̄ laudandus est ac a posteris iuris professoribus percolendus: quia leuius in addiscendo passurus sit onus qui collectas in vnam materias lectitabit. Ne igitur et gabellis videatur defuisse scriptorem que nedum in latino sed in toto fere orbe terrarum habentur in vsu libens earū ꝓuinciā ingeniolo calamoq̄ meo componendam cōmisi: vt non tam mihi q̄ pluries prefui gabellarū muneribus q̄ alijs qui de vectigalibus iudicaturi sunt ꝓdesse possim. Itaq̄ sub hoc breui cōpendio claudens omnē fere gabellarum materiā per tot iuris volumina passim dispsā. Primo ponā preludia quedam vt melius intelligantur ea que in ceteris opusculi partibus tractabuntur. Tractatum deinde peragā in nouē partes principales diuisum: quarum quālibet explicabo per questiōes. Primo nanq̄ videbit a q̄bus vectigalia imponātur. Secūdo de locatione seu vēditione eorundem. Tertio qui possint vel non gabellas conducere. Quarto q̄uo agant vel cōueniantur gabellarij et ad quid. Quinto quotiens sit soluenda gabella. Sexto vbi vel q̄ loco debeat solui gabella. Septimo qui teneantur vel nō ad solutionem gabelle. Octauo de quibꝰ rebus sit soluenda gabella vel non. Sed hanc partē octauā distinguā in quinq̄ cū vniformiter tractari nō possit. Primo namq̄ de gabella rerū aiatarū vel animalium tractabo. Secundo de gabella rerū inaiatarū quarūcūq̄. Tertio de gabella ꝯtractuum vel instrumentorū. Quarto de gabella iudiciorū vel litis. Quinto de gabella vltimarū voluntatum: sicq̄ pars octaua pleniꝰ absoluetur. Nono vero et vltimo de fraudibus gabellarū plene cēsui differendum ac quicquid in singulis partibꝰ singulisq̄ partiū questionibus dixero cuiusuis docti non inuidi iudicio correctioni sponte subijcio.

Summarium.

1 Uectigal quid sit et vnde dicatur. Et an edictum de vectigalibus habeat locum in rebus que de loco ad locum non vehuntur.
2 Gabella et vectigal an equiuoca sint.
3 Pedagium a quo dicatur.
4 Uectigalis nomine an proprie comprehendatur tributum.
5 Gabella vel vectigal pro quibus bonis sit soluenda.
6 Tributum quid sit: et vnde dicatur: et an sit de iure diuino: et in quo differat a collecta. et numero. 8.
7 Contractus censualis quis et quare dicatur.
8 Pensio et census in quo differant.
Tributum potest large et stricte accipi.
9 Munus ordinariū quid sit et in quo differat ab extraordinario.
Indictum et superindictū quid dicant.
10 Tempora apud grecos computabant per quadriennia: quod tempus dicebatur

tur olimpias.
11 Munus extraordinarium quid sit.
12 Decima papalis potius dicēda est collecta q̄ tributum.
13 Vectigalia seu gabelle dicuntur munera personalia.
13 Publicani qui dicantur.
14 Edictum de publicanis in quibus locis habeat et an in venetis.

¶ Preludia.

TRactatur⁹ de vectigalibus imitator iurisconsultū paulum patauinū qui volens docere de mutuo mutuum ante omnia diffiniuit in.l.ij.§.appellata.ff. si cer.pe. Idem volens de instrumentis tractare vocabulū prius fuit interpretatus.in l.j.de fi.instru. Imperator etiā tutelas declaraturus p̄misit tutele diffinitionē insti.de tu.§.est aūt. Idē nō omisit agnationis interpretationē cum eius materiā aggrederet.insti.de legi.ag.suc.§.
1 nos vero. ¶ † Premittendum est igitur q̄ vectigal q̄nq̄ dr̄ pensio fundi.l.lex vectigali.cū glo.ff.de pig.sed i materia nostra vectigal dicitur octaua pars eius quod vehitur: que pars fisco prestatur nomine vectigalis.l.vniuersi.ꝛ in.l.a legatis.ꝛ.l.ex prestatiōe.C. de vec.ꝛ cōmi.ꝛ glo.in.l.j.§. hoc titu.ff.de pub.l.ij.C.de euu.Azo.in summa.de vect.ꝛ glo.in.l.cum qui vectigal.de verb.sig.ꝛ Saly.in l.vectigalia.C.vt no.vec.hoc prior auxit Caius Caligula ex gerulorum q̄stib⁹ diurnis teste Suetonio de vita.C. Caligule.ver.vectigalia noua ibi ex gerulorum diurnis questibus. Edictum tamen de vectigalibus seu gabellis locū habet etiam pro rebus que non vehuntur de loco ad locum sed que sunt intra ciuitatem vel oppidum ob rationis idētitatē f̄m Saly.in d.l.vectigalia.in p̄nc.
2 ¶ Nomini vectigal equiuocum est gabella a communi vsu loquendi quo etiā iura municipalia conutuntur. ¶ Hoc vectigal quandoq̄ dicitur Archimandia f̄m vnam expositionem quaꝫ ponit Bald.in.c.j.in princ.q̄ sint regal. in vsib. feud. quandoq̄ dicitur teolonia a tollendo.d.c.j.ꝛ ibi Bal. quandoq̄ dicitur portorium f̄m glo.in.c.super quibusdā.de verb.sig.vbi etiaꝫ vide de salinarijs que dicantur.de quo ibi per glo. Hostieñ.
3 Innocen.ꝛ Abb.sicu. ¶ Pedagium vero a pede dictum est quod a transeuntibus soluitur.d.c.super quibusdā.§. preterea.ꝛ ibi glo.ꝛ doc.ꝛ no.in.c.quanq̄.de censi.lib.vj.ꝛ ibi Joan. and. in nouel. ꝛ Abb.in.c.innouamus.eo.ti.ꝛ.d.c.super quibusdam. ¶ Est et guidagium quod datur alicui vt tutum conducat per loca alterius. f̄m glo. et Abb. vbi supra.
4 ¶ † Itē premitto q̄ nomine vectigalis etiam tributum cōprehenditur non tamen proprie.vt per glo.docto.ꝛ Ang.de periglis in.l.imperatores.ff.de publi.dicitur autem proprie tributum quod fisco vel principi soluitur pro bonis immobilibus.l.ij.§. si quid.ff. de here.vel act. vend.ꝛ glo.vj.q.j. si tributū.ꝛ glo.in.c. generali.de elec.in.vj.ꝛ Bar.i.l. placet. C.de sac.san.ec.ꝛ q̄d per Bal.in.l.nemine̅m.co.tit.no.in.l.ij.ꝛ fi.C. sine cēsu.vel reli.ꝛ glo.in.d.§.hoc titu.l.j.ꝛ.ij.C.de an
5 no.ꝛ tribu.li.x. ¶ † Gabella vero vel vectigal soluitur p̄ bonis mobilibus.i.pro his que vehunt.d.l.vniuersi.cum simi.ꝫ. alle.ꝛ simr̄.dici prediū vectigale q̄d p̄stat vectigal fisco.l. etiam cū glo. de p̄di. mino.ff.si ager vec.per totū.l.lex vectigali. de pig. Sed Archi. in. c.si in morte.§.j. xxiij.q.vlt.dicit tributū esse q̄d soluitur p̄ regiones: sed vectigal dicitur quod dat p̄ his que vehuntur per patrias: vel dicitur tributum quod domi soluitur: vectigal vero q̄n ad domū vehit: vt in glo.ad
6 romanos.c.xiij. ¶ † Et dicitur tributū a tribuo.is vel a tribu: q2 prius soluebat per singulas tribus f̄m Isidorū. Inde ꝛ tribuni dicebantur qui preerāt trib⁹ partib⁹ populi romani: cuius sumptus appellabantur tributa: f̄m Archi. vbi supra. ¶ Et adde q̄ tributū ē signū subiectionis non tamē plena probatio.c.recipimus.de priui.ꝛ gl.in.c.magnum.xj. questione.j.ꝛ Inno.in.c. p̄terea.de trāsa.quem sequitur Bald.in margarita.

versi.census.ꝛ in.l.iij. ꝛ ibi Ange. C.de nat.lib.ꝛ in.l.data opera.xvj. colum. C. qui accu.non pos.ꝛ no.in auf. quib.mo. natu.effic.sui.§.si quis.ꝛ in.c.ij.vbi etiaȝ docto.ꝛ Abb.sicu. de censi. ꝛ Alexan. de imo.in consi.xxxiiij.quarta parte. ꝛ glo. in.c.tributum.xxiij.questione.viij. Fuit autem primo statutum tributum a Cesare augusto vt continetur in euāgelio. exijt edictū a Cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis ꝛc. ṡm Archi. in.d.c. magnum. vbi etiam dicit Christum precepisse solui tributum cesari: quinetiam christus ipse soluit tributuȝ cesari.vt dicit ibi tex.ver.si enim censum filius dei soluit.ꝛ tamē nemini fuit subiectus secūdū glo.ibi.in ver. omnis. an autem ecclesia teneatur ad tributa: dicetur infra.vij.parte.pro materia autē tributi vide glo.ordina.in rubrica.C.de an no.ꝛ tribu.libro.x. ꝛ adde ꝙ sinonima sunt tributū census pensitatio ꝛ annua prestatio ṡm glo. in.l.j.in hoc titu. de publi.quod verum est ṡm Bart.ꝛ docto.ibi.ꝛ Abb.in.d.c.innouamus.quando debetur fisco non quādo priuato vel
7 ecclesie: †vnde ex verbis Bart.vbi.§.sumitur ꝙ contractus censualis proprie dicitur per quem omne ius transfertur in censuarium hoc acto quod aliquid soluatur nomine census: quo casu censuarius non soluens nō cadit a iure suo qꝛ potest moram purgare.c. constitutꝰ. de relig.domi.Sed presumitur infidelis sicut qui soluit censum presumitur fidelis:ṡm Bal in marga.ver.census.hic dicitur ꝙ non soluere censum est vsurpare libertatem:vt inquit Bald. in.l. plu-
8 res.C.de fide instru.† Quādo autem cōcedens retinet sibi aliquod ius vt directum dominium prout facit dominꝰ emphi.dicitur proprie pēsio vel cano.ꝛ non census:ꝛ tunc non soluēs cadit.c.potuit. de loca.ꝛ.l.ij.C.de iure emphi.Quid autem differat tributum a collecta Bald. in.l.neminem. C. de sac. sanc.eccle. dicit collectaȝ ex estimo communis prouenientem esse munus ordinarium non autem tributum:quia non continet vniforme ꝛ certum ṡm Spe. in tit. de ele.coniu. Sȝ vide melius per Bald.ꝛ Sal.in.l. fina, C.fine cen.vel reli.vbi Salic.latius loquens dicit latius esse vocabulum publice pensitationis ꝙ̄ tributi strictius et proprie loquendo non large: tunc eñ quicquid tribuitur dici potest tributū. Stricte vero tributum non est id quod iure emphi. fisco debetur et tamen est
9 publica pēsitatio.† Sunt enim ṡm Salice.et docto. multe munerum species: quedam sunt mere personalia vt que indicuntur personis propter personas ꝛ consistunt in labore persone: quedam sunt mere realia que rei imponunṫ propter rem ꝛ que rei possessorem comitantur:que tributa nuncupantur:ꝛ faciūt dici predia tributaria:quedā sunt mixta consistentia in labore persone ꝛ in rebus:vt ꝙ quis vadat cum bobus mullis vel curru in exercitum:vel ꝙ rustici conducant lapides vel calcem ad castellanum::quedam sunt neutralia ad predicta licet in rebus consistant ꝛ horum aliqua inducunṫ ꝑsone ꝛ ꝑpter ꝑsonā vt si ꝑsona laboret sed vt soluat ꝑ persona publica solidum annuum pro quolibet ꝛ hec capitatio nuncupatur.l. sac. san.C.de sac.san.eccle.l.fi.C.si ꝑpter publi.pensi.Aliqua inducūtur persone nō propter personam sȝ propter res possessas vt sunt collecte ꝛ hoc munus quandoqꝫ diciṫ ordinarium quandoqꝫ extraordinarum.Ordinarium est qđ ꝛ indictum appellatur ṡm tex.ꝛ Bar.in.l.j.C. de indic.li.x.quando precedit lex vel ꝑuisio generalis ꝙ singulis mensibus vel annis quisqꝫ allibratus soluat vnum solidum pro libra:tunc quia tractuȝ habet successiuum ꝛ regulatum ꝛ non concernit tp̄s presens dicitur ordinariū sicut quando prouinciales soluebāt aurū vel ferrū vt no.in rub.C.de indic.§. alle. li.x.ꝛ si huic vnico solido ordinario adijciatur aliquid singulis temporibus soluendū vt facit quādoqꝫ cōmunitas nostra firmana cū iponit duplū ꝛ qñqꝫ decuplū quolibet mense vocaṫ supindictū qđ etiā ordinariū est:qꝛ totiens soluitur cū ordinario quotiens ꝛ ordinariū.C.de indic.l.j li.x.lȝ extra ordinē ponaṫ ex necessitate ṡȝ glo.ꝛ Bar.i.l.j.C.de supindi. eo.lib.Illud singulariter no.in proposi-

to q nō potest indicium seu munus ordinarium seu collecta imponi nisi prius populus notificetur vt se preparent. casus est not. fm Barto. in l. ij. C. de indic. lib. x. et ibi etiā ponitur forma notificationis dicto casu fiende. qd tamē hodie nō seruatur ab indicto traxit nomen indictio que erat apud romanos cōputatio temporum. s. annorum. xv. quibus tripartitis per lustra. i. p quinqnēnia soluebat imperatori aurum argentū et ferrū. vt p glo. ordi. in. j. consti. C. et in rubr. C. de indic. li. x. et plenius p Spe. de instru. edi. §. j. ver. post annos. et ver. breuiter et se.

10 † Apud grecos vero tpa cōputabātur per quadriēnia: qd spaciū appellabat olympias dicta eo qd in olympo monte spectaculū fiebat in quarto anno qr sic filius herculis ludum instaurauit qui ab hercule quolibet anno exercebantur in olympo vt docet Solinus post principium. Incepit prima olympias post deletam troiam anno. cccc viij. ante vrbem vero conditam anno. xxviij. ab heliensibus instituta. vt ibi per Soli. quo tēpore regnabat rex Joatham et Romulus et Remus generati sunt ex matre ylia. vt legitur in historia scholastica. ij. regum. c. anno scdo pharee regis etc.

11 ¶ † Extraordinarium vero munus est quando eius impositio non fit ex prouisione vel l. generali seu regulari. nec ob causam ordinariam et successiuam sed ob causam extraordinariam occurrentem vt pro hastiludijs vel pro latrunculis ne damna inferant vel ob aliam similē causam momentaneam que reiterationem non spectat. et sic debet intelligi glo. in l. rescripto §. fi. ff. de mune. et hono. et in l. placet. C. de sac. sanc. eccle. que dicit collectā esse munus extraordinarium. qd etiam tenet Barto. in consi. punctus questionis talis est quidam legitimus etc. per l. j. C. de vaca. mu. libr. x. dicit ergo post Sali. vbi. s. q omnia que ordinarie debentur reipublice pensitationes publice nuncupantur. Tributa vero que non debentur ex predijs vel ex capitibus vel que non a singulis personis sed a ciuitatib' vel baronibus debentur taxari siue in auro siue in speciebus in signum subiectionis que etiam census vulgo nuncupantur. et vide Bald. in l. ij. C. sine censu vel reli. et qd per Barto. in l. ij. ff. de iure immu. et in Specu. de cle. coniu. Arch. et Joan. an. in c. j. de immu. eccle. in no. lib. vj. et per Barto. in l. j. vlti. colum. C. de mul. et in quo lo. libr. xj.

12 ¶ † Nec omitto q decima papalis accedit potius collecte q̄ tributo: et ideo debet solui potius indictione ecclesie q̄ regum. fm Bald. in l. neminem. C. de sac. sanc. ec. Premitto vlterius q vectigalia seu gabelle dicuntur munera personalia que imponuntur persone pro rebus vt tenet Barto. in l. j. §. hic titu. ff. de publi. et sicut intelligitur qd dicit Barto. in l. j. x. colum. C. de muli. et in quo lo. libr. xj. vbi dicit esse munus reale. per l. ij. C. de priuile. vete. et l. fin. C. de cano. lar. lib. x. Sed qr. j. pluries fiet mentio de nouo vectigali scias illud dico siue de nouo imponatur siue vltra solitum augeatur vel minuatur. l. vectigalia. in princi. ff. de pub. et Salic. post Azo. in sum. eo. titu. in l. vectigalia. C. no. ve. impo. ¶ Ultimo premittendū est q publicani dicuntur qui publica vectigalia habent conducta. l. quante §. fi. ff. de pub. et talis fuit sanct' Mathe' apostolus: vt dicit glo. in l. cum qui vectigal. ff. de ver. sig. et in d. l. j §. hic titu. dicūtur ergo publicani qr publico fruūt siue fisco soluant vel pendant vectigal vel etiam tributū consequant. et oēs q aliquid a fisco conducūt recte publicani appellant. d. §. hic ti. licet largo modo dicūtur publicani q̄si publice peccātes fm Abb. sic post Joan. and. in c. nouit. de iudi. super glo. et ethnicus. v. loquitur de monte ethna siculo ignem vomente dicens ibi esse os et signum inferni: proprie tamen dicuntur publicani hi qui habent conductum vectigal a populo romano improprie vero qui ab alijs ciuitatibus vel municipijs. d. l. eū

14 qui. et ideo directū edictū de publicanis habet locum in publicanis populi romani sed vtile in alijs. l. sed et hi §. preterea. ff. de publi. l. j §. eo. titu. quod tamen in venetijs non pcedit qui cū nō

recognoscūt superiorē: vt tenet Bal.in l.j.ff.de rerū diui.⁊ qd p Sali.in.l.iij. ff. de nau.feno. et dicetur.j. prima parte prin.dicuntur habere remp. sicut romani.⁊ in eorū publicanis loc⁹ est directo edicto nō vtili.vt tenet.d.meus Bar. Cepol.in.d.l.eū qui vectigal.in. ij. not. 3.q: supra dixi de gauidagijs addo qd ea licite recipiuntur cum dentur propter locationem operarum ad tute ducendum.fm Joan.an.⁊.Abba.sicu.in.c. super quibusdam.§.preterea.de verbo. signi.nunc deo duce aggrediamur primam partem tractatus secundum ordinem.s.propositum.

¶Summarium.

1 Jus imponēdi vel exigendi gabellas quibus competat.
2 Rex an possit in suo regno nouas gabellas instituere.
3 A sententia lata in curia francie nō appellatur quia rex francie non recognoscit superiorem.
4 Gabella an possit per barones imponi.
5 Ciuitates an possint imponere gabellas aut pedagia aut alia iura sibi indicere.
Nouitates ī ciuitatib⁹ nō sūt īducēde.
6 Gabelle an possint imponi per concilium aut populi adunantiam.
Concilium aliquod legitimum totuz populum representat.
7 Veneti an possint gabellas imponere pro mercibus maritimis.
Edificium in mari situatum cedit edificanti et est liberum.
8 Gabelle an possint per castella vel villas ciuitati subiectas imponi vel indici.
9 Priores ciuitatis prouidendi super necessitatibus illius arbitrium habentes an possint nouas gabellas imponere.
10 Jus exigendi gabellas vel pedagia an possit alicui populo vel priuato p principem concedi.
In concessione castri an veniat illius iurisditio non expressa.
11 Jus colligendi pedagia vel gabellas an possit queri prescriptione vel consuetudine.
Prescriptio tāti tpis cui⁹ initij memoria nō habetur hz vim priuilegij: ⁊ talis cōsuetudo dr principis ptāte gaudere.
12 Prescriptio non procedit cōtra principem absentem ⁊ inscium.
13 Prescriptio iuris vectigalium an procedat in rebus nō consuetis gabellari.
14 Jus exigendi vectigal alicui a principe concessum an transeat ad heredem.
Legatum purum debetur heredi legatarij.
15 Jurisditio concessa baroni an transeat ad filios.
16 Jus gabelle an transeat ad emptorem territorij in quo soluebatur gabella.
17 Jus gabelle alicui per principem concessum an possit vendi seu alienari sine concedentis licentia.
18 Jus exigendi gabellas duobus a principe concessum an vno moriēte transeat in totum in superstitem.
19 Jus gabelle an possit pignorari aut locari.
20 Gabellarius in iudicio conuentus an possit suum autorem nominare.
21 Concessio pedagij quid importet aut comprehendat.
22 Concessio vsufructus alicuius castri an cōprehendat etiam dominium.
23 Jus pedagij pluribus cōmune an possit diuidi.
24 Collector pedagij an et quo casu possit prohiberi.
25 Spoliatus iure pedagij an et quo interdicto possit petere se restitui.

¶Prima pars de impositiōe gabellaꝝ.

1 PRimā partē aggrediēs †primo q̄ro cui cōpetat ius imponendi vel exigendi gabellas seu vectigal. Rñ.q soli principi vt dño orbis p.l.deprecatio.ff.ad.l.rhod.de ia.⁊.l.bñ a zenone.C. de quadri.pscr.cū ius vectigaliū sit de maximo impio: pp qd inferior a principe nō pōt illud imponere.l.vectigalia.⁊ ibi Saly.in prin.⁊ Azo.C.noua vecti.⁊ l.nō solēt cū glo.⁊ doc.⁊.l.fi.C.eo.ti.facit

l.⁊ ideo.ff.de legi.l.in rebus cū glo.ff.de consti.prin.l.quicquid.C.de vecti.⁊ cō. in Spec.de causa pos.⁊ ppri.§.j.ver. q̄d de colligentibus cle.fi.⁊ ibi doc.⁊ Car. zaba.de censu.c.super quibusdam.§. preterea.⁊ ibi doc.⁊ glo.de ver.signifi. vbi Hosti.dicit verū in rege romanoꝝ q̄ dñs est orbis.s.nō in alijs regib⁹.ſm Card.vbi.s.in vno no.⁊ in.vij.q.de quo tamē infra dicetur.ij.q.⁊ tenet Abb.in d.c.super quibusdam vbi dicit ꝙ hodie de facto omnes reges ciuitates italie ⁊ qḋ peius est oēs castellani imponūt pedagia qḋ fieri non dꝫ: sed an peccent qui vectigal imponunt cū non possunt dicetur.j.eo.pe.q.Et p̄dicta vera nisi in ferioribus a principe concedatur: vt.j. dicetur in seq.q.que per ordinem subijcientur.

2 ¶ Scḋo quero an rex in suo regno possit nouas gabellas instituere.respon.distinguendum esse an recognoscat imperatorem in suū superiorē vel non primo quidem casu non potest cum soli principi tale ius competat. vt s.j.q.ostendimus.⁊ idem dico si de facto non recognoscit.vt tenet Sali.in.d. l.vectigalia.ij.colum.secundo vero casu.s.quando rex de iure non recognoscit superiorem potest inducere nouas gabellas.vt ibi firmat Salice.ponens exēplum in rege francorum licet ipse ſm quosdam sit subditus imperatori de iure per text.in proemio.ff.et in rescrip.ff. et.C.et probatur.vij.q.j.in apibus. et in.d.l.depcatio ad.l.rhodi.de iac.l. bene a zenone.de quadrien. prescriptio. et.l.leges.C.de leg.et no.in.l.in nomine. de offic.prefec.preto.affric.⁊.l.fi.C.de censi.⁊ Old.consi.lxix.⁊.j.dicetur.Queꝫ regem francie subditum fuisse olim nō hodie imperio romanorum tenet Bal. post glo.in.c.j.§.j.de pace iur.fir.in vsi. feu.⁊ Bar.in.l.si duas.§.grāmatici. de excu.tuto.Bald.vero.in.c.j.de inuesti. in mari.fac.in vsib.feu. tenuit simpliciter regem francorum non recognoscere superiorem. Ideoqꝫ in causis suis posse constituere iudicem ordinarium. sed omnes reges subditos esse pape tenet Innocen.in.c.per venerabilem. qui filij sint legi.et ibi Abb.sicu.Ideoqꝫ tenentur tueri papam ⁊ ecclesiam romanam.xxij.q.v.de forma.sed di.adrianus cum glos.et tenet Car.in clemen.j.§.j. de iureiur.Subsunt etiam imperatori. l.in nomine.Oldra.vbi.s.cū simi. Imperator enim est supremus omnium ergo regū.l.pe.⁊ ibi Bal.C.de bonisqꝫ lib. imo etiam pape ergo in temporalibus non in spiritualibus not.in.c.solite. de maio.⁊ obe.l.j.C.de summa trinita.cle. pastoralis.§.deniqꝫ.de re iudi.c.ad honorem.de vsupal.⁊ glo.no.⁊ ibi Car.et clemen.j.in princi.iiij. opp. de iureiur. Quia etiam imperator in temporalibus preest omnibus etiam ecclesiasticis personis non rebus et terris donatis dudum ecclesie romane.vt per Inno.in c.nouerit.de sen.excommuni.⁊ gl.in.l.j. §.cū orbem.ff.de offi. prefec.vr.⁊ Bald. in marga.ver.imperator.versi.iij.hinc dicit glo.in auē.vt eccle.roma.§ fi.in fi. ꝙ imperator non potest donare res ecclesie romane donatas a Constantino tanqꝫ in eis nullum ius habeat nec potest disponere contra indulta ecclesie romane dudum per imperatores concessa que varia sunt ſm Innocen.vbi.s. ⁊ adde ad id qḋ supradixi reges omnes subditos esse imperatori qḋ idē tenet glo.ordi.sed di.adrianus. scḋo que dicit veruꝫ nisi reges probent se exemptos.xxiij.q.viij.§.ecce.quinimmo etiā p capite suo tenenē ad tributū impatori nisi doceant de exemptione.ſm.d.glo. per.l.fi.ff.de censi.⁊ gl.in.d.c.adrianus intulit hec procedere etiam in rege frācie ⁊ in rege hispanie: vt subsint imperatori.licet in fi.dicat ꝙ reges hispanie nō subsunt imperatori qꝛ regnum ab hostium faucibus erueront.et per Abb. in.c.nouit.de iudi.Cardi.vero Zaba. in.d.clemen.j.in princi.iiij.op.de iureiuran. tenuit ꝙ nec de iure rex francie subsit imperatori: quia carolus magnus in cuius personā fuit translatuꝫ imperium in germanos non videtur verisimiliter suum temporale patrimonium quod erat regnum francie voluisse subijcere alteri quinimmo in quasi possessione diuturna libertatis fuit dictus rex: hec autem translatio fuit fa=

cta ex causa quia imperator grecorum tunc existens in ciuitate Constantinopolitana requisitus a papa vt tueretur ecclesiam romanã aduersus Astulphum regem lõgobardorum recusauit propter qđ papa eum priuauit imperio qđ transtulit ad germanos conferẽdo eis potestatẽ eligendi alium imperatorem deputatum electionarios archiepiscopum maguntinum coloniensem et treueriensem comitem ꝛ Reni ducẽ Saxonie marchionem brandaburgensem ꝛ regem boemie. vt refert glos. in. c. ad apostolice. de re iudi. in. vj. ꝛ Bald. in titu. de pace cõstan. § in ciuitate. et Cardi. in clemen. j. de iureiuran. fuitq́ tunc electus carolus rex francie filius pipini regis quem zacharias papa substituerat loco Ludouici regis francorum per ipsum papam depositi. xv. q. vj. aliꝰ. vt per glo. ꝛ Abb. in. c. venerabilem. de elec. ꝛ dicit ibi glo. dictam translationẽ fuisse factam anno domini. cccccccclxxvj. sed landu. dixit fuisse factam anno domini. cccl. ſm Cardi. in. d. clemen. j. vbi ipse dicit fuisse anno domini. cccliiij. pro quo facit ad predicta opi. Spe. titu. de appel. § iij. ver. pe. † vbi dixit ꝙ a sententia lata in curia francie non appellatur cum rex ipse in temporalibus non recognoscat superiorem. c. per venerabilem. q̃ filij sint legi. ꝛ dicit sic de facto seruari. Idem etiã tenet ipse spe. eo. titu. § iiij. post prin. ꝛ est glos. singu. ſm Abba. in. d. c. per venerabilem. que dicit ꝙ rex francie de iure subest pape ꝛ nõ imperatori. licet. Hosti. ſm eum dicat contrarium in rege francie hispanie ꝛ anglie. ꝑ glo. in. d. c. adrianus. licet de facto non obediant: nec propter ea peccant sed a peccato excusantur dum imperator ab eis non exigit obedientiam. ſm Abb. arg. c. cum omnes. de deci. vbi etiam subdit idem Abba. q. dicti reges contra imperatorem possunt prescribere libertatem ꝛ exemptionẽ ſm Car. zaba. contra Jo. an. ꝛ Anto. de bu. qui contrarium tenuerunt: rex vero Sicilie subest pape: qꝛ sicilia est patrimoniũ ecclesie roma. xt in clementi. j. § j. ꝛ ibi Cardi. de iureiuran. et Abb. in. c. si diligenti in prin. de prescrip. ꝛ no. in. c. mandata. de presump. ꝛ in clementi. pastoralis. ꝛ in. c. ad apostolice. de re iudi. in. vj. ¶ Et quia supra tetigi de donatione facta ecclesie roma. per Constanti. imperatorem scias contra illos qui dicunt eam probari aliquo iure ꝙ ꝓbatur in. d. c. per venerabilem. circa medium ſm Abb. ibi. ꝛ in. c. fundamenta. de electio. in. vj. ꝛ in. c. constãtinus. xcvj. di. vbi ponitur eius forma ad verbum ꝛ ꝓbatur in. c. translato. de consti. ꝛ in clemen. romani. ver. porro. ꝑ Car. zaba. de iureiu. vbi plene. et in clemen. j. de summa trini. ꝛ fide catho. probatur etiã in pe. ver. his offerre. ſm Bal. ibi. C. de bonisq́ lib. ꝛ in. c. j. ad fi. de iureiu. vt per Pau. de ca. consi. lxxij. ꝛ per Bal. ꝛ doc. in prima constit. C. ꝛ in Spe. de instru. edi. ꝛ ibi Bald. in. ver. pape et imperatori. et per Bar. in. j. cõsti. ff. ꝛ in. l. omnibus ad tre. ꝛ in. l. j. in pri. ꝛ. § j. de offi. presi. post glo. ibi. ꝛ in. l. prohibere. § plane. ff. quod vi aut clam. ꝛ in. l. hostes. ff. de cap. et in l. j. § differentia. de acquir. pos. ꝛ Bald. in. c. j. si de feu. fue. contro. ꝛ in. l. barbarius. ad fi. de offic. presi. et per Joan. an. in addi. Spec. de iurisdi. om. iudi. § j. et in addi. vidisti duas opi. ver. habeo consilium Dy. vbi etiam dicit ꝙ dicta donatio comprehendit etiam merum imperium terrarum donatarum. ponunt etiam moder. ꝛ Alexan. de imo. in. l. j. ff. de verb. obligatio. ꝛ in. l. legatus. de offic. presi. et in. j. constitutio. ff. post Bartol. et iterum Bald. in prelud. feu xij. colum. doc. in. c. ex ore de his que fi a ma. par. ca. et in. c. ex insinuatione. de simo. Uerba autem formalia dicte donationis sunt registrata. lxvj. distin. constantinus. Sed eius confirmatio ponitur. lxiij. ego Ludo. vbi etiã dicit glo. ꝙ illa donatio reuocari non posset per imperatorem. de quia etiam loquitur Ludo. ro. in. l. is qui heres. in princip. ff. de acquir. here. ¶ Predictis addo ꝙ donatio de romandiola ꝛ de bononia facta ꝑ Redul. regem alamanie etiam nondum coronatum valuit de iure scđm Bald. in additio. Spec. de rescri. ꝑsen. ℣. dõatio. post Spe. ibi i. § fi. ℣.

item q obtentū. Quinetiā valuit lex nō insinuata tam illa q̄ alia facta p Constan. vt tenet Bal. et moder. in. d. j. cōsti. ff. et no. in auten. item et a priuatis. et ibi Bal. C. de dona. et Bal. et Ange. in. l. filio quem pater. de libe. et posthu. et Bald. in prima constitutio. C. et in. l. si certarum. et ibi Ange. de testa. ma. per gl. in. l. j. ff. de iureiuran. et in Specu. de instru. edi. §. nunc autem. versi. fi. qd etiam procedit in donatiōe que fieret ecclesie priuate fm Barto. contra Bald. in. l. illud. C. de sacrosanc. ec. et gl. in auten. de nō alie. §. sancimus. et probatur in. l. sancimus. §. exceptis. C. de dona. et tenet Pau. de castro in cōsi. xxx. de redeundo autem ad propositam. q. de gabella vt etiam p regem nō recognoscentem imperatorem in dnm et superiorem imponi possit. Addo q idē est in quolibet rege subdito domino pape: qr in eorum coronatione videtur papa pcedere eis oia regalia fm Bal. in. c. j. in fi. que sint reg. in vsi. feud. vbi concludit oibus regibus competere ius imponendi gabellas saltem ex vi generalis concessionis regaliū inter q̄ tale ius numeratur: vt in. d. c. j. et idē firmat domi. meus Bar. cepo. in. d. l. enim qui. de ver. signi. et in tracta. de ser. rust. c. de portu. pro qua opi. facit quia rex in regno suo dicit imperator: vt tenet Bald. in. l. nec exemplo. C. de probat. Item rex imperatori assimilatur fm Bal. in. c. j. §. si vasallus. de pace iur. fir. et Old. consil. ccl. et maxime si sit comes vt inquit Bal. in. l. receptitia. C. de pe. ¶ Quinetiā rex potest aliis concedere iura vectigalium. per. d. c. super. §. preterea. de verb. significa. vt tenet Barto. in. l. si publicanus. §. in omnibus. ff. de pub. et Specu. de causa pos. et proprie. §. j. versic. quid de colligētibus. que omnia tene mēti.
4 ¶ † Tertio quero quid de barone. respon. q cum recognoscat superiorem: scz regem non potest indicere nouas gabellas in baronia sua: vt tenet Sali. in. d. l. vectigalia. ij. colum. C. noua vectiga. pro quo facit quia non potest subditos grauare plus solito etiam si ipse plus solito grauetur a rege: vt dicit no. Floria. i. l. filia nuptura. ff. famil. hercifcun. statuta vero et cōstitutiones possunt barones facere in sua baronia sicut comites in comitatu suo fm Bart. in. l. omnes populi. iij. q. prime principalis. ff. de iusti. et iure. in. l. j. in principio. ff. quod quisq iur. per. c. ij. de maio. et obedien. et. c. ij. de de cōsti. in. vj.
5 ¶ † Quarto quero nūquid ciuitates habeant iura gabellarum et pedagiorum. respon. sic si sunt tales que non recognoscāt superiorem vt sunt ciuitates tuscie et Lōbardie habentes merum imperium ex prescriptione fm Bald. in c. j. de pac. teñ. in vsi. feu. et in. l. fi. C. de vecti. et cōmi. et Ant. de bu. in. d. c. super. §. preterea. de ver. signi. et Ang. in. l. illud. ij. ff. de ap. post glo. in auten. de defen. ciuita. §. iusiurandū. et Sali. in dicta. l. vectigalia. ij. col. et. d. meus Jo. de porto vicentinus in consi. omnipotentis dei postulato et c. Idem dico in aliis ciuitatibus habentibus merū imperium ex priuilegio principis vel ex consuetudine vel ex cōstitutione. de pace cōstan. vt tenet Bar. in. l. presidis. C. de episc. aud. et in. l. quominus. scda qōne. ff. de flu. et Car. zaba. in cle. fi. vij. qōne de cē. et Bartolo. Cep. in tractatu. de ser. rusti. c. de flumine. Ciuitates vero de facto non recognoscentes superiorem nouas gabellas nō possunt indicere de iur. de facto tamē indictio seruaretur sicut et cetera gesta. fm Sali. sed si de iure ciuitas superiorem recognoscat vt sunt ciuitates marchie anconitane et aliarum prouinciarum sacro sancte romane ecclesie subditarum non posset instituere nouas gabellas sine superioris autoritate et licentia. dicta. l. vectigalia. et ibi docto. et. l. non solent. et ibi Bald. in fine. et. l. j. et ibi Salice. eodem titulo. et tenet Barto. in. l. si publicanus. ff. de publica. per dictam. l. vectigalia. et ita loquitur Specu. de causa possessio. et proprieta. §. primo. § in omnibus. versicul. quid de col. ¶ Quinetiam si noua gabella erigatur debet restitui tanq̄ exacta indebite. dicta. l. non solent. cum glos. et docto. non enim nouitates in ciuitatibus sunt inducende. dicta. l. vectigalia. et ibi Salicetus. j. colūna. et. l. penultima. ff. de decre. ab ordi. fac. quod est verum fm eum etiam si

cōmunis vtilitas nouitatū inductionē suaderet nisi tūc superior cōsolatur.d.l. j.C.no.vec.impo.non pos. ¶ Quod dixi de ciuitatibus ꝛ lombardie addo ꝙ ille fiscum habere dicuntur: ideoqꝫ succedūt in bonis vacantibus: vt tenet Barto.in l j.C.de bo.va.lib.x.ꝛ in l.item veniunt. §.ait senatus.ff.de peti.here.ꝛ Bald.in l.j.C.de heredi.decur.quod secus esse dicimus in ciuitatibus marchie superiorem recognoscentibus: quia fiscum non habent nisi ecclesiam romanam que fiscus est et superior cui talia bona sunt applicanda: vt inquit ibi Barto.et in l. hostes.ff.de capti.vbi etiam dicit ꝙ ciuitas non recognoscens superiorem habet fiscum ꝛ tenet locum principis.quod etiam tenet Bald.in l.hereditas.in fine C.ad silt.ꝛ Pau.de castro in l.j.§.huius studij.ff.de iusti.et iur.idem in alijs ciuitatibus habentibus merum imperium ex priuilegio vel consuetudine ſm Bal. in l.j.vlti.colum.C.de here.institu.et in marg.ver.ciuitates.ver.ij.Et ideo Jo. andr.scdm Abba.sicul.in c. super quibusdam.de verb.signifi.dicit ꝙ de facto videmus post factam pacem constantie ex qua ciuitates Italie receperunt merum et mixtum imperium vsurpauerūt sibi de facto ius imponendi vectigalia. Idem tenet Car.in dicta cle.fin.vij.q.de cen. ¶ Predictis adde ꝙ statutum ciuitatis imponens gabellas est stricti iuris et stricte debet intelligi scdm Bald. in l.contractus .C.de fid.instrumen .ī.

6 ¶ † Quinto quero quomodo intelligatur quod diximus.ſ.preced.q.ciuitates posse inducere nouas gabellas? Rñd.ꝙ intelligi debet id fieri posse in casibus permissis: vt.ſ. per adunātiam populi generalem non autem per ordinem decurionum nec per cōcilium populi cum adunantia generalis sit superior et habeatur loco imperatoris nisi concilium populi haberet autoritatem vel potestatem ab adunātia generali per.l.prohibite.§.plane.ff.quod vi aut clam. Ita determinat Salice.in dicta l.vectigalia.prima col.pro quo facit quia cōcilium generale potest committere certis conciliarijs aliquid faciendum et quod per illos fit a concilio fieri dicitur.l.illud §.si decuriones.ꝛ ibi Bart.ff.quod cuiꝰ vni.no.Et ita quotidie practicaṫ in populis facientibus remissiones prioribꝰ vel adunantie particulari. ¶ Cōcilium vero populi totum populum representat.glo.est in rub.C.que sit lon.consue. Intellige tamen vt gesta per concilium populi non valeant nisi eo conuocato in publico ꝛ solito loco.sono tube vel campane de mandato potestatis iuxta not. per Barto.in l.ij.C.de decur.lib.x.et in l.omnes populi.ij.q.prin.ff.de iust.et iur. ad minus due partes eius conuenerint l.nulli.cum glos.ff.quod cuiuſ.vni.no.l. nominationum.C.de decur.lib.x.ꝛ Bartol.in l.quod maior.ff.ad muni.et in l.ij. de decre.ab or.fa.et in l.aliud.§.refertur.ff.de iur.fis.ꝛ in dicta l.omnes populi.ij.q.prin.v.colum.ꝛ in l.curiales.C.de predi.curia.lib.x.vbi etiaꝫ singulariter dicit ꝙ non potest concilium conuocari ad sonum tabelle sicut faciunt hodie ecclesie in die lamentationis: scilicet die veneris sancta nisi tunc due partes sint presentes quo casu valeret conuocatio non ratione citationis tanꝙ facte illegitime propter inhabile instrumentū sonandi sed vi presentie.ar.no.ꝑ Bald. in l.j.ff.de fer.ꝛ in l.j.ff.de in ius vocan. ¶ Adde ꝙ conciliarij dicuntur decuriones.glo.est et Barto.in rub.C.de decu. li.x.ꝛ Bar.in d.l.nulli.ꝛ l.non ambigiṫ. ff.de leg.per not.in rub.C.que sit lō.consue.ꝛ in l.j.C.de decu.Qui quidē a rure in quo habitant reuocari possunt ad ciuitatem: alˀs mulctanṫ.l.j.ꝛ ibi Bart.C.

7 curia.reli.ciui.rus ha.lib.xj. ¶ † Sexto quero quid de ciuitate venetiarū.Rñd. ꝙ potest pro mercibus maritimis gabellas imponere scdm Bald.in rub.ff. de rerum diui.et Barto.cep.in tract.de serui.rusti.ti.de mar.Ratio est quia ciuitas est libera cum sit in mari situata in quo edificium factum cedit edificanti: vt per Bald.debet etiam solui pedagium in mari sicut in terra si est imposi tum per dominiū maris: vt dicunt Bal. et Sali.in l.iij.C.de nau.feno.Quinimo dicit ibi Sali.valere statutum venetorum disponens ꝙ omnes merces por=

tentur venetias et ibi soluant datia vel gabellas: quia veneti ex consuetudine sunt domini maris adriani et possunt statuere super gabellis maris. Et sciendum quod littora dicti maris adriani sunt venetorum in genere sed in particulari; sunt ciuitatum vicinarum: vt tenet Bald. in l. penul. vj. colū. C. de condi. inser. vide Bar. in dicta l. quominus ij. q.

8 de flumi. et in l. sane. ff. de iure. ¶ † Septimo quero an castella vel ville ciuitati subiecte possit indicere nouas gabellas. Respond. non quia superiorem recognoscūt per ea que diximus. s. in .iij. q. et sequen. et tenet Bald. in l. fin. C. no. vecti. ¶ Collecte vero possunt imponi scđm Ange. post glo. in aut. q. qui. mod. nat. effi. sui. §. si quis igitur. secundo. et Angel. et moder. presertim do. Bald. super cole. de perusio nostri temporis doc. insignis in l. iiij. §. actor. ff. de re iudica. quod verum est non sponte sed pro necessitate: vt tenet Joan. de imo. in dicto §. actor. per. c. j. que sint rega. et Bald. in l. etiam. C. de execu. rei iudi. et in l. ciuitas. ff. si certum petatur. ¶ Qui etiam possunt commitatiui habentes ius imponendi collectas pro necessitatibus suis vt. s. dictum est etiam mulctas seu penas apponere contra non soluentes: quia possunt omnia facere consequentia ad illud. l. ij. ff. de iurisdi. om. iud. et ita firmat Barto. loquens de prioribus ciuitatis habētibus potestatem ad aliquid faciendum: quia videtur etiam eis concessa potestas faciendi illud etiam per penarum adiectionem p. l. j. in fi. ff. si quis ius di. nō ob. l. ambitiosa. iiij. col. ver. tertia regula est de dec. ab or. fa. quod tene

9 menti ad multa. ¶ † Octauo quero numquid priores ciuitatis habentes arbitrium prouidendi super necessitatibus possint imponere nouas gabellas? Rñ. sicut in casibus in quibus ciuitas posset: vt supra diximus in .iiij. questione. Et si talis ciuitas consueuit imponere gabellas et necessitas immineat ciuitati. Si vero ciuitas non consueuerit imponere nouas gabellas nō possunt priores eius nisi fuerit eis specialiter permissum a populo scđm Barto. in l. ambitiosa. ver. item an possint vigore alicuius arbitrij. ff. de decre. ab or. fa. pro quo facit quia priores habentes arbitrium prouidendi ad necessitates communis et super bono statu ciuitatis possunt accipere pecuniam mutuo et obligare vniuersitatem. Item possunt statuere quod mercatoribus reddatur ius summariū et quod salariati possint seruire per substitutum soluendo certam summam cōmuni. Item possunt imponere penas vt eorum dispositio sortiatur effectū scđm Bar. in d. l. ambitiosa. vbi plene ponit de arbitrio et potestate priorum et antiquorum populi. ¶ Et adde notanter quod priores habentes arbitriū a statuto possunt facere quicquid eis placet arbitrio tū boni viri scđm Bar. in l. cū proponas. C. de fideicom. lib. nam verbum placet regulatur arbitrio boni viri vt ibi. et tenet Bar. in l. j. §. si plures. vlti. colum. ff. de exerci. et in l. creditor. § lucius. ff. manda. et in l. si sic. de leg. j. et in l. alio. ff. de alimen. et ciba. lega. ¶ Possunt etiam priores facere fieri bannum vel proclama quod soluētibus antiquas collectas remittatur pena iam commissa: vt tenet Barto. in l. fina. C. de vesti. olobe. et aur. lib. x. non tamen possunt statuta corrigere nisi sit eis expresse commissum vel nisi superueniat noua causa correctionis. vt inquit Barto. in j. cōsti. C. §. quibus. ¶ Item nec possunt facere gratiam cōdemnatis sine cōcilio vt tenet Bal. in l. preses. C. de transact. et quod no. in l. ciuitas. ff. si cer. pe. ¶ Itē nec possunt absoluere officiales a sindicatu scđm Bald. in l. man. C. de ser. fug. ¶ Item nec possunt remittere debitum communis nisi habeant speciale mandatum. no. in l. item magistri. ff. de pact. et in l. impatores. eo. tit. et in d. l. preses. quod est verū nisi intersit reipu. l. cōtra iuris. §. si. ff. de pac. Item nisi negligēdo vt currat pscriptio scđm Bald. et docto. in dicta l. impatores. que omnia bene not.

10 ¶ † Nono quero an ius exigendi gabellas vel pedagia possit concedi per principem alicui populo vel priuato? Respon. sic vt. d. c. super quibusdam §. preterea. de verbo. signi. et tenet Bal. in l. si plures. pe. col. C. de pdi. inser. et dicet.

j. Idem tenet Spe. in titu. de causa posses-sio. ꝛ proprie. § j. versi. quid de colligẽtibus. vbi etiam dicit ius predictum cõcedi posse auctoritate concilij lateranensis ꝛ regum p.d. § pterea. et facit qꝛ põt princeps concedere per priuilegiũ iurisditionẽ nõ habenti tam expresse ꝙ tacite. s. concedendo castrũ. vt tenet Barto. ꝛ Ange. in. l. ij. in fi. de bo. vacã. libro. x. ꝛ in. l. ij. de verb. signifi. ꝛ in. l. j. de offi. pref. vr. ꝛ in. l. j. de iuris. om. iudi. ꝛ Bal. in c. j. de contro. inuest. in vsi. feu. ꝛ in. c. j. de capi. qui curi. ven. ꝛ in. c. j. § item si quis qui. mo. feu. amit. ꝛ Pau. de cast. consilio cxxxij. sed idem Bald. in. c. j. § ad hoc. de pace iura. fir. in. iij. col. dicit ꝙ in cõcessione castri non venit iurisditio tacite nisi sit in eodem loco prescripta. vide Inno. in. c. ex literis. de iurepatro. ꝛ qd̃ p Barto. in. l. a procuratore. C. manda. vbi dicit qd̃ in venditione fundi cum omnib⁹ iuribus non venit iurisditio coherens fundo in quo furce sunt erecte quod no. ¶ Illud autem tene menti perpetuo ꝙ tale priuilegium exigendi gabellas vel collectas concessam a principe non potest reuocari quia transiuit in vim pacti vel conuentionis. l. quod semel. ꝛ ibi Barto. ff. de decre. ab ordi. faci. ꝛ in. l. hi qui. in fi. ff. de iur. mu. Et idem in priuilegio ne teneatur ad collectas. sm Bart. in dicta. l. qd̃ semel. ꝛ Barto. tenet idem in. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iur. ꝛ Bald. in. l. cum mihi. ff. de dolo. ꝛ Inno. in. c. nouit. de iudi. ꝛ Io. an. in addi. Spe. de censi. § nunc dicendum. versi. quid si vniuersitas. ꝛ de instru. edi. § nũc vero aliqua in addi. hic omnino. Anto. de but. in. c. cũ m. ꝛ in. c. que in ecclesiarum. de constitu. ꝛ Archid. xj. q. j. quicꝙ. ꝛ Abb. sicu. in. c. suggestum. de deci. ꝛ Alexan. de imol. in consil. ccv. qd̃ est signanter notandum. Sed quero incidenter nunquid valeat concessio iuris pedagij facta per principem alicui loco grauato alijs pedagijs. Respon. non. quia priuilegium est surreptitium si fuit impetratum hoc tacito. s. ꝙ locus erat grauatus pedagijs: princeps enim certificatus non concessisset nouum grauamen. de rescriptis. c. super literis. § si vero. et. c. postulasti. in fine. de pactis. C. cum pridez. in fine. ꝛ de legatis scd̃o. l. § titia que in vita. ff. de in ius vocan. l. sed si hac. § patronum per glo. ꝛ docto. et in. l. prescriptione. ꝛ ibi docto. C. si contra ius vel vti. publi. vbi etiã Bartol⁹ ꝛ. l. penult. de do. prel. xxv. questione secunda. prescriptione. xij. qõne tertia. quisquis. de crimi. falc. c. j. l. si putas. C. de peti. heredi. ¶ Pro quo facit quia gratia impetrata a papa scribente ꝑ aliquo in ecclesia grauata dicitur surreptitia co nõ expresse de rescriptis. c. mandatum. ꝛ se. ꝛ seq. ꝛ. c. duobus. eodem titulo. libro sexto. qd̃ verum nisi princeps motu ꝓprio hoc cõcesserit. c. si motu. de prebendis. in sexto. ꝛ in clementi. si romanus. eodem titulo. Sed tũc posset adiri princeps concedẽs vt reuocet grauamen quod ignorauit per. l. neratius. in fine. ff. de regulis iur. l. ex facto. in principio. de vulgari ꝛ pupillari. in autenti. de nup. post principium. Item ꝛ eius successor qui potest reuocare concessionem precessoris. c. j. de prohi. sequest. posses. ꝛ fruc. Ita dicit Io. andr. singulariter in additio. specu. de causa possessio. ꝛ proprieta. § primo. versicu. quid de colligẽtibus.

11 ¶ † Decimo quero an ius colligẽdi pedagia vel gabellas possit queri prescriptione vel consuetudine. Sicut priuilegio ꝛ ꝙuis exactio gabellarum sit a iure prohibita. l. j. et per totum titulum. C. noua vectiga. ꝛ omnis locus sit liber nisi is cui ius pedagij sit iniunctum ex priuilegio sm Bald. in. l. si plures. p col. C. de cõdi. inser. ꝛ dixi. s. proxima. q. tñi. Idem est dicendum in consuetudine qd̃ in priuilegio sm Bald. ibi ꝛ est casus in dicto. c. super. § preterea. ꝛ ibi docto. de verboꝝ significatiõe. ꝛ in. c. innouamus. decem. et Barto. in repetitione. l. vectigalia supra allega. ꝛ Hostiẽ. in summa de censi. versi. ex quibus. et Barto. in. l. si publicanus. § in omnibus. ff. de publi. ꝛ Bald. in. l. finali. C. de vectiga. et commi. et in. c. primo. ij. col. que sint rega. et glo. in. l. domini. C. de agricol. et censi. libro vndecimo. et Salicetus in dicta. l. vectigalia. et in. l. iij. C. de nau. fenо. contra Bartolum in. l. si prouincialium. C. noua vectiga. ¶ Et itellige verũ in pre-

scriptione tanti tēporis q̄ nō sit memoria in cōtrarium.d.§.preterea.et docto. vbi.s.Talis enim cōsuetudo habet vim priuilegij.l.ij §.ductus aque.ff.de aqua quoti.et esti.et glo.et doct.in.d.§.preterea.ix.q.vlt,seruitiū.iij.q.vi.hoc quippe. ix.q.iij.conquestus.et Bald.in.c.j.ij.col. q̄ sint.rega.et in.l.iij.de nau.fen.et in.l.si solēnibus.C.de fide instru.et in suo tractatu de tabel.ij.q.princip.¶Itē habet talis cōsuetudo principis potestatem.l. dñi prediorum,C,de agri.et censi.li.xj.et Bald.in.d.l.iij.et in.l.nec exemplo.C.de proba.Intellige tñ q̄ consuetudo tanti temporis sufficiat sine iussu vel licentia principis:nec requirit concursus vtriusq̄ cū alterum sufficiat.s.vel principis permissio.d.l.vectigalia.et l.seq.et l.j.co. titu.et.s.plene tetigi.ix.q.vel consuetudo de per se.licet glos.in.l.minus ꝓprie. de ver.signi.dixerit vtrūq̄ requiri copulatiue.que glo.reprobatur cōmuniter et maxime per Barto.in.l.si publicanus.§.in omnibus.de publi.et Salice.in d.l.vectigalia.ij.col.et Cy.in.l.ij.C.noua vecti.per.d.c.super.§ preterea.¶Item intellige verum de prescriptione tanti temporis quando quis vult acquirere ius exigēdi gabellas nemini alteri que situm in illo loco.secus vero qñ esset ius alteri prius quesitū quo casu minus tēpus sufficit ad prescribendū habita distinctione an prescribens habeat titulū vel nō et an habeat bonam fidē vel malam.sicut dicit in prescriptione vsufructus.vt tenet Bar.et doc.in.d.§ in omnibus.et Sali.in.d.l.vectigalia.iij.colū.de qua distinctione vide plenius per eum in.l.ij.C.de serui.¶Et sci.q̄ dicitur memoriam hominū nō extare per lapsum centū annorum,vt tenet Bald.in.l.fi.C. de lon.tēpo.pre.et Cyn.in.l.ij.ix.q.C.de serui.flora.in.l.seruitutes.xviij.col.ff.de serui.et Barto.cepol.in tracta.de serui. vrba.c.xix.et ad probationem talē requiruntur testes maiores.xl.annis.qui de visu deponant per dictum tempus.et de auditu pro residuo temporis.tu etiā vide in Specu.de proba.§.j.vlti.queritur.et seq.et ibi Bald.in addi.ver.qualiter probetur.vide etiam Barto.l.ij.§.

pe.ff.de aqua plu.arcen.et qd̄ per Inno. et Hostien.in.c.quid per nouale.de ver. signi.et Ioan.and.in.c.j.de prescriptio. ¶Sed dubitari potest cuius sciētia requiratur in prescriptiōe dicti iuris exigendi gabellas per exactionem tanti temporis quod non sit memoria in contrarium. Respon. fm Bartol.in.d.§.in omnibus.et Sali.in.d.l.vectigalia.ver. sed pro predictorum etc.qd̄ si prescribitur cōtra priuatum habentē tale ius apud se sufficit eius scientia et patientia et in hoc oēs concordant.sed si tale ius nulli cōpetit qd̄ alter vult acquirere per cōsuetudinem varie sunt opiniones doct. Nam Bal.vbi.s.dicit sufficere scientiā eius iudicis in cuius territorio vectigal nouum exigitur per.l.iij C.noua vecti. vnde si nullus iudex fuit in prouincia nō procedit prescriptio et ponit Barto. exemplum in ciuitatibus tuscie contra quas ponit cōclusionē quod non habēt
12 legitimum ius gabellarum. † Ex quo in tuscia nunq̄ fuit preses vel rector prouincie ergo cōtra principem absentē et inscium prescriptio non procedit. Alia fuit opi.d.Signo.de homode.qui tenuit requiri scientiam imperatoris que non presumitur nisi probetur per.c.j.de cōstitu.in.vi.et arg.l.verius.ff.de proba.et hoc verius videtur fm Sali.vbi.s.quia requiritur scientia illius qui habet potestatem concedendi tale ius.l.ij.C.de serui.sed imperator vt supra dictum est habet dictā potestatem.et nō iudex prouincie.d.l.j.et.l.vectigalia.C.noua vecti. et.l.vectigalia.de pub.ergo etc.Nec procedit arg.l.nō solent.eo.titu.qr non sequitur iudex curare debet ne quid illicite exigatur ergo eo sciēte prescribo ius exigendi.Nā et iudex debet prouidere ne quis inuito domino iter faciat per fundum alienum vel plaustrū ducat:et tamē si iudex patitur inscio domino predij non potest queri ius seruitutis.d.l. ij.C.de serui.¶Predictis addo q̄ talis scientia imperatoris requiritur nedum semel et in principio prescriptionis:sed etiam semper et perseuerans.qr et eius patientia nō autem sola scientia requiritur sicut dicitur in prescriptionibus

aliorum iurium. vt per doct. in d. l. ij. C. de serui. & in d. l. seruitutes. la grande. & ibi Flo. ff. de serui. & tenet Salice. in d. l. vectigalia. vbi dat cautelam quod quis alleget titu. paruum concessionis a principe factã de exigendis gabellis deinde probet exactione tanti temporis. s. x. vel xx. an. quia licet titulus allegatus non probetur sufficit probare quasi possessionem exigẽdi. que cautela probatur per glo. Barto. & Flori. in d. l. seruitutes. & in l. cum de in rẽ verso. de vsur. per Bart. & in. l. j. §. fin. & ff. de aqua quoti. & esti. vbi etiam Joan. de imo. & in. l. qui aliena. §. j. & ibi Joan. de imo. & Ludo. pon. de acq. here. & glo. in. l. si quis diuturno. si serui. ven. Ange. are. instit. de acti. §. eque. et Bar. cepol. in tracta. serui. vrba. c. xix. et in cautela. cxcv. quod limita verum si titulus allegetur habitus ab eo qui potuerit ius ipsum concedere: non si ab alio. sm Joã. and. in addi. spec. de causa pos. et proprie. §. j. ver. quid de colligentibus. vbi dicit vtrunque dictum. & Pau. de cast. in d. l. seruitutes. ¶ Et quod supra dixi scientiã superioris requiri est verum licet Bal. in. c. j. ij. columna. que sint rega. in vsi. feu. contrarium dixerit. ¶ Et subdit et Salice. vbi. s. quod contra ius exigendi gabellas alicui competens currit prescriptio longissimi tẽporis sicut in seruitutibus: vt quia steterit per. xxx. vel. xl. annos quod non exegerit. l. ij. C. de serui. et tenet Barto. in. l. licitatio. ver. earum. & ibi not. ff. de pub. & alias. j. dicetur. Nec omitto quod consuetudo exigendi gabellas acquirit dictum ius territorio non personis. vt tenet Bald. in. d. c. j. iij. colũ. que sint regal. ¶ Quin etiam addo quod vectigal respectu directi dominij non potest prescribi: sed respectu vtilis & datur publiciana. l. cum sponsus. §. in vectigalibus. & ibi Barto. ff. de pub. ¶ Illud etiam est hic subdendũ quod quasi possessio exigendi gabellas vel iurisditionis retinetur animo & dicitur habere causam cõtinuam. vt tenet Barto. in. l. iusto. §. non mutat. ff. de vsucap. Et est mirabile et speciale in tali iure habente causam cõtinuam quod requiratur prescriptio tanti temporis quod nõ sit memoria in contrarium cum alias secus sit. s. in seruitutibus realibus habentibus causaʒ continuam in quib⁹ sufficit prescriptio lõgi temporis. l. j. & ij. & ibi doc. & Bar. C. de serui. Sed in habentibus causam discontinuam requiritur prescriptio tãti temporis quod non sit memoria in contrarium. secundum doc. ibi. & Bald. in. l. j. C. de anna. excep. & l. sicut. per Bal. C. de prescrip. xxx. an. & in. l. fina. C. de lon. tempo. prescrip. l. foramen. & ibi Barto. ff. de serui. vrb. predi. et not. in. l. seruitutes. ff. de serui. Pau. de castro consilio. v. ¶ Addo etiam singulariter ad predicta quod tolerantia superioris non iustificat gestum quantocunque tempore in his que non sunt quesibilia sine principis cõcessione. vt tenet. d. Domi. de sancto gemi. in. c. ij. de prebẽ. in. vj. in antepe. colum. vbi infert quod quantuncunque papa toleret quod decime per laicos non soluantur non tamen videtur posse per laicos queri ius non soluendi decimas. quod perpetuo tenendũ est cordi. ¶ Undecimo quero post predicta. Nunquid prescriptio iuris vectigalium causata ex consuetudine exigendi per tantum tempus quod non sit memoria in contrarium. vt. s. procedat generaliter de omnibus rebus etiam de alijs quam cõsuetum sit exigi vectigal. Respon. non sed tantum procedit de rebus de quibus exigi consueuit secũdum Barto. in l. si publicanus. §. in omnibus. in fi. ff. de pub. & quod Barto. in. l. licitatio. §. earũ. eo. titu. et melius in. l. j. §. hoc interdicto. ff. de iti. actuque priua. & Salic. in. d. l. vectigalia. in fin. facit quod not. in. c. auditis. & ibi per Inno. de prescrip. ¶ Accedunt quia iurisditio non prescribitur ex actibus exercendi eam nisi in illis tantum in quibus sit exercitata. secundum Barto. in. d. §. si quis hoc interdicto. & in l. cũ de in rem verso. vlti. col. de vsur. sed Flo. in. l. seruitutes. ff. qui. mo. ser. amit. dicit post Innocentium in. c. dilectus. de capel. mona. quod generalis quasi possessio iurisditionis acquiritur etiam si vnicus actus iurisditionis exerceatur. predicta vero sunt in acquirenda iuris-

ditione. Sed in retinenda secus est cum tota retineatur etiam per vnicum actũ exercitatũ: vt inquit Barto. in. l. arboribus. §. de illo. ff. de vsufruc. ¶ Quinetiã si quis exercet iurisditionem accusando non inquirẽdo dicitur quasi possessio ẽt totius iurisditionis retineri vt non currat contra eũ prescriptio. fm Barto. in l. si vnus. ⁊ in. l. si vnus. ⁊ in. l. vna est via ff. de serui. rusti. predio. vbi etiam Flori. idem tenet ⁊ in. l. si sic constituta. ff. quẽad. serui. amit. vbi etiam dicit non prescribi iurisditionem que in vno loco tãtum est exercitata ⁊ nõ in alio. ad quod vide no. in. c. cum olim. ⁊ in. c. auditis. de prescrip. ⁊ glos. in reg. odia. libro. vj. ⁊ in cle. j. de renun. ⁊ in Spe. de prescrip. §. j. ver. Sed pone miles. ⁊ in tit. de iurisdi. om. iudi. ver. illud. et in. c. cũ ɔtingat. de deci. ⁊ in. c. cum ex iniuncto. de heredi. et

14 ibiq; per doc. ¶ † Duodecimo quero si ius exigendi vectigal alicui nobili concessum a principe vel ex consuetudine quesitum legatum alicui an trãseat ad heredem. Respon. sic secundum Bald. in. l. j. §. exceptio. C. de cadu. tol. nec mirũ quia legatum purum debetur etiã heredi legatarij. vt dicit Bald. in. l. si aui a. in lec. anti. C. de iure deli. et in. l. quoniã in ea. lec. eo. tit. ⁊ in. l. j. C. de his qui ante aper. tab. et in. d. §. exceptio. adde gloss. licet reprobatam. ⁊ Bal. in. l. is cui. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ glo. in. l. seius saturninus. ff. ad treb. ⁊ Bald. in. l. si cui. in fi. de leg. j. l. ex facto. ⁊ ibi Bal. ff. de heredi. institu. quod verum est etiam in estimatione quoniam res legata tradi non potest. l. mortuo. §. j. ⁊ ibi Barto. de le. ij. idem in legato seruitutis predialis: sed secus in legato pro militia secundum Bal. in. d. §. excepto. ¶ Sed an sit idem in legato conditionali si legatarius moriatur cõditione pendente. Barto. tenet q̃ non nisi sit adiectum verbum exnunc in. l. is qui pro emptore. xviij. col. de vsuca. vide Bar. in. d. l. is cuius. legatũ vero facti. i. quod legatario liceat aliquid facere nõ trãsit ad heredem. l. apud iul. §. si quis alicui. de le. j. ⁊. l. auguste. de leg. ij. ¶ Et limita verũ nisi legatario sit facta substitutio in legato: quia subintelligitur conditio si sine filijs decesserit. l. generaliter. §. cum autem. C. de instit. et substi. sub condi. fac. vnde legatum debet filio legatarij licet de filio non fuerit habita mentio non autem substituto vt ibi in fi. ¶ Ius autem patronatus in testamento relictũ alicui transit ad heredes. glo. in. l. si operarum. ff. de ope. lib. et Bald. in. c. decedenti. ij. columna. qui feu. dare pos. ⁊ in. l. vnica. C. de in ius vo. glossa. et Arch. xvj. q. vij. considerandum. Inno. in. c. j. de iure pa. ⁊ doc. post glos. in cle. fi. eod. titu. Ad filium vero non heredem. Item ad filiam dotatam per statutum exclusam a successione non transit ius patronatus ecclesie secundum Fede. de sen. in consilio. cxxix. quod incipit itẽ filius ⁊c. Sed ad bonorum possessorẽ trãsit vt tenet idem Fede. consilio. ccxvij. si

15 opi. Joan. ⁊c. ¶ † Et adde quod iurisditio concessa baroni transit ad filios. bal. tenet in. l. j. ix. colum. C. de eman. lib. et in. l. mandatum. iij. colum. C. man. quod tamen non procedit in imperio q̃d queritur per electionem non per successionem hereditariam: vt dicit Barto. in. l. non ambigitur. ff. de legi. et Bald. in. l. j. viij. columna. C. de oper. lib. ¶ Predicta vero sunt etiam si simpliciter sit facta concessio quia et alias in contractibus heres subintelligitur etiam si de eo non sit dictum expresse. l. si pac. ff. de proba. l. veteris. C. de contrahen. ⁊ cõmit. stip. l. si necessarias. §. de vendendo. de pign. act. l. ij. ⁊ ibi glos. ⁊ Bald. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. ⁊ Bald. in addi. spe. de emp. ⁊ ven. ver. iij. post spec. ibi ⁊ Barto. in. l. si marito. §. si pater. ff. solu. ma. l. si vxor ⁊ ibi glo. ⁊ Barto. C. de pigno. vbi heredi debet pignus reddi licet de herede dictum non fuerit in contractu. l. sicut. §. si debitori. et ibi Barto. ff. qui. mo. pig. sol. vbi creditor consentiens debitori alienandi pignus videtur consentire etiam eius heredi sed non extraneo. d. l. §. fin. ¶ Predicta vero sunt in transitorijs ad heredes al's non: vnde constitutus se soluturum pro alio etiã heredes eius obligare videtur. l. j. ⁊ ibi Bald. C. de cõsti. pecu. ⁊ stipulans sibi videtur etiã heredibus stipulari. Bal. in. l. j. vlti. colum. C.

per quas perso. nobis acquir. secus in stipulatione vsufructus que non comprehendit heredem nisi actum sit. l. stipulatio. §. si quis ita. de ver. ob. ¶ Item vera sunt nisi in pacto negatiuo quod ad heredem non transit nisi actum sit: vt tenet Bar. in. l. qui in futurū. §. j. ff. de pactis. ¶ Item verum est etiā in inuestitura que extenditur ad filios etiam de quibus in ea non fit dictum: si tamen in feudatione actum sit secundum Bal. in. c. j. in fi. qui. mo. feu. consti. potest post glossā ibi in vsi. feu. et probatur in. c. j. de duo. fra. a capi. inuest. et Bartol. cep. in c. j. de cogni. feu. in. j. concor. in vsi. feud. ¶ Item verum est etiam si sit apposita dictio taxatiua. s. dūtaxat vel solūmodo quia subintelligitur persona heredis cum persona extranei censeatur exclusa ꝛ nō persona heredis secundum Bald. sing. in. l. fi. C. de actio. emp. per. l. stipulatio ista. §. sed ꝛ si sc. ff. de verb. obli. ¶ Itē verum etiam in statutis in quibus heres subintelligitur secundum Barto. in l. postulante. in prin. ff. ad treb. vbi loquitur in statuto de captura debitoris secus est in pacto quod quis capi possit secundum Bartol. in. l. si decesserit. qui satis. co. ¶ Item verum etiam in testamentis in quibus certo casu filius subauditur. l. cum acutissimi. C. de fideicō. ꝛ l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. et substi. sub condi. fac. l. cum auus. de con. ꝛ de. Item in legatis: vt diximus. s. eod. nisi in legatis factis quibus heres excluditur si de eo non fiat expressa mentio. l. apud iul. §. si quis alicui. de lega. j. ꝛ ibi doct. ꝛ Bartol. ꝛ in. l. si auguste. de leg. ij. ¶ Et scias quod quando in legato est datus substitutus intelligitur. s. si sine filijs decesserit. l. generaliter. §. cum autem. in fine. C. de institu. ꝛ substit. vbi de hoc est casus ab alijs nō bene ponderatus. ¶ Sed quid si quis ꝓmittat facere compromissum toties quoties lis erit finita. an heres teneatur ad compromittendum. Paul. de castro no. consuluit quod non in consil. xxix. quod no.

16 ¶ † Tertiodecimo quero vtrum emptor territorij in quo venditori competebat ius exigendi gabellas possit eas exigere sicut poterat venditor. Respōdetur quod non etiam si fundum vel territorium vendidit cum omnib⁹ eius: quia tale ius in venditionem non venit sed remanet apud venditorem qui potest exigere et vti campanis vel domibus sitis in dicto territorio pro exactione gabellarū dumtū emptori soluat pensionem dictarum domorum: vt tenet singulariter Bald. in. l. a procuratore. C. manda. quod est mirabile cum secus dicatur in iurisditione: que venit in concessione castri vel territorij: vt tenet Bart. in. l. j. in fine. ff. de iurisditio. omnium iud. cum. ꝛ in. l. j. §. cum vrbem. de officio prefec. vrb. et in. l. si quando. C. de bo. vacan. libro. x. ꝛ in. l. inter. de acq̄ ren. rerum domi. ꝛ in. l. j. §. damus. ꝛ ibi Dy. ff. de suspec. tu. ꝛ Pau. de castro cōsilio. cxxxij. ꝛ Bal. in. c. j. de cap. qui curi. ven. et in. c. j. de contro. inue. et in. c. j. §. Item si quis quib. mod. feu. amit. ꝛ in. c. j. §. ad hec. de pac. iu. fir. in vsi. feud. ꝛ in l. penult. ij. col. C. de con. inser. ꝛ dicit bal. in dicto. §. ad hoc verum esse quando talis iurisditio est prescripta in illo fundo vel castro. Alias non nisi expresse conceatur. Idem Bald. in dicta. l. a procuratore. dicit ꝙ vendito fundo cum omnib⁹ iuribus non venit iurisditio coherens fundo in quo erecte sunt furce in signum iurisditionis: furcarum enim erectio ꝓbat iurisditionem sm̄ Bal. in dicta. l. et in. c. j. v. colum. quid sit inue. ꝛ in. l. arboribus. §. de illo. ff. de vsufrū. vbi Flo. dicit verum etiam si per centum annos in illis non fuerit aliquis homo suspensus. per glos. in capitulo. cum ecclesie. de causa possessio. et proprieta. facit quod notur per Bartolum in. l. cum in filijs. C. de decurio. libro decimo. et Innocenti⁹ in capi. cum dilectus. de capell. monachorum. et Flor. in. l. seruitutes. la grande. ff. de ser. et in. l. si partem. in principio ff. quemadmodum seruit. amitta. vbi singulariter loquitur: et dicem⁹ infra. vij. pte. vl. q. ¶ Predictis adde ꝙ etiā ius patronatus venit in venditione et feudo et emphyteosi ville non autem in locati

tione sm Pau. de cast. cõsi. lv. ¶ Item in qualibet alienatiõe vniuersali. i. cũ vniuersitate non autem in speciali: quia donari vel vendi spãliter non potest sine auctoritate epi diocesani. c. ex lris. et ibi Inno. et Abb. et doct. et c. de iur. et c. cũ scdm. de iure pa. et Bal. in. l. j. ad sill. C. de bo. que lib. et in. l. cum nõ solum. in princ. eod. titu. et in. l. fina. penul. col. C. de edic. diui adria. tol. vbi dicit illud non venire in donatione omnium iurium donãtis. ¶ Quinetiam subdit post Innoc. in. d. c. ex literis. quod ius patronatus transit per pactum speciale. Item dicit Bald. ibidem quod si ecclesia sit in fundo vendito nõ venit in venditione etiam si aditus ad eam sit ex fundo: quod etiam tenet Barto. in. l. si mercedem. §. j. ff. de ac. empt. ad idem quod supra diximus de iurepatronatus adde quod idem tenet Paul. de cast. in. l. j. in fi. princi. ff. de offi. eius cui manda. est iurisdi. ar. l. quedã. de acquiren. rerum do. et per Bartol. in l. hanc legem. ff. de contrahen. empt. vt dicit ius patronatus transire cũ vniuersitate bonorum vendita non autem in venditiõe rei singularis vt. s. et vide gl.

17 in cle. fi. de iurepatro. ¶ Quartodecimo quero vtrum ius eligendi gabellas concessum per principẽ alicui nobili in aliquo territorio possit alteri vendi sine cõsensu principis concedentis. Respon. qȝ non sm Barto. in. l. in diem. in fi. princi. ff. de aqua plu. arcend. ar. d. l. sed se. ibi non firmat: ego credo pro nunc dictum eius esse verum. pro quo facit quod dixi supra proxi. q. vẽ quod tale ius nõ venit in venditione fundi sed remanet apud venditorem fundi: vt dixit Bal. in. d. l. a procuratore. C. mandati. cuius decisionis ratio potest esse dictum Bar. vbi supra: vẽ qd expresse non potest vendi tale ius: vt ibi per Barto. ergo nec miruẽ si nec tacite sm Bal. vbi supra. Item pro decisione Barto. melius facit: quia emphiteota non potest rem emphiteoticã alij concedere sine consensu domini. l. fi. et ibi docto. C. de iure emphi. et Barto. in l. penul. ff. de pact. et Specu. de loc. §. vj. in multis. ver. et Pau. de ca. cõsi. cxxxiij. nisi cum clausula saluo iure dominij sm Bal. in. c. j. §. donare qui. vltima colum. qualiter olim feu. pos. alie. et in additio. Spec. de loca. versi. nunc. et in titu. de pace constan. §. libellarie. xxv. colum. et in. d. l. fina. de iure emphi. et Iaco. de alua. in. c. j. antepenul. colũ. de prohi. feu. alie. per Fed. qd verum est nisi fiat traditio quo casu dicta clausula sola non sufficit nisi addatur clausula et nõ aliter nec alio modo sm Bal. in. c. j. §. fi. que sit prima causa benefi. amit. licet aliter loquatur in. l. is qui. C. de his q̃ pene no. vel nisi cum clausula saluo honore domini sm quosdam: quod tamen reprobat singu. Post. sm Ioan. and. in. c. eam te. de iureiu. vt refert Lud. põta. in singu. psi. tu habes qd si vasallus et c. de his tñ vide plenius per Barto. Cep. in cautela xlv. cum tribus seq. ¶ Et aduerte ad propositam. q. qȝ si concessum esset per principem ius gabel. alicui nobili pro se vel alio cuiqȝ voluerit concedere crederem indistincte dici posse venditionem ab eo fieri posse sine principis concessu. per no. per Flor. in. l. iij. §. fi. de ser. rust. pred. vbi dicit emphiteotam recipientem sub tali forma fundum in emphi. posse illud concessum domini concedentis qd not. Idem crederem si concessio facta fuisset pro se et heredibus et successoribus quibuscunqȝ: quia tunc intelligeretur etiã de successore particulari et sic de emptore sm Bald. sing. in. c. j. vj. col. versi. sed quid si concessum. de prohi. feu. alie. per Frede. per not. in. l. quedam. §. is autem. ff. de eden. Idem tenet do. meus Alexã. de neuo de vincentia in. c. potuit. vj. qõ. de loca. extra predictos vero casus non recederem a decisiõe Bar. in. d. l. in diẽ. pro quo etiam facit: quia beneficiũ vni concessum non potest alteri concedi ab eo cui concessum fuit: vt tenet Barto. in l. j. C. de peti. bono. subla. lib. x. facit etiam c. quod in dubijs. de renũ. Item facit qd dicitur in vsufructuario: qui non potest vsufructum alteri concedere. l. arboribus. §. vsufructuarius. ff. de vsufr. et tenet Bar. in. d. l. j. et qd not. insti. quibus mo. vsuf. amit. §. finitur. et Bal. in. l. volũtas. C. de fideicom. et in. l. quod in rep. §. j. de leg. j. ¶ Ultimo facit pro opi. bar. qr iurisditio

iurisditio vni concessa nõ põt vendi per eũ in auť.vt iud.sine quo. suffr.§. cogitatio vt tз Bal.in.c.j.j. col. de feu. march. ⁊ in.c.ex eadem.de lege corne. ⁊ in. c.j.§. ad hec in.j.col.de pace iur.fir.⁊ in.c.j. in fi.que sint rega.in vsi.feud.⁊ glo. ⁊ doct. in.c.j.ne prela.vic.suas.sed contra Barto.facit qꝛ cessionarius potest alteri cedere ius sibi cessum:vt tenet ipse Bart. in.l.modestinus ad fi.ff.de solu.⁊ gl.bar. Bal.et doct.in.l.emptor.in fi.C.de here. vel ac.ven. Ego autem vt tollať omnis disceptatio do pro cautela.s. ꝙ volens alienare patiatur illud cõtra se prescribi ab eo in quem dictum ius cupit trãsferri: qꝛ ꝓcedit prescriptio: vt.s̃.dixi in x.q.⁊ tenet Bart.in.l.licitatio.§.earũ.de publi.⁊.l.fi.C.de serui. naз etiam iurisditio prescriptibilis est ẜm Bart.in.l.j.§.si quis.ff.de iti.actuqꝫ priua.⁊ in.l.fi. ff.vti pos.⁊ in.l.sequitur.§.si viã.ff. de vsuc.⁊ in l.si aliena ⁊ in.l.iusto.§.non mutat.eo.ti. ⁊ in suo cõsi.qđ icipit primo queritur an iurisditio ⁊c.⁊ Bal.in.l.j.C.de man.li. et Pau.de ca.in consi.cxxxij. ¶ Et hic oĩno adde not.per Car.зab.in cle.fi.vij.q. de censi.vbi dicit prescriptibile ꝙ quis nõ subsit imperio licet non sit prescriptibile ꝙ quis nõ subsit pape:vt in extrauagã. Bonifa.octaui que incipit.vnã sanctã. ⁊ Inn.in.c.bone.ij.de post.prel.Ratio primi est qꝛ imperator habet iurisditioneз a populo romano ⁊ exercitium.xciij.di. legitimus:nõ a deo immediate licet omnis ptãs sit a deo ad Roma.c.xij. xxiij.q. j.quid culpatur.xxiij.q.iiij.quesitum. hodie aũt habet in ecclesia romana cui fidelis est cle.romani.de iureiur.⁊ habet etiam sine p̃iudicio eorum que sibi non subsunt:sicut rex francie.c.per venerabilem.qui fi.sint leg.⁊ similes qui remanent quasi sui iuris ratione superioritatis tñ sunt sub ptãte pape.de priui.cũ ꝑsone.sed in eo quod dicit prescribi posse ꝙ quis nõ subsit imperio cõtrariũ tenet Cy.in.l.ꝯpetit.C.de p̃scrip.xxx.an. ⁊ Pe. de anc.in.d.cle. fi. qꝛ contra obedientiã actiue nõ prescribitur.Sed passiue.c.cũ nõ liceat.de p̃scrip. ¶ Et ideo Card.vbi s̃.subdit post Pau.ꝙ p̃supposito ꝙ iurisditio imperatoris pendeat a papa põt papa p̃scribere subditũ imperatoris: vt immediate subsit sibi ita ꝙ nõ imperatori nõ ecõtra.ꝑ not.in.c.bone.ij.de postu. prela.Ex quo iurisditio imperatoris dicať dependere a papa.⁊ vide ꝑ Abba. Car.in.c.venerabilẽ.de elec.⁊ de iudic. in.c.nouit.⁊ tene menti. ¶ Et hinc est ꝙ imperator hodie põt ex causa deponi ꝑ dominum papam vt tenet Bal.in.l.fi.⁊ ibi Bar.C.de legi.gl.in.c.ad apostolice. de re iudi.in.vj.xv.q.vj.alius.⁊ Car.in cle.j.§.fi.ĩ fi.de iureiu.xcvj.di.duo. ⁊ seq. papa enim est supra imperatorem propter sacerdotij dignitatẽ:q̃ p̃ualet ptãti temporali sicut sol lune ẜm glo.xcvj. di. duo sunt.⁊ ꝓbať in.d.c.ad aplice. ⁊ in.c. venerabilẽ.⁊ ibi doc.⁊ Abb.de elec.⁊ plenius per Abb.in.c. nouit. de iudi. Itẽ ⁊ qꝛ ad papã spectat approbatio non ꝯfirmatio impatoris elec.Itẽ vnctio:itẽ coronatio.vt plene habetur in.d.c. venerabilẽ.⁊ in.d.c.ad aplice. Quinimo imperator subest ep̃o ꝓprio.d.c.duo.et tenet Abb.in.d.c.venerabilem.imo etiaз minimo sacerdoti ẜm Abb.ibi per.c. nõ ab hoie.de iudi.et ideo gloss.in.d.c. duo dixit nullam esse dignitatem tpalem sa-
18 cerdotio similẽ. ¶ † Quintodecimo q̃ro si duob⁹ est cõcessum a principe ius exigẽdi pedagiũ et alter moriatur an habeat locũ ius accres.ita ꝙ alter possit in totũ exigere.Ista qõ est subtilis ⁊ noua: quã format do. meus monarcha sui temporis Anto.rosel.Areti.in.l.j.C. qñ non pe.par.⁊ post cũ solẽnis doc.Recolende memorie do.meus in legibus.d. Frãci. de capitibus liste de padua in.xij.carta. ver.⁊ circa premissa dicẽs ꝙ aut illi duo habuerũt ex causa onerosa:⁊ tũc habet locũ ius accres.per.l.fundus ille.ff.de cõtrahẽ.emp.qꝛ interesset ꝯcedẽtis impleri totũ cõtractũ vt ibi aut ex causa lucratiua et tũc si cõcessio fuit realis vt qꝛ fuerit facta eis hoibus territoriũ aliqđ ꝑ no.in.l.vectigalia.C.noua vecti.lз Bar. dubitauerit ĩ.l.cotẽ ferro. de publi.in.§. qui maximos.facit qđ not. per Bart.in l.pater.de do.p̃le.⁊ in.c. cũ venissent. de insti. concludit ipse quod habet locum ius non decres.quando portio vni⁹ deficit ante constitutionem iuris et acqui-

sitionē oblatiōis.per.l.proprium.ff.cōia
predio.Sed si oblatio est acq̄sita duob⁹
non tamē confirmata:⁊ tūc si ius vnius
perdat ex obligatiōe fundi vel ptis siue
totū ius perimitur.l.ppterea.de serui.si
vero deficit ppter sententiā tunc alteri
nō fit preiudiciū.l.si de cōi.si serui.ven.⁊
nō decrescit cōsocio nisi quo ad cōmodi
tates diuisibiles.Sed quo ad ipsuʒ ius
quod est indiuiduum sic.per.l.si duo.de
iureiuran.⁊.l.si aquam.in fi.quēadmo=
dum serui.amit.perdendo autem rē vel
partē rei sue dicit q̄ perderet ius colligē
di pedagiū:⁊ tn̄ nō accresceret coniūcto
cū illud ius nō defecerit in re cui debe=
bat:sed acq̄rit acq̄rēti rē:qn̄ vero cōces=
sio esset psonalis ⁊ sine territorio: vt q̄r
facta esset psonis ppter ipsas vel esset
electa industria personarum ⁊ tunc cōsi
deranda essent verba cōcessiōis:q̄r si est
cōcessum ius exigēdi pedagij etiaʒ post
acq̄sitionē hʒ locū ius accres. cū illud sit
incorporale persone coherens.p.l.cōi li=
berto.de oper.liberto.⁊.l.vtrū.de assi.li=
be.de hoc tn̄ vide pleni⁹ per eos vbi su=
pra.Cuius dictis ad propositū addo q̄
in iurisditione ordinaria habet locum
ius accres.nō aūt in delegata vel inter
arbitros s̄m Bal. in. d.l.j.xiij.q. C.qn̄ nō
pe.par.per.l.j.de offi. cōsul. ⁊ ideo Bal.
in.l.j.§.in prin.pe.col.C. de cad.tol. dicit
q̄ inter fratres Comites vel Marchio=
nes vel barones hʒ locum ius accres.in
priuilegijs vero non s̄m Bal.in.l.pe.vij.
col.C.de condi.inser.Sed in decreto iu=
dicis iterposito sup parte locū habet vt
ad totuʒ trahatur:vt tenet.Bar.in.d.l.
j.in prin.qn̄ nō pet.par. q̄ oīa bene sunt
19 not.¶†Sextodecimo q̄ro vtrū ius exi=
gēdi pedagij ɔcessuʒ alicui nobili possit
p eū pignorari.Ita q̄ creditor habens
in pignus possit exigere pedagiū Bar.i
l.si is q̄ §.iura p̄diorū.ff.de pigno. dicit
q̄ sic si ex eo principatur commodū pecu
niariū alias secus:idem dicit in iurepa=
tronat⁹ ecclesie:sed de eo dic vt in.c. cuʒ
bertoldus.⁊ibi doct.de re iud.q̄r pigno=
ratum tale ius non trāsit in creditorē.
vt ibi.¶Usufructus aūt pōt pignorari
tam per pprietariū q̄ȝ p vsufructariū.l.
si is qui.§.an vsufruc.⁊ ibi Bar.ff.de pi
gno.⁊ Flor.in.l.arborib⁹.§.vsufructua=
rius.ff.de vsufru.¶Et in proposito tene
mēti q̄ ius imponēdi collectas nō cadit
in tenutā nec pignorari pōt creditorib⁹
ab vniuersitate:sed cōmoditas sic vt te
net bal.in.l.etiā.vj.col.C.de execu.rei iu
di.¶Sʒ an ius pedagij possit locari dic
q̄ sic.l.fi.⁊ ibi Bald.C.de vecti.⁊ com.l.lo
carc.ff.loca.⁊.l. cotē.§.qui maximos. de
pub.⁊ Flo.in.l.arboribus.§. vsufructua
rius.ff.de vsufruc.⁊ dicetur infra.ij.par
20 te.in princi. ¶†Decimoseptimo quero
vtrū gabellarius vnius baronis habē=
tis ius gabellarū cōuctus in iuditio ab
alio possit iudicio nominare autorē suū
p quo exigit.Bal.in.l.ij.iiij.col.C. vbi in
rem actio.tenet q̄ sic.ex quo not.q̄ etiaʒ
in iuribus incorporalibus potest quis
alium in iudicio nominare q̄d etiā tenet
ibi.⁊ Inno.in.c.qm̄ frequenter.vt lit.nō
contest.Idē in conuento rei ven.d.l.ij.⁊
ibi glo.⁊ doct.⁊ Bart.in.l.officium.ff.eor
tit.¶No.tn̄ q̄ nominator tenet in sub=
sidium p nominato.l.noīator.⁊ ibi bal.
C.de pigno.¶Et sci.q̄ quis tenetur au
ctorē suuʒ in iudicio noīare ad euitādū
suspitioneʒ de ipso.l.ciuile.⁊ ibi Bal. C.
de furtis.¶Quid auteʒ in emphiteotat
vide in Spec.de primo ⁊ secundo decre
21 to.§.iij.ver.sed nunquid est.¶†Decimo
octauo q̄ro si princeps cōcessit alicui pe
dagiū quid videatur ei ɔcessisse. Rn̄.q̄
ius exigēdi illud:vt tʒ Bar.in.l. aquili⁹.
ff.de dona.vbi etiam dicit q̄d ɔcessio ha
bitatiōis intelligit de facultate habitā=
di.¶Et subdit quod cōcessio talis iuris
cōprehendit etiam modum commodius
vtendi iure concesso.l.quint⁹. ⁊ ibi Flo.
de serui.vrba.p̄dio.¶Et intelligitur in
dubio facta ɔcessio. de toto iure concedē
tis.l.qui taberna.ff.de cōtrahen.emp.⁊
Bal.tenet in.l.j.pe.col.C.qn̄ nō pe.par.
22 ¶Cōcessio autē vsufructus castri com=
prehēdit etiam dominiū.vt tenet Flo.in
l.penl.ff.de vsufru.Illud etiā scias q̄ cō
cessio iuris pedagij nō vʒ nisi ɔstet de iu
re ɔcedētis.l.si mihi.⁊ ibi Dy.et Barto.
de leg.j.l.legaui.de libe.lega.quod not.
23 ¶Decimonono q̄ro an duo nobiles ha
bentes cōmune territoriū possint inter
se illud diuidere vt q̄libet possit exigere.

credo qd sic: et vnus dicitur per alterum vti iure pedagij secundum Bar. in l. cu costet. §. inter duos. ff. de aqua quoti. et esti. facit l. tres tutores. de admi. tuto. Sed itellige q iurisditio no possit diuidi: sed eius exercitiu vel administratio. s. per loca et tempora. vt not. Bar. l. inter tutores. eo. ti. et tenet Flor. in l. quoties. de vsufruc. dicens consensu partiu quaru versetur vtilitas diuidi posse exercitium iurisditionis. et sic intellige qd dicit bar. in l. arbor. §. iudex. ff. coi diuidu. vbi dicit q iurisditio coherens territorio venit in iudicio comuni diui. non aute coherens psone. ¶ Sed an diuiso exercitio iurisditionis possit alter alterum in sua parte delinquete punire. Bar. tenet q no. in d. l. inter tres. q iurisditio delinquentis est et in illa parte territorij in quo deliqt et que socio cotigit in diuisione et q pot superior exequi ptra bona vtriusq etia pro delicto vnius tatu: sed idem Bar. tenet cotrariu in primo dicto punitioe. in l. cu ex oratione. in fi. de excu. tuto. Bald. vero in. c. preterea. de phi. feu. ali. per Fede. dicit sibi no placere dictu bar. in. d. l. inter tres. Ideo aliter distinguit dicas vt ibi per eu. et per bar. i. l. fi. ff. de re. di. et in Specu. de fe. dixi plene in tractatu de epo. in. iiij. libro. ¶ Illud tn no. q iurisditio trasit cu qualibet parte territorij diuisi. s. insolidu. vt tenet Pau. de ca. psi. cxxij. ¶ Credo tn in pposita qone q lz quilibet possit exigere pedagia vel gabellas. s. quilibet in pte sua no pot quilibet exigere insolidu. s. tantum quantu simul exigebat tpe coionis: sed pro dimidia vt sic iter ambos exigat tatude quatu prius: quia diuisio eox no debet preiudicare tertijs qui no debet plus soluere duobus in bina solutione q soluebat prius ambobus simul existentibus: alias esset noua gabella no eade pter augmetu per no. p Azo. in summa. C. noua vecti. et Salice. in. d. l. vectigalia. in princip. et dixi. s. in prelud. pro quo facit q diuisa hereditate inter heredes creditoris vel debitoris non multiplicabitur debitu cotra debitores hereditarios: sz p rata solui debet cuilibet heredu no cuilibet solidu ar. l. p hereditarijs. C. de here. act.

¶ Uigesimo et vltimo qro si qs colligit pedagium in loco aliquo cum tale ius non habeat an potest prohiberi a domino territorij. Rn. sic per interdictu negatoriu ne pedagiu colligat secundum Spe. de causa pos. et pprie. §. j. ver. qd de colligentibus qd intellige secundum Jo. an. ibi in addi. qn exigens fundat se solum in tpe no si in tpe et titulo allegato lz non pbato de quo plenius dixi. s. x. q. ¶ Ite talis exigens incidit excoicationem et peccat mortaliter et tenet ad restone: nec pot de eo eleemosina facere. c. innouamus. et ibi tz Abb. sicu. de censibus. ¶ Sed quid ecotra an spoliatus iure pedagij petat se restitui. Rn. sic. s. vtili interdicto vnde vi. et vel vtili actio. surrogata eius loco vel vtili constitutione. l. siquis in tanta. C. vnde vi. secundum Spec. in ti. de resti. spoli. §. ij. ver. sed. si aliquis. et dicetur plenius infra in quarta parte princi. vbi vide.

¶ Summarium.

1 Jus gabellarum in aliquem p certo tempore alienatu an censeatur vel venditum vel locatum.
Impropriatio verborum diuersimode consideratur.
2 Libellus locationis gabellarum qualiter sit concipiendus.
3 Gabelle an possint locari vel vendi extra modum consuetum.
4 Uerba ista vendidit vel locauit gabellas quid importent aut significent.
5 Conducens gabellas vno anno an possit cogi ad conducendum anno sequeti.
6 Gabelle pro quanto tempore locari possint.
7 Locatio vel venditio gabellarum an requirat subhastationem.
8 Gabelle an plus offerenti in subhastatione sint locande.
9 Offerens in subhastationibus an possit penitere.
10 Offerens in subhastatione gabellarum an preconi vel notario obligetur.
11 Oblatione precij facta in gabellarum subhastatione: an possit dari secunda dilatio ad plus offerendum ab alio.

12 Conductore gabellarum illas alteri locante si illum primum contingat fugere aut effici nō soluendo an in subsidiū erit contra scōm conductorem agendū de pretio cum primo conducto.
13 Uno ex pluribus gabellarum conductoribus decedente tempore conductionis an illi⁹ heres in societate succedet.
14 Conductores gabellarum diuidentes societatem et administrationem gabellarum qualiter fisco soluent debitū aut contra quem aget fiscus ad pretium.
15 Locans gabellas an possit ratione pretij debito tempore non soluti locationē reuocare.
16 Jus gabellarum an stante tempore locationis possit vendi: et si vendatur cui erit pretium soluendum an emptori an locatori.
17 Conducens gabellas an illarum ius emendo liberetur a debito conductiōis.
18 Gabellarij proprie qui dicantur.
Statutum de mercatore vt eius libro credatur habet locū in illo qui fuit mercator licet nunc non sit.
19 Gabelle an possint emi vel conduci salua conscientia conductoris.
20 Pene fraudantiū gabellas an veniāt in venditore vel locatore: vt ille debeātur gabellarijs.
21 Jus gabelle qđ exigitur in via communi inter duo territoria per quem possit locari.
22 Gabellis locatis si comitatus aut introitus augeatur an et augenda erit pensio vel pretium.
23 In contractu locationis gabellarum q̄ veniant.
24 Emptori vel locatori gabellarū an propter guerram fiat pretij remissio.
25 Locās gabellas an propter pestē interuenientem liberetur a pretio.
26 Citatus ad locū pestiferū nō tenet̄ cōparere: nec potest dici contumax.
27 Sterilitas an sit causa sufficiens remissionis pretij emptoribus vel locātibus gabellas.
Cōductori fundi realiter fit remissio propter sterilitatem.
28 Sterilitas qđ dicat̄: et qđ vbertas.
29 Emptori pedagij an fiat remissio propter paucitatem transeuntium.
30 Uendens vel locans gabellas si expellatur de terra cui erit soluendum.
31 Lucrum ex conductione gabellarū p filiūfamilias factum an dicatur aduentitium.
32 Pacta deducta in contractu locationis gabellarum inter cōe et gabellarios an afficiāt totū populum et singulares personas.
33 Redditus gabellarum an transeat in vxorem marito emptore mortuo illa relicta vsufructuaria oīm suorū bonorum.
34 Gabelle locatio an comprehendat cāpanā in qua cōsueuit exigi pedagium.
35 Jus pedagij ecclesie cōpetēs an possit locari ad vitam per prelatū ecclesie.

¶ Secūda ps de locatiōe gabellarū.

SEcundo loco vidēdū est de locatiōe seu vēdicatiōe gabellarū† Circa qđ 1 primo q̄rit̄. ¶ An gabelle dicāt̄ vēdi vel locari qñ ciuitas vel baro. habēs ius gabellarum alienat in aliquē dictū ius p certo tpe. Rñ. q pprie talis ꝯtract⁹ dr locatio. pbatur i. l. penes. et in. l. fi. et ibi Bar. C. de vecti. et ꝯmi. et ibi tꝫ Sali. Idē tꝫ Bar. i. l. locare. ff. loca. et Flo. in. l. arborib⁹. §. vsufru. ff. de vsufru. Bar. tñ in. l. cotē ferro. §. q̄ maximos. ff. de pub. mixtim loq̄t̄ et differēter q sit locatio et q sit venditio per ter. ibi ex redemptione et ibi locari. et dicit ibi Bar. q exponit̄ vēditio p locatione adeo q si pro gabellis fit solutio pretij annuatim dr locatio vel si est emptio iudicat̄ vt locatio. Idē etiā tꝫ Bar. no. et eū sequit̄ Sali. in. l. j. ij. oppo. C. de iure emphi. dicēs q vbi annua quātitas dꝫ solui locatio est iudicāda et si in ꝯtctu sit verbū vēdidit. qr ipropriat̄ et exponit̄. i. locauit vt ibi p gl. arg. l. isula. de pscrip. ver. et no. i. l. si tibi pecuniā. et ibi Bar. ff. si cer. pe. tꝫ Bar. i. q. publican⁹ et c. nā ptiū pprie dr qđ i vnica solutiōe ꝯsistit. gl. ē et ibi Bar. i. l. j. §. j. ff. de supfi. iūcta gl. i. l. j C. de iure emphi. Qñ aūt dicat̄ emptio.

z vēditio z qñ locatio: vide in. l. ꝯuenit. ff. de ꝯtē. emp. z in. l. ij. §. adeo. z ibi Bar. ff. loca. z in. l. itē quare. §. quotiēs z ibi Bar. eo. ti. ¶ Ad materiā autem impropriationis verboꝝ addo ꝙ in ꝯtractu actorie vel sindicatus verbum actor exponitur pro sindico qñ sindicus dꝫ constitui et econtra ſm Bar. in. l. j. §. j. ff. qḋ cuiuſ. vni. no. z in. l. neq;. C. de procu. gl. z doc. in. c. cū post electionē. ¶ Item ponit̄ curator pro tutore in. c. j. cū glo. de obli. ad rō. l. pater seuerinā. §. cōductionū. de cōdi. z demō. Item ꝓcurator pro actore. c. petitio. de procu. ¶ Idem dicim⁹ in iuramēto cuius verba impropriant̄ qñ ꝓprie nō possunt intelligi. l. sed z si possessori. §. item si iuramento. de iureiuran. ¶ Itē in libellis tradit̄ ꝑ eorū sustentatione ſm Bar. in. d. §. si iurauero. Jo. de imo. in. c. cū bertoldus. de re iudi. z in. c. cum ad sedeꝫ de resti. spo. z Bal. in rub. C. de iure emphi. in fi. z in. l. ij. C. de for. z Bar. in. l. scire de ver. ob. z in. l. si olei. C. loca. z in. l. j. z ibi doc. z Pau. de ca. C. de vsufru. et Pau. de ca. in consi. vij. et Bar. in. l. minor. §. si seru⁹ ad fi. ff. de euic. vbi dicit ꝙ si in libello dr̄ iure dominij vel quasi sufficit ꝓbatio de prescriptione qꝛ exponit̄ iure dn̄ij vel quasi. i. directi vel vtilis qḋ etiam tenet Bar. in. d. l. C. de vsufru. ¶ Idem si in libello dicitur possedit iura qꝛ valet lꝫ iura non possideant̄ ſm Abba. sic. in. c. olim inter. de resti. spo. ¶ Idem si libellus cōtinet ꝙ patron⁹ ecclesie elegit rectorē qꝛ intelligitur. i. presentauit qḋ prius est ſm Abba. ī. c. ij. de iurepa. ¶ Adde p̄dictis ꝙ libellus in officio iudicis valet quāuis nō narret̄ in eo iudicem teneri ad id faciendū sed partem cū ꝯtrariū debeat in eo dici ſm Bar. in. l. j. ff. de iuris. om. iud. vt ibi tꝫ Alexan. de imo. in antepe. col. z Jo. an. in rub. de offi. om. iud. ī addi. spe. z Spe. de lib. cōcep. §. fi. ver. sis ēt cautus. ¶ Idem econtra si debens ꝓponere actionē implorat officium iudicis qꝛ vꝫ z intelligit̄ de officio mercenario ſm Ant. de bu. z Jo. de imo. ī. c. ex literis de pigno. ꝑ illū tex. z Ant. ī. c. examinata. ix. col. de iudi. z Bal. in. l. si sine. C. ad vell. ¶ Itē libellis de dn̄io intelligit̄ ēt de vtili: vt tꝫ Jo. de imo. in. c. ij. de libel. obla. z Bar. in. l. mater. §. eandē de execu. rei iudi. z plenī⁹ ꝑ Alex. in. l. j. ff. si ager vecti. ¶ Itē verbū dare in libello exponit̄ pro restituere. ſm Bal. in. l. subtracto. C. de fur. item in instrumento quādoq; impropriat̄ dare z ꝓ tradere. in spe. de em. et ven. §. j. x. primo aūt z glo. z Bar. in. l. a substituto. §. j. z de leg. j. Bar. z Flor. in. l. si stipulatus. ff. de vsur. z Bar. in. l. exempto. de ac. ēp. z in. l. fi. ff. de ꝯdi. ob causaꝫ. ¶ Item verbum ſm formā iuris i libello criminali intelligitur. s. iuris municipalis qñ actus est criminosus ex forma statuti tm̄ vt exactio frumenti de territorio. ſm Bal. in. l. j. C. de confes. z Ludo. pon. in rub. de arbi. viij. col. ¶ Idem si iudex dicit do. T. agnatuꝫ in tutorem exponit̄. i. datum cōfirmo. ſm Bart. in. l. j. C. de neg. gest. z Alex. de imo. in consi. xlij. in. iij. parte cōsilioꝝ. vbi etiā ponit multa exempla ad ꝓbandū verba impropriari vt actus valeat. ¶ Item verbū reddere exponit̄ pro dare. ſm doc. et Bal. in. l. cū etiā. C. de re. cre. z iureiurā. z in addi. spe. de emp. z ven. ver. verbum dare. ¶ Itē verbū mutuauit exponitur pro commodauit z ecōtra in attestationibus. l. fi. z ibi Bartol. C. de his qui ex pub. rō. lib. x. ¶ Itē locatio ꝓ conductione accipit̄ ſm Cy. z Bar. post glo. C. de loca. ¶ Itē locatio in emphiteosim ponit̄ ꝓ concessiōe in emphiteosim ſm Jo. an. in addi. Spe. de loca. §. v. in princi. ¶ Itē verbum heres in libello eius qui successit de iure pretorio exponit̄ ꝓ bonorū possessore. ſm Bal. in. l. j. C. vnde liberi. ¶ Item verbū vendidit qñq; ponit̄ pro ꝑmutauit ſm Bal. in. l. j. C. de reruꝫ ꝑmu. Itē si in libello cōfessorie dico mihi seruitutē deberi expōit̄. i. fundo meo. Barto. not. in. l. j. ff. si serui. ven. ¶ Idem in verbis sententie: qꝛ impropriant̄ ne sentētia ruat. ſm glo. z Bal. in. l. z puta. §. j. ff. fami. herc. z Bal. in. l. cū virū. C. de fideius. z in. l. sicum ante. C. de do. ante nup. ſm bar. in. l. j. de neg. ge. z in. l. nō solum. §. si nāūt. C. de bo. que lib. z in. l. ij. si serui. ven. ¶ Itē in verbis testamēti ne relictum pereat glo. est. in. d. l. z puto. l. titia. §. lucius. z ibi glo. z bar. de lega. ij

l.fi.& ibi bar.C.de post.here.insti. vnde legatum pro Falcidia exponitur p falcidia.fm Bal.in.l.imperator.ff.de statu ho. ¶ Item legatũ filie iure restitutiõis intelligit.i.institutionis.fm Bal.in.d.l. si cũ ante.C.de do.ante nup. ¶ Itẽ institutio in hereditate intelligit.i.in bonis cũ hereditas nõ appellat viuentis:vt tz Bar.in.l.j.iiij.q.de sacrosan.eccle. Idẽ in donatione hereditate facta per viuentez de bonis suis sub vocabulo hereditatis vt dicit Bar.post glo.in.l.quesitũ.§.cũ seruus.de leg.j. ¶ Itẽ si tutor in testamẽto detur vsqz ad.xx.annos.intelligit.l.tutor vsqz ad.xiiij.annos.& abinde supra intelligit curator fm Ang. in l.ij.C.de cõfir.tu. Adde oio cõsiliũ Pau. de ca.consi.xviij.q verba testatoris impropriant i exẽplo:ibi posito:qz dictio alter partitiua duoꝝ tm̃ ponit p dictiõe alius qd est partitiuũ pluriũ duob9 vt ibi p eũ:qd no.ad destructionẽ doctrine quã tradit Bal.in.l.ancille.C.de fur.vbi dixit q irritat inq̃sitio in q̃ dr alterũ alteri auxiliũ pstitisse si inq̃siti sunt tres vel vlti.qz ad eã saluandã exponi dz aliter pro alius:vt cõcludit Pau. de cast. vbi supra. Idẽ dicim9 de verbo ali9 posito in rescripto qz impropriatur si non licite importat eandẽ qualitatẽ:vt si papa appellat cardinales fratres deinde subdat & alios platos nõ itelligit appellare alios platos fres:qz eẽt illicita & impropria locutio:vt dicit no. Car. zab.in cle.j.§.vrbanus & ibi no.de reliq.& vene. 2
san.papa enim loquẽs de cardinalibus simul vel scribẽs eis appellat eos fratres sz separatim appellat cardinales epos etiã fratres:epos vero appellat filios fm glo.in.c.j.de offi.dele.in.vj.& no. Car.zab.in proe. cle. in prin.& i cle.j.§. j.de iureiur.& i.d.cle.j.§.j.de reli.& vene. san.& Abb.sicu.in.c.quam graui.de cri. fal.vbi papa regẽ appellat filiũ.qd etiã pbat in.d.cle.j.§.j.& ibi Car.de iureiur. Ad idẽ qd supra dictũ est q dictio alius impropriat qñ licite nõ pot importare eandem qualitatẽ fm Car.vbi.s. facit exemplum illud crucifixus est xps & alij duo latrones:quia dictio alij nisi impropriaret inferret q xps fuerit latro: qd est hereticũ:vt ẽ gl.& doc.in auk.ex testã: C.de colla.& per Abba. sicu.in. c. accedens.de preben.de cuius verbi natura ppria est importare similitudinẽ vt ibi. & tenet Bal.in.l.cõuenticulam.v.col.C. de epis.& cle.& in.l.si fugitiui vlti.col.C. de ser.fugi.& in.l.j.C.de his qui a nõ do. & Bar.in.l.sed & reprobari.de excu.tu. l.argento.§.margarita.de aur.et arg. leg.& in spe.de spon.in prin.ver. quid si ita. ¶ Quandoqz tamen impropriat vt s.& ideo dñi de rota in deci.lxxiiij.Si clericus &c.in nouis tenẽt q rescriptũ contra laicos & quosdã alios includit etiaz clericos lz clerici nõ sint similes laicis. ¶ Redeundo ad materiã ipropriatiõis verborũ in testamẽtis adde q si testator dicit & si nullus dictoꝝ heredũ decedat sine filijs &c.exponit.i.si aliquis fm Bar.singu.in.cõsilio vcciarellus quõdã cichi &c.item in stõ intelligit substitutio qñ post testm̃ ptinens institutionẽ extranei supnascit filius testatori:& sic institutio resoluit in fideicõmissum fz Pau.de ca.cõsi.lxvj.& seq. ¶ Ad.q.vero ppositã redeũdo scias q Jo.de imo. in.l.cotẽ.§. qui maximos de publi.dicit esse venditionẽ & nõ locationẽ:qd etiã sentit Bal. in.l.eden.C.loca.& in.l.licet eo.ti. effect9 aũt est qz si ẽ emptio nõ fit remissio precij secus si est pductio vt ibi p doc. ¶ Sed do.Ang.de perigl.in.d.§.qui maximos dicit post Bal.q est emptio & fit remissio ptra Jo.de imo.de hoc tñ.j.pleni9 dicet in alia q̃stiõe vbi videbis. ¶ †Scdo quero de forma cõtractus locatiõis gabellarum.& dic fm Spe in ti.de loca.§. j.ver.porro.q dz sic concipi vz.A.pcessit & locauit.B.recipiẽti pro se & suis heredibus tale pedagiũ suũ cũ oibus suis iuribus prouentibus & vsibus suis put in tali loco leuari & pcipi cõsueuit vsqz ad annũ integrum & cõpletũ die tali inchoandum.dans eidẽ.B.plenã ptãtez & liberã licentiã colligẽdi leuãdi & percipiendi per se vel p aliũ dictũ pedagiũ in loco pdicto pmisitqz dictus.A.pro se et suis heredi. & successoribus dictum pedagium & ius dicto.B. defendere et autorizare et eius prouentus contra quãlibet vniuersitatẽ & psonã ac facere

⁊ curare ꝙ dictus .b. ⁊ eius nūtij illud leuare colligere ⁊ pcipere poterūt libere ⁊ expedite vsq; ad dictū tps. ⁊ ei nihil supipōere nec ipedire nec ibrigare. Idē vero .b. pmisit dicto .a. dictū pedagiū fideliter put cōsuetū est colligere et ab insolitis ⁊ indebitis exactionibus abstinere ⁊ pro ipso pedagio eiusq; puenientibus ⁊ vsibus locatis dare ⁊ soluere sibi centum. Que oīa et singula dicte partes inter se pmiserūt attendere et obseruare sub pena dupli: hec est forma fm Spe. vbi. s. Sed alij faciūt in forma vēditionis .s. ꝙ vēdat fructus redditus ⁊ prouentus pedagij vel gabellarum. alij addunt verbū vsufructus: quo casu debet exponi .i. cōmoditas ⁊ vtilitas: qr vsufructus nō cadit in incorporalibus ⁊ iuribus fm ibi notata in addi. i. ver. j. vbi ponit effectum differētie circa formas vcz de remissione pretij vel pensiōis.

3 ¶ †Tertio quero an gabelle possint locari vel vendi p officiales ad hoc deputatos cum alijs pactis ꝙ ɔsuetis. Rñ. ꝙ nō qr vr̄ ei ɔcessa potestas locādi more solito ⁊ nō aliter nisi expressuʒ aliō actum sit in concessione .l. j. ⁊ ibi Barto. C. de pascu. pub. li. xj. ¶ Quinimo in dubio in ipso contractu ⁊ quolibet alio censetur repetita consuetudo ⁊ stipulatum censet quicq̄d est cōsuetū fm Bal. in .l. fi. iij. col. C. de suc. edic. p. l. qō si nolit .§. si ardua .ff. de edili. edic. idem tenet Bald. in .l. j. ij. q. C. pro socio. p. l. lʒ. C. loca. facit qō no. Bald. in .l. incendiū. C. si cer. pe. et Barto. in .l. errore. C. de testa. quod est notandū ppetuo.

4 ¶ †Quarto q̄ro q̄d intelligat locatū vel vēditū p dicta verba. vēdidit vel locauit gabellas vel pedagiū. rñ. ꝙ ꝗuis dici possit ꝙ ipm ius pcipiēdi cēseat locatū p no. in .l. vectigalia .ff. de pub. et C. no. vecti. in rub. et in tex. in .l. dotis fructus .§. fi. cū .l. seq. de iure do. Tamen ipsa commoditas percipiendi videt vendita vel locata per .l. si vsufru. ff. de iure do. de peri. et cōm. rei ven. l. si necessario .§. fi. cum glo. ⁊ .l. arboribus .§. vsufructuarius de vsufru. l. aq̄lius ⁊ ibi glo. Jac. de arct. ⁊ Barto. ff. de do. ⁊ Barto. in .l. cotem .§. qui maximos. iij. q. ff. de pub. et dixi. s. in prima par. xviij. q. ¶ Adde etiā post Bar. l. d. §. qui maximos fm Angel. de periglis ibi ꝙ psupposito iure vectigaliuʒ qō cōpetat ciuitati vel domino vēdenti vel locanti illud alteri transfertur in emptoreʒ vel cōductorē eius vtile.

5 ¶ †Quinto q̄ro an gabellas cogatur cōducere is qui cōduxit anno precedēti. R ñ. ꝙ sic si anno precedēti lucrū fecit ex eis. casus est not. in d. l. cotem .§. qui maximos. ⁊ ibi docto. de publica. ⁊ Bald. tʒ in .l. j. C. de here. vel acti. ven. ꝙ est verū alio non offerēte tātūdē: vt in d. §. ⁊ ibi doc. ¶ Ego idē crederem esse verum rebus sic stantibus ⁊ nō mutatis de primo anno ad aliū. als aūt mutatis rebus vt qr bellum vel pestis vel alia iusta causa de nouo orta essent impedītia verisimiliter redditum gabellarū p anno futuro teneo primuʒ conductorē nō cogēdū recōducere pro anno seq. arg. not. p gloss. in d. l. qō seruius. ⁊ ibi doc. ff. de ɔdi. ob cāʒ. vbi no. ꝙ clausula rebus sic stantibus subditus in omni cōtractu. ¶ Itē ⁊ in iuramēto. l. fi. ⁊ ibi doct. ff. qui satisda. cog. c. breui. de iureiur. ⁊ gl. i. c. quēadmodū. eo. ti. et Bal. in .l. clari. C. de fideicō. l. cū q̄bus in princi. de sol. ⁊ Anto. bu. in c. cum. p . de renun. vbi dicit ꝙ iuramentum scholaris de non se doctorādo alibi ꝙ bononie intelligitur reb⁹ sic stantibus. Itē facit glo in .c. ne q̄s. xxij. q. ij. ꝙ depositio gladij penes titiū cū onere restituēdi intelligit nisi titius efficiat furiosus. Ad ideʒ bene facit consiliū. ccxxiij. Fede. de se. et quando plenius p doc. ⁊ Sali. in .l. fi. C. de nō nu. pe. ⁊ per Host. ⁊ Jo. an. in nouel. in .c. significauit. de censi. Ideo Fede. de se. con si. ccxcix. tenuit ꝙ debitor iurās soluere infra annū nō est periurus si nō soluat creditori interim publicatio ¶ Subauditur etiam dicta clausula in vltimis volūtatib⁹ Bar. tʒ in .l. quoties .§. si duo. de here. insti. l. paulo .§. j. de le. iij. ⁊ in .l. meuia .§. fi. de annu. leg. Adde etiā exēpla posita in .l. confirmādo. ff. de confir. tut. facit .l. quero .§. inter locatorē ff. loca. ⁊ .l. si cōuenerit pro socio. ⁊ suggestum. de deci. vbi etiā in priuilegijs subauditur clausula rebus sic stantib⁹. de qua ēt p Alex. de imo. in .l. q̄ rome .§. duo

fratres.vlt.col.ff.de ver.obli. ¶ Conductor vero domus seu inquilinus nõ cogitur recõducere pro ãno seq. imo nec volens põt cogere locatorẽ ad sibi relocãdũ nisi sit sibi ꝓmissa relocatio.l.ne cui.z ibi Bal.z Sali.C.loca. dz tñ de vrbanitate relocare eidẽ ẜm Anto.de bu. post Host.z Jo.an.in.c.j.de loca. ¶ Si tñ fiat relocatio simpliciter intelligitur.s. ꝑ eodẽ ꝓtio etiaʒ si de domo recesserit finita prima locatione vt dicit notabilr Bal. in.l.etiã ad fi.C.de iure do. vbi dicit idẽ in famulo qđ etiam tȝ Bar.cepol.in singula.suis.ver.x. ¶ Item intelligitur facta sub eisdeȝ pactis pignoribus penis renũtiationibꝰ z clausulis: de q̄bus in.l. ẜm Bal.in.l.legẽ.C.loca.z no.in.l. item quare.§.qui impleto.ff.loca. ¶ † Sexto

6 quero ꝑ quãto tpe possint locari gabelle. Rñ.ꝙ de iure cõi pro triennio.z nõ ꝑ miori tpe.l.penes.z ibi Bal.z doc.C.de vecti.z cõmi.rõ est ẜm Sali. ibi quia in locationibus fit remissio propter sterilitatẽ.l.licet.C.loca.l.ex cõducto.ff. eo. tit. z ex vbertate alterius anni cõpensatio d.l.licet.z.l.si vno.ff.eo.titu. Sed si locarentur pro vno anno tantũ fiscus locãs esset subiectus remissiõi mercedis z nõ haberet quid ratione vbertatis compẽsare posset cum nihil esset. Ideo pro anno vno tãtũ ꝓhibetur locatio sed ꝑ triẽnio ꝑmittitur infra qđ si cõtingat sterilitas põt etiã contingere vbertas ex qua poterit fieri cõpensatio: qđ no. ¶ Finito aũt triennio debẽt iterũ gabelle subhastari: z dz fisco statim solui pretiũ adeo ꝙ nec momẽto dz expectari emptor vel cõductor ad soluendũ: vt ibi est tex.no.z doc.z Bald.in.d.l.penes. Rõ est qz subhastator vendens non potest habere fidem de ꝓtio.l.a diuo.§.sed si emptor.ff.đ re iudi.z Bar.in.l.j.ad fi.C.de fide instr. z iure haste fisca.lib.x.z ideo Pe.papiẽ. in practica tit.de execu.sen.ver.per pu-

7 blicũ nũciũ z infra dicet. ¶ † Septimo q̄ro an req̄ratur subhstastatio in locatione vel venditione gabellarũ. Rñ.sic.d.l. penes.z ibi doc.z.l.licitatio.in prin.ff.de pub.z dixi.s.pri.q. ¶ In alijs vero rebꝰ fisci vel ciuitatis locãdis acquirat subhastatio.vide glo.in.l.q̄uis.C.de vend. rerum ciui.li.xj.z.l.iij.C.de fun.patri.eo dẽ li.que distinguit inter locationẽ ꝑpetuã z tpaleȝ. Et dz talis subhastatio fieri ꝑsentibus officialibꝰ cõis.l.fin.z ibi Bal.C.noua vecti.impo.nõ pos.z ita seruatur in practica. ¶ Illud etiã no. in ꝓposito ꝙ nõ põt subhastator rerum fiscaliũ transacta re ante.xx.dies z sic añ terminũ a lege taxatum quo durare debẽt subhastationes rerũ fisci z minoris z eccle.in auten.hoc ius porrectũ.C.đ sacro san.eccle.z Bar.in.d.l.licitatio.z Ange. in auten.de alie.z emphi.§.hec etiã.col. ix.z Bar.in.l.si tempora.ad fi.C.de fide instru.z iure hast.fisca.lib.x.z ibi dicit illud tẽpus augeri posse non minui ꝑ officiales cõis z hec de iure cõmuni. sed statuta z consuetudo aliter prouident que sunt seruanda.l.oẽs populi.de iusti.z iure.et.l.de his.et.l.minime.ff. de legi. In alijs vero est arbitrariũ tẽpus ẜm Barto.in.l.alio.de alimen.z ciba.lega. z in.l. ait pretor.§.hodie.ff. de mino. Ange.in auten.de alie.z emphi.§.hoc etiam.col. ix.qđ est verũ de iure ciuili ẜm Bald.in d.auten. hoc ius porrectum. Sed de iure cano.nõ reperitur ꝙ subhastatio req̄ratur in vẽditione bonoꝝ eccłie z minorum.vide Bar.in.l.j.C. de predi. vrb.li. xj.qui dicit ibi ꝓbare subhastationẽ requirit in rebus tẽploꝝ. sed Bald.in.d. auten.hoc ius porrectũ dicit valere alienationeȝ reꝝ eccłie z minoꝝ sine subhastatiõe qđ intellige de iure cano.vt.s.đ fur.dici põt idẽ de iure canonico ex quo d.auten.est canonizata z incorꝑata iuri canonico.x.q.ij.hoc ius cogita. ¶ Itẽ requiritur subhastatio in alienatiõe rerũ q̄ fiat ꝓpter collectas nõ solutas nisi sint mobilia. Bal.tȝ in.l.j.C.si ꝓpter publi.pensi. Item req̄rit in vẽditiõe pignorum etiam facto pacto in ꝯtrũ.l.fi.z ibi Bal.C.de iure do.impe. Debet aũt fieri subhastatio seruata forma statuti alr̃s est nulla: vt dicit Bal.in.l.ordo.C.de execu.rei iud. Et si q̄d ꝑmittatur cũ fit subhastatio censetur repetitũ in contractu postea sequente ẜm Bar.in.l.sciendũ. §.deinde.ff.de edil.edic. Et sci.ꝙ subhastatio non probat iustum pretium ẜm Bart.in.l.j.C.de prescrip.triginta ãno.

¶ Que aũt sit forma subhastationis de iure cõi: vide in spec. de cita. §. iiij. v. si vero. ꝛ tit. de primo et scđo dec. §. v. ver. sed qualiter. ꝛ seq. titu. de emp. ꝛ ven. §. iiij. ver. hoc quoq;. ꝛ Barto. in. l. licitatio. in prin. de pub. ꝛ Ange. in. d. §. hic etiã. vbi dicit fieri debere cũ tribus respectibus: scilꝫ respectu loci vt fiat in loco publico vno vel pluribus ꝑ cõsuetudine. Itẽ respectu modi q: subhastator dꝫ dicere ꝙ dabitur plus offerenti. Itẽ respectu tẽporis q: durare dꝫ. xx. dies qđ not. sed serua cõsuetudinẽ ꝛ statuta locorũ. vt. s.

8 ¶ † Octauo quero an gabelle sint locãde plus offerenti in subhastatione? Rñ. sic. l. penes. ꝛ ibi doct. C. de vec. ꝛ com. qđ est verum si plus offerens non tñ calore iracundie ꝑstet idoneum fideiussorẽ al's vt ibi per glo. Barto. ꝛ Sali. in. l. licitatio. in prin. de publi. Imo eo non satisdãte scđus licitator etiam minus offerens non est liberatus. l. qđ aũt sabinus. ff. de in diẽ adie. nisi exp̃ssum actum sit de contrario. l. sabinus. ad fi. eo. tit. Talis em̃ cõditio semꝑ inest. s. vt primus offerẽs liberet eum. Scđus plus offerens securũ fecerit fiscũ vel cõe. d. l. qđ aũt. vt tꝫ Bar. in. d. l. licitatio. ꝛ Sali. i. d. l. penes. quod not. perpetuo. Et tene mẽti post predicta ꝙ minus offerẽs cogit emere si plus offerens nõ sit idone⁹: vt cõsuluit Bal. in cõsi. In xp̃i noĩe amen. Sup puncto. ꝛ tenet Barto. cep. in sing. ver. xxxvij. Si est etiã ꝙ qñ subhastatio fuit facta simpliciter ꝙ quicũq; vult emere vel ꝯducere gab. ad offerẽdum nõ cogit subhastator dare plus offerẽti nisi fuerit dictũ ꝙ dabit plus offerenti: vt signãter dicit Bar. in. d. l. si tpa. ꝛ in. d. licitatio. Sed limitat ibi Bar. verũ si fisc⁹ expedit dari plus offerenti: quia tũc dari debet al's secus vt quia magis intersit dari plus offerẽti quia tutior sit vt magis idoneus per l. iiij. in fi. de in diem adie. cũ simi. quod tene mẽti. ¶ Res vero ecclesie debet vẽdi offerenti ꝑtiũ iustũ nõ aũt plus offerẽti. glo. est sing. in. c. hoc ius porrectũ. x. q. ij. et ibi Archi. et tenet Bar. cep. in trac. de ꝯcti. fil. ij. ꝑsump. et Bal. in. l. in cen. §. pe. ff. de mino. et Ludo. pon. ꝛ sing. v. tu scis ꝙ res ꝛc. vbi vide.

9 ¶ † Nono quero vtrũ offerẽs in subhastationibus possit penitere. Bar. in. d. l. licitatio. in prin tenet ꝙ sic si publice ita peniteat sicut publice ꝑmisit per. l. sed si pupillus. § prescribere. ff. de institu. qđ non placet Ange. cum emptio sit ꝑfecta a qua nõ licet discedere. ar. l. sicut. C. de ac. ꝛ ob. l. j. ꝛ. ij. C. qñ li. ab em. di. l. ij. de rescin. ven. l. ab emp. de pac. Tu dic fm Ange. de piglis post Bart. in. d. l. licitatio. ꝙ opi. Barto. potest esse vera si expedit reipu. al's secus qđ not. Si tñ ꝙ ceteris paribus in offerendo loc⁹ est gratificationi vt tenet Bal. in. l. fi. C. de man. te. facit glo. in. c. venerabilem. de elec. ꝛ in. l. fi. §. j. de reli. et sum. fune. que ponit an ꝛ qñ sit loc⁹ gratificationi suꝑioris de quo etiã in Spec. de dila. v. quid si actor. ꝛ de feu. §. ij. ver. xij. ꝛ seq. et de inci. q̃sti. ver. q̃d si plures. de quo etiã ꝑ gl. in. c. venerabilẽ. de elec. l. di. fideli. ꝛ Archi. xij. di. nos cõsuetudinem. ꝛ in. c. statuim⁹. lxj. di.

10 ¶ † Decimo quero vtrũ offerens in subhastatione gabellarũ notario vel preconi obliget Bar. tenet ꝙ sic i. d. l. licitatio. in prin. qđ est mirabile ꝙ ꝑ positionẽ edicti vel bãnimẽti ꝑficiat ꝯctus ꝛ obligatio causet cũ al's reqrat ꝑñtia partiũ et tẽporũ cõtinuitas. l. j. §. i. ff. de v. ob. sed mirabilis est ꝙ ꝯctus valeat cũ in circa ꝑsona ꝯ l. in ementis. de ꝯhen. emp. ꝛ tñ in casu subhastationis nõ dr fili⁹ ex interuallo qđ fit ĩfra tpa subhastationũ nec reqrit ꝑñtia ꝑsone cũ sufficit ire ad ꝑconẽ vel illũ de quo dr ĩ ꝑconio. ꝛ hoc firmat Bar. in. d. l. si tpa. j. q.

11 ¶ † Undecimo q̃ro si q̃s obtulit in prima subhastatiõe vel termino vtrum sit dãda scđa dilatio vt alius possit plus offerre. gl. ij. i. d. l. si tpa. tenet ꝙ nõ qđ Bar. ibi dicit verũ qñ i p:io termino is obtulit cui ius erat q̃situ. ¶ Itẽ dicit verũ nisi in secũdo termino compareat ꝑsona q̃ restitui possit in integrũ vt maius tp̃s apponat in subhastatiõe ꝑ l. ꝛ si sine. ff. de mi. ꝛ tꝫ Bart. in. l. licitatio. in fi. p:in. de pu. ¶ Ex quo no infert Bar. ꝙ etiã terminus extraiudicialis sit pemptorius etiã si nõ dicat ꝛ probat in. l. titia. §. vsuras. de leg. ij. in iudicialib⁹ vero idẽ est vt tenet glo. no. in. c. j. de dolo. et ꝯtu. i. vj. l. mãcipiorꝫ. ꝛ ibi Bar. de optio.

leg. Inn. in. c. p tuas. de app. et Bart. in marg. §. terminus. §. tertio dicẽs verum in termino dato a iudice i quo tñ tenet cõtrariũ Pau. de ca. in l. cũ oratione. in fi. ff. de feri. Itẽ et qlibet terminus est pẽptorius. c. pia. de exc. c. frequẽs. de resti. spo. in. vj. Bal. in l. cõtractibus. C. de nõ nu. pec. in pñ. et in marga. vbi. §. ver. vij. post Inno. in. c. cõsuluit. de offi. dele. gl. in cle. j. de exc. et in Spec. de dila. §. j. ver. et no. in §. videndum. ver. quid sit data. idẽ in termino iuris qr perẽptorius intelligit nisi phibet legitimũ impedimentum fm Bald. in. c. fi. de prohi. feu. alie. p Fede. doct. et Ange. in l. fi. C. de dila. vbi dicit verũ siue sit precisus a iure cõmuni siue a statuto qđ etiã tenet do. meus Jo. de porto. vicẽtinus in l. si insulã. in fi. de ver. obli. et Innoc. in. c. cum in tua. qui matri. accu. pos. hic dicit q terminus iuris est iprorogabilis et pcisus. vt inquit Bal. in. c. j. ij. col. quo tpe miles. et in ti. de pace constã. §. in causis. et Bald. in addi. Specu. de snia. §. terminus. ¶ Idem in termino ad excipiendũ qr dicit peremptorius glo. est et doc. in. d. cle. j. de excep. et Bal. in l. cõsentaneũ. iiij. col. C. quomodo et qñ iudex. ¶ Idẽ in termino pbatorio Bar. in l. fi. ff. de fer. in prin. Idem in termino cõuentionali fm Inno. in. c. super eo. de appel. et Bal. in. d. ver. terminus in marga. §. xj. Secus est tñ in termino ante lit. cõte. vel añ litis ingressum qr nõ dicit peremptori⁹ nisi ex numero edictorũ vel nisi exprimat: sed post litis ingressum quilibet terminus dicit pemptorius fm Bald. in addi. specu. de cita. §. ante lit. ingressum. et ibi Spec. §. viso. §. dicũt etiã qdam. et Bal. in l. fi. iij. col. ff. de fer. et Specu. in titu. de dila. §. j. et ibi

12 Bal. in addi. ver. post lit. cõtest. ¶ † Duodecimo quero pone q emptor vel conductor gabellarũ locet vel vendat alteri et primus conductor fugiat vel factus sit nõ soluẽdo an cõitas in subsidiũ agat cõtra scõm cõductorẽ vel emptorẽ ad pretiũ? Rñ. sic ar. l. j. de insti. cũ. l. seq. et tenet do. Pet. de vbal. in tracta. societatis. x. parte. j. col. ad fi. vbi etiã dicit q si secũdus cõductor aufugiat vel fiat non soluẽdo tenet primus qui non liberatur cedendo cõitati iura et actiones cõtra fm per. l. de illo. in prin. ff. pro socio. põt ergo cõductor gabellarũ eos alteri locare per predicta et pbat in l. nemo. C. loca. quod verum fm doct. post glo. ibi dũtamen locatio fiat alteri eque idoneo alias põt expelli secũdus cõductor per locatorẽ vt ibi et tenet Spec. tit. de iudi. §. ij. ver. circa hoc qđ no. ¶ † Tertiodecimo qro an 13

vnus ex plurib⁹ conductorib⁹ gabellarũ moriat durante tpe cõductionis heres eius i societatẽ succedat? Rñ. sic lz aliis societatibus secus sit in qbus heres nõ succedit. l. adeo. et ibi Bart. ff. p socio. vbi dicit Bart. verum si heres est idoneus et de eo sit dictũ in cõtractu alias nõ qđ etiã tenet glo. in l. j. in pñ. ff. qđ cuius. vni. no. et Bald. in rub. C. pro socio. et Pet. de vbal. in. d. tracta. societa. xj. parte. et in prin. xiij. q. et sic patet q pñt esse plures socij in gabel. vt ibi. et est tex. et gl in. d. l. j. in pri. ff. qđ cuius. vni. no. Nã dicta societas gabellarũ trãsit ad heredẽ heredis lz trãseat ad heredẽ. glo. est no. in l. nulla. ff. p socio. sed ibi Bald. innuit cõtrium. Ego vero sequerer opiñ. dñi Pet. in. d. xiij. q. vbi dicit gl. esse veram nisi fauore reipu. verteret vt ad heredem heredis transiret ipa societas: cũ heredis appellatione etiã heres heredis cõtineat. l. in annalib⁹. C. de leg. fm. cũ tu adde idem pbari in l. fi. C. de here. insti. et ibi p Bal. in. xxj. q. et seq. vbi in penalibus cõtrariũ dicit. Sz cõtra facit. l. qđ liberis. §. hec verba. §. neqz heredis heres. de vul. et pup. sed in l. si qs filium. §. fi. de acquir. here. Bar. bñ loquitur ad ppositũ. et i. l. filius. §. diui. de lega. j. et in l. pñlami. de vul. et pup. et in l. j. de cõsti. prin. et quod habet in l. qui p successorẽ. de reg. iur. in l. sciendũ. de verb. signi. et l. ij. cum glo. et l. iij. et ibi Bart. ff. de peti. here. ¶ Ad materiã adde q heres heredis nõ venit iudicio testatoris: sed legis fm Bald. in l. quidã elogio vlti. char. C. de iure deli. sed Bal. in l. ab eo. C. de fideicõ. dicit eum venire iudicio transmissionis nõ iudicio principali. vide Bart. in l. si fuerit. §. j. de le. iij. ¶ Item adde q heres heredis succedit in beneficium aut. res q̃. C. cõia dele. fm Bal. ibi in. j. col. Item succedit in benefi=

cium.l.edicto.C. de edic.diui adria.tol. sm Bar.ibi.vij.col. ¶ Sed an succedat in ius arbitrãdi cõmissum defuncto.vide Bal.in.l.voluntatis.pen.col.C. de fideicõ.et in.l.fi.§.v.q.C.de cõtrahẽ.emp. sed an in ius arbitrãdi cõmissuz heredi bal.ponit in.d.l.volũtatis.pe.col. Item an in officiũ exequẽdi cõmissum heredi. bal.tz quod nõ in.l.fi.et.vj.q.C.de here.inst.

14 ¶ †Quartodecimo q̄ro si plures cõductores gab.diuidant societatẽ et administrationẽ quõ teneant fisco ad p̄tiũ. R̄n. q̃d diuiserũt sine ꝯsensu fisci tenent q̃libet insolidũ et alter pro altero.si vero cum cõsensu fisci periculũ et lucrũ quẽlibet sequitur in parte sua.l.licitatio.§.socij. et ibi doc.de pub.vbi etiã dicit Ang. de piglis.et Jo.de imo.quod si diuiserunt animo diuidendi societatẽ nõ tenet vnus lucrũ cõicare alteri secus si gratia cõmodioris administratiõis per no.in.l. gaius.de lega.ij.et in.l.ij.C.de admi.tuto. et tz Pet. de bal.in.d.trac.societa.xj.parte.xix.q. ¶ Sed an domino inter debitores facta noceat creditoribus q̃n possint insolidũ agere contra quẽlibet.vide Spe.de iudi.§.quarto.§.potest esse per Bart.in.l.fi. §.j.ff.si cer.pet.l.si creditores cum glo. C.de pac.per Bar.in.l.inter eos.de fideic.

15 ¶ †Quintodecimo quero an locãs gabellas possit reuocare locationẽ ex causa p̄tij nõ soluti debito tpe. R̄n.quod sic.als non.l.vectigalia.§.nõ solutis.et ibi doc. et Bar.de pub.et Barto.in.l.fundum vectigalem.C.de iur.reipu.lib.xj.vbi probatur.et in.l.q̃d semel.ff.de decre.ab ordi.faci.facit.l.cesar.ff.d pub. Possunt autẽ cõductores gabellarum etiã ante tps constitutũ cogi ad soluendũ pretiũ si fisco necessitas immineat sm Bald.in.l.j.C. de condi.ex lege. ¶ Conductor etiã domus vel fundi non soluens pẽsionem põt expelli statim et priuari cõmoditate fruendi re cõducta.l.edẽ.et ibi docto.C. loca.l. vtiq̃z.de dã.infec.et Bar.in.l.ij.C.de iur. emp.et in.l.iij.v.q.prin.C.de pig.vbi vex dicit etiam ppria autoritate.et tz Bal. in.l.certa.C.vt in pos.leg.sed aliter loquitur in.l.edem.C.loca.vide glo.et bal.in.l. siquis in tantam.C.vñ vi.bar.in auten. qui rẽ.C.de sacrosan. eccle.et in.d.§.non solutis.et in Spe.de loca.§.postq̃z.§. sed numq̃d.et Bal.in margari.§.cõducẽs.§. fi.et nihilominus in expulsis tenetur ad pẽsionẽ.l.colonus.in prin. et ibi bar.ff.loca.q̃d dicit verũ etiam ad integrã et pro toto tpe q̄r culpa sua expellitur. et tz gl. Bar.et doc.in.d.l.edem. ¶ Et no.quod si cõductor locauit alteri qui secũdus conductor soluit pensionẽ primo conductori a quo ipse cõduxit nõ põt expelli scd̃s conductor a primo locatore dño rei sm bal. not.in.d.l.edem. Adde no.per Bal.in.l. certa.C.vt in pos.leg. Item dic verũ esse etiã si secundus conductor defecit in solutione vnius nummi sm Bal. in.dicta l.edẽ.scz post duos mẽses. et Bar.in.l.ij. C.de iur.emphi. Casus aũt expellẽdi cõductorẽ ponit Spe.ti.de actore.§.itẽ excipit cõtra locatorẽ et doct. in.d.l.edem. ¶ Sed quo tpe sit soluendũ p̄tiũ gabellarũ cõitati vendenti vel locanti. R̄n. quod statim cũ de p̄tio fides haberi non possit sm Bar.in.j.l.ad fi.C.de iur. hast. fisca. lib.x.et als supra dixi in materia subhastationũ q̃d est verũ nisi aliud tps sit p̄fixum solutioni.l.penes.C.de vecti.et commi. Pensio vero solui debet locatori per conductorem in fi.anni sm glo.et doct.in l.defuncta.ff.de vsufructu in.l.diuortio. §.j.solu.ma.in.l.sed addes.§.si q̃s cũ.et ibi bar.ff.loca.et per Barto.in.l.j.ff.de migra.et per glo.in.l.quero.§. inter loca.et in d.l.edem.vbi doc.et Bal.dicunt verũ nisi consuetudo se aliter habeat que seruanda est.et tenet Ange.in auth.de nõ alie.§. scire.colũ.ix. ¶ †Sextodecimo q̄ro si nobilis hñs ius gabellarum postq̃z eas locauit alicui per certũ tps vendat illud ius alteri durante tpe locationis an sibi vel emptori solui debeat p̄tium. R̄n. quod emptori soluendũ est pro rata temporis:scilz post venditionẽ ei factam et sic pro futuro nõ pro p̄terito tpe pro quo spectat ad vẽditorẽ per no.per Bar.in.l. valerius.§. triphonio.de iure fisci.et q̃d per Bal.in.l. j.iij.col.C.de vsur.et fruc.lega. Sed ad materiã vide oino Bal.vbi.s. et tex. glo. et Bald.in.l.iulia.§.si fructibus. ver.si loca.ff.de actio.emp.et in.l.insulã.in princi. et ibi Bar.eo.ti.et per bal.in.d.l.j.et in.l.si traditio.in fin.C.de act.emp.et intellige 16

hanc questionē qñ nobilis vendēs ven=
dit cū consensu principis,alias questio
nō procederet per no.s̄.in prima parte.
xiiij.q.ꝛ per Bar.in.l.in diē in fi.princi.
17 de aqua plu.arcē.¶† Sed q̄ro quid si
emat ius ipsum ipse idē qui eas cōdu=
xit.Rñ.ꝙ liberat a pensione seu pretio
cōductionis per.l.si q̄s fun.§.fi.ꝛ ibi bar.
ff.loca.ꝛ ꝓbatur in.d.§.si fructib⁹ prio
rū.qđ est verū.s.pro tpe futuro non pro
preterito ante emptionē vt ibi cū.l.seq.
¶Itē verū si pretiū emptiōis soluerit.l.
18 sicut.§.fi.cū.l.seq.ꝛ ibi Bar.ff.loc.¶†De
cimoseptimo q̄ro qui dicant ꝓprie ga=
bellarij vt scias intelligere statuta de
illis loquētia.Rñ.ꝙ illi ꝓprie dicūtur q̄
de p̄senti habēt principaliter cōductas
gabellas nominibus eorū in ꝯtu dedu
ctis nō aūt participes gabellarū nec eo
rū fideiussores. Itē nec qui in preteritū
cōduxerūt si conductio sit tpe finita.l.eū
qui vectigal.ver.qui cōductū ꝛ ibi doc.
ꝛ Bar.cepo.ff.de ver.sig.ꝑ quo facit qꝛ
artifex dr qui artē exercet per se nō per
aliū.l.fi.ꝛ ibi Bar.ꝛ Nico.de nea.in lec.
Bar.ff.de excus.tuto.Itē ꝛ ille quē vul=
gus vocat artificē ſm Bart.in.j.cōsti.ff.
ꝛ Bal.in.l.sciendū.§.illud.ff.de edil.edic.
vbi etiā dicit et illū dici artificē qui ha=
bet peritiā artis.Iuxta predicta scias
ꝙ statutū repellens notariū a decurio=
natu habet locū etiā in eo qui fuit nota
rius sed post fecit se cassari de matricu=
la.l.fi.ꝛ ibi Bart.C.de primicer.lib.xij.
¶Nec omitto ꝙ statutū de mercatore
vt eius libro credat intelligit etiā de eo
qui fuit nō tñ de presenti est merca.ſm
docto.moder.per.l.pretor.§.sed is.ff.de
edē.ꝛ gl.in aut.de.§.pe.ꝛ Ja.bu.in ꝓhe.
ff.publicani vero qui dicant dixim⁹.s̄.
19 in prelu.vbi vide.¶† Decimooctauo q̄
ro vtrū gabelle possint conduci vel emi
salua cōscientia cōductoris.Bal.tenet
ꝙ sic in.c.j.que sint rega.in vsi.feu.ꝛ in
l.j.ꝛ ibi Ang.ff.de rerū diui.ꝛ in.l.veluti
de iusti.ꝛ iure in spe.de censi.§.ex q̄bus
ver.exactiones aūt pedagiorum.Pe.de
anch.in reg.possessor.iiij.q.lib.vj.ꝛ dice=
tur.j.in materia fraudū vltima parte.
¶Idē dicimus in imprestitis mōtis ve=
netiarū que licite ꝛ sine suspitione vsu=
rarum emuntur ſm Pau.de ca.in cōsil.
ccclxxxiiij.post Bal.in.l.cūctos populos
vj.col.C.de sum.tri.ꝛ fide cat.ꝛ in.l.hac
edictali.§.his illud.C.de secū.nup.et in
l.j.C.de exec.rei iudi.ꝛ Joā.de imo.in.l.si
maritus solu.ma.et Joan.de prato dñs
meus in.l.si quis nec cām.ff.si cer.pet.ꝛ
docto.canoni.in.c.in ciuitate.de vsuris.
20 ¶† Decimonono quero vtrum pene
fraudantiū gabellas veniant in vendi=
tione vel locatione gabellarū vt ille de=
beantur gabellarijs.Rñ.sic ſm Cy.in.
l.creditor.§.j.ff.de ac.emp.in princip.in
addi.ꝛ bal.in.c.ij.de feu.cogni.in vsi.feu.
l.si q̄s.ꝛ ibi bal.ꝛ Sal.C.de vec.ꝛ cōmi.
ꝛ Bal.in.l.j.iiij.col.C.de fruc.ꝛ lit.expē.
ꝛ Barto.cepo.in.l.inter pub.§.pu.iiij.q.
de ver.sig.ꝙ est verū etiā si in ꝯtu nihil
fuerit dictū dūmodo ꝯrium nō sit cautū.
ſm Sali.vbi supra.¶Quin nō valeret
rescriptū in cōtrarium vt ibi per Sali.
nec mirum qꝛ gabellarij dicunt habere
ius in re ſm Bart.in.l.vectigalia.§.non
solutis.ff.de publi.ꝛ glo.ꝛ Bar.in.l.j.ff.
de loco publi.fruen.et in.l.j.§.qđ aūt.de
superfi.et.j.dicetur in.iiij.q.vlti.partis.
21 ¶† Uigesimo q̄ro per quē possit locari
ius gabelle que exigitur in via cōi inter
duo territoria.Rñ.qđ per vtrunqꝫ dñm
territoriorū adeo ꝙ vtriqꝫ soluēdū ē qđ
exigit vt cōiter diuidat ſm Bal.in.l.pe.
vj.col.C.de cōdi.inser.ꝛ firmat Petrus
de vbal.in tractatu societa.xj.parte.
xxiiij.q.¶Idē dicit in maleficio cōmisso
in via cōi ad duo territoria vt ꝑ vtrūqꝫ
sindicū denuntietur.s.in vtroqꝫ foro per
quēlibet in suo ꝓprio ſm.d.Pe.vbi su=
pra.ꝛ Bald.in.l.ij.C.vbi de cri.agi oꝫ.
Alias vterqꝫ tenetur ad penā statuti vt
ibi.ꝛ tenet Ang.are.in tracta.maleficio
rum.ver.ad denuntiā.viij.col.¶Itē dꝫ
vterqꝫ iudex de dicto crimine cognosce=
re ꝛ cōdēnare qꝛ cuiuscūqꝫ territorij ma
iestas offendit ſm domi.pe.vbi.s̄.post
Ober.de cremo.Itē tenet Dyn.ꝛ Bar.
in.l.iurisperitos.§.cū oriundus.de excu.
tu.ꝛ Bal.in.l.pe.v.col.C.de condi.inser.
¶Ad idē facit qꝛ vtraqꝫ villa tenet ad
emendā dāni illati in.d.via cōi vigore
statuti.s.insolidum:vna tñ soluente alte
ra liberat vt dicit do.Pet.vbi.s̄.ꝛ Bal.

in.d.l.pe.v.col.adde etiā not.per Bal.in l.ex maleficijs.ff.de ac.et ob.qđ intellige pro rata territoriorū si vnum sit maius altero.vt tenet Spe.in titu.de raptore. ver.sed pone.¶ Aluus tñ fluminis non est cōis inter duas ciuitates: vt tenet Bal.in.c.j.in prin.q̄ sint rega.in vsi.feu. Sed idē bal.tenet ꝯtrium in.c.ex literis pe.col.de pba.ꝛ bar.in tractatu de alluuio.j.li.vj.carta ver.Itē vidēdū est vtrū. ꝛ Bar.cepo.in tractatu de serui.rusti.c. lxxv.ꝛ in ti.de fluminibus.tenet ꝙ iurisditio cōpetit vsqꝫ ad mediū fluminis vicinis ab vtraqꝫ parte ſm Bart.vbi.s.ꝛ ꝙ in dubio flumē est cōe vtriqꝫ ciuitati quarū quelibet hꝫ iurisditionē vsqꝫ ad

22 mediū vt ibi.¶ † Uigesimoprimo q̄ro si locatis gabellis augeať comitatus ꝛ ꝑ cōsequēs introitus earū an augēda sit etiā pensio vel pretiū.Rñ.sic ſm Ange. no.per illū tex.in auť.vt deter.sit nume. cleri.in fine.vbi auctis operibꝰ ecclesie dꝫ augeri numerus clericorū eius.facit l.itē si fundi de vsufru.q̄ loquiť de augumento vsufructus ꝙ cedat vsufructuario.Colono aūt non potest augeri ex eo quod lucratus sit ex casu inopinato.l.si merces.§.vis maior.de loca.Idē in emphyteota cui canon nō debet augeri ex melioratione fundi ſm Bal.in.l.cū fundus.C.de solu.ꝛ in.l.fin.C.de alluuio.et Bart.in.l.j.C.de iure emphy.ꝛ in.l.quicunqꝫ.C.de omni agro deser.li.xj.¶ Sꝫ tene menti singulariter qđ pro insolito fortune incremento ꝛ nō cogitato potest augeri canon non aūt pro solito vel pro incremento ex operis vel alio de quo debuerit cogitari:qꝛ ratione soliti non fit remissio nec augumētū sed rōne insoliti. gloss.est not.in.d.§.vis maior.quā tenet etiā Bal.in addi.spe.de loc.ver.emphyteota gaudet.vbi etiam allegat Azo.et Cy.Sed quid si conduxit molendinū cū quatuor rotis ꝑ.xx.An sit augēda pensio ꝑpter aliā rotā additā.rñ.ꝙ nō ſm Alb.de ro.in.l.rutilia.ff.de ꝯhen.emp.ꝛ Bar.cepol.in trac.de serui.vrba.c.L.ꝛ in ti.de fur.qđ no.¶ Ex decisione.q.nostre colligere ꝙ illud augmētū gabellarum cedit ad cōmodum cōductoris non aūt ad cōmodū locātis(ex quo dictuꝫ est augeri pretiū vt sic sentiat cōmodū qui sentit onus:vt in respectu iuris ꝛ in.l.j. §.pro scđo.ꝛ ibi gloss.Bald.C.de cadu. tol.qđ facit ad.q.Cy.in addi.in.l.vt ibi. ff.de peti.heredi.ꝛ ibi Bal.ꝛ per Flo.in l.vbi.ff.de vsufru.s.an auctis gabellis in duplum propter aduentū curie lucrum illud debeatur cōductoribus gabellarum vel cōitati locanti.¶ † Uigesimo-

23 scđo quero quid veniat in cōtractu locationis gabellarū.respon.id videri actū ne quid fiat per cōitatem vel dominiū locantē in preiudiciū conductoris propter qđ impediatur redditus gabellarum: puta ꝙ statutum faciat ꝙ granū vel grassia nō extrahatur de territorio vel ꝙ nundine nō fiāt tpe consueto ꝛ similia.possunt em̄ gabellarij cōtradicere pro interesse suo ꝛ illud petere aduersus cōe. Ita singulariter dicit Flo. per illū text.not.in.l.proculus.§.fi.ff.de vsufru.vbi vsufructuarius agit ꝯ dñm non patientē frui operis pro rata tp̄is quo fuit impeditus ꝑpter qđ Flo.ibi infert ad materiā gabellarū ꝙ cōductores earum impediti facto vel culpa locantis agunt ad interesse ꝯ cōitatem locantem nec ipsis inuitis cōcedi pōt restauratio tp̄is vt qꝛ impediti per annū nō coguntur recipere fructū alteriꝰ anni ꝙ no.¶ Facit optime ꝙ cōitas vēdens redditū molendinorum teneť ad interesse si cursum aque impediat ſm Flo.in.d.l.proculus. §.fi.de vsufru.Adde tñ ꝙ colonus impeditus colere fundū in prin.anni agit ad interesse totius anni.l.ij.ff.de annu. le.l.si in lege.§.colonus.ff.loca.Sciē. est etiā ꝙ conductori impedito vti re cōducta sine culpa locatoris fit remissio mercedis:sed si culpa eius sit impeditꝰ agit ad interesse totale contra eū.l.si fundus quem.in prin.ꝛ ibi Bart.ff.loca.ꝛ in.l.si quis domum.§.j.ꝛ ibi Bar.eodem titu. Nec omitto hic ꝙ si locator q̄ potest propter necessitatē sibi incumbentē ante tēpus finitum expellere inquilinū.p.l.edē. C.loca. pretendat falsam cām ex qua eum repellat eamqꝫ alteri locet teneť expulsio ad interesse vł domū ei ad habitādū restituere:vt ibi ꝑ Bal.qđ bene nota. ¶ Ad materiam etiam subdo ꝙ condu

ctor impeditus vti re conducta ob volũ
tariam domini refectionẽ reipub. domi.
Agit ad interesse ꝯ locatorẽ secus si ob
necessariã: quia tũc ei fit remissio necessi
tatis pro rata nõ aũt datur actio ad in-
teresse. l. qui insulã. in prin. ⁊ ibi Bar. ⁊ l.
habitatores. ff. loc. vnde si necessaria sit
refectio cogitur cõductor exire de domo
donec reficiatur domus vt ibi. ⁊ l. edem
eo. ti. ⁊ glo. ⁊ Bart. in. l. si duo. §. cũ inqui
linus. ff. vti pos. ¶ Qualiter autem agat
gabellarius impeditus. vide in Spe. de
24 cã pos. ⁊ ppuc. §. iiij. ver. xj. ¶ † Uige-
simotertio quero an emptori gabellarũ
vel cõductori fiat remissio pretij ppter
guerrã. Rñ. ꝙ nõ siue emerit vel condu-
xerit pro anno tñ siue pro pluribus: dũ-
tñ vnica solutio pretij sit facienda. vt qr
quis cõduxerit pro. x. annis p mille du-
catis vel p vno anno pro centũ vt tenet
Bar. in. l. cotẽ. §. qui maximos. de pub. ij.
⁊ iij. q. ⁊ in suã. q. publica ⁊c. ratio est fm
eum qr emptus vr̃ futurus euentus seu
alia presupposita forma ꝯctus vt per-
ceptio seu cõmoditas empta sit. l. si ia-
ctum. ff. de acti. emp. tũc em̃ periculũ est
emptoris vt ibi. et Bald. in addi. spe. de
loca. ver. j. ⁊ in. l. si ea. C. de vsur. ⁊ no. in
l. necessario. ff. de peri. et cõmo. rei ven.
qđ limita verũ esse fm Bart. vbi. s. ⁊ in
l. si merces. §. culpe loca qñ guerra non
est illata ex cã ciuitatis que vẽdidit ga-
bellas. Alias secus vt. d. §. culpe. et. l. fi.
sol. ma. Idẽ tenet bal. in. d. l. si ea ꝙ si lo-
catur res corporalis fit remissio ppter
guerrã superuenientem nõ si guerra iã
cepta erat ante locationẽ. Sed p re in-
corporali pu. ī pedagio tenetur emptor
qr debuit cogitare nisi culpa vẽditoris
guerra prouenerit. Si aũt pro gabellis
esset faciẽda solutio pcij annuatim cẽse-
ret locatio etiã si in cõtractu eẽt vbũ vẽ
didit ⁊ cẽseret de ea put de locatiõe i q̃
fieret remissio fm Bar. in. d. §. qui maxi-
mos. ij. q. ⁊ in. q. publicanus ⁊c. ⁊ Bald.
in addi. vbi. s. et in. l. licet. iij. q. C. loca. et
qđ per Bar. in. l. j. C. de iure emp. ⁊ dixi.
s. ea. parte. j. q. ¶ Emphyteote vero p-
pter guerrã impedito fit remissio cano-
nis fm doc. Bar. Bal. ⁊ Sali. in. l. j. C. de
iure emp. glos. ⁊ Ange. in auk. de nõ alie-
nã. §. quia vero. ⁊ glo. in auk. si quas. C.
de sacrosan. eccle. ⁊ Bal. in titu. de pace
cõstã. §. vasalli. vbi idẽ dicit de treuga.
Idem etiã tenet Paul. ardizo. in consil.
25 vtrũ emphyteota. ¶ † Uigesimoquarto
quero quid si fuerit pestis. Rñ. idẽ ꝙ de
guerra cõclusimus. s. pxi q. qr cogitare
debuit qui emit aleam vel futurũ euen-
tum. d. l. si iactum. et firmat Bal. in. l. lz.
iij. q. C. loca. ⁊ ita cõsului p cõitate mon-
tis alti qđ pcedit in emptione iuris in-
corporalis vt in pedagijs ⁊ si. qr ius per
cipiẽdi cõmoditatẽ vẽditur. d. l. si iactũ.
⁊ l. nec emptio. §. fina. de cõtrahen. emp.
Ideo tunc periculũ est emptoris vt ibi.
secus si res corporalis vt notanter de-
terminat Bar. in. d. §. qui maximos. ⁊ in
d. q. si publi. ⁊ Bal. in. d. l. si ea. adde etiã
no. per Bar. in. l. si in lege. §. si domus. in
fi. ff. loc. vbi dicit pestẽ esse iustã causam
recedẽdi de domo cõducta ante tempus
vt ad pensionẽ pro residuo tẽporis non
teneař. ⁊ tenet Bar. in. l. j. §. si pensio. ff.
de migrã. et Abb. sicu. in. c. si ppter post
Io. an. ibi de loca. qui tñ dicit ꝙ licet hoc
sit de iure verũ vir tñ posset in practica
obtineri. Idẽ etiã tenet Ray. in. l. recu-
sare. §. si qs alio. ad treb. loquẽs in scho-
lare cõducente domũ sed non audet fir-
mare vt refert Alex. de imo. in. l. si vno.
ff. loca. Idẽ tenet do. Philip. de frã. doc.
perusinus in. c. ex parte. de app. ego tñ
in locatione domorum vtor cautela ad
euitãdum scrupulos opinionũ: qr facio
in ꝯctibus exprimi ꝙ conductor teneař
26 ad pensionẽ etiã pro tpe pestis. ¶ † Pre
dictis adde incidẽter ꝙ locus pestilens
nõ est tutus ad cõparendũ. ideoqꝫ cita-
tus nõ tenetur cõparere. d. c. ex parte. ⁊
ibi doc. Bal. Abb. ⁊ Philip. ⁊ l. recusare.
§. fi. ⁊ ibi Bal. ⁊ moder. ff. ad trebel. ⁊ qđ
not. in. l. de pup. §. si quis riuos. de ope.
no. nũ. c. ad supplicandũ. cũ glo. de re. et
glo. xxiij. di. c. cõis filius. Nec põt dici con-
tumax si nõ cõpareat qr nõ põt reputa-
ri cõtumax qui citatus non teneř cõpa-
rere fm bal. in. l. gñaliter. ij. col. C. de epi.
⁊ cle. qđ no. p statuto nostro firmano ve
tante ꝯtumacẽ in criminalib⁹ appella-
re. qr intelligiř de eo q̃ teneř cõparere ⁊
nõ cõparet nõ de citato ad locũ pestife-

rum per p̃dicta. Si tñ in loco pestilenti ius reddit et decreto vel statuto specialiter facto nõ excusaret citatus ẽm Ant. de bu.no.in.c.cũ dilecti.de dolo & contu. vbi etiã de materia plenius vide.et ibi per Jo.an.& doc.& tenet Ale.de imo.in.l. ij.§.si q̃s.ff.si.q̃s cau. Illud etiã no.q̃ tpe pestis currit instantia sed dat restitutio in integrũ.vt tenuit notãter solẽnis do. cõpatriota tuus.d.Mar.Sozi.senẽ.i.c. pe.ver.circa.xxiiij.&c.de iu. ¶ Itẽ currũt fatalia appellationũ nisi pacto partiũ actũ sit ꝯtrariũ gl.est in cle.q̃diu.de appel. qđ est verũ si iam prius cepit currere q̃ pestis exoriret vt dicit Inn.in.c.ex trãsmissa de p̃scrip.& Philip.de fran.in.c.ex ratione.iiij.q.de app.ver.circa.v.impedimentũ. ¶ Sed pestis superueniẽs interrũpit prescriptionẽ ẽm Bar.in.l.naturaliter.§.j.ff.de vsucap.vbi idem dicit de guerra.vide Bal.in.l.cũ notissimi.§. imo.C.de prescri.xxx.anno.doct.cano.in d.c.ex trãsmissa dicũt prescriptionẽ dormire tpe pestis & belli q̃bus cessantibus tẽpora cõtineant: vt ibi per Inn.& abb. dicẽtes idẽ in ferijs repentinis. Sed ibi Ant.de bu.Joã.de imol.& Bene.capra. dicũt esse tutius tenere q̃ currat sed detur restitutio.secus vero in alijs ferijs cõsuetis ẽm doct.& Sicu.& do.Balio.de perusio ibi.p̃dicta tñ nõ ꝓcedũt in prescript.xxx.an. vel statutaria surrogata loco illius q2 habet tpa continua: q2 cũ sit mere odiosa currit qualitercũq3 impeditis ẽm Paul.de ca.sing.in consilio. cccxciij. ¶ Et quia incidẽter occurrit hic mẽtio de peste scias eã antarios populos aufugisse p.xxiij.dictas: celtas vero vsq3 ad pireneos mõtes: vt refert Apianus alexãdrinus in.v.li.de bellis ciuilibus in.j.car.vbi etiã in Illiria dicit fuisse maximã pestilẽtiã ex multitudine ranarũ & garataꝝ ex pluuia vel cũ pluuia causatã: qđ exẽpluꝫ facit ꝯ nos italos q̃ ex ciuitatibꝰ pestilẽtibꝰ fugimꝰ in villas earũ & in castella vicina ꝓpter qđ fuga parũ prodest. Nec omitto q̃ morbosus potest licite expelli de loco ne sanos inficiat: q2 morbida facta pecus totũ corrumpit ouile.& illud ouidij.sed immedicabile vulnus ense recidẽdum ne pars sincera trahatur.& ita firmant Guil.de cu.Bal.& Pau.de ca.in.l.ij.C.de sum tri. & fide ca. per text.in aut.iusiurandũ qđ presta.ab his.§.fi.& bar.cep.de ser.rusti. titu.de pascuis.vj.q.principali.& Alexã. de Imol.in.l.casu.C.de testa. ¶ Ultimo circa materiam pestis scire debes q̃ si ex forma statuti requirant duo notarij in cõfectione instrumenti sufficiet vnus notarius tpe pestis vt dicit sing.Ange. in.§.qđ aũt.in aut.de non alie. ¶ Item sufficit notarius nõ matriculatus licet statutũ requirat notariũ esse matriculatũ ẽm Ang.no.in.l.si vacãtia.§.fi.ver. itẽ patet ex p̃dictis.C.de bo.vacã.lib.x. Nõ tñ valet testm̃ tpe pestis in loco pestilenti conditum cũ minori numero.vij. testium requisito a iure cõi ẽm opi.doc. in.l.fi.C.de testa.vbi Ange.Rapha.fulgo.& Pau.de cast.& Alexã.de imo.sic tenent cõtra Bal.ibi.& est de mẽte bart.in l.j.C.de bo.pos.ex te.mili.& Ludo.põ.in auten.similiter in.ij.spãli pie cãe.C.ad l. fal.& Alex.de imo.in cõsi.clxxvj.in.iij.colũ.ij.pte ꝯsi.nisi qñ testator esset in loco pestilenti ex cã reipu.ẽm Alex.in.d.l.fi.q̃ sic saluat opi.cõtrariã.& vide que dicentur.j.pxi.q. ¶ † Uigesimoquinto quero an ꝓpter sterilitatẽ fructuũ fiat remissio p̃tij emptoribus gabellaꝝ. Rñ.q̃ nõ ex eadẽ rõne de qua.s.in p̃cedentibus p.d.l.si iactum.de ac.emp.& colligitur ex no.p Bar.in dicto.§.qui maximos. Sed si esset factus cõtractus locationis eaꝝ fieret remissio sicut in alijs locationibꝰ & vt semꝑ concludit Bar.in.dicto.§.qui maximos.& in.q.publicanus &c.& in.l.j. C.de iure emphy.& Salic.in.l penes.C. de vec.dũ reddit rationem quare ꝓ triẽnio ad minus locande sunt gab.& ꝓbat in.l.si vno.ibi & in vectigali.ff.loca.vt dixi.s.vj.q. ¶ Scias tamen q̃ conductori hospitij impedito ꝓpter guerras vel pestem vel aliã similẽ cãm fit remissio pensionis si ꝯductor nullũ fructũ ꝑcepit: secus si recepit fructũ aliquẽ.lꝫ parũ vt q2 ipse habitauit nisi cõstet q̃ ꝓ sola habitatione sua nõ ꝯduxisset: sed cã hospitandi vt q2 erat solitus retinere hospitiũ vel domus erat solita locari ꝓ hospitio: vt lꝫ Bar.no.in.l.cũ plures.in p:in.

ff.loca.quod not. ad limitationē eorum que dixi supra.proxima.q. ¶ Et in proposito not. ꝙ conductori fundi realiter fit remissio propter sterilitatem.l.ex cōducto.§.si vis.et ibi doc.ff.loca.⁊.l.licet.⁊ ibi doc.C.eo.tit. quod verum nisi pactū esset in ꝯtrium.l. siquis fundum.eo.titu. Item nisi alius contingat vbertas.l. si vno.in princ.eo.titu.Item nisi culpa sua contingat sterilitas.d.l. si vno.§. item si alio.rñ.item nisi propter fructuū vitiositatem ⁊ corruptionē.d.l.ex conducto.§. si qua tamen.⁊.j. dicetur. Item nisi ꝓpter fructuū exiguitatē.d.l.si vno.ver. cum quidam.ita tradit Barto. in.d.l.§. vbicūqꝫ.⁊ in.l.si merces.§.vis maior.eo. titu. ¶ Conductor vero impeditus casu suam personam contingente nō liberatur a pensione nisi locator alteri rem locauerit.l.sed addes.§.cuꝫ quidam.⁊ ibi Bar.ff.loca.⁊ Bar.in.l.si in lege.§. si domus.eo.titu.⁊ ita nuper consului pro cōmuni montis giberti in causa furni locati tribus quorum vnus peste infirmꝰ non potuit fructuare dixi qđ tenebatur ad pensionem licet non stetit per eum per predicta. ¶ Iteꝫ adde quod colono nummis colente sit remissio propter sterilitatem.l.si vno.⁊.l.si merces.§.vis maior.⁊ vbiqꝫ per Bart.ff.loca.⁊.l. excepto. C.eo.ti. ¶ Item propter casum contingētem in fructibꝰ tam diuina ꝙ̄ humana potentia.d.l.ex conducto.§.j.⁊ ibi Bar. vbi dicit secus si casus contingat in rebus coloni.per.l. damnum. contra glos. ibi.C.loca.vbi Bar.⁊ docto. ¶ Item ꝓpter incendium in fundo. d.l.ex conducto.§.si. ¶ Item ⁊ colono promittenti.x. corbes frumenti quanticunqꝫ fructus percipiātur ex fundo ſm Sali. per glo. no.in.l.excepto.C.eo.titu. ¶ Non tamē fit remissio colono partiario.§. vis maior.⁊ ibi Bar. vide in.d.l. ex conducto.§. j.⁊ fi.eo.titu.Pet. de vbal. in tracta. societ.xj.parte.xiij.col. ¶ Itē nec ei qui fructus percepit sed perceptos casu perdidit Bald.in.d.l.licet. ¶ Item nec colono vineā antiquam:quia eam debuit propagare.d.l. si vno. ver.item alio rescripto. ¶ Item nec propter qualitatē fructuum ſm Bald.in.d.l.licet.vj.⁊.vij.q.⁊ ibi vide oīno p Sali. ¶ Sed an remittatur colono conductori ad longum tempus.vide Bal.i.l.j.C.de iur .emp.In casibus vero predictis in quibus dixi fieri remissionē intellige verum si colonꝰ soluit decimas non aliter per glo.no.in.c. j.de deci.li.vj. ¶ Ultimo no. ꝙ cōductori molendini destructi ⁊ reparati per cōductoreꝫ ad id obligatū fit remissio pensionis si iterum corruat nisi sit obligatꝰ totiens reparare quotiens opus fuerit Bald.in.d.l.licet.iiij.q.alias enim semel tantum tenetur reparare ſm Bal.ibi.⁊ Bar.cepol.in sing.ver.clviij. ¶ Plus dicit Bal.ibi ꝙ si molēdinuꝫ casu nate perijt vel propter inundationeꝫ aquarum molere nō potuit fiet ꝯductori remissio: vt ibi per Bal.in.ij.q.⁊.per Bar . plenꝰ in.d.§.qui maximos. vij.q. qui conclusiue dicit ꝙ si molendinum est locatū debet refici per dominū ⁊ īterim fit remissio:si vero est vēditus eius fructus pro certo tempore refici dꝫ sumptibus domini:sed cura reficiēdi pertinet ad emptorem vel fructuariū:ideoqꝫ fiet ei remissio ⁊ periculuꝫ est domini qui si cesset pecuniam dare conductori pro refectione tenetur ad interesse si non totaliter corruit:sed in aliqua parte remansit: quo casu manet integer vsufru.secus si in totū corruit:quo casu extinguitur vsusfructus:⁊ ideo non est tractandum de refectione:qr etiam eo ex toto refecto nō debetur vsufructus.l.repeti.§.rei mutatione.⁊.l.qui tamen.§.non tantum.ff.quib. mo.vsufru.amit.l. si cui. ⁊.l. qui vsufructum.in prin de vsufru.ſm Bart. quem etiam vide an ad vsufructuarium spectet refectio rei.in.l.ꝙ̄uis.⁊ in.l.dāni.§. eius qui.de dam.infec.in l.nensenius.ff. de neg gest.⁊.in.l.ij.C. eo.tit. ⁊ in.l.eum. ⁊ ibi Bal.C.de vsufru. ⁊ Bal.in.l.j.C. de neg.gest.⁊ in auf.excipitur.C.de bonisqꝫ libe.⁊ glo.in.l.ex conducto.ff.loca.⁊ bart. cepo.de serui.vrb.ver.clix.viij.q.⁊.l.vsufructu legato de vsufru.l.sed cū fructuarijs.§.j.eo.ti.⁊.l.si domus.ff.de vsu ⁊ habi. ¶ Sed an emptori fructuū certi fundi fiat remissio propter sterilitatem. vide bar.in.d.§.qui maximos.iiij.q.⁊ Salicc.plenius in.l.emptio.C.de contrahē. empt.

empt. Emphiteote vero propter sterilitatem non fit remissio. l. prima. in fine. et ibi Barto. Bald. et docto. C. de iur. emp. et ibi Salice. ij. questione. et in dicta. l. licet. xj. opi. C. loca. et Barto. in. l. quicunque. la prima. C. de fun. pa. libro. xj. et in auth. perpetua. C. de sac. san. eccle. et Ange. in
28 auth. de non alienan. §. nos itaque. ¶ † Sed que dicatur sterilitas fuit opinio inter docto. tu dic secundum Barto. et in dicta. l. licet. quod tunc dicitur quando soluta pensione ex fructibus recollectis supersunt adeo modici lesus esset vltra dimidiam secundum Barto. ibi. et in. l. si vno §. vbicunque. eo. titu. Sed in. l. si merces §. vis maior. eod. titu. dicit quod tunc dicitur quando nihil percipitur. Salice. in dicto. l. licet. tenet contra Barto. et Joan. and. qui dixit standum esse opi. vulgi. dicens quod sterilitas est in fundo quando non recolligitur vltra semen: vel vltra adeo modicum quod estimatio non sit facienda de eo. In vineis vero et pratis in quibus non ponitur semen procedit opi. Joan. and. vt stetur opi. vulgi. percipitur fructus pro dimidia eius quod communiter cum Bal. in dicta. l. licet. dicit quod sterilis fundus dicitur quando non fuerit: et illo anno colonus debet respondere vt partiarius non deductis expensis. per. c. tua nos. de deci. quod bene not. ¶ Ubertas vero dicitur quando fructus percipitur vltra frequenter et regulariter solutum iudicis tamen Ar. secundum Salyce. in dicta. l. licet. vbi etiam vide per Bald. ¶ Circa predicta omnino scire debes propter locationes que quotidie fiunt quod si conductor recipiat in se casus tempestatis vt verba aliquid operentur. per. l. si quando. de legatis. j. intelligitur in se recipere sterilitatem vt sibi ob eam remissio non fiat: sed si locator recipiat eam in se tenetur de insolita que multum ledat non de solita de qua non videtur actum. casus est notabilis in. l. fistulas. §. frumenta. cum glo. ff. de contrahen. empt. et tenet Salice. in dicta. l. in fi. sed aduerte ad casum. d. §. frumenta. quia loquitur in obligante se ad casus fortuitos vt tunc videatur se ad insolitos obligare: vt ibi dicit text. no. quem sic vt iacet intelligit Salice. in dicta. l. licet. in fine. Sed Bartol. ibi aliter summat intelligendo per contrarium quod obligans se ad casus fortuitos non tenetur ad insolidos: et eodem modo intelligit Barto. in. l. scia §. medico. de annu. lega. et Bald. in. l. falsus. vltima colum. de fur. et in. l. finali. in fine. C. de act. et oblig. cogita. ¶ Potest ergo quis se obligare ad casus fortuitos. d. §. frumenta. et. l. j. C. commo. et. l. si quis fundum. in princip. ff. loca. sed tunc tenetur ad illos qui possunt contingere culpa sua vel dolo: vnde si nauiget per mare cum possit ire per lacunis et pereat nauis cum rebus tenetur de periculo secundum Salice. in. l. iij. C. de nau. feno. quia tunc nauigare per mare culpa est: vt ibi no. in tex. quod et not. non tamen tenetur ad eos quibus resistere non potest prouidentia hominis secundum Barto. in. l. prima. C. que res pig. oblig. pos. ¶ Item nec ad eos qui contingant dolo vel culpa aduersarij. l. qui officij §. finali. de contrahen. empt. et Bald. in dicta. l. falsus. vltima colum. et in. l. iij. et ibi Barto. de nau. feno. ¶ Plus not. in proposito quod obligatus simpliciter ad casus fortuitos tenetur ad omnes etiam si non specificauit incendium. Ray. nam naufragium et si. secundum Barto. in. l. titius. ff. de lib. et posthu. Item obligatus de incendio non tenetur de casuali nisi culpa sua precedat. l. si quis fundum. §. primo. ff. loca. vel sue familie. l. si iuncta. ff. de peri. et com. rei. vendi. et nisi promiserit ignem in illa domo non retinere. l. videamus. §. j. ff. loca. ¶ Ulterius not. quod is qui suscipit in se res cum et fortunam tenetur de casibus fortuitis secundum Barto. in. l. si is qui in alieni. ff. de acquiren. rerum domi. sed qui se obligat ad periculum non tenetur de casu fortuito secundum Barto. post glo. in. l. opus. ff. locati. et in. l. j. C. que res pigno. obliga. pos. vbi etiam per glo. et docto. quod not. ¶ Ultimo sciendum quod obligans se ad plures casus fortuitos in specie intelligitur etiam se obligare ad alios similes non ad maiores nisi actum sit expresse. secundum Bald. in. l. prima. C. commodati. sed vide plenius per Barto. in. l. sed si quis §. quesitum. ff. si quis

29 cau. vbi vide. ¶ † Uigesimosexto quero an emptori pedagij fiat remissio precij ex eo q̄ pauci transierint per territorium. Respon. q̄ non: quia cogitare debuit esse paucos inde transituros fm Bald. in. l. si ea. C. de vsuris. ꝛ dixi supra

30 xxiij. questione. ¶ † Uigesimoseptimo quero si tyrānus ciuitatis vendidit vel locauit gabellas ꝛ postea expellitur de ciuitate cui debeat solui precium. Rñ. q̄ solui debet eius successori vel fisco seu cōmunitati: vt tenet Floria. singulariter in. l. si operas. ff. de vsufru. quod perpetuo

31 tene menti. ¶ † Uigesimooctauo quero si filiusfa. conduxit gabellas et ex eis lucrum fecit an illud dicatur aduentitium. Respon. sic: et ideo debetur vsufructus patri fm Bald. in. l. cum oportet. penul. colum. C. de bo. que libe. ¶ Itē dic in lucro mercatorum fm Bal. in additio. specul. de actore versi. an omnis in fine. ꝛ in. l. fori. C. de aduoca. diuer. iudi. ꝛ in. l. cum oportet. in prin. per Bar. de bo. que libe. ¶ Item in lucris nuptialibus factis per filium vel filiam. l. prima. ꝛ ibi Bald. in fine. C. de bon. que liber. ¶ Circa hoc tamen not. q̄ lucrum factū per filiumfa. de dote pro qua pater voluit se obligare nō querit patri qn̄do species fuit data in dotem vel pecunia ex qua species empta sit ex cuius rei fructibus vir lucratus est. Secus si pecunia est in dotem data ꝛ ex pecunia etiā pro qua pater se non obligauit filius lucratus est: quia in tali lucro queritur vsufructus patri fm Barto. not. in. l. cōtra. §. quot. ff. rerum amo. ¶ Subdendum est etiam q̄ lucrum ex fructibus fundi dati filio q̄ patrem pro alimentis dicitur aduentitium si filius ipse colat: sed si colonus colat dicitur profectitium fm Bart. in dicta. l. cum oportet. in prin. ¶ Quinetiam dico q̄ lucrū ex opera et industria persone dicitur aduentitium fm Barto. ibi sed lucrum ex pecunia dicitur profectitium vt ibi per Barto ꝛ in l. illud. C. de col. Quod autem de lucro filijfami. doctoris vel aduocati dic esse quasicastrense in quo patri non queritur vsufructus: secus in lucro filijfami. notarij non salariati ex publico. ¶ Itē secus in lucris procuratoris arbitri vel tutoris vel publicani: quia dicūtur aduenticia fm Bal. in dicta. l. cum oportet. in princip. penult. colum. vbi idem dicit de lucris ex publico officio per. l. fi. ꝛ ibi Bald. C. de inoffi. testa. ꝛ in dicta. l. fori. ꝛ ibi Barto. qui idem dicit in lucris assessorum vel aduocatorum etiam non habentium ex publico salarium sed a clientulis: qꝛ lucrum assessoris dicitur quasi castrense. l. velut. et ibi Barto. C. de asseſſo. que omnia not. ¶ † Uigesimonono 32

quero: an pacta deducta in cōtractu locationis gabellarum inter commune et gabellarios afficiant totum populum ꝛ singulares personas. Respond. sic: fm Barto. in. l. donationes. C. de donat. inter virum ꝛ vxorem. Ratio est: quia contractus factus per habentem potestatē legis condende habet vim legis vt ibi. ꝛ. l. cesar. ff. de publi. ꝛ ibi Bar. Item dic a fortiori i contractu principis. d. l. cesar. Item idem est in contractibus baronū fm Bald. in. l. ij. C. de donat. in augu. et ab augu. fac. vbi subdit Ange. not. q̄ si baro vel princeps dat castrum filie in dotem cum pacto q̄ non alienetur videtur talis alienatio prohibita ab ipsa lege. Quinetiam dicit ibi Ange. q̄ ciuitas in contractu potest obligare bona singulorum. Idem tenet Bar. in sindico creato per populum habente potestatem legis condende. dicta. l. donationes. ꝛ in. l. iiij. §. si actor. ff. de re iudicata. vide etiam Bart. in. l. ciuitas. ff. si certum petatur. vbi plene. ¶ † Trigesimo quero maritus 33

emptor gabellarum decessit vxore superstite cui reliquit vsufructum omnium bonorum suorum an redditus gabellarum debeatur vxori. Respon. sic: secūdū Bald. not. in. l. prima. C. de vsufru. vbi dicit q̄ potest vxor gabellas exigere prestita tamen cautione heredi. Sed secus dicitur in reddittu prothocollorum: qꝛ nō dicit fructus. Ideoq; vxori non debet fm docto. et Barto. in. l. quidam. §. nihil. ff. de eden. vbi limitat verum nisi sint tales scripture ex quibus pluries fructus perciperetur. pro quo etiam facit: quia fructus prothocollorum non dicitur esse in bonis secundum doc. Bar. ꝛ Bald.

in.l.diuortio.§.si vir.solu.matrimo.vbi etiam dicunt idem quod supra in dicto.§.nihil.vide etiam Bald.in.l.prima. vltima colum. C.de fruc.& lit.expensis. Et adde singulariter quod si vsusfructus omnium bonorum sit relictus vxori debetur pro rata etiã in rebus legatis alijs personis. casus est no.fm Bar.in.c.sempronio.ff.de vsufru.leg.et tenet Pau.de cast.in consilio.cij.quem etiam vide in consilio.ccxxxviij.licet aliter loquatur Bald.in.l.quotiens.C.fami.hercisc.fm Paul.de castro qui eum reprehendit.

34 ¶†Trigesimoprimo quero:an campana in qua cõsueuit exigi pedagium veniat in locatione pedagij vt ea vti possit conductor pro tempore quo facta locatio. Respon.sic ar.not.per Bal.in.l.ij.C. de verbo.signifi.vbi dicit quod in venditione lacus nõ veniunt etiã naues piscatorie: quod no.& facit l.patronus.§.fi.de lega.iij.vbi legatum vsus balnei comprehẽdit omnia necessaria ad vsum eius. facit etiam.l.ij.ff.de iurisdi.omnium iudi. Item facit quod legatum fundi ad vsufructum comprehendit etiam instrumẽta necessaria ad fruendũ.l.sed si quid.§.proprietatis.&.l.item si fundi.§.seminarios.& ibi Flo.ff.de vsufruc. Item & vsus frumenti ad seminandum fm Ang.ibi. et Bar.cepo.de ser.ti.de vsufru.que omnia bene not.

35 ¶†Trigesimosecundo & vltimo quero:an ius pedagij competẽs ecclesie possit locari ad vitã per prelatũ ecclesie. Respon.l.non fm Car. in cle.j. ix.questione.de rebus eccle.nõ alie. vbi etiam dicit illud bonis immobilibus cõparari:quod not.

¶Summarium.

1 Gabelle an regulariter possint ab omnibus conduci.
2 Clerici an possint gabellas conducere.
3 Gabelle an possint conduci ab illo qui eas anno preterito conduxit.
4 Tutor vel curator an possint gabellas conducere.
5 Officiales communis quorũ presentia requiritur in locationibus gabellarũ: an possint ipsas gabellas conducere,
6 Officiales an & quando possint contrahere in loco officij.
7 Judeus an possit conducere gabellas. Judeus non potest deputari ad officiũ publicũ inter christianos exercendum.
8 Judei vnde & a quo dicti sunt.

¶Tertia pars. Qui possint vel nõ gabellas conducere.

TErtio principaliter videdũ est qui possint vel non gabellas cõducere. 1 ¶†Quero igitur primo an oẽs possint regulariter: et dicendum est quod sic nisi qui reperiunt a iure prohibiti.arg.l.precipimus.C.de appel.&.l.scimus.C.de testa.Quilibet enim intelligitur habilis nisi militet prohibitio cõtra eũ fm Bal.in.l.cũ virũ.vlti.colũ.C.de fideicõ. facit etiã quia a principio quisque contrahere potest.l.sicut.C.de ac. & qui aũt reperiantur prohibiti dicet.j.in seq.qõnibus. 2 ¶Scdo quero:an clerici possint conducere gabellas.rñd.nõ:per tex.in aut.de san.epis.& cle.§.aliũ.col.ix. & not.in.c.j.de oblig.ad ratio.& in.c.j.de postu.& tenet do.meus do.Joã.de prato in.l.filiusfa.§.veterani.ff.de pcur. Jmo nõ pñt fideiubere pro laicis cõducẽtibus gabellas.d.§.alium autem.& ibi Angel. Jtem nec possunt clerici negociari.c.fi. & ibi docto.de vita & honesta.cleri.xiiij. q.iiij.in summa.&.c.j.quinimo si cõtra facit priuilegia clericalia perdit.c.quãq de cẽsi.in.vj.cle.fi.& ibi doc.e.ti.vbi per Car.qui dicit verũ in his qui negotiatur per dicta iura. ¶Jtẽ etiam in patrimonialibus si ter monitus nõ desistat fm.d. Domi.de sancto Gemi.in.d.c.quãq. et do.meus Jo.de porto in cõs.oĩpotentis dei postulato suffragio &c.vij.col.ver.ex predictis. ¶Nõ tñ perdit priuilegiũ canonis si quis suadẽte.xvij.q.iiij.fm Jnno. in.c.ioãnes.de cle.cõiug. Et nedũ tanq pestis est fugiẽdus.lxxxviij.dist.negotiationẽ. Sed etiam eius lucrũ est pauperibus erogandũ.xiiij.q.v.qui habetis.& Cardi.in clemen.j.in fine.de vita et honesta.clerico. Quinimo perdit priuilegiũ fori:quia põt cõueniri corã cõsulibus mer-

catorū iudicibus laicis ẜm Bald.post Spe.in addi.tit.de reo.ver.scholaris.⁊ ti.de cle.cōiu.ver.ij.vbi etiā dicit ꝙ perdit omnes immunitates clericis a iure indultas.⁊ dixi de his plenius in tractatu de epo.iiij.lib.j.parte pricipali dū tractaui de vita episcopi qualis eē debeat. ¶Predicta tñ vera sunt nisi clericus sit inops.qui viuere non possit nisi negotietur quo casu licet ei artē exercere ⁊ negotiari.c.j.ne cle.vel mo.⁊.c.clericis.et glo.in.d.c.clerici.xiiij.q.iiij.⁊ no.xxj.q.j.c.j.⁊ de cōse.di.v.nunꝙ.vbi dicit̄ qḋ pro euitādo ocio dꝫ clericus se exercere in diuersis operibus ⁊ debet officium dicere attēte ne mēs vaget̄.qḋ facere qꝛ difficile est pauci seruant.Tenent̄ etiaꝫ clerici negotiatores seruare statuta laicorū ẜm Abb.anti.in.c.ex literis.de vita ⁊ hone.cleri.quē sequit̄ Barto.in marga.ver.cleric⁹.ver.xvij.¶Et qꝛ dixi.ꝭ.ꝙ clericus pōt artē exercere addo ꝙ non pōt exercere artē vilem ⁊ immūdā q̄ horrorem incitat vt est ars Marcellaria ⁊ tabernaria:vt.d.cle.j.de vita ⁊ ho.cle. cū gl.qḋ est verum.s.per se.nā ꝑ alios pōt.vt ibi ꝑ glo.doc.⁊ Car.¶Itē veruꝫ ꝙ nec ꝓ alio pōt exercere nec se ꝑ se:qꝛ omnimodo subest horror ⁊ cā ꝓhibitionis ẜm Car.in.v.q.¶Sed an pōt clericus exercere preliū glo.Zenzel.⁊ Car. ibi.iiij.q.dicunt ꝙ nō ⁊ idē dicūt ꝙ nec pōt clericus eē custos publicus.nec leno balneorū ẜm Zenzel.¶Tabernarius aūt licet esse non possit pōt tñ locare domū suā ꝓ exercēda taberna in ea ẜꝫ Jo. de imo.in.c.fi.vj.col.de vita ⁊ hone.cler. post Archi.in.c.nulli.xliiij.di.¶Pōt et ipse tabernas ingredi ex causa necessaria.xliiij.di.nō oportet.⁊.c.clerici.de vita ⁊ hone.cle.⁊ Car.in.d.cle.j.iij.q.eo. ti.¶Illud etiā no.ꝙ clericus nō cōiugatus incedēs vt laicus sed cū sola tonsura si exerceat artes ꝓhibitas nō incidit in penas.d.cle.j.ẜꝫ Car.ibi.xiiij.q.Quis aūt clericus dicatur negotiari.Rñ.ẜm Car.in cle.fi.iij.no.de cen.qñ emit rē vt eā in sua forma integra vendat nō si eā emit vt sit ei materia inde aliqd operādi.xcviij.di.eijciēs.nam vbi vendit rem mutatū lucrū ꝓuenit ex artificio.vt si

3 emat cartas ꝓ libro scribēdo.de cōse.di. v.nunꝙ.¶†Tertio qro an possit cōducere gab.is q̄ eas cōduxit anno precedēti.⁊ rñ.ꝙ sic.imo cogit̄ cōducere si ex eis lucrū fecit anno precedenti.l.cotem ferro.§.q̄ maximos.⁊ ibi Bar.⁊ doc.ff.de pub. ⁊ Bal.in.l.j.C.de here.vel act.ven.⁊ dixi.ꝭ.ij.parte principaliter qḋ est verū si alius nō offerat tantūdē.vt ibidē ꝑ doc. ¶Itē verū nisi ille remanserit debitor fisci ad ꝑtium ⁊ sic sit debitor ex eadē cā l.j.§.ad cōducēdum.⁊ ibi doc.ff.de pub. qḋ tñ limitat̄ ibi nisi fideiubeat qḋ bene

4 not.¶†Quarto quero an tutor pupilli vel curator minoris possint gab.conducere.rñ.ꝙ nō siue durante siue finita tutela si tñ ratio administrationis non sit reddita alias punit̄ pena falsi nisi vterꝙ satisfecerit idonee.l.j.⁊ ibi glo.Bar.⁊ doc.C.ne tu.vel.cu.vec.condi.secus econtra qꝛ gabellarius non excusat̄ a tutela l.spadonē.§.qui vec.⁊ ibi Nico.de nea.⁊ doc.ff.de excu.tu.Ad alia tamen onera ciuitatis nō tenent̄.l.j.⁊ ibi Bar.C.qui.mn.excu.hi qui lib.x.⁊ alias.j.dicetur.

5 ¶†Quinto quero an gabelle possint cōduci ꝑ officiales cōis quorū presentia requirit̄ ꝑ statutū in locatiōibus gabellarū.rñ.nō ẜm Ang.in aut̄.de al̄.⁊ emphi.§.iconom⁹.col.ix.ꝑ illū tex.q̄ dicit res ecclie dādas eē in emphiteosim ꝓsentibus yconomo ⁊ chartolarijs qui tñ eas accipere nō possunt ꝓ seipsis in emphiteosim ꝓ quo facit qꝛ stāte statuto ꝙ mulier nō possit se obligare sine ꝯsensu ⁊ ꝑsentia viri nō poterit mulier se obligare viro ẜm Ang.in.d.§.yconomus.⁊ in.l.j. §.⁊ filij.ad treb.sꝫ in.l.j.C.vñ vir ⁊ vxor Ange.⁊ Ludo.dicūt post Bal.cautius esse ꝙ vir se absentet ⁊ iudex suppleat.s.ꝯsentiēdo ꝓ viro.Bal.vero ibi dicit ꝙ vir renuntiet iuri cōsentiēdi ⁊ postea cōsentiat.vt sic saltem de facto cōsensus adhibeat̄ ⁊ forma statuti seruetur.sed Bar.in.l.j.in prin.ff.de aut̄.tu.dicit dictū statutū habere locū qñ nō tractatur de commodo viri vel eius cuius cōsensus est requisitus.tunc enim sufficit iudicis decretū ẜm Bal.in.l.furiosi.in fi. C.de nup.vide in fi.no.ꝑ Bal.in.l.sancimus.i prin.C.de inoffi.test.Pau.de ca.

in.l.fceniũ.C.qui testa.fa.pos.& in.l.si cõ sul.ff.de adop.& in.l.j.& in.l.bonorum.C.q̃ admit.per Bald.in.l.filius.§.veterani.de pcur.& quod per Bart.in.l.ij.ff.si q̃s in ius voc.non ie. ¶ Predictis tñ adde q pater põt cõsentire renuntiatiõi filie sue: quã sibi facit filia in bonis suis ẽm Pau.de ca.no.in cõsi.cclxx. Nõ tñ põt pater autorari in donatione cã mor.facta sibi vel filio suo p filiam suã ẽm Bal. in.l.si vxorẽ.j.col.C.de ↄdi.inser. ¶ Executor vero testamenti habens ptãtem vendẽdi pro satisfactiõe rel'ctorũ i testõ põt palã & bona fide emete ab altero cõ socio de bonis hereditatis ẽm Barto. no.in auf.q̃buscũq.C.de sa.san.eccle.et in.l.cũ ipse.C.de cõtra.emp.& Barto.in l.alio.de ali.& ciba.leg.& i.l.si in emptione.§.tutor.de contra.empt. ¶ Idem dic in tutore gloss.est not.in.l.neq tutores. C.de procura. Cyn.& docto.in.d.l.cum ipse.vide in.l.pupillus.§.Item ipse.et ibi Bar.ff.de auf.tu.& doc.in.l.j.de con=
6 tra.iudi.tu. ¶ † Sexto quero an alij officiales communis possint ↄducere gabellas.rñ.ẽm Bal.in.l.q̃squis.C.si cer. per.p quo facit.l.nõ licet.& l.qui officij. in prin.ff.de contra.emp.vbi officiales phibenẽ emere in puincia sua.l.j.de cõ tra.iudi. ¶ Post officialis q phibitũ est emere in pign⁹ accipe ẽm Bart.& Lau. de fano cõtra gl.in.l.i quorũ ff.de pign. ¶ Sed an & quando possint officiales cõtrahere in loco officij dicas ẽm doct. q regulariter nõ possunt.d.l.qui officij. in prin.& l.non licet.eo.tit.l.pe.C.si cer. pe.l.p̃sides.& l.principalibus.eo.ti.c.fallit. ¶ Primo qñ officialis est in loco sue originis.d.l.presides.ẽm vnã lec.vnde antiani vel priores nõ phibenẽ ↄtrahe re:etiam donec sunt in officio.vt ibi per Bar. ¶ Scd̃o fallit in officialibus perpetuis: quos esset iniquũ nunq posse contrahere.d.l.presides. ¶ Tertio in officialibus datis ad beneplacitũ q: intelligunẽ perpetui donec reuocenẽ ẽm Cy. Bal.& doc moder.in.d.l.pe.& l.per iurisperitos.de execu.tu.& Jo.de por.in.l.ceteris.de verb.ob. ¶ Quarto si contrahat cum non subditis.d.l.principalib⁹. ¶ Quinto ratiõe necessitatis vt in emẽdis victualib⁹.l.j.de cõtra.iudi. ¶ Sexto si ↄtrahat nomine reipu.cui pẽst.l.gaius.ff.de vsur.qd̃ intellige in habẽtibus administrationẽ cõis & bonorum vt sunt priores & regulatores.non in potestate vel capitaneo ẽm Bar.no.in.l.principalibus. ¶ Septimo si velit emere a fisco distrahẽte bona patris sui.d.l.q̃ officij. ¶ Octauo in officiali exercẽte officiũ publica autoritate & priuatũ vtilitate.l.si d.emptiõe.§.fi.ff.de contra.emp.ita tradit.d.meus Pe.de sunci.paduan⁹ post Sali.in.d.l.pe.& colligitur ex no.p Barto.in.d.l.pricipalibus. ¶ Septimo quero an plures simul socij possint conducere gabellas & corpus facere in tali societate per se. Respon.sic casus est not. cum glo.in.l.j.in prin.ff.qd̃ cuius.vni.no. & l.adeo pro soc. ¶ † Octauo quero an 7
iudeus possit conducere gabellas. Respõ.q nõ.casus est in.c.pe.de iudeis.qd̃ intellige ẽm doc.& Abb.ibi.& ter.pbat. s.vt ipse iudeus exerceat et colligat: q: non põt vt ibi. Sed vt per aliũ sic qui tñ deputeẽ per superiorẽ vendentẽ vel locantem gabellas & deputatus sit xpianus non aũt deputeẽ per ipsos iudeos ne fiat fraus.tenet ergo locatio regaliũ vt gaba.facta iudeis dũtamẽ xpianus pro eis exigat nõ vt ipse vt ibi qd̃ nota. ¶ Item nõ potest iudeus deputari ad aliqd̃ officium publicum inter christianos exercẽdum vt ibidẽ.& no.in auf.iu siuran.qd̃ presta.ab his.in princi.colũ. ij.& Card.in cle.j.de iureiur.& l.fi.C.de iudeis.xvij.q.iiij.cõstituit.liiij.di.nulla. c.cum sit.& ibi Abb.sicu.de iude.qd̃ verum est etiam si sit baptizatus imo sacrilegiũ est conducere officiũ publicũ.d. c.constituit & precedẽti.& hic dicit Barto.no.in rub.ff.de iusti.& iure.q iudeus non põt habere iurisditionẽ temporalẽ nec põt esse imperator.qd̃ etiã pbatur in.c.venerabilẽ.d elec. ¶ Itẽ nec põt eẽ iudex vt.d.auf.iusiur.qd̃ presta.ab his cum glo. Item nec notarius vt ibi per Ang.sed põt esse arbiter.l.iudei.in fi.C. de iude. ¶ Non tñ potest aduocare.l. fi.& ibi Bar.de post. ¶ Item nec põt esse doc.ẽm Bald.in.l.j.C.ne rei do.vel templorum.est enim doctoratus dignitas

⁊ preminētia.no.in.c.quanto.de magist.
et ibi plene tenet Abba.sicu. qui tenet
idem in.c.cum sit de iudi.⁊ in.c.iud.in fi.
de testi.⁊ Barto.in.l.generaliter.§.fi.ff.
de decu.⁊ in.l.fi.post glo.C.de iudeis .et
in.l.omnes.ij.C.de decu.lib.x.⁊ Ange.in
aut.iusiuran.glo.in.l.spadonē.§.ita au
tem.de excus.tuto.⁊ Barto.in.j.cōsti.C.
.§.hec que. ¶ Pōt autem iudeus habe
re officiū publicū inter ipsos iudeos. d.
l.generaliter.§.fi.quā sic intelligēdo nō
corrigit per.l.fi.C.de iude.que ꝯtrariū
dicit:vel fm aliū intellectū.d.l.fi.tanq̄
ius nouum corrigit ius vetus:vt.d.l.ge
neraliter.fm Abb.⁊ in.c.cū sit. ¶ Item
pōt iudeus esse tutor.l.spadonē.§. iam
autē.de excu.tu.vbi dicitur verum pro
pupillo iudeo nō ꝓ xp̄iano q2 nō pōt iu=
rare tactis euangelijs.put hodie requi
ritur fm Bar.in rub.ff.de iusti.⁊ iure.
de quo vide Bart.in.d.§.iam aūt.⁊ in
Spe.de iura.calū. ¶ Item iudeus pōt
esse medicus sed non xp̄ianorū.xxviij.
q.j.nullus.vbi glo.dicit q pōt xp̄ianus
emere a iudeo medico preparamenta
medicinarū. ¶ Et not.q iudei sunt fouē
di a xp̄ianis ratione humanitatis ⁊ na
ture licet subditi sint christianoꝝ.c.iu=
dei.⁊ ibi doc.⁊ Abb.sicu de testi.non tñ
sunt serui vendibiles fm Alex.de imo.
cōsi.lxxj.in.ij.parte consi.⁊ ita intelligit
c.⁊ si iudeos de iude.vbi tex.dicit mortē
christi fecisse christianos liberos et iu=
deos seruos.Potest tamen christianus
alloqui iudeos.glo.est.xxviij.q.j.omnes
nō tamē ꝯuersari cū eis.ea.q.sepe.vbi
pena ꝯuersantib⁹.⁊ tenet Spe.ti.de iu=
deis. ¶ Non autem possunt iudei habe
re in domibus nutrices et seruientes
christianas.d.ca.si iudeos.⁊ ibi Abb.
q2 simul cohabitatio est prohibita vt
ibi.⁊.c.ad hoc de iude.⁊ ibi Abb.⁊ doc.
⁊.d.c.sepe.⁊ seq.⁊ predicta vera etiam
ex dispensatione episcopi fm Abba.no.
in.d.c.ad hoc in fi.Quinetiam christiani
debēt fugere mensas iudeoꝝ.xxviij.q.
j.nullus.⁊ glo.in.d.c.quaꝫ sit.de iudeis
xj.q.iij.ad mensam cū glo.⁊ in.d.c.oēs
xxviij.q.j.xxiij.q.iiij.infideles. Nec co=
medere debēt de rebus eorum vt ibideꝫ
cū glo.Sed nō p̄hīt xp̄iani iudeos in suis
ritibus molestare.xlv.dist.qui sincera.
Debent autē iudei signum portare per
qđ recognoscant̄ a xp̄ianis in ꝯuersan
do ne ignoranter inuicē cōmisceantur.
c.in nonnullis.⁊ ibi Abb.sicu.de iude.
Itē debent in die parasceue.i.veneris
sancti retinere hostia ⁊ fenestras clau=
sas:vt in.c.q2 super.⁊ ibi Abb.de iude.
8 ¶ Ultimo no.ad materiā q iudei di=
cti sunt a iuda:cuius trib⁹ fuit pre cete
ris bellicosior.Ebrei vero dicti sunt ab
eber cuius familia tenuit cultū vni⁹ dei
vt dicit Car.in cle.j.de iudeis. Item di
cti sunt agareni ab agar.Saraceni ve
ro non a sarra sed a sammaria ciui
tate appellati fm Spe.in ti.de iudeis
vbi vide.

¶ Summarium.

1 Gabellarij quo iure agere debeāt
cōtra debitores gabellarū ad solutionē.
2 Libris gabellariorū an sit credendū.
Gabellarij nō dicuntur publice perso
ne lꝫ sint publice electi.
3 Liber fiscalis an probet solutionem fi
sco factam.
Libri mercatorum an pro ipsis probēt.
4 Gabellarij an teneant̄ edere libros suos.
5 Gabellarius exigens gabellā iniustaꝫ
qua actione teneatur.
6 Gabellarius auferēs merces nō porta=
tas illicite tenetur vi bo.rap.⁊ actione
furti.
7 Gabellarius restituens res ꝑ eum vi
ablatas añq̄ ꝯueniat̄ an sit puniēdus.
Fur penitēs et restituēs rē furtiuā an
euitet penam.
8 Baro vel cōitas habētes ius exigēdi ga
bellas in territorijs suis an teneantur
custodire territoria sua.
9 Cōductor gabellarū si propter iniu=
stam exactionē a transeuntibus deter=
reat eos vt de cetero ꝑ timore nemo trā
sire velit ꝑ illud territoriū vñ cōitati ꝑ=
iudiciū affert:an teneatur ad interesse.
10 Gabellarij an teneantur ad onera ci=
uitatis.
11 Gabellarij nō habentes vñ soluāt a n
liberentur cedendo bonis.
12 Domus debitoris gabelle existētis nō
soluēdo an pro solutiōe possit destrui.

13 ¶ Gabella pluribus debita an possit a quolibet insolidũ exigi.

14 Gabellarij fraudẽ in exactione gabellarũ cõmittentes an possint insolidum conueniri.

15 Gabellarij an ad pretiũ cõi ꝑsoluendũ possint vel debeant insolidũ cõueniri.

16 Jus exigẽdi pedagiũ habẽs si eo spoliatur qua actione aget.

17 Gabellarij quo iure agere debeant ad res q̃ ceciderũt in cõmissum.

18 Gabellarius quid probare debeat casu quo agit rei vẽdi. ad res que inciderunt in fideicommissum.

19 Gabellarius an teneatur pro sua familia cõmittente fraudẽ in exigẽdo gabellas vel pedagia.

20 Gabellarius an possit agere ad penaꝫ contra heredẽ fraudantis.

21 Heres an teneatur pro male cõmissis in officio gabellionatus.

22 Gabellarius an habere debeat debiti remissionẽ propter guerrã pestẽ vel sterilitatem.

23 Cõtra gabellariũ contumacẽ qualiter sit procedendum.

24 Doctor cõductus ad legendũ pro certo salario an ꝓ illo teneat̃ ad gabellã.

¶ Quarta pars. Q̃uo agãt vel ꝯueniãtur gabellarij: & ad quid.

QUarto pñcipalr̃ videdũ ẽ q̃uo agant vel conueniantur gabellarij: et ad qd.

1 † Circa q̃d q̃ro p̃rio q̃ iure agãt gabellarij ꝯtra debitores gabellarũ ad solutionẽ gabelle. R̃n. ꝙ agũt condi. ex statuto disponẽte gab. solui debere. vt tꝫ Bal. in l. ex placito pe. col. C. de re. pmu. ¶ Et no. ꝙ cõditio ex lege vel statuto datur quotiẽscũq̧ ex lege: vel ex statuto inducit̃ obligatio: nec in ea dicit̃ qua actione agat̃ fm̃ Spe. in titu. de fer. ver. v. de instru. edi. §. xij. ver. sed quo iure. & Doc. in rubri. ff. de cõ. ex leg. ¶ Et cõpetit statim condito statuto cũ illud semper loquat̃. fm̃ Barto. in l. ariani. C. de here. ¶ Itẽ cõpetit disponente formiter non expressa aliqua causa que cadat in contractum vel formam cõtractus. alias enim oritur actio ex illo contractu fm̃ Barto. in. l. si duo. §. si quis iurauerit. ff. de iureiurã. ¶ Durat autem annis. xxx. l. j. C. de constitu. pec. & Pau. de cast. tenet in consi. cxxij. sicut & actio. l. sicut. & l. omnes. C. de prescrip. xxx. an. q̃ omnia tene mẽti. ¶ Scdo quero an libris gabellariorũ sit credendũ. R̃n. sic fm̃ Bal. in l. quedam. §. nũmularios. ff. de edẽ. vbi dicit verũ esse ideo q: gabellarij sunt electi publica autoritate licet nõ sint publice ꝑsone. ¶ Idẽ dicit ibi Bar. de libris collectariorum publica autoritate electorũ ad exigẽdũ collectas: & in libris stationariorum ex publico electorũ. facit. l. argẽtarius. in prin. co. ti. Idẽ in libris officialiũ ex publico electorũ cũ potestate scribẽdi vt ꝙ quis soluerit vel nõ collectas vt ibi & tꝫ Bar. in l. titie textores. de leg. j. & Jo. de imo. in l. ij. ff. de testa. Libri vero massariorũ villarũ vel castrorũ licet ex publico electorũ tñ sine ptãte scribẽdi nõ probãt. l. solẽnibus p Sali. C. de rei ven. et Bal. in l. fi. C. sine cen. vel reli. Angel. et Imo. in l. debitorib⁹. ff. de re iudi. Liber autẽ casualis ꝓbat etiã nõ scriptus manu publica fm̃ glo. & Inno. in. ad. c. ad audiẽtiã. de ꝑscri. & Bal. in marga. ver. crudelitas. ver. iij. Joã. de imo. in l. ij. ff. de testa. & Flo. in l. celsus. ff. de proba. vbi dicit verũ. s. cõtra descriptos in eo de quo etiã p Jo. an. in addi. spec. de instru. edi. §. nũc dicendũ in addi. & Bald. rubri. C. de fide instru. pe. col. & Pe. de ancha. cõsi. xlj. in xp̃i noĩe amẽ. circa primã dubitationem ad vtrãq̧ partẽ &c. Bal. vero in l. exemplo. C. de ꝓba. dicit ꝓbare cõtra subditos tãtũ. sed in l. fi. C. sine cẽ. vel reli. dicit ꝓbari ꝯsuetudineꝫ ex libro cẽsuali in quo dicit̃ sic esse consuetũ per. x. annos. q: nõ est inq̃rendu ꝫ aliud. Sali. vero in. d. l. exemplo. dicit signanter post Nico. de mata. ꝙ libri vel scripture q̃bus fiscus vel prelatus quotidie vtitur ad exactionẽ suorum redditũ q̃ñq̧ sunt cõfecte ab officialib⁹ publicis ad id deputatis. & ille ꝓ publicis habent̃. ar. l. i fraudẽ. §. quoties. ff. d iur. fis. q̃ñq̧ nõ sunt scripti ab illis & tunc si

eis tã iudices & alie psone vtuntur pro publicis idẽ est vigore cõsuetudinis.ar. l.barbarius.de offi.preto.si vero nõ oẽs vtũtur p publicis:qr nõ spectãt ad oẽs vt scripture priuilegiorum antiquorum ciuitatis territorij vel ecclíarũ & tunc si diu viguerũt inter subditos pbãt intra territoriũ nõ extra:vt ibi:etiã p Bal.subdẽtem etiã extra territoriũ pbare qđ etiã ibi tz Sali.¶ Aduerte tñ qđ dz consuetudo pbari qñ tales libri sumũt robur a cõsuetudine & non a iure cõi vt est in ciuitate tua senarum in qua probant libri mercatorũ ideo pducẽtes libros ad bãchum iuris probãt cõsuetudinẽ & obtinẽt:& ego ibi pluries iudicaui fm libros mercatorũ tpe quo fui vicarius ptãtis anno dñi.Mcccclxiiij.quo eram satis iuuenis.Et pptereа Sali.in.d.l.ex singu. dicit fuisse al's iudicatũ de facto & oportuisse probare dictã cõsuetudinẽ de fide data scriptis exactoris cõis cui quidã fideiussor cõductoris gabellarũ soluerat pro conductore & ab eo recepit scripturã de solutiõe nã fideiussore repetẽte solutũ pro datiario dicebatur scripturam ille non pbare qr non erat in ea subscriptio no.illius exactoris per.l.fisco.C.de cõue.fis.debi.lib.x.obtinuit ergo qr pbauit cõsuetũ esse credi scripturis illius exactoris.¶ †Et scias q liber fiscalis pbat
5 solutionem fisco factã.l.illate.& ibi Bar. C.de fide instru.¶ Sed an probet liber priuati defuncti vide Bar.in.l.nuda.de dona.& in.l.admonendi.de iureiuran.& Pau.de cast.consi.cxxxviij.& consil.cxlix. ¶ Quero successiue quid de libris mercatorum.Rñ.qđ pbãt cõtra eos non p eis fm Bar.post glo.in.l.quidam.§.nũmularios.ff.de eden.per glo.& docto.in cle.j.de vsuris.glo.& Bal.in.l.rõnes.C. de proba.qđ pbat si continet accepta & data & p Bal.in.l.ad hoc.C.de quadri. prescrip.& in rubri.C.de consti.pecu.vlt. col.vbi dicit q cõtra scribentem pbat. ¶ Idẽ dicit Bal.de libro memoriali.idẽ Bal.in rubri.C.de fide instru.pe.colũ.dicit pro scribente non probare:sed in.l.in bonefidei.iiij.col.C.de reb.cre.dicit q liber mercatoris facit indiciũ nõ semiplenam pbationez qñ ad officium fuit deputatus cũ iuramẽto pbat tñ etiã p immodica quantitate fm Bal.in.l.j.iij.col. C.de cõfes.qđ est verũ etiã si sit scriptus in charta papiri vt tz Bald.in.l.qm indig.C.de testa.¶ Itẽ verũ nisi sit cõsuetudo q pbet indistincte sicut est seris & supra dixi & tz Bal in.l.j.in fi.& ibi Sal. C.de eden.vel nisi sit statutũ vt ibi per bal.Si tñ consuetudo sit indiscreta.s. q omni libro credat tanq̃ ad malũ prona nõ valet fm bal.in.l.j.iij.col.C.de cõfes. qđ facit ctra csuetudinẽ senẽsiũ que hz q tãtũ credat libris cuiuslibet pizicaroli etiã vilis q̃tum libris cuiuslibet magni mercatoris.Liber vero reptus apđ mercatorẽ probat cõtra cũ & psumit scriptus eo mãdante nisi ctrariũ doceatur fm Bal.in dicta rubri.pe.charta. versi. sed hic quero.¶ Itẽ pbat ctra eũ si hz cãm alias nõ:quã etiã cõiecturalẽ sufficit pbare vt ibi per bal.qui etiam dicit quid si sit scriptus absente parte.¶ Itẽ & liber vsurarij pbat ctra eũ clemẽ.j.de vsuris.& Bal.in.d.rubri.¶ Contra tertiũ aũt liber mercatoris pbat semiplene.fm Bal.in.d.rubri.pe.col. & Bart.in d.§.nũmularios vbi dicit verũ nisi mercator esset persona suspecta.¶ Probat vero indistincte liber mercatorũ q̃ sunt ex publico deputati fm Bar.ibi in fi.& l. argentarius.in prin.eodem ti.& s̃.dixi. ¶ Sed quero successiue quid de libris tutorum.Rñ.qđ probãt p & fm Ange.in.l. sumptu.C.de admini.tut.& in.l.lucius.§. tutele.& ibi Ray.ff.eo.ti.& in.l.j.§.officio. & ibi.barto.& in.l.ij.de tu.& ratio.di.Cy. in.l.lex que tutores.C.de admi.tut.qui tenet qđ probãt in paruis summis.& q pro tutore probet tenet Bar.in.l.ex sententia.ff.de testa.tute.& l.csilio.factũ sic si habet titius &c.& Bald.in.l.iudices.C. de fide instru.& in.l.s.C.de cõue.fis.debi. lib.x.& in rub.C.de fide instru.vlti.charta.vbi videl.& per Barto.in.l.fi.§.in cõputatione.C.de iure delibe.& Pau.de castro.in csi.xcij.& csi.cxxxviij.¶ Ulterius quero quid de libro executorum testi.Rñ. qđ pbat in paruis summis Bal.tenet i l.id qđ pauperibus.vlti.col.C.de episc. & cle.& plenius in rub.C.de fi.instru.vlt. char.& dist.in.l.j.§.officio.de tu.& ratio.

di.ꝛ in Spe.de instru.edi.§.xiij.ver.sed nunquid.cũ si.ꝛ Pau.de ca.ꝯsi.xv.vbi vide ꝛ tene mẽti. ¶†Tertio quero an gabellarĳ teneanť edere libros suos? Rñ. sic sicut et naute caupones et stabularĳ ꝛ vsurarĳ ſm Bald.in.l.j.C.de condi.ex leg.qđ est verum tantũ in particula faciẽte ad ꝓpositum sicut dr de libro mercatorũ ſm Bart.in.l.argẽtarius.§.j.ff. de eden.Item sicut instrm qđ edi dꝫ tãtum in particula de qua est qõ ſm doct. Bart.Bal.ꝛ Sali.in.l.fi.C.de preci.impera.offe.l.argẽtarius.§.j.ꝛ ibi Bar.ff. de edendo.Bart.ꝛ Bal.in.l.ij.C.quẽad. testa.ape.vbi Bart.dicit verum etiam sine die ꝛ cõsule.q tñ particula nõ facit fidẽ ſm Bart.in.l.j.§.fi.ff.de edẽ.pdicta vero nisi instrm allegetur falsum qꝛ tũc debet edi totum ſm Abba.antiquũ in c.cum cõtingat.de fide instru.et Bal.in Margarita ver.instrumentũ.ver.fi.nisi sit inuẽtariũ qđ etiã allegatũ falsum nõ debet edi totũ ſm Bar.in.l.tutor qui repertoriũ.℣.nihil.ff.de admi.tu.sed Bal.ꝛ Ang.cõtra in.l.j.ff.de ali.pub.prestan. ¶Editio ꝟo substituto fieri nõ dꝫ non de substitutiõe sola sed etiã de instõne ſm Bar.in.l.vt bonoꝝ.ff.de ſm tab. ¶Sed regatario dꝫ edi particula legati tñ nõ totum testamentũ ſm Jac.de are.in.d.l. fi.C.de preci.impera.off.ꝛ ibi Cy.doct.et Bart.q dicit idẽ in quolibet instrõ.ꝛ est glo.in.c.eccľia.la.ij.de elec.que dicit verũ si capľa instri sunt separata:ꝛ Bart. in.l.argen.§.edi.ff.de edẽdo.Et adde ꝙ cũ pticula dꝫ edi etiã clausula derogatiue particule ſm Bar.no.in.l.q filiabus. de leg.j.Itẽ ꝛ inuentariũ edi.in pticula ſm Bal.in marga.ver.instrm.ver.fi.Est etiam edẽdus liber mercatoris vt dicit Bal.in.d.l.qdam.in prin.ꝛ in.§.nũmularios.qđ verũ etiã ab eiꝰ herede ſm bar. ꝛ Bal.in.l.j.C.eo.ti.ꝛ Bart.in.d.l.qdã.§. nihil.Idẽ de libro ꝓsonete:ꝛ in libro ꝓcuratoris dicendũ est ſm Bald.in.d.l.j.iiij. col.Idẽ de libro tutoris institoris vel factoris ſm Bart.in.l.fi.§.inter cetera.de libe.le.ꝛ in.l.cũ seruus.ꝛ ibi Jo.de para. de condi.ꝛ demon.ꝛ in.l.j.§.officio.de tu. ꝛ ratio.di. ¶Idem de libro vsurarĳ cle. j.de vsu.et tenet Barto.ꝛ Bald.in.d. l.j.

C.de eden.vbi dicũt verũ etiam ab herede nisi qñ apđ heredẽ nõ remãsit ſm Bal.in.l.fi.C.de fi.instr. ¶†Quarto qro qua actione teneať gabellariꝰ exigens gabellã iniustã. Rñ.ꝙ si scienter exigat teneť actio.furti.l.etiã.ꝛ ibi doct.ꝛ Bal. C.de fur.ſꝫ si ignorãter teneť ad duplũ c.j.§.cõuenticulas.ꝛ ibi Bald.C.de pace iur.fir.in vsi.feu.Est ergo practica ꝙ cõtra eũ taliter exigentẽ cõcipiať libellus sub hac forma vcꝫ.Cõqueror de tali publicano q sciens me nihil debere pro gabella exigit a me.x.vnde illa.x.peto mihi restitui i duplũ ꝛ ꝓpono ad hoc actionẽ in factũ ex edicto de publica. Ita tradit Spec.ti.de censi.§.ij.in prin.vbi etiã subdit formam positionũ pro parte actoris:vcꝫ pono ꝙ es publicanus. Item ꝙ tanꝙ publicanꝰ extorsisti a me.x.sciẽter ꝛ p vim.Positiones vero pro parte rei i.publicani formanť sic. Pono quod sui publicanus.Item qđ.x.q accepi a te nomine gabelle ꝓ talibus rebus accepi. Itẽ qđ illud qđ accepi debebas soluere ex forma statuti ꝛ sic iuste exegi ſꝫ Spe. vbi.s.Forma vero snie cõtra eũ est vcꝫ ꝓnũtiamus.t.nõ habere ius colligẽdi gab.vel pedagia et ei ꝑpetuũ silentium imponimꝰ ſm Bal.in.c.j.xl.col.de mili. vasal.q cõtu.est.et ibi etiã vide qũo fiat missio in possessionẽ ꝯ cõtumacẽ exactorem ꝛ not.in.l.si priꝰ.ibi alle.p Bal.tene mẽti in practica. ¶†Quinto qro quid si gabellarius auferat merces non portatas illicite. Rñ.ꝙ tenetur vi bo.rapt.et ad duplũ ĩfra annũ.l.j.§.j.ꝛ.l.hoc edicto. p Bar.ff.de pub.ꝛ no.in l.ij.C.de infamibus.Item teneť actione furti.d.l.etiã.ꝛ ibi Bart.C.de fur.post annũ vero tenetur ad simplum in Spec.de censi.§.ii.in prin.per.l.j.in prin.ff.de pub. Not.tñ ꝙ penã dupli euadit restituẽs ante sentẽtiam vt ibi per Joan.an.in addi.ꝛ in.j. ¶†Sexto quero an gabellarius restituẽs res per eum vi ablatas anteꝙ conueniať sit puniẽdus? Rñ.ꝙ non.l.j.§.j. ff.de pub.ꝛ est glo.no.in.c.qđ sicut.§.fin. de elec.Bar.doc.ꝛ Ang.de peri.in.l.hoc edicto.de pub.Ratio est ſm Bar.i.l.qui ea mẽte.ff.de fur.quia a principio actio non fuit penalis. Ideo tenet idem sed

alij cōiter tenēt contra.ar.l.pe.ff.vi bo.rap.ſm Ang.de peri.i.l.ſi multi.de pub. adde.§.ꝓxi.q.raptor vero reſtituēs rē nō liberatur a pena.d.l.pe.ff.vi bo.rap. ꝛ glo.in.d.c.quod ſicut.§.fi. ¶Sed quid in fure penitente et reſtituente rem furtiuam. Rñd.ꝙ non euitat penam ſcđm Bar.in.l.ſed ſi vnus.§.ſi ea.ff.de iniur.ꝛ l.qui ea mente.et ibi Bart.ff.de fur.vbi vide an ꝛ quando in delictis ſit locus penitentie:de quo etiam per doc.et Jo de por.in.l.ſi inſulā.de ver.ob.ꝛ in.l.quāuis ꝛ ibi doc.ꝛ Lud.pon.ff.de in ius vo.glo. et doct.in.c.imperialis.C.de nup.et per Bald.in.l.ſi quis non dicam rapere.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ in.l.j.vj.col.ꝛ in.l.iij.C.de ſer.fugi.et in.l.alia.C.ad ſille.Bart.in auť.nouo iure.C.de pena iud.qui male iudi. ꝛ glo.in.l.quid ſi fugitiuus.de edil.edic. ꝛ Pau.de caſt.in.l.qui fidem.de tranſac.

8 ¶†Septimo quero an cōitas vel baro habens ius exigendi gab.in territorijs ſuis teneātur cuſtodire territoria ſua? Rñ.ꝙ ſic.vnde ſi committať robaria tenetur dñs territorij ad emēdum damna vel ad exhibēdum malefactores ſm Archi.xxiiij.q.iij.ſi quis peregrinos ꝑ c.dñs.xxiij.q.j.et.q.v.adminiſtratores.iij.q.vij.qui ſine.in auť.vt diffe.iudi.§.pe.ꝛ fi.col.ix.ꝛ in.c.j.§.conuenticulas.de pace iura.fir.in vſi.feu.per Barto.in.ij. col.l.ne quid.de incen.ru.naufra.O dof. in auť.habita.C.ne fil.pro pa.Hoſtiē.in ſum.de cenſi.§.ex quibus.Flor.in.l.j.§. ſumma.de his qui deie.vel effu.que limitat eſſe verū qñ colligens pedagium potuit ꝓuidere ꝛ non ꝓuidit per no.per glo.ꝛ Bar.in.d.l.ne qd.ꝛ Flo.in.l.ſciam. in princ.ff.ad.l.aquil.ꝛ Barto.cepo.in.l. eum qui vec.ad fi.de ver.ſign.ꝛ in trac. de ſeru.ruſt.de via.xxv.q.et in titu.de aquedue.q.viij.vbi vide.

9 ¶†Octauo quero quid ſi cōductor gabellarū iniuſte exigat ꝛ ꝓpter moleſtias quas ſolet inferre trāſeuntibus deterreat eos ne decetero trāſeāt per territoriū:ſicqꝫ cōitati inferat ꝑiudiciū an teneať ad intereſſe. Rñ.ſic ſm Bal.in.l.iij.C.de nau.fen. ꝛ ſentit Spec.de loca.§.j.ij.forma.verſi. porro.j.Idem vero.b.promiſit.Idem in quolibet cōductore aliqd faciēte in preiudicium locatoris.ꝛ pone exēplū in colono vinee qui ſi non colat oī anno teneť dño ad intereſſe ꝓ deterioratiōe perpetua ſm Bald.in auť.qui rē.pe.col.C.de ſac.ſan.ecc. ¶Idem ſi per ineruditū laboratorē faciat eā putari ꝛ coli ſm bar. not.in.l.j.C.de man.et colo.patri.lib.xj. ¶Idem ſi incidat colonus vel fructuarius arbores fructiferas vel infructiferas que tñ ſint ad voluptatem forte in viridario vel horto vt buxus ꝛ laurus ꝛ ſimiles.l.equiſſimū.§.fructuarius.ff.de vſufru.in Spec.de loc.§.j.ꝛ ibi Bald.in addi.V.an colonus.dꝫ eñ ꝓſpicere ꝯductor ne ius rei fiat deteri⁹.l.videam⁹.§. iuxta hoc.ff.loca.ꝛ Bar.in.l.ſi pignori.vl. col.ff.fami.her. ¶Et ꝑdicta faciunt ad q.ꝙ cōductor lacus peruſini nō poteſt piſcando totos piſces deſtruere alꝰ tenet cōi ad intereſſe arg.etiā in.l.vſufructuarius.§.in viuarijs.ff.de vſufru.ꝛ tenet Bar.cepo.ti.de ſeru.ruſti.c.de piſcatione.i fi. ¶Facit etiā ſingłr ꝙ ꝯductor molēdini nō pōt ad preiudiciū fūturi cōductoris molere pro minori gabella vel mercede ꝙ ſolita ſm Flo.in.l.ſi abſentē.§.filiam.ff.de vſufru.. ¶Ad ꝓpoſitum vero.q.adde qualr̄ puniať aliꝰ officialis cōis exigens plus debito.de qua.q. vide Angel.in.l.nemo carcerem.C.de

10 exac.tribu.lib.x. ¶†Nono quero an gabellarij teneantur ad onera ciuitatis? Rñ.nō ſed ſunt exempti.l.j.ꝛ ibi Barto. C.qui mu.excu.hi qui lib.x.qđ eſt verū in principalib⁹ gabellarū:cōductoribus nō in alijs vt ibi a tutela vero non excuſantur.l.ſpadonē.§.qui vectigalia.ꝛ ibi Nico.de neap.de excuſa.tuto. Adde ꝙ alij officiales cōis nō tenētur ad onera extraordinaria ſꝫ ordinaria ſic ſꝫ Bar. in.l.honore.de mu.ꝛ hono.ꝛ ibi per glo. ꝛ per Barto.in.l.j.C.de immu.ne conce. et in.l.actores.C.de exac.tribu.lib.x.vbi

11 vide. ¶†Decimo quero an gabellarij nō habentes vnde ſoluāt fiſco precium gabellarū liberenť cedendo bonis. Rñ. nō.ar.l.ꝓpter honorē.ꝛ ibi doct.C.qꝫ bo.

12 ce.poſ. ¶†Undecimo q̄ro an domus gabellarij debitoris fiſci ſi nō ſoluit ꝛ nō ſit ſoluēdo poſſit deſtrui.dic ꝙ nō.Ang.in.l. cetera.§.hic ſenatus.j.de leg.j.Rō eſt ne

deformetur vrbis aspectus propter qđ
etiā dicitur q̄ domus legari non pōt vt
destruat̃.l.filiusfa.§.edes.codē ti.Et fa-
cit q2 domus nō pōt discooperiri p̄ pi-
gnore faciēdo de tegulis tectis fm bar.
in.l.nutum.§ fi.ff.de lega.iij. quod not.
13 ¶ † Duodecimo q̄ro an quilibet ex con
ductoribus gabellarum possit gabellas
exigere insolidū. R̄n̄.nō sicut nec vsufru
ctuarij fm Bar.in.l.si.in fi.ff.vti possi.po
test tñ vnus exigere gabellā τ ea alibꝰ
alter de vino τ familia fm Barto.ibi.sed
ꝯtrarium no.in.l.si.vnus.in prin.τ ibi Pau.
de pac.τ in.l.j.in prin cum glo.ff.de loco
pu.fruē.vbi vide.pro quo facit q2 sociorum
quilibet potest agere pro dāno dato in
re cōi contra dānum dātes.l.si in re cōi.
τ ibi bar.ff.de noxa.Itē facit q2 quilibet
ex socijs mercatoribus pōt agere cōtra
debitores societatis fm Pau. de ca.ibi
τ facit quod not.Bar.in l. eandē.vij.q.
primo mēbro.de duo.reis. Cy.Barto.et
bal.in.l.cū te in galliā.C.si cer.pe.τ An-
ge.in.d.l.si vnus.τ qđ p doc.in.l.pluribꝰ
ff.de pecu.Et retenta opi.Pau.de castro
no.q̄ si vnus exigat insolidū a debitore
nō tenetur ei cauere de ratihabitiōe so-
cij.Sed de defendēdo eū aduersus sociū
si cōueniatur ab eo in futurū.l.fideicō.§.
plerūq3.τ ibi Bar.de leg.iij.τ qđ per do
cto.τ bar.in.l.nō solū.sol ma.τ barto. in
aut.hoc itaq3.xij.q.secunde princi.C.de
duo.re.vbi idem dicit cuius doctrina nō
est sine sapore:τ qđ dixi de vsufructu.ad
de qđ nō est mirū quia diuidi pōt inter
plures.l.j.§.si vsufructus.ff.ad.l.falci.p
l.v.ff.de vsufruc.vbi Bar.dicit verum si-
ue ab initio siue ex postfacto.¶ Idē dici
tur in tutoribus qui possunt insolidū ad
ministrare fm Bal.in.l.iij.C.ad tertul.
τ probatur in.l.ij.C.de admi.tuto.τ in.l.
fi.C.de auct.prestan.l.j.C.si vnus ex plu.
tu.τ bar.in.l.j.§.si plures.iij.col.ff.de ex-
erci.τ ideo quilibet tenet̃ insolidū.d.l.ij.
τ ibi Bar.in.l.j.§.si apud.ff.depo.p Bar
to.quē plenius vide in.l.j.§.nunc tracte
mus.ff.de tu.τ ratio.di.τ in.l.diui. τ in.l.
tutores.§.curatores.ff.de admi. tuto.et
in.l.eandem.de duob.reis.τ in.l.j.C. de
transac.¶ Item τ qñ pluribus committi
tur administratio insolidū intelligit̃ q̄ τ
quilibet p ea teneatur insolidū fm bar.
in.d.§.si apđ per.l.pen.de cur.bo.dā.qđ
14 no.ppetuo.¶ † Decimotertio quero an
gabellarij fraudē cōmittētes in exactio
ne gabellarum possint insolidū cōueni-
ri.R̄n̄.q̄ sic si aliter nō sit soluēdo.hic casus
est sing.fm bart.τ doc.in.l. si multi.ff.de
publi.ex q̃ p3 q̄ qñ plures delinquūt ra
tione officij non exigitur quilibet insolu-
dū.vt ibi no.p Jo.de imo.Ange.de peri
glis.τ docto.secus si non rōne officij vt
ibi p doc.τ Imo.τ t3 Bar.in.l.qui cōtra
ctibus.C.de iur.fis.li.x. ¶ Sed inter oēs
sufficit vnā penā solui vt ibi τ t3 Bar.in
l.siquis id qđ.§ fi.ff.de iuris.omni. iudi.
τ Bal.in rub.de pena iudi.q̃ male iudi.
vbi dicit q̄ omnes iudices tenent̃ p ra-
ta de iniustitia. Adde tamē q̄ si plures
emant in fraudē fisci quilibet tenet̃ ad
solidum quadruplū.l.auferl.§ fi.ff.de iu
re fis.τ d.l.qui cōtractibus.τ ibi bar.eo.
ti.¶ Ad rei vero ablate restōnem puto
oēs teneri insolidū s3 vno restituēte alte
rū liberari:q2 qñ ꝯmittitur pluribꝰ ad-
ministratio insolidū tenent̃ τ insolidum
pro administratis fm Bart.in.d.l.j.§ si
apud.ff.depo.per.l.penul.de cur.bo.dā.
τ colligitur ex no.p Bar.in.l.eandē.vij.τ
viij.q.de duo.re.τ pbat̃ in.l.j.τ ibi bar.
C.quo or.q̃s cōuc.li.xj.τ.d.§.si plures.de
exercitoria.τ adde dicta.S.px. questiōe.
15 ¶ † Quartodecimo quero an gabella-
rij cōueniātur insolidū ad ptiū cōi per-
soluendū.rñ.q̄ in dubio censent̃ p parte
obligati ad illđ.τ ideo q̄libet p pte debet
cōueniri nisi se insolidum obligauerit ex
pacto vel nisi alter sit inops vel absens
q̃bus casibus tenetur q̄libet insolidū in
auten.de duo.re.in princi.τ ibi gl.τ An
ge.col.vij.τ in auten.hic ita.τ ibi bal.et
doc.τ Bar.in repe.j.q.j.prin.C.eo.titu.τ
bar.post gl.in.d.l.j.C.quo or.q̃s cōnc.dū
dicit q̄ hodie duo rei non ꝯstituunt̃ nisi
expresse agatur.τ glo.τ doct.in.l.reos.ff.
eodem tit.τ insti.de fideius.§.si plures.
¶ Itē adde nisi in diuersis orationibus
duo pmiserint eādem summam:q2 quili
bet tenet̃ insolidū fm glo.Bar.Bal.τ do
cto.in dicta auten.hoc ita per.l. stipula-
tio ista.§.eū.τ ibi doc.de verb.obli.insti.
de duo.reis.§.duo.¶ Fallit in fideiusso-

ribus qui plures obligati simpliciter tenentur insolidum.§.si plures.et ibi doc. Cautela tñ est hodie ad tollēdū oia dubia q in instrō renūtietur beneficio de duo.reis vt sic quilibet teneat insolidū fm gl.z Ang.in auk.de duo.reis qd no.

16 ¶ † Decimoquinto q̄ro quō agat is q̄ hz ius exigēdi pedagij si eo spoliatus sit vt exigere nō possit.rñdeo fm Spe.tit. de resti.spo.§.nūc dicamus.ver.sz si aliquis q hodie aduocati cōiter tenēt proponēdū esse vtile interdictū vnde vi.vel vtilē actionē surrogari loco eius vel vtilem cōstitutionē.si qs in tantā.¶ Ideo aūt vtiliter ista pponūt.nā interdictū z cōstitutio locū habēt cū quis a possessione rei expellit.z cū istud sit ius nō possidetur:sed quasi.ff.de acq̄.pos.l.seruus.§. incorporales.vnde locū hz vtile interdictū qz snia locū habet lz verba deficiāt. arg.l.pe.ff.si quadru.pau.fecis.dica.de ver.sig.c.intelligentia.z c.pterea.¶ Et subdit Spec.formā libelli.¶ Peto restitutionē iuris colligēdi pedagij quo indebite spoliatus sum:z ppono ad hoc interdictū vtile vnde vi que forma pbatur de cēsi.in.c.cū venerabilis.z de elec. querelā.de cā pos.z ppie.cū ecclesia.ff. de mor.infe.l.item si.z.ff.vnde vi.l.iij.§. vnde vi.z.§.pertinet.et.§.q vsus.nā interdictū quasi vti pos.datur p iuribus turbatis.ff.de serui.l.quoties.ff.si serui. ven.l.sicuti.§.aristo.pari ergo rōne z interdictū quasi vnde vi cōpetit pro iurib9 spoliatis seu ablatis inquātū ad aduersariū peruenit.ff.de vi z vi ar.l.j.§.si filius.Azo tñ in qōne de facto cōsultus respondit ꝯtūū in qōne pdicta.vcz interdictū vnde vi.vtile vel directū nō habere locū nec etiā interdictū quasi vti pos. sed actionē in factū vel officiū iud.ex quo alia remedia desunt ar.l.in cause.ff.de mino.z de pscrip.ver.l.quoties.z ita tenet Spec.vbi.s.Aduerte tñ post predicta q interdictū vtile daf quasi possessori iuris ne turbef in quasi possessiōe iuris sui.c.licet cām.in prin.z in fi.de pba. facit.l.sicuti.§.aristo.et.l.si qs diuturno si serui.vē.z tenet Pau.de ca.in cōsil.v. que oia not.

17 ¶ † Decimosexto q̄ro quo iure agāt gabellarij ad res q̄ inciderūt in cōmissum.Rñ.q eis cōpetit rei vendi nam dñium ipso iure trāslatum fuit in eos.l.cōmissa in prin.z ibi doc.z Bar.ff. de publi.sed requirif factum hois.i.qd possessio auferatur fm Bal.in.l.si qs in tantā.xiij.col.C.vnde vi.qd intellige de facto iudicis.s.q feratur snia declaratoria ad rei restitutionem.alias frustra daref rei ven.sed posset ppria autoritate gabellari9 res intercipere nisi aliud statuto caueref vt dicef infra vlt.parte vbi vide.

18 ¶ † Decimoseptimo q̄ro succesiue q̄d debeat gabella ius pbare qñ agit rei vē.ad res q̄ inciderunt in cōmissum.Rñ.q dz pbare se esse talē.s.gabellariū z sic titulū nec sufficit pbare quasi possessionem iuris exigēdi gabellas fm Flo.in.l.sicuti.§.si queraf.ff.si ser.vend. Itē debet pbare fraudē esse cōmissam: arg.l.q̄ accusare.C.de edē.Modus aūt probādi fraudē dicef.j.in vlti.parte in qua tractabif de fraudibus.

19 ¶ † Decimooctauo quero an gabellarius teneatur p sua familia si fraudē cōmittat in exigēdo pedagia vel gabellas.rñ.sic p. l.quāte audacie.z ibi doc.ff.de publi.qd est verū nisi exhibeat famulū viuū qui male versatus sit nō si mortuum vt ibi. Qd facit ad qōnē de ptāte ciuitatis vt teneaf p famulo delinquēte quē tñ viuū exhibēdo liberatur nō si sit mortuus fm doc.z Ang.de periglis ibi z pbaf in.l.fi. z ibi Bar.C.de assesso.z in.l.j.§.familie. z ibi Barto.plene.z in.§.qd nouissime. ff.de publi.¶ Et si qd potestas tenef p cōmissis in officio per familiā nō pro cōmissis extra officiū fm Bar.in.l.debet in prin.ff.nau.cau.sta.Bal.vero.in rub.C. de pe.iudi.q̄ male iudi.dicit q potestas non tenef de gestis per familiam extra officiū nisi ad exhi.vel nisi mandauerit: vel nisi ratum habuerit vel nisi ex pacto se obligauerit de quo etiā per Bal. in.l.obseruare.§.proficisci in princi.ff.de offi.pcon.z leg.sed Bar.in.d.§.q nouissime dicit q si in electione ptātis acceptavr simpliciter q teneaf p familia z officialibus liberaf exhibēdo.sz si ꝯmittat soluere oēm cōdēnationē fiendā de familia tenef si libellus ꝯ ptātē fuit directus sed si ꝯ familiā dirigaf tenef ptās

lata sñia nec tunc liberat exhibendo. si vero esset simplex fideiussor de iud.sisti. pōt exhibere liberatur potestas. q̄ dicto casu nō tenet p mortuo fm Bar.ibi: qđ bene no. Sz an scholares vel alius dñs teneat p delicto famuli sui. Dy. dixit q non per.l.quotiens.§.j.ff.de noxa.nisi in casu illius.§ sed Bar.ibi dicit q pro delicto famuli prepositi ad aliqđ officium tenet dñs pro cōmissis in officio tantum nō extra: qđ etiā no. ¶ Pōt aūt per statutū disponi q dñs pro famulo teneat fm bar. Ang.& doc.ibi qr etiā pacto hic fieri pōt ar.no.in rub.C.de decre.decu. lib.x.adde.j.vij.parte.xj.q. ¶ Sed quid pbare dz agens ꝯ officialē vel famulū. rñ. q dz pbare eū esse de familia & fuisse ad tale officiū deputatus & illud exercuit dño sciente & patiēte. Agens vero ꝯ famulū dz pbare eū esse famulū qr assotiauit & seruiuit tāq̄ famulus & cū alijs famulis fm Bar.sing.in.d.§.familie.qđ no.pro practica &.j.dicet in vltima pte.

20 ¶ † Decimonono quero an gabellari9 agere possit ꝯ heredē fraudātis ad penā. Respō.sic.l.fraudati.& ibi Bart.ff.de pub.fm vnā lec.qđ intellige si possideat heres res ipsas que inciderint in commissum ob fraudem et sic quatenus ad eū peruenerit fm gloss.ibi per.l.cotem ferro.§.illicitarū &.l.cōmissa.ff.eo.tit.&.l. ij.C.e.ti.& dixi.j.de frau.gab.v.q.& adde omnino ea que dicentur.j.proxima qō.

21 ¶ † Uigesimo q̄ro an heres teneat pro male cōmissis in officio exigendi gabellas. Rñ. q sic si factus est locupletior.l.si publicanus in prin.& ibi glo.& Barto.& doc.&.d.l.fraudanti in prin.fm aliam.et ibi glo.doc.& Bar.pro delicto eñ defuncti tenet heres vt ibi.&.l.j.C.ne ex deli. defunc.qđ est verum si lis sint cōtestata cōtra defunctū vt ibi.idem est in herede assassini qui tñ lucratus sit ex delicto fm Ange.in.l.j.§.fi.ff.de eo per quē fac. erit. Et pcedit dicta regula etiā p delicto cōfessato per defunctū fm Spec.tit. de accu.§.j.ver.quid si latro.& Bald.in d.l.j.C.ne ex deli.defun.vbi idē dicit de sñia & de cōclusiōe in cā vt heres postea teneatur. Qđ dixi de cōfessione intellige de vera nō de ficta.s.per contumaciam inducta fm Bar.no.in.l.eius qui delatorem.ff.de iure fisci.& Flo.in.l.inde neratius.§.hanc actionē.ff.ad.l.aquil.nisi cōtra ficte cōfessus sit datū primū decretum: qr tunc heres efficitur vt ibi tenet Flo. ¶ Item nisi sit pronūtiatum q cōtumax habeat pro cōfessio fm Bart.in. l.j.§.sed hec cōstitutio.ff.de calū.de quo per bal.in.l.trāsigere vlti.col.C.de trās. & in.c.si vasallus.si de feu.fue.cōtro.& in d.l.j.iiij.colum.C.ne ex delic.defunc.vbi dicit idē nisi cōfessio ficta trāseat in cōditionē. Et subdit in.v.col. q si cōtumacia negat dz iudex pronūtiare super ea: scz q cōtumax habeat pro cōfesso: qr talis cōfessio nocet heredi.et ita intelligitur Bart.in.d.l.eius qui delatorē.alias nō est inter loquendū cū de cōtumacia cōstet ex actis & nocet heredi. ¶ Itē verū si cōfessio defuncti etiā extra iudiciū facta sit.parte p̄sente qr afficit heredē fm Bal.in.d.l.j.vlti.co.& ibi vide in.iij.colū. An idē sit in bāno lato cōtra defunctū. ¶ Circa p̄dicta tñ no.vnā cōclusionē q hodie de iure canonico heres tenet de delicto defuncti q̄situs est in hereditate siue lis sit cōtestata cū defuncto siue nō. Siue heres sit lucratus siue nō.s.ad.interesse dānū passo nō ad penas fm Flo. vbi.s.in fi.& Bal.in.l.furti.C.de furtis.q̄ idē dicit et inuentario nō cōfecto per.c. q̄q̄.de vsuris.q̄ oia bona defuncti sunt obligata p satisfactiōe ar.c.parrochia. de sepul.& in.c.j.archiepatu de rapto.et Bal.in.d.l.j.pe.col.vide per gl.in.c. tua. de decimis.& Bal.in.l.filium quem habentē.C.fami.herc.

22 ¶ † Uigesimoprimo quero an gabellarij petāt ptīj remissionē pp̄ter guerrā pestē vel sterilitatē. rñ. vt dixi.s.ij.pte.q.xxiij.xxiiij.&.xxv.vbi vide. ¶ Uigesimoscdo quero an publicani cōpelli possint ad testificandū.rñ.non vt in Spe.de testi.§.testiū.in prin.vbi vide oīno.de testi.inui. ¶ Uigesimotertio q̄ro quō pcedatur contra gabellarium contumacē.vide in Spe.de primo & scdo de

23 creto.§.iij.ver.& idem iuris. ¶ † Uigesimoquarto quero qualiter agat idē gabellarius ipeditus.vide in Spe.de cau

24 sa pos.& pp̄rie.§.iiij.v.xj. ¶ † Uigesimoquinto q̄ro si doctor cōductus est ad le

gendum pro salario.cc.flo.an dz de dicto salario solui gabella: seu capita solidoꝝ cōitati cōducenti simpliciter nō expresso onere soluendi gabellā seu capita soldorum vigore statuti soluendorū de quolibet salario. Rñ. sic. Sed ipsa cōitas tenetur ad interesse ipsi doctori cui dz reficere quicqd doctori retentū est de salario ſm Bart.no.in.l.ij.§.idem querit de dote prele.arg.illius tex. ¶ Propter qd Pau.de ca.cōsi.cccxv.in quo allegat dictum bar.vbi.s.decidit similē casum vt potestas electus cū certo salario simpliciter possit agere ꝯ cōitatē ad reficiēdū sibi quicqd ptāti retentū est rōne decime per depositariū cōis vigore statuti. qd credo verū in terminis Bar.vt qñ retentio fit per officialē cōis ꝛ pro ipo cōi qr sibi imputet cōitas eligēs si nō expressit in electis onus retentionis sibi cognitū. secus putarē qñ decima post electionē acceptatā a ptāte imponeret per superiorē cōitatis vt per papā qꝛ cōitas nō potuit diuinare: nec potuit puidere ne fieret. Ideo non dz de suo reficere: nā in ꝯtu electiōis intelligit excepta volūtas superioris que etiā inrātē excusat a periurio c.venientes.ꝛ ibi doct.ꝛ Abb.de iureiur.ꝛ Fede.de se.in cōsi.lxj.ꝛ pbat in l.fi.ff.de leg.cōmis.ꝛ Sali.in.l.fi.C.de nō nume.pecu.facit qd not.Spe.de cita.§.j.ver.pe.vbi dicit factū iudicis excusare citatū a cōtumacia. Ad idē.l.fi.ꝛ ibi Bar.ff. q satis.cogā.l.imperatores.ad munici.ꝛ in Spe.de leg.§.vj.ver.xxiiij.ꝛ Car.in cle.fi.ix.q.de prebē.qd no.ꝛ ſm hoc alias iudicaui contra potestatē cōis sit.tempore quo Sixtus papa imposuit decimas propter guerras ferrarie.

¶ Summarium.

1 Statuto dicente qꝛ de qlibet testō soluat gabella an pro eodē testō pluries scripto soluende sunt plures gabelle.

2 Gabella pro fructibus a colono soluta an iterum veniat a domino pro pensione fundi soluenda.

3 Gabella soluta de pmissiōe de vendēdo an iterū sit de venditione soluenda.

4 Gabella soluta de ꝯtu pmissiōis an debeat et solui p adiudicatiōe bonoꝝ.

5 Gabella soluta in contractu an etiam sit soluenda in distractu.

6 Gabella pro vna re semel soluta non est iterum pro eadē si reficiatur soluenda. Bona fides non patitur bis idem exigi.

6 Accusatio pro qua debetur gabella diuersimode venit consideranda.

8 Unius libelli vigore an possint plures gabelle solui.

9 Pluribus simul maleficiū committentibus ꝛ vno libello comprehensis an sufficiat vna gabella soluenda.

10 Stante statuto qꝛ accusator teneat soluere gabellā an accusans pluribus nominibus teneatur ad plures gabellas.

11 Gabella soluta de cōtractu conditionali tpe cōtractus an iterum debeat solui tempore existentis conditionis.

12 Gabella soluta de ꝯtu venditionis facte procuratori emptoris vigore statuti an iterū solui debeat de cessione sequente venditionem.

13 Statutū qꝛ de quolibet contractu soluatur gabella an pcedat in dote pro qua datur res estimata.

14 Statuto disponēte qꝛ de qlibet cōtractu soluatur gabella an viro cū cōsensu vxoris vendēte debeat duplex gabella.

15 Contractus venditionis plurium rerū an plures gabellas exigat.

16 Mercator trāsiēs cū mercibus per viā cōem duobus dnis diuersorum territoriorum an debeat gabellā ambobus.

17 Statutū disponens de soluenda gabella pro frumento ex aliquo loco extracto qualiter sit intelligendum.

18 Pro fundo descripto in catastro ēptoris vēditorꝭ an diuersa sit soluēda gabella.

19 Additio ad libellum an debeat mutare gabellam.

¶ Quinta pars principalis. Quoties sit soluenda gabella.

Quinto principaliter est differēdū. Quoties sit soluenda gabella. ¶ 1 Circa qd primo qro. Si statutū dicit qꝛ de quolibet testamēto soluatur gabella: et vnū testamētum scribatur in pluribꝰ cartis

an de singulis sit soluenda gabella. R̃n. q̃ nõ nisi statutũ cõtrariũ expresse dispo nat ſm Bar. no. in. l. j. in fi. prin. ff. de test. põt enim vnũ testamẽtũ in pluribus car tis scribi pluries. vt quia velit testator vnũ domi remanere alterum vero velit recessurus secũ ferre. l. vnũ. & ibi doct. ff. de testa. ¶ Et intellige siue in cartis pa 3 piri siue in mẽbranis scribatur. l. quo niam indignũ. & ibi Bal. C. de test. tenet q̃ sic in. l. j. §. ne aũt. iiij. colũ. C. de cadu. tol. per. l. ne casu. C. de discus. lib. x. ¶ Qđ est verũ ſm Bar. ibi si primũ instrumẽ tum est perditũ sed extat prothocollum. q2 notarius cogit aliud ex prothocollo cõficere. Quinimo perdito prothocollo cogitur pars itẽ facere instrumẽtum vt ibi. & Bar. cõsil. satis dubia queritur &c. qđ ſm quosdã est consiliũ Bald. & ibi etiã dicit tũc non solui nouam gabellã.

2 & j. co. in. vj. q. vbi vide. ¶ † Scđo quero si colonus soluit gabellã pro fructibus an iterum dñs debet soluere pro pensio ne eiusdẽ fundi que similiter fructus est stante statuto q̃ de fructibus vel redditi bus soluatur gabella. R̃n. q̃ nõ ſm bar. in. l. fi. §. quot. ff. de publi. post Inno. in. c. fi. de decimis. Sci. tñ q̃ appellatiõe fru ctuum & pensio cõtinetur: q2 dr̃ fructus industrialis potius q̃3 naturalis ſm do. Maria. soci. de senis in cõsi. an fructus rerũ parafrenaliũ &c. vbi nihil allegat sed idẽ tenet Bal. in. l. ij. in prin. C. de vsu. & fruc. lega. licet Bal. idẽ in. l. si traditio in fi. C. de ac. emp. dicit q̃ imo dr̃ fructus industrialissimus non industrialis nec naturalis: al's dr̃ q̃ pensio est ex re. glo. in. l. liber homo. de ver. ob. Bal. in. d. l. si traditio dicit q̃ est quasi ex re. Itẽ dicit pensio quasi naturaliter debita etiã ve nit in snia etiam si nõ fuit petita sicut & fructus ſm Bal. in. l. cũ archimedorã. C. vt in pos. lega. ¶ Et nota q̃ si cess. i dies pensionis equiparatur fructibus ic para tis a solo. al's quinto fructibus pendenti bus ſm Bal. in. c. j. in fi. de pace tenẽ. et in. c. pe. in fi. hic fini. lex cotra. in vsi. feu. ¶ Nec refert an statutũ loquat de fru ctibus an de redditibus q2 idẽ sunt fru ctus & redditus ſm Bart. in. l. fundi tre batiani. de vsufru. leg. Spec. tñ in tit. de

loca. §. j. ver. illud aũt dicit q̃ generalior est appellatio redditus q̃3 fructus. & ideo glo. no. in cle. j. de reb. eccle. nõ alie. dicit plus esse in redditu q̃3 in fructu. & tenet gl. in. c. generali. de elec. in. vj. ¶ Et quo modo intelligat verbum redditus vide Bal. in. l. coheredibus. C. fami. her. & bart. cepo. in ti. de ser. ru. §. de vsufru. ¶ † Ter tio successiue quero si gabella est soluta de pmissione devẽdendo an iterũ debet solui de venditione. R̃n. q̃ nõ ſm Bart. in. l. fi. §. quot. in fi. ff. de pub. & bar. & ang. in. l. si pupillis ad. l. fal. & Pau. de cast. in consi. clxxxv. in princi. & j. dicetur. xj. q. et Alexã. de imo. cõsi. lxxxiiij. iiij. parte con siliorum. pro quo ẽ gl. no. in. l. honorẽ de mu. & ho. q̃ de 9ctu vno. debet vnica solui gabella qđ etiã tenet Alexã. in. l. inter conuenientes. ff. ad muni. qđ est mirũ q2 sunt duo 9ctus nec dr̃ vẽditio ipsa pro missio de vẽdendo licet Pau. de ca. cõsil. xl. sicut promissio de donando nõ dr̃ do natio: vt tenet idẽ Pau. 9sil. ciiij. ¶ Item promissio dandi librũ pro. x. nõ de vendi to sed 9ctus innominatus do vt des ſm Bar. in. l. ex empto. in prin. ff. de ac. emp. ¶ Et adde q̃ promissio de vendẽdo in telligitur. s. p pretio iusto declarãdo tpe venditionis nõ pmissionis & nisi solua tur & declarat nõ trãsit dñiũ in empto rem ſm Bal. in. l. j. pe. colũ. C. cõia de le. vbi etiã dicit q̃ promissio de locando in telligitur. s. p iusta pẽsione: qđ not. ppe.

4 ¶ † Quarto no. de alia notabili. q. quid si gabella sit soluta de cõtractu pmissio nis facte de centũ in quo fuit dictũ q̃ si dicta centũ nõ soluerent ifra terim mẽ sis liceret creditori ppria autoritate in trare possessionẽ bonorũ debitoris & ea vendere p libito voluntatis. Nunqđ de acceptione positionis & de adiudicatiõe bonorũ facta creditori debeat iterum solui noua gabella: & l3 ex doctri. Bar. in l. fi. §. quot. de pu. de qua in proxi. q. dixi mus. s. eo. videat dici posse q̃ nõ. tñ re perio Pau. de ca. singulariter cõsuluisse cõtrarium in cõsil. clxxxv. in xpi nomine amen vr̃ dicendũ q̃ dictus &c. Ratio est ſm eũ q2 sunt duo 9ctus diuersarũ rerũ in diuersis obligationibus deductarũ. primus est de promissione cẽtũ ad q̃ de

bitor se obligauit:secundus est de dan
dis bonis in tenutā et dominium si cen
tum infra tempus non soluantur:et sic
est de rebus in obligationem sub condi=
tione deductis:ergo nec mirum si pro
vtroq; ex quo fit noua acquisitio ⁊ obli=
gatio debet solui noua gabella.Ex quo
ptz responsio ad Bart.in.d.§.quotiens.
qr in casu suo in quo fuit promissum de
vendendo dictum fuit facta venditio:so
la vna obligatio fuit contracta et vna
res in vtroq; contractu deducta et non
diuerse ergo ⁊c.Ex quibus infertur cō=
tra decisionem Ang.in.l.cum eiusdem.
ff.de edil.edi.vbi dixit qđ si promittitur
dos in pecunia ⁊ postea pro dote datur
res in solutum vnica tantum dz solui ga
bella:quia cum sint due regule in diuer
sis contractibus deducte debēt solui di=
uerse gabelle fm doctrinam Paul.de
5 ca.quam puto veraz.¶†Quinto que=
ro vtrum si sit soluta gabella de contra=
ctu debeat iterum solui de distractu vt
qr venditio rescindatur ex nouo consen
su partium.rñ.ꝙ non fm Bald.in.l.j.ij.
q.C.de rescin.ven.⁊ Sali.in.l.j.C.quan
do liceat ab empt.di.quod est verum ni
si retardatur res ipsa:quia tūc dicitur
nouus contractus qui nouam gabellaz
exigit fm Guil.de cu.Ang.⁊ Pau.de ca.
in.d.l.ab emptione.vbi etiam vide Bar
to.⁊ alias infra dicetur in titu.de gabel.
contracti.xv.q.Bal.vero in.l.ij.§.sed qr
infra.post Cy.C.cōmunia de leg.dicit ꝙ
si contractus rescinditur tanq; inuali=
dus non debet solui noua gabella:secus
si reformatur vt qr fit noua transactio.
Ad quod etiam facit qđ ibi dicit Bald.
in lec.anti.⁊ in.l.ij.vbi etiam Sali.C.de
eunuch.ꝙ de contractu inualido ⁊ illici
to:puta de matrimonio in casu prohibi
to nō debet solui gabella ⁊ alias infra
dicetur de gab.contractus.Bar.autem
in.l.iurisgen.§.edicto.ff.de pac.dicit ꝙ
aut primo contractui apponitur fm pa
ctum cum vno ex pluribus cōtrahenti=
bus:⁊ tunc pro parte tantum receditur
nec contractus in totum renouatur vt
ibi.versic.sed cum duo.Aut cum eodem
⁊ tunc si verba non sunt apta ad reno=
uationem primi cōtractus:vt quia de=
trahitur primo precio vel additur:⁊ tūc
non dicitur cōtractus renouatus:ideo
non debet iterum solui gabella.Si vero
verba sapiunt renouationem vel dubi=
tatur ⁊ tūc videtur renouatus:et debet
solui noua gabella vt ibi per eum:quod
not.¶De contractu vero vno in alium
transfuso debet vnica solui gabella fm
Bal.in.l.cum dotem.C.de iure dotium.
Bal.vero.in.l.quid ergo.§.contrarium.
de contra.iudi.tu.dicit ꝙ etiam de refu=
tatione facta per pactum debet solui ga
bella qr est nouus contractus:secus si p
solutionem quia dicit distractus.¶Et
adde ꝙ appellatione contractus nō ve
nit distractus.fm Bal.in.l.fi.in prin.C.
si tu.vel cu.inter.⁊ in cōsilio.In dei noīe
amen.Illē dicitur ⁊c.sunt tamen eiusdē
nature contract9 et distract9 fm Bald.
in.l.et ideo.de condi.fur.Item firmatur
iuramento distractus sicut contractus
fm Bar.in aut.sacramēta.C.si aduer.
ven.Item est bonefidei sicut contract9
fm Barto.in.l.ab emptione.ff.de pact.
Bal.et Sali.in.l.j.j.q.C.quādo licet ab
emp.disce.vbi etiam dicunt ꝙ si vendi=
tio rescinditur per contrariuz precariū
emptoris non dz iterum solui gabella:q
6 omnia tene menti.¶†Sexto quero ce=
lebrat9 est contractus inter partes qui
anteq; publicetur combustum est pro=
thocollum:partes vero illud iterum re=
ficiunt ne contractus pereat:querit an
si de primo rogatu fuit soluta gabella de=
beat iterum solui pro eodem refecto.rñ.
non:quia sufficit semel esse solutaz.arg.
l.fideicōmissa.§.si sic.de lega.iij.⁊.l.fi.§.
quotiens.ff.de publi.Item quia bonafi=
des non patitur bis idem exigi.l.bonafi
des.ff.de regu.iur.Item quia noua re=
fectio non dicitur nouus contract9 pro=
prie sed quedam declaratoria primi.l.
manumissionis.de iusti.⁊ iu.Item quia
talis refectio habet oculos retro vt dice
tur in.l.aquil.⁊no.in.l.ex placito.C.de re
rum permu.Item et qr refectio predi=
cta dicitur in pristinum statum reposi=
tio.l.fi.C.de sen.pas.Item ⁊ quia proba=
ta perditione prothocolli locus est refe=
ctioni.argu.l.qui res.§.aream.de solu.
⁊ de admi.tu.l.cirographis.in prin.que
amissio

amissio pthocolli pbatur iuramēto par tis vt seruat vsus: vt in Spec. de instru. edi. §. postq̄. ver. vbi autem. et ita cōsuluit Bar. per rōnes predictas. in cōsil. satis dubie. querit qd fm quosdam fuit cōsiliū Bal. adde. §. j. q. Quod aūt dixi in pthocollo perdito q pars cogitur illud integrare: dicidē probari in. l. ne casu. et ibi Barto. C. de discusso lib. x. Quod dixi de amissione pthocolli adde etiā eam iurामēto pbari. l. emancipatione. et ibi doc. et Bart. et. l. sicut. et ibi Bar. et. l. fi. per glo. C. de fi. et Bar. in. l. sicqs ex argē. §. an vero heredi. ff. de eden. et in aut. si quis in aliquo. et ibi glo. Bar. et docto. C. eo. titu. Barto. in. §. si ita. in. l. hic. de leg. j. et Flo. in. l. in lege aquil. iiij. colum. ff. ad. l. aquil. in. c. cū olim. et ibi glo. Innocē. et docto. de priui. in spe. de pigno. ver. sed qualiter et se. vbi verū dicit adiectis aliqbus p̄sumptionibus. Sed per quem sit probanda amissio pthocolli. dic q per eū q illud te 9 nebat apud se et qui dicit esse perditum fm Bal. in. l. publicati. j. col. C. de testa. et in. l. testamentū. vij. not. C. de testi. ¶ Et sci. q amissio instrumenti non arguit liberationem. l. j. et ibi Bal. et. l. in instrumentis. et. l. cum instrīs. C. de fide instru. vbi etiā vide an amissio testiū noceat heredi. de quo ibi per glo. et docto. ¶ Amissio etiā rerū iuramēto pbatur cōtra furē et cōtra violentū. l. si qñ. C. vnde vi. insti. de ver. obl. §. pe. et Inno. in. c. fi. qd me. cā. alias vero probatur: eo q facta inqsitione diligenti nō reperit res fm Bart. in d. l. si quis. §. an vero de heredi. per. l. iij. §. nerua. ff. de acqui. pos. qd no. ¶ Incidenter quero si vigore statuti de soluēda gabella pro compromisso sit soluta gabella an electo tertio arbitro sit soluenda gabella. Iterum tanq̄ de nouo compromisso. rñ. sic si tertius sit electus a partibus: qr tunc dicit nouū cōpromissum: secꝰ si ab ipsis arbitris fm Bar. in. l. si dñiū. ff. d furtis. cui adde no. p Alex. de imo. ibi ad fi. et tene menti hoc dictū.

7 ¶ Septimo quero quid si vnus accusatur de pluribus delictis in vno libello et statuto cauetur q desistens ab accusatione soluat. x. pro gabella: an tunc erit soluenda vna tantum prout vnus fuit libellꝰ accusatoris: an vero plures quot sunt delicta in libello deducta. Respon. breuiter post Iaco. but. qui de facto cōsulit q accusatio duobus modis accipi potest primo prout in iure accipitur. s. q est ius accusandi sicut actio ius agēdi. Insti. de pub. iud. in prin. et tūc tot pure accusationes quot sunt delicta. l. scire. de verbo. oblig. l. si pluribus. eo. titu. et hoc casu vna gabella solui non debet sed plures. secūdo modo accipitur accusatio pro libello vel carta fm communē vsum loquēdi et tunc debet accipi pro vna tantum et per consequens vnica debet solui gabella dumtamen probetur communis vsus loquendi q vnica dicatur accusatio etiam in qua quis accusetur de pluribꝰ delictis. Alias em̄ tot dicerentur accusationes quot sunt crimina et per consequens toties esset soluenda gabella. ita dicit not. Bar. in. l. ij. §. sed et si aliud. ff. de accu. ¶ † Octauo successiue quero quid si vno libello plures accusantur de diuersis delictis qd fieri potest fm Barto. no. in. l. f. ad finē. C. vnde vi. vel si vno libello accusat occisor et mandator qd etiam fieri pōt fm Bar. et Bal. in. l. minoribus. C. de his q. vt indig. An vigore dicti statuti sunt soluende plures gabelle vel vna tantum desistentia. Rñ. vt. §. proxi. q. diximꝰ. s. q in dubio tot dicantur accusatiōes et desistentie quot persone accusantes maxime de diuersis delictis. ar. l. scire. de verbo. obli. l. si cū exhibuissent. et ibi docto. et Bar. de publ. et. l. si plures. ff. de iniur. et per ꝯsequens plures gabelle solui debēt per predicta nisi probetur cōis vsus loquēdi q vnica accusatio dicatur etiā in qua vnica carta plures persone de pluribꝰ delictis sint accusate. Nā cōis vsus loquendi preualet statuto et cōstitutiōi fm Bar. in. l. talis scriptura. in princi. de leg. j. per. l. librorum. §. qd tñ cassius. de lega. iij. et. l. labeo. de sup. leg. et in. l. oēs populi. in. q. vj. prin. de iust. et iur. Et habet locū etiā in statutis dubijs fm bart. ibi in. l. j. de suis et legi. sed in hoc vltimo Barto. aliter loqtur in. l. si qd eap. ff. de leg. iij. et i rub. de ope. no. nū. et in. l. j. §. potestatis. ff. de pecu. maxime si alio statu

tocaneat q statuta ppria intelligant ſm Bart.in.l.cū delanionis.§.aſinā.de fun.instru.⁊ facit qr statuta capacia itellect⁹ iuris cōis ⁊ cōis vſus loquēdi debēt intelligi ſm cōem vſum loquēdi ſm doc.⁊ Bar.poſt gl.in.l.stipulatio iſta.§.hoc quoqꝫ.de verb.obl.⁊ in.c.venieñs.de ſpon.⁊ Ang.in repto.ver.verbū poſitū. Sed de hoc vide Bart.in.l.ſiqs filiab⁹.de teſta.tuto.⁊ in.d.l.librorꝫ.§.qđ tñ caſſiys. ¶ Quō aūt pbet cōis vſus loquēdi vide Bar.in.l.j.ff.de ſup.leg.⁊ in.l.chorus.§.j.de leg.iij.⁊ in.l.j.pe.col.C.de digni.li.xij.⁊ Bal.in.l.teſtiū.in fi.C.de teſti.

9 ¶ † Nono queritur etiā ſucceſſiue qđ ſi plures maleficiū vtputa furtū cōmittāt ⁊ oēs vno libello cōprehēdant in gabella p oibus ſoluat vt vna non ſufficiat. Rñ.q quo ad eos cenſent plura delicta vt ſic oēs teneant.d.l. ſi plures.ff.de iniur.⁊.l.item mella.§.ſi plures.ad.l.aql. l.ſꝫ quo ad extraneos cenſet vnū.l. ſi cū exhibuiſſent.§. ſi plures. ff. de publi.Et ideo ſm doct.Bart.ibi villa obligata capere malefactorē ſub pena centū librarū pro quolibet non tenetur niſi ad vnā penā ſi nō capit plures q idē maleficiū cōmiſerūt cū quo ad alios illi plures p vno cenſeant quāuis ipſi ſinguli ad ſingulas penas teneantur per pdicta.Ex quo infert q vnica gabella p oibus ſolui debet ob deſiſtētiā ab accuſatiōe eorū.ar.no.p doc.⁊ Bar. in.d.§.ſi plures. de publi.Adde pdictis q inſultus tot dicuntur quot pſone ſunt inſultate etiaꝫ ab vno ſm Bart.in.l.j.§.ſi ad plures. ff. de ſepul.vio.⁊ not.inſtitu.de iniur.§.patit.ver.itaqꝫ.⁊.§.ſi cōi ⁊ ibi doct.i apoſt. qđ etiam not.

10 ¶ † Decimo quero ſtāte ſtatuto q accuſator teneat ſoluere gabellā:an accuſans pluribus noibus teneat ſoluere plures gabellas. Rñ.ſic ſꝫ Jo.de prato.⁊ ibi no.in l.ſi defunct⁹.§.q ad cēi.de pcur.Repreſentat enim quis tot perſonas quot noibus agit ⁊ quot qualitates in eo concurrunt. vt ibi per doct.facit.l.tutorē.de his qui. vt indi.l. ſi plures.ff.de pac.⁊.l.ſi cōſul.ff. de adopt. vbi vide.

11 ¶ † Undecimo qro nūquid ſoluta gabella de ꝯtractu cōditionali tpe cōtract⁹ debeat iterū ſolui tpe exiſtētis cōditionis.Rñ.nō ſm bar.no.in.l.ſanctimus.j.C.de cōſul.nō ſparg.lib.xij. vnde ſiqs donauit vel vēdidit fundū pro.x. cū pacto q nō querat ei dñium niſi poſt mortē donantis vel vendētis ⁊ tempore vēditionis vel donatiōis vigore ſtatuti fuit ſoluta gabella nō dꝫ iterū ſolui gabella poſt mortem:⁊ ſic tpe quo trāſfert dñium in emptorē vt ibi per Barr.arg. illius tex.vbi dicitur q electus ꝯſul ſine adminiſtratione ſi ſoluit centum libras auri pro aqueductu nō dꝫ iterū ſoluere tpe delate ſibi adminiſtratiōis.¶ Quin etiā dicit ibi Bar.in fi.q gabella dꝫ ſolui tpe cōtractus nō tpe exiſtētis conditionis nec tpe quo cōtractus ſortit effectum vt ibi ⁊ infra dicetur in tit.de gab. cōtract⁹.⁊ in ti.vbi gab.ſol.de hoc in pri.

12 ¶ † Duodecimo qro ſi de cōtractu vēditionis facte pcuratori emptoris ſit ſoluta gabella vigore ſtatuti an iterū ſolui dꝫ de ceſſione q ſequit poſt vēditionē vt qr emptori cedat pcurator vel cedat vēditor ius ſuū in illa re:⁊ an de acceptione poſitionis rei empte per quā dñium ⁊ ius tranſit.rñ.q nō: qr talis ceſſio vel acceptio poſſeſſionis eſt executio primi contractus venditionis.Ideo noua gabella nō dꝫ ſolui. Secus tñ eſſet ſi fieret ceſſio p ſe nec dependeret primo cōtractu ſm bal. ⁊ Sali.no.in.c.cum per eos. C.ſiqs alteri vel ſibi.⁊ facit qđ no. Pau. de ca.cōſil.clxxxv. ⁊ qđ dixi.§.iij.q. hui⁹ partis. Que oia not.p ceſſione quā pcurator emens pro dño facit ipſi pro domino vt nō teneatur iterum ſoluere gabellam ſi prius ſoluit tpe emptionis per predicta.

13 ¶ † Decimotertio qro pone q p dote datur res eſtimata iunctꝫ duo cōtractus.ſ.emptiōis ⁊ dotis quot gabelle ſolui debeāt ſtante ſtatuto q de quolibet ꝯtu ſoluat gabella.rñdeo q vnica tantū ſm Bal.in.l.cū dotē.C.de iure do.¶ Sed an valeat ſtatutū q gabella ſoluatur de dote.vide Lap.in alleg. cxxix.vbi plene.

14 ¶ † Decimoquarto qro ſtatuto diſponit q de quolibet ꝯtu ſoluatur gabella pone q vir vēdidit de cōſenſu vxoris renūciātis oibus legū auxilijs an debet vnica ſolui gabella.rñ.ſic vꝫ vna ⁊ nō due quaſi duo ſunt cōtra-

ctus.s.venditionis.item cõsensus vel renuntiationis: qr talis consensus ꝛ renũtiatio sunt coherẽtia primi ꝯtus: ideo de his nõ dꝫ solui noua gabella ſm bal. no.in.l.ij.ad fi.in lectu.anti.C.de ꝯdi.inser. ¶ Item etiam dicendum esset qñ renũciatio aliqua fieret per se: q: renũtiatio simplr non dicit̃ ꝯtractus nec venit eiꝰ appellatõe: secus tñ est in obligatione de renuntiãdo. ſm Bald.in rub.C.de pac. ꝛ in.l.siue apud.ij.colũ.C.de trãsac. ꝛ in.l.si maior.in fi.C.de dolo.vbi dicit ꝙ renuntiatio nõ est ꝯtus nec distractus. sed idẽ Bal.ꝯtrariũ sentit in.l.j.C.si aduer.dona.ꝛ in.l.pactum.pe.q.C.de col.

15 vbi vide oino ꝛ tene menti. ¶ Decimo quinto quero si in ꝯtu vẽditiõis cõtinẽtur plures res an dꝫ vnica solui gabella vel plures tot quot sunt res.rñ.ꝙ si pro qualibet re certum ꝓtiũ sit taxatũ qr dicunt̃ plures ꝯtus debẽt solui plures gabelle: nõ aũt si vnicũ ꝓtiũ pro oibꝰ rebꝰ. ſm Bald.ꝛ Ang.no.in.l.cũ eiusdẽ.ff.de edil.edic.post Bal. in.l.cũ quidã.§.preterea.C.de iure dot.l.ꝛ si.ꝛ ibi Barto.de actio.empt.qđ no.ad materiã.l.scire de

16 bemꝰ.de ver.ob. ¶ † Decimosexto quero si fuit soluta gabella de contractu acquisite ꝓprietatis fundi: an iterum sit soluẽda de ꝯtractu quo acq̃rit̃ vsufru. illius rei.rñ.nõ ſm Bar.no.l.l.si proprie

17 tati.de iure dotiũ. ¶ † Decimoseptimo quero an mercator transiens cum mercibus per viam cõem duobus dñis diuersorum territoriorum debeat soluere gab.semel vel bis.rñ.qꝫ vnicã soluere dꝫ que diuidatur inter vtrũqꝫ dñm territoriorum ſm Bal.in.l.penul.vj.col.C.de condi.inser.ꝛ Pe.de vbal.in tractatu so-

18 cieta.xj.parte.xxxij.q. ¶ † Decimoctauo quero quid si de frumento in portũ adducto aliunde sit soluta gabella: an de eodem cuꝫ extrahitur sit soluenda vigore statuti disponẽtis solui gabellam de frumẽto qđ extrahit̃.Rñ. nõ: qr dictũ statutum intelligitur de frumẽto recollecto in loco statuti extrahendo ꝛ non de frumẽto aliũde aducto ſm gl.ꝛ Cy. no.in.l.siquis posthac.C.de edi.priua. Bar.Ang.ꝛ Pau.de ca.ꝛ Jo.de porto.ꝛ Alexan.de imo.in.l. cetera.§.siquis ad opus.de leg.j.sed vide plenius per Alex. de imo.in consi.lxvij. visa inquisitione ꝛc.in q̃rta parte consi. ꝛ dicet̃.j.viij.pte

19 prin.in.j.q.vbi vide. ¶ † Decimonono quero quid si idẽ fundus sit descriptus in catastro emptorꝫ ꝛ venditoris.rñ.vnicam esse soluendaꝫ collectã vel gabellã ſm Bal.not.in.l.j.§. qđ si nemo.iiij.col.

20 ff.quod cuius.vni.no.vbi vide. ¶ Uigesimo quero si soluta est gabella pro contractu pricipali vigore statuti an iterũ soluat̃ de stipulatione penali.Rñ.nõ: qr pena succedit ꝓ sorte: ꝛ qr stipulatio penalis non dicitur ꝓprie ꝯtus.l.labeo.§. ꝯtus.per glo.ff.de ver.sig.ſm Bal.in.l.

21 ij.C.de iure emphi. ¶ Uigesimoprimo ꝛ vltimo quero an ꝓ additiõe ad libellũ facta post li.conte.in quo prius fuerũt petita.x.ꝛ postea fuerũt addita quinqꝫ sit soluenda gabella vigore statuti disponẽtis de q̃libet libello solui gabellaꝫ. rñ.nõ: qr non dicitur nouus libellus talis additio si facta sit ex eadeꝫ causa ſm Pau.de ca.ꝛ Alex.de imo.in.l.scire debemꝰ.de ꝟb.ob.qđ ego limito vt ꝓcedat nisi statutum diceret ꝓ libello solui gabellã vcꝫ tãtũmõ ꝓ libra: qr tũc esset soluenda gabella pro quinqꝫ additis ꝛ sic ꝓ quãtitate addita.ar.not.ꝑ Bal.in.l. gñaliter.pe.colũ.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ quod dixi.j.de gabel.iudeoꝝ.ij.q. Et sic intellige qđ dicit Bar.in.l.ius ciuile.de iureiuran.ꝙ additio dicitur nouus libellus.

¶ Summarium.

1 Gabella cõtractus conditionalis in quo loco sit soluenda.

2 Uenditio conditionalis purificatur adueniente conditione.

Accessorium semper sequitur principale.

3 Contractu in vno loco celebrato instrumento autem in alio: in quo soluenda sit gabella.

4 Ciuis vnius ciuitatis si vendat rem in alia ciuitate: in qua soluere debeat gabellam.

5 Stante statuto ꝙ de quolibet cõtractu soluenda sit gabella: illa venit soluenda in loco destinate solutionis.

6 Gabella statutaria venit in loco statuti soluenda.
7 Gabella an sit in mari soluenda.
8 Unica gabella an possit solui in diuersis locis.
9 Pedagiū in aliquo ponte solui solitū an ipso ponte rupto solui debeat.
10 Gabellarius vni⁹ territorij stans in cōfinibus an debeat exigere pedagium anteq̄ mercator exeat de territorio suo et intret territorium vicinum.

¶Sexta pars principalis vbi sit soluenda gabella.

SExta pars principalis ē vbi vł q̄ loco sit soluenda gabella.
1 ¶† In qua q̄rit̄ p̄io in q̄ loco sit soluenda gab. ɔct⁹ ɔditiōalis celebrati venetijs cui⁹ ɔditio purificatur firmi. Respōdeo q̄ solui debet in loco celebrati ɔtractus: sic venetijs stāte statuto q̄ de quolibet ɔtu soluat̄ gabella. Ita cōsuluit do. meus Federicus de capitibus liste paduanus in cōsi. pon. statuto ciuitatis cauet̄ q̄ de qualibet re ⁊c. q̄d q̄ pauci habent insertas rōnes p eū adductas. Nā loci ⁊ tpis idē est iudiciū. l. vinum si cer. pe. ⁊ l. fi. de tritica. Sed in tpe est q̄ inspicit̄ tps initi cōtract⁹ ad q̄d refert̄ tps existētis ɔditiōis. l. potior. §. j. ff. q̄ po. in pig. ha. l. creditor. §. si primus de periculo ⁊ cōmo. rei ven. l. q̄d si pendente. in prin. cū si. ergo idē in loco. ¶Ex quo infert̄ q̄ gabella debet solui gabellario q̄ est tpe cōtractus celebrati: nō enim qui est tpe cōditiōis existētis ⁊ argu. l. q̄d dr̄ de re mili. ¶Preterea paria sunt aliq̄d a principio pure factū vel sub cōditiōe purificata. d. l. potior ⁊ glo. no. in auc. de sanctis. epis. §. ɓ de presenti. ⁊ ar. l. nec emptio ibi quasi tūc. ff. de ɔtrahē. emp. Sicut ecōtra nō esset factū vel sub ɔditione q̄ deficiat esse factū. l. pecuniā. ff. si cer. pe. ¶† Item conditionalis vēditio
2 nō purificat̄ nisi conditio impleat̄. l. hec vēditio. de contrahen. emp. no. insti. eo. ti. §. emptio. ergo ɔditio impleta parificat̄ ⁊ si pificet̄ dz pfici i eo statu ⁊ loco in quo facta fuit vł adiecta ar. l. vt bona. §. fi. de ver. signi. ⁊ l. iij. in pri. ff. de adulte. ¶Preterea implemētū ɔditiōis est cā pfectiōis ɔtractus. d. l. hec vēditio. in pn. Sed qn̄ cōcurrit casus ⁊ causatum agit̄ nō ex causante sed ex causato. l. cum em̄ ff. de noua. ¶Preterea inspicitur tps ɔfirmationis. arg. l. quidā. de iure codi. Preterea venditio est actus principalis conditio est accessorius ⁊ accessoriū sequitur principale. l. etiā. C. d̄ iure do. no. in. l. item si fundum. §. huic. ff. de vsu fru. facit. c. accessoriū. de reg. iur. in. vj. predicta sunt fundamenta do. Fed. Tu adde doctri. Bar. in. l. sancimus in fi. C. de ɔsu. asp. lib. xj. vbi dicit q̄ gabella dz solui tpe celebrati cōtractus nō tpe cōditionis iplete ergo idem in loco. arg. d. l. vinū: nec alteri dici pōt q̄ tpe ɔct⁹ initi nō debebat solui nisi gabella cōtract⁹ nō aūt gabella p implemēto cōditiōis imo illa nō dz solui impleta ɔditiōe cum semel tm̄ debeat̄ fm Bar. ibi ⁊ dixi. s. p xi. parte. xj. q. ergo dicendū est soluendā esse in loco ɔctus. ¶Ad idē adduco glo. no. in. l. si vxor. ff. de iudi. que in terminis dicit inspiciendū esse locum contractus nō locū existētis cōditiōis q̄d etiā tz do. meus Pe. de funci. paduanus in. l. exigere dotē. ff. eo. ti. Ex predictis infert̄ q̄ si conditio contract⁹ existit in eodē loco vbi celebrat⁹ est ɔtractus diuerso tm̄ tpe dz solui gabella illi q̄ reperitur gabellarius tpe initi ɔct⁹ nō ei q̄ est tpe existētis ɔditiōis put etiā tz Fede. in. d. consi. et Bar. sentit in. d. l. sancimus. ¶† Scdo
3 quero si ɔtract⁹ celebrat̄ inter ptes i ciuitate firmi: sed instrumentum de eo cōficitur in ciuitate ancoñ. vbi debeat solui gabella. Respon. q̄ in ciuitate firmi vbi factus est contractus. i. partium cōuentio stante statuto q̄ de cōtractu soluatur gabella. secus si diceret q̄ de instrumento soluatur gabella quia tunc locus in quo conficitur instrumentum de conuentiōe partiū inspicit̄ arg. no. in l. exigere dotē. iij. lec. ff. de iudi. que dicit q̄ quis non potest ɔueniri in loco confecti instrumēti de ɔctu alibi celebrato cū ex sola instrumēti ɔfectiōe partes forū nō sortiant̄ vt ibi p doc. Accedit etiā dictū Bald. in. l. vniuersa. in fi. C. de preci.

impe.offe.vbi dicit q pro solutioe gabel le debet inspici locus celebrati contra= ctus non locus rememorati contractus que rememoratio fit per instrumenti confectionem de eo qd alibi fuerit inter partes cõuentum. Differt autem con= tractus ab instrõ q2 Jctus est partium sed instrm est notarij.i. Jctus est ipsa mentio partiũ:instrumentũ vero est ipa scriptura quã notarius facit ptinẽs puẽ tionẽ partiũ sm Bar.in.l.si qs legatum ff.de fal. Et sunt adeo diuersa q falsitas instri nõ arguit falsitatẽ Jctus: q2 põt esse instrumentũ falsum r Jctus verus. sm Bal.in.l.alia.C.ad sil.lz ipse Bal. J= riũ teneat in marg.ver.notari⁹.K. viij. ¶ Itẽ si instrumentuz est nullũ forte ra tiõe solẽnitatis omisse vel q2 nõ sit a no tario pfectũ vel nõ relictũ si sit testamẽ tũ iuxta.l.fideicõ.§.quot de leg.iij.rñ põt pbari per testes quicquid in instrõ pti net.i.ptractus vel puentio partiũ vel te stamentũ r valẽt r hñt effectũ sicut si cõ starent p scripturã validam vt firmant doc.moder.Jo.de imo.r Pau. de cast. Raf.cu.r Jo.de porto.ptra bal.in.l. ser= uũ filij.§.eũ qui cirographũ.de leg.j.et Pau.de ca.psi.xcix.ptra Bal.qui et idẽ tz in.l.si absentis.C.si cer.pe.dum dicit nullã esse pfessionẽ que fctã est in istrõ nullo.qd nõ credo verũ si illa pbet per testes p predicta.r ita pluries practica ui ad pseruandũ vltimas voluntates.

4 ¶ Tertio qro firmanus ciuis vẽdidit firmi rẽ existentẽ ancone vbi sit soluẽda gabella.Rñ.q firmi in loco cõtractus sm Bal.in.l.j.C.de Jhen.emp.inspicit enim locus Jctus per ea que dixi.S.ea parte.j.q.sed in Jũum facit q2 collecta solui dz in loco quo res sita est sm Bar. l.j.§.forma.ff.de cẽsi.r in.l.j.v.col. C. de muli.r in quo loco li.x.sz nõ obstat quia statutum loquit de ptractu r q2 est di=

5 uersa ratio cogita. ¶ Quarto qro si hic firmi titius pmittat soluere ancone centũ flo.vel vẽdere vel simili a vbi sit sol uenda gab.presupposito vbiq statuto q de quolibet Jctu soluatur gab. Rñ.q soluĩdz ancone r sic in loco destinate so= lutiõis in quo ptractus sumit effectũ et executionem ar.l.cõtraxisse.ff. de ac. et ob.r.l.quero.ff.de.sol.r ita firmat Bal. quẽ sequitur Sali.in.l.multuz.in fi.C.si quis alteri vel sibi.r Alex.de imo.in.l.si vt proponit.ff.de fideiuss.lz in ptrarium videatur inclinare.Idem Bal.in.l.j. C. de conue.qui certo lo.da promi.vbi dicit

6 hoc forte verius videri cogita. ¶ Quito quero dicit statutum quod pro quo= libet vitulo nascente soluatur gabella. modo quidam rusticus subditus sta= tuto habet extra territoriuz vaccas pre gnãtes que pariũt vitulos.vbi debeat solui gab.rñ.qd in loco statuti solui de= bet si in fraudem statuti r gabelle rusti c⁹ vaccas duxit extra territoriũ pari= turas ar.l.cũ satis sm Bar.ibi in gloss. Itẽ daret occasio in fi.C.de agri.r cẽsi. li.x.facit.l.ex facto.l.grãde.de here. in= sti.fraus enĩ nõ debet patrocinari do= loso sm Cy.r Bal.in.l.si infantez.C.de lega.nec vz qd fit in fraudem legis vel statuti.sed est nullũ ipso iure sm Bald. in.l.j.C.si quid in frau.pa.Facit qd no. in.l.cum hi.§.sed cũ is.ff.de trãsac.Et ex his alias in capitolio vrbis iudicaui q femina de viturchiano nõ potuit ire ad testm̃ pficiẽdũ in ciuitate viterbij sine solẽnitate statuti viturchiani.i. cõsensu propinquorum qd etiã tenet Bart.i.l.j.

7 de sum.tri. ¶ Sexto quero an sit soluẽ da gabella in mari sicut in terra.rñ.sic sm bal.r Sali.in.l.iij.C.de nau.feno.et dixi.S.j.parte.vj.q. ¶ Septimo quero

8 Mercatores transeũt cũ mercibus per viã cõmunẽ duob⁹ territorijs cui r in quo loco sit soluenda gabella.rñ.qd vtri q gabellario r sic in vtroq loco solui dz vnica gab.que dz diuidi inter vtrumq sm Bal.in.l.pe.vj.col.de cõdi.inser.et

9 dixi.S.v.parte.xvij.q. ¶ Octauo qro si consueuit gab.exi.in ponte aliquo flu= minis qui post corruat an dz ibi solui gabella vel pedagiũ.rñ.nõ donec pons nõ reficiat r interim transitus fiat per flumẽ.Sed ponte refecto in eodem loco vbi prius erat dz ibi solui nõ si alibi re= ficiat sm Bal. singulariter in.l.pe.iiij. col.C.de pdi.inser.r in.l.si eũ.C.de priui. fis.vbi etiã dicit seruari psuetudinẽ qñ pedagium exigit in ponte.r ds nolit trã sire per põtez sed p aquã fluminis r va=

alit: q2 oīno tenet̄ ad pedagiū si consuetudo sit ꝯ eū: ⁊ p̄mū t3 etiā Bar. cepo. in tracta. de serui. vrba. c. viij. vbi refert ⁊ sequitur Bald. ⁊ tu no. pro quo facit quia vsusfructus amissus mutatione forme restituit̄ si forma restituatur in pristinum statum l. si in arca per Flo. ff. de vsufru. ¶ Adde tñ q͂ si pater h3 in re filij vsufructum talis vsufructus finitur mutatione rei licet nouus incipiat in eadem re mutata forma sui. qđ etiam tenet Flo. in l. qui vsufructum in fi. principij. ff. de vsufru. quod bene not. ¶ Et tene menti ad materiam pontis q͂ si communitas firmi ꝯcedit Ripanis licentiā trāseundi p pontē lese fluminis intermedij sine solutiōe gabelle ⁊ postea dictus pons alienet̄ p cōmune firmi cōitati mōtis rubiani poterūt Ripani transire p illū pontē alienatū sine onere gabelle ꝯ vigore pacti initi cū firmanis: q2 illud afficit successorē particularē. s̄m Bal. singulr̄ in. d. l. pe. C. de ꝯdi. inser. vbi loquit̄ de pōte paduanorum. ¶ Et adde q͂ pactū nō afficit emptorez nisi sit reale. vt ꝓmitto nō edificare in fundo ne officiat̄ luminib9 q2 tūc afficit quēcūq͂ rei possessorē futurū s̄m Bart. no. post glo. in l. iij. §. opus nouū. de alie. iudi. mu. cau. fac. ¶ Si etiā q͂ pactū ne altius castrū vel murus tollatur sub pena conceptū imperialr̄ afficit singularē successorē l3 ꝯeum pena nō cōmitat̄. s̄m Bal. singulr̄ in. l. cū i fundo. ⁊ ibi Flo. de serui. rust. ꝑdi. ꝓ quo vide omnino. Bar. cepol. in tracta. seruitu. in rustici. de serui. rea. et in. c. xij. ⁊ in. c. lxij. et Floria. in. l. vt pomū. de serui. vbi dicit pactū de nō faciēdo fenestrā in ꝓprio muro vel pariete nō afficit emptorē et glo. no. in. d. l. iij. §. opus. ⁊ per Bar. in. l. si sub vna. §. j. de ver. obli. ⁊ Bal. in. l. ea lege. viij q. C. de condi. ob causam: ⁊ q͂ p Bar. in. l. vēditor. in prin. ff. cōia pred. ⁊ in Spec. de emp. ⁊ vē. §. ver. sed pone. ⁊ ibi Bal. in addi. ⁊ an pactum. vbi vide oīno. ¶ Qđ dixi de gabella nō soluēda p ripanos successores facti ad. q. q̄ ꝟtitur nunc inter commune firmi ⁊ gabellarios qui emerunt gabellas post licētiā datā per cōe firmi. Illis comiti de riario hieronymo de frumēto sine gabella extrahendo de quo ꝯsult9 rñdi dictos gabellarios affici dicta licentia vel pacto p do. Bald. in. d. l. pe. qđ not.

10 ¶ † Et q̄ro hic incidēter an gabellari9 vnius territorij stans in cōfinib9 debeat exigere pedagiū anteq͂ mercator exeat de territorio suo ⁊ intret territoriū vicinū. rñ. sic sicut dicitur in simili de nauta passagerio qui antequā cū phasello trāsuebat viatorē in aliud litt9 fluminis vel maris pōt petere sibi solui mercedē passus vel transfretatiōis s̄z Bal. ⁊ Flo. in. l. venditor. §. si cōstat. ff. cōia predio. ⁊ ita seruat vsus.

¶ Summarium.

1 ☞ Stāte statuto q͂ de rebus emptis ⁊ venditis soluatur gabella an ad illā teneātur emptor ⁊ venditor.

2 Stante statuto q͂ de ꝯtractu debiti soluatur gabella quis ad illā teneatur an creditor an debitor.

3 Mulio an teneatur soluere gabellā ꝓ mulo aut ꝓ mercibus quas portat mulus eius.

4 Mulio an teneatur ad penā et interesse fraudate gabelle.

5 Nauta an teneatur soluere gabellas pro rebus quas defert in naui: aut etiā pro naui.

6 Forēsis cōtrahens in loco statuti disponentis solui gabellas de contrahētib9 an teneatur ad solutionem illarum.

7 Forēsis quis dicatur ⁊ an illi possit imponi collecta.

8 Clerici an teneantur: ad solutionē gabellarum vigore statuti tā de contractibus q͂ rebus.

9 Negotiari qñ quis dicatur.

10 Colonus an teneatur soluere gabellas de rebus quas defet ad domū dñi sui. Statutū q͂ colonus teneatur ad gabellas pro dño vel ecclia an sit validum.

11 Colonis an possit regulariter imponi collecta. Gabellari9 exigēs a clericis gabellas in casibus prohibitis an et qua pena sit puniendus.

12 Clericus an teneatur ad collectas.

13 Collecta an debeat solui pro re prophana facta ecclesiastica: aut econuerso ꝑ ecclesiastica facta prophana.

14 Judex laicus an sit sufficiens aut competens inter clericum et laicum in causa gabelle.

15 Communitas vel dñs territorij an post locationem gabellarum teneantur ad solutionem gabellarum.

16 Augusta vel fiscus an teneantur ad vectigalia.

17 Priuilegium principis de nō soluendo gabellas an totaliter excuset.

18 Stante pacto ꝙ non obstante quocūq; priuilegio quilibet teneatur ad gabellas an etiam inclusum censeatur priuilegium in corpore iuris clauso.

19 Dominus an teneatur ꝑ famulis soluere pedagium.

Domin⁹ an teneatur pro damno dato a famulo.

20 Statutum de soluendo gabellam ꝑ re alienata vel donata an comprehendat occupantem rem habitam pro derelicta.

21 Ementes salinas in terris ecclesie aut sal deferentes per terras ecclesie an teneantur ad gabellas.

22 Officiales an teneantur soluere gabellas de rebus quas secum portant pro vsu suo.

23 Ambasiatores an et pro quibus rebus teneātur soluere gabellas.

24 Ambasiatores an possint conueniri in loco ad quem vaduut.

25 Stante statuto ꝙ de alimentis legatis soluatur gabella an teneaẗ heres aut legatarius.

26 Judeus de loco a gabellis exempto an sit ēt exemptus ab illarum solutione.

Judei an ligentur statutis christianorum: et an delinquentes a christianis puniantur.

27 Habiti pro ciuibus ex forma statuti an teneantur ad gab. ciuibus impositam.

28 Statutū ꝙ ciues nō teneantur ad gabellas an habeat locū in habitis pro ciuibus.

29 Clericus fraudulēter deferēs res alienas an sit exēpt⁹ a solutiōe gabellaꝝ.

30 Statutū de soluēda gabella ɔctus an habeat locū inter patrē et filiū ɔhētes.

Contractus vel obligatio an valeant inter patrem ⁊ filium.

31 Donatio inter patrē ⁊ filiū an sit valida ⁊ an donatio filio ꝑ patrē facta possit in legitimam computari.

32 Minor an teneatur soluere gabellas.

33 Statutum disponēs forenses teneri ad gabel. an habeat locū in homines de castro subdito episcopatui.

34 Statutū disponēs mercatores et negotiatores teneri ad gabellas an comprehendat legatarium.

35 Stāte statuto ꝙ pellipiari⁹ vēdēs pelles pellipiario nō teneaẗ ad gabellā an habeat locū in creditore pellipiarij.

Venditio facta ꝑ creditorē habeẗ perinde ac si facta esset ꝑ debitorem.

36 Statutū eximēs ꝑsonas miserabiles a gabellis qualiter sit intelligendum.

37 Lenones an teneanẗ soluere gabellas de lucris meretricum.

38 Scholaris an teneaẗ soluere gabellas de libris.

39 Doctor legens an teneaẗ soluere gabellam pro salario recepto.

40 Nouitij ꝑ statutū a gabellis exēpti qui dicantur.

41 Stāte statuto ꝙ mercatores veniētes ad nūdinas ciuitatis ⁊ tenētes merces in platea venales teneanẗ ad gabellā: an etiā teneanẗ secū portantes res venales per plateas in cassa ⁊c.

42 Miles an teneatur soluere gabellas vł collectas.

43 Heres apud quē remanet legatū repudiatū an teneaẗ ad solutionē gabelle.

44 Pactū an cursu temporis interuallo censeatur interruptū.

45 Promittēs an debeat soluere gabellā.

46 Exēptio de nō soluēdo gab. in eūdo ad nūdinas an itelligēda sit ēt in redeūdo.

¶ Septima ps principalis. Qui teneanẗ vel non ad gabellas.

S Eptimo principaliter tractare preposuimus qui teneatur vel non ad solutionem gabellarum vel pedagij. ¶ † Un=

Et primo queritur an teneatur emptor
1 vel venditor ad gabellas stante statu-
to quod de rebus emptis et venditis
soluatur gabella. Respond. q emptor
tenetur qui ex cõtractu acq̃rit p tex. no.
in. l. dz in fi. ff. de euic. ꝛ tz Bal. in. l. si pre-
diũ. C. de edil. act. ꝛ facit qd no. bar. in. l.
cum mulier. solu. matri. ꝛ Sali. ꝛ Pet. de
sun. in rub. C. de re. credi. no. in. l. eos. C.
de vsuris. qd est verum etiam si fecit pa
ctũ q non teneat ad gabellã si res euin
ceret ꝛ res fuit euicta facto suo fm bal.
Joã. de imo. ꝛ Moder. in. d. l. cũ mulier
2 secunda. solu. matri. quod no. ¶ † Secũ
do quero quis teneatur soluere gabel.
an creditor an vero debitor stante statu
to q de contractu debiti soluatur gabel
la. dic fm Sali. ꝛ pe. de sun. post Bal. in
d. rubri. C. de re. cre. q si ꝯctus est vsura
rius ex quo creditor sentit cõmodũ vsu-
rarũ ipse tenet ad onus gab. si non sit cõ-
tractus mutui ex quo nullũ cõmodũ sen
tiat creditor tenetur debitor ad gab. ꝓ
qua distinctio est. facit. l. si qs nec casum
ff. si cer. pe. si aũt sit alius ꝯct⁹ puta ꝓ-
missio de donãdo dz gabel. solui p credi-
torẽ qui habiturus est cõmodũ ex eo fm
Sali. ibi. ꝓ quo vide no. p Bald. in. d. l. si
ꝑdiũ. C. de acti. emp. ¶ Sz accessorie q̃ro
an creditor teneatur ad gabellam rei
quã reportauit ad domũ ipsius credito
ris debitor in casu quo reportare tene-
batur. Respõ. non si gabella sit imposita
rebus q̃ portant qꝛ ad eã tenet dñs ꝛ sic
debitor qui portat cuius ad hoc res ipse
sunt. Sed si imposita sit portatoribus ꝛ
sic psonis vt nautis ꝛ mulionib⁹ spectat
ad portatores tale onus gabel. non ad
creditorẽ vel debitorẽ nisi aliud cõuene
rit inter eos fm Bar. no. in. l. j. ff. de ali. ꝛ
cib. leg. ꝛ Sali. in. l. acceptam. viij. colũ.
C. de vsuris. ℣. item iuxta hoc. ꝛ adde. j.
3 ea. parte. xvj. q. ¶ † Tertio q̃ro an mu-
lio teneatur soluere gabel. pro mercib⁹
quas portat mulus eius. rñ. non cũ dñs
mercis teneatur pro mulo vero tenetur
mulio soluere pedagium si id solui de-
beat ex forma statuti nõ alias ꝛ hoc nisi
consuetudo aliter se haberet. l. cũ in plu-
res. §. vehiculum. ꝛ ibi doc. Bar. ꝛ glo. ff.
loca. ꝛ Bar. ꝛ doct. in. l. j. §. hic titulus. ff.
de publi. ¶ Intantũ q si mulio vel nau
ta soluat gab. pro salma mercis repetit
a dño p retentionem mercis fm Bal. no.
in. l. fi. C. cõmo. facit glo. in. l. si nõ sortem
§. libertus. ff. de condi. inde. in q̃ne de
scriptore retinente quinternum scriptũ
4 pro mercede sibi soluenda. ¶ † Sed an
mulio teneat ad penã ꝛ interesse frau-
date gabelle. dicet. j. in. vl. pte de frau.
gab. ¶ Aduerte tñ q licentia extrahen-
di res concessa mercatori opatur vt mu
lio portãs res eius lz in bulleta nõ sit de
scriptus nõ possit a gabellariis molesta
ri fm Bar. no. in. l. parphipum. C. de cur
su. pu. li. xij. ꝛ dicetur. j. in vlti. parte. de
5 frau. gabel. ¶ Quarto queritur vtrum
nauta vel nauclerius teneatur soluere
gabellas pro rebus quas defert in na-
ui. rñ. nõ. fm Bart. in. l. j. C. de nauicu. li.
xj. vbi dicit. Idem de pedagiis ꝓ perso-
nis quas vehit vt ibi. ꝛ no in. l. cũ in plu-
res. §. vehiculũ. ꝛ ibi glo. ꝛ bar. ff. loca. et
adde. j. ꝓxi. q. Secus tñ pro naui sicut
ibi dictum est de mulo. d. §. vehiculum. ꝛ
6 ibi doc. ¶ † Quinto quero an forẽsis cõ-
trahens in loco statuti disponẽtis solui
gab. de cõtrahẽtibus teneat ad solutio-
nẽ gab. Bal. tz q sic in. l. j. C. de cõtrahẽ.
emp. ꝛ Lud. pon. in singu. ℣. gabella. ℣.
statutũ dicit. ¶ Itẽ ꝛ pro mercib⁹ quas
defert tenet ad gab. forẽsis. fm bal. not.
in. l. cũctos populos. vlt. char. C. de sum.
trini. ℣. circa maleficia ꝛc. vbi dicit foren
sem trãseuntẽ sine solutione pedagiũ pu
niendũ esse fm statuta loci per quẽ trã-
sit. ꝛ sentit bar. in. l. j. vlti. col. C. de mul. ꝛ
in quo loco. lib. xj. ꝛ bal. in. c. j. vlti. colum.
que sint rega. in vsi. feud. vbi dicit q pe-
dagium solui debet a forensibus trãseũ
tibus cũ reb⁹. Nec excusatur ignorãtia
facti statuti qꝛ illud est cõiter per italiã
l. fi. §. si quis. ꝛ ibi bar. ff. de publi. ꝛ tenet
Spe. titu. de consti. §. j. ℣. pon. ergo ꝛ ibi
Joã. an. in addi. vbi dicit q forẽsis ligat
statuto pro extrahente grassiã sed pena
ei mitigatur qꝛ dimidiatur fm Specu.
ibi post Jaco. balduini. qd etiã tz Bald.
sing. in. l. iiij. C. de nau. feno. vbi dicit q pe
na arbitraria intelligitur. s. dimidia ei⁹
que a statuto taxata est pro delicto qd
not. qꝛ alij non dicũt. ¶ Ad id. qd dixi de

ignorãtia statuti adde q intrans p portam ciuitatis dr fraudē cōmittere si nō pñtat res de quibus solui dz gab.qr facit contra generalem consuetudinem nisi esset noua et insolita gabella. fm Bal.sing.in.l.leges.in fi C.de legi.la.iij. quod not. semper. ¶ Quinetiam dicit Bald.in.d.l.iij.C. de nau.feno.q forēsis transiens cum mercibus tenetur explorare de gabellario alias est in culpa nec excusatur ignorantia: vt dicemus ĩ.vlti.parte. ¶ Predictis subdo q forensis tenetur ad gabellam pro predictis que possidet in loco statuti ad quam cogitur causatiue scilicet captis et distractis fructibus non precise fm Pau.de cast.no.in.l.inter debitorem.ff.de pact.

7 ¶ †Et dicitur proprie forensis qui alibi natus est fm Pau.de cast.no.in consil.cxciij.in vlti.colum. ¶ Incidenter hic queritur de collecta an forensibus possit imponi.respon.q nō pro persona sed et pro rebus sic scilicet pro his quas possidet in loco.l. rescriptum.§. fina. et ibi Barto.ff.de munc.et hono.et in.l.forma.§.j.ff. de censi.et in.l.munerum.§. patrimoniorum.de mu.et ho.et in.l.j.v. colum.C. de muli.et in quo loco.libro.xj. quod est verum non de iure communi per.d.l. rescriptum.§.finali.sed quando ciuitas sibi facit statutum q predia sint tributaria:ꝛ q collecta sit loco tributi fm Barto.ibi et in.l.libertus.§. solam. ff.ad muni.ꝛ Bal.i.l.fi.C.sine cē.vel reli. vel si ciuitas sit priuilegiata ad id vel si sit consuetudo fm Barto.vbi.s.et vide ad predicta per Bald.in.c.vlt.colum. que sint rega.in vsi.feu.et in.l.j.ix.colū. C.de senten.que pro eo quod inter.pfe. et in.l.etiam.vlti.char.C.de execu.rei iudica.vbi etiam dicit forensis habentes estimum teneri precise ad collectas vel possidentes si ibi mensam seu banchum habeant. Et intellige forensibus posse collectas imponi pro rebus quas possident in loco vt.s.et tenet Specul.titul. de censi.§. versicul.pone reginus. Non autem pro rebus alibi sitis fm Flo.in.l. si pendentes.§.si qui cloacarij.ff.de vsufru.adde no.per gloss.in.d.l.j.de mulie. et in quo loco. ¶ Ad onera vero personalia puta ad custodiam terre tempore guerre non tenetur forensis fm Specu. vbi.s.ꝛ Barto.in l.j.C.de auro.lib.x.vbi dicit verum nisi consuetudo sit in contrarium. Ad prestantias autem tenetur forensis fm Barto.in.d.§.patrimoniorum.et in.l. interdum.ff. quod cum falso tu.au.et Flo.in.d.§.si quid cloacarij vbi etiam dicit post Barto.vbi.s.q tenetur prestare equum ad bellum si habeat sed non tenetur emere vt prestet nisi sit vsurarius: quod semper nota.

8 ¶ † Sexto quero an clerici teneantur soluere gab.de contractibus vigore statu. Respon.non imo nec valet statutum quo ad clericos nisi clericus forte vti velit beneficio statuti seculariuz fm Bal. no.in.l.j.vj.q.C.de cōtrahen.emp.alias enim secus.pro quo facit quia statuta laicorum odiosa non ligant clericos fm Bald.in.l. cunctos populos.xj. colum. C.de sum.tri.ꝛalias.ĩ.dicetur.adde no. per Bald.in.c.si quis per triginta.v.col. si de feu.fue.contro.et tenet Alexan.de imo.consil.ccx. Redemptoris ꝛc.ponderatis ꝛc.ꝛ in consil.sequen.vbi plene posuit q statuta laicorum ligent clericos ꝛ que non in secunda parte consilij vbi vide. ¶ Septimo successiue quero nunquid clerici teneãtur ad solutionem gabel.pro rebus. Respon.non vt habetur Hesdre.vij.ibi vobis quoqꝫ totum ꝛc.et ĩ.dicetur.ꝛ tenet Bart.in dicto.c.j.C.de mu.et in quo loco.et in.l.j.§.hic titulus vbi per doc.ꝛ Ange.de periglis.ff.de publi.ꝛ in suo consi.punctus questionis talis est per Barto.et tenet Bald.in.l.placet.C.de sac.sanc.eccle.et in.l.j.C.de cōtrahen.empt.et in.c.q̄q̄.de censi.in.vj. et in cle.presenti.eodem titu.ꝛ in.c.j.de immu.eccle.in.vj.et in.c.j.de decimis.et in cle.j.et ibi Car.de immu.eccle.ꝛ in.c. non minus.eodem titu.ꝛ in.c.verum.de condi.appo.ꝛ quod per Innoc.in.c.preposuisti.de foro compe.et Abb.sicu.in.c. innouamus. de censi.vbi dicit clericos non' teneri ad pedagia que sunt onus personale si sunt imposita per dominos temporales:imo potest licite fraudare vt ibi. et predicta vera nisi clericus sit negotiator.ar.a cōtrario sensu in dicta

cle.fi.cum glos.de censi.ꝛ in.d.c.quod.ꝛ te=
net.d.meus Jo.de porto.in.d.ꝯsi.omni=
potentis dei postulato suffragio in pri=
mis sciendū ꝛc.in.vij.col.ꝛ Spec.de im=
mu.ec.ad fi.est enim negotiatio clericis
interdicta cum abstrahat a diuinis.d.
c.quod.et.c.fi.de vi.et ho.cle.xiiij.q.iiij.in
summa.ꝛ.c.j.lxxxviij.dist.negotiatorem.
ꝛ dixi plenius.s.in parte.ij.q.principali.
et Fede.de senis consil.ccvij.nos grifo=
lus ꝛc.facit.c.recolentes.post princi.de
sta.mo.per quem text.Pe.de ancha.cō
sil.cviij.consuluit fratres minores de fa
cto possidētes immobilia teneri ad one
ra pro eius sicut alij non mendicantes
adde in simili Card.in cle.pastoralis.ij.
9 col.de re iudi.† Dicit autem quis nego
tiari quādo rem emit ꝛ integram lucrā
do reuendit non mutata forma nō qui
emit vt sibi sit materia operandi cū ea
etiam si de venditione lucretur.lxxxviij.
di.eijciens que est palea.et tenet Jo.de
por.in.d.consi.et.d.Gemi.in.d.c.quod. et
Cardi.in.d.cle.presenti.ꝛ dixi.d.ij.q.iij.
partis.Intellige tamen predicta quan
do clericus portat res proprias causa
negotiādi quia tenetur ad gabellā non
si dicta ex causa portat res ecclesie sm
Ni.Pe.de ancha.ꝛ Jmo.in.d.c.fi.de vi.
et ho.cle.quod no.ad limitationē.d.c.quod.
ꝛ.d.cle.presenti.¶ Item verum etiam ꝑ
equis vel alijs reb⁹ quibus clerici vtū=
tur ad pompam sm.d.Jo.de por.in.d.
consil.ver.ex predictis potest:quia ꝛ in his
viget ratio de qua in.d.c.j.de cēsi.in.vj.
ꝛ in.c.clericis.de immu.eccle.eo.li.quod cle=
rici sint oino immunes ab exactionibus
secularis ꝛ seculariū potestas sit in cle=
ricos penitus iterdicta quia seculares
non possunt grauare ecclesiasticā liber=
tatē.c.nouit.de sen.excō.ꝛ in aut.cassa.
de sacrosan.eccle.¶ Itē verū etiā pro re
bus quas clerici trāsmittūt de loco ad
locū sue habitationis pro necessitatib⁹
suis quia pro his nō tenētur ad gab.cū
faciant principaliter ad questum et vt
negotientur:vt in dicto consilio.x.tertia
dubitatio ꝛc.et Barto.in.l.sed et ipsi.ff.
nau.cau.stab.pro quo facit quia etiam
laicus non tenetur ad gab.pro rebus
quas inferat ad proprium vsum.l.vni=
uersi.et ibi docto.C.de vecti.commis.et
alias infra dicetur. Idem etiam tenet
glo.in dicto.c.quamquam.ver.negotiandi.
¶ Statur autem iuramento clerici et
eius nuntij quod res conducat causa
sui vsus et hoc nisi qualitas rerum et
personarum aliud suaderet:vel contra=
ria probatio esset in promptu scdm glo.
not.doct.in dicta clemen.fina.ꝛ ibi Car.
in.iiij.qō.vbi etiam dicit sufficere por=
tantem res in habitu et tonsura vt cre=
datur esse clericum scdm not.ibi.et sub=
dit Card.quod iudex laicus loci est ad=
eūdus nisi pro questione clericatus ex=
orta.ad idem est arg.in.c.fi.de iureiur.
et in.c.fina.quod met.causa.ꝛ Bal.tenet in
l.iij.C.de nau.feno.dicens stari iura=
mento portantis res quod portet causa sui
vsus scdm tamen verisimilia quod not.
¶ Item verum etiam pro rebus seu fru
ctibus clerici per ipsum vel eius fami=
liam portatis in ciuitatem pro quibus
non tenetur soluere datium vel gabel=
lam soluendam pro introitu porte secus
si per colonum eius qui non est immu=
nis nec gaudet priuilegijs eccle.scdm
do.Gemi.in.d.c.quamquam.post Fede.de se.
ꝯsi.x.Arch.xj.q.j.c.ij.Jo.de porto.vbi.s.
et Bald.in tit.de pace constan.§.nos ro
manos.ij.colum.qui dicit ecclesiam te=
neri ad gab.porte pro plaustro.¶ Et
not.quod si colonus clerici soluat gabel
lam de facto coactus repetit a clerico
per retentionem fructuū clerici de eius
parte sm Bal.not.in.l.j.C.de iure emp.
et in.l.cum cum duobus.§.si in coeun=
da.ff.pro socio.et Pet.de vbal.in tracta.
10 societa.vj.partis.xiij.q.¶ † Quid autē
de colono secularis an teneat ad gab.
pro fructibus quos defert ad domum
domini.Respon.sic si non sit partiarius
alias secus scdm Bald.in.l.acceptam.
xv.q.C.de vsur.si tamen cogeretur co=
lonus partiarius ad soluendum com=
putaret domino in fructibus quia ad
dominum spectat onus gab.scdm Jaco.
but.in.l.j.C.de fruc.et lit.expen.et Pet.
Vbal.vbi.s.xj.parte.xiiij.colum.versic.
not.hoc expressum.ꝛ in.vj.parte.xiij.q.
¶ Et adde quod non valet statutum quod
colonus teneatur ad gab.pro domino

vel ecclesia qui non teneretur vtputa pro clerico secundum Baldum in.l.hi penes.C.de agri.et censi.libro vndecimo.et in.l.colonos.ij.eodem titulo.et Bald.in.l.j.C.de episcopis et clericis.et Ange.in auten.de non alienan.§.quia vero.secus vero quando ecclesia teneretur secundum bal.in aut.sed periculum.C.sine censi.vel reli quia quod non licet indirecte vt in regu.cum quid in.vj.et.l.fina.C.si man da.ita vene.ne prosti.Et facit quia statutum laicorum imponens penam coniunctis clericorum propter inobedientiam clericorum non valet secundum Bart.in l.j.in fine.ff.de his que pe.no.et Bald.in l.j.C.de indi.vidui.et in.l.j.et ibi Angelus et Alexander de imo.ff.de in ius vocan.vt ea.Joannes de imo.in.l.heres meus.§.fina.ff.de conditio.et demonstratio.Pe.de anchara.in.c.j.de constitutio.in vj.in repetitio.et dominus Fed.de.in consilio.cxj.questio talis est an diocesanus in penulti.colum.dicit quod coloni ecclesiarum vel fictuarij licet non sint exempti pro parte sua a collectis: tamen si laici nimis grauarent eos vt non carerent omni eo quod non possent exigere ab ecclesia episcopus debet eis resistere per c.fi.de imnuni.ecclesie.in.vj.facit consilium Pe.de ancha.cxij.Magnifice et illustris princeps et c.vbi concludit statutum laicorum contra concubinas clericorum non valere quia per indirectum resultat infamia clericorum:quod etiam tenet idem Pe.in.c.ea que.xxiij.q.de regu.iur.in.vj.et Joan.de ana.in rubrica de adulte.vltima colum.de quo indirecto grauamine clericorum facit quod no.idem Pet.de ancha.in.c.j.de consti.et in consi.cl.optimis rationibus et c.et Alexa.de imo.consilio.cclxxxij.in.ij.parte.Et quod supra dixi de parte coloni eccle.soluendam esse collectam adde quod colonus ecclesie tenetur ad decimas pro parte sua fructuum secundum Card.in cle.j.xxiij.q.de decimis vbi vide omnino: quia dicit verum si priuilegium ecclesie vel religiosorum sit personale non si reale.i.concessum terris eorum:vt ibi per glo.et tenet idem Card.in.d.q.dicens decimam soluendam esse per colonum partiarium vel censualem: scilicet de parte coloni partiarij vel censualis.i.qui census soluat ecclesie pro fructibus non si sit censualis passiue.i.cui soluatur census pro cultura qui dicitur colonus nummis colens et tenetur ad decimas personales secundum Car.ibi.colonus vero qui nummos domino soluit et totos fructus sibi habet tenetur ad collectas nisi consuetudo aliter se habeat secundum Barto.in.l.j.C.de anno.et trib.lib.x. 11 ¶ † Scias autem quod colonis collecta non potest imponi regulariter.l.litibus.in fine.C.de agri.et censi.libro.xj.et tamen Jac.de are.in.l.fruct⁹.sol.mat.et Jac.bu.in.l.fi.C.de fruc.et lit.expen.Inn.et doc.in.c.tua nobis.ij.de deci.et in spe.de censi.et Pe.de vbal.in tracta.socie.xj.parte.xiiij.co.¶ Incidenter queritur qua pena puniantur gabellari⁹ exigens a clericis gabellas in casib⁹ prohibitis.responsio quod si persona priuata est ipso iure excommunicat⁹.Si vero est vniuersitas incurrit interdictum nec absoluitur vel non relaxatur donec restituatur exactum d.c.quamquam.et ibi doc.et Joan.an.et Gemi.qui ponit casus in quibus fieri debeat restitutio exactis:imo etiam mortaliter peccat qui exigit.d.cle.fi.¶ Preterea vera in exigente ab inuitis non autem si sponte soluat clericus secundum glo.no.in.d.cle.ver.extorquentes.argu.c.dilectus.ij.de simo.no.et Jo.de por.in.d.consi.iiij.colum.¶ Sed quid in emente fructus a clerico.Responsio quod debet soluere gabel.pro parte sua secundum glo.no.et doc.in.d.cle.fi.de censi.Jo.de por.in.d.consi.vij.col.et videtur sentire Specu.tit.de immu.eccle.ad fi.et Fed.de senis.consi.cxj.questio talis est an diocesan⁹.¶ An autem possint clerici vendere vel vendi facere vinum ad minutum sicut ad grossum sine solutione gabel.reperi consultum quod sic per do.Hiero.zannetinum bononiensem nostri temporis doctorem insignem in consilio casus super quo et c.in tertio dubio:quia si potest ad grossum:ergo ad minutum.nam idem iuris est de toto quo ad totum quod de parte quo ad partem et econtra et quia iura permittunt indistincte eis fructuum alienationem ergo et c.pro quo facit quod Cy.in.l.ij.C.de epi.et cleri.dicit simpliciter clericum non teneri ad gabellam pro vinis vel frumentis sue prebende venditis per ipsum.et adde not.ibi per glo.et Bald.et tene menti. 12 ¶ † Queritur etiam iuxta

premissa nisiquid clericus teneat ad collectas.et Rn.q non ex priuilegio regis artaxerxis persarum regis: vt legitur esdre.vij.c.Idē etiam habet genesis.c. xlvij.vbi vide.et idem est iure codicis.l. placet et ibi doc.Bal.et Sali.C.de sacro. san.ec. Idē iure autenticorū:vt in aut. itē nulla.C.de epis.et cle.et in corpore et in tit.de pace cōstan.§.nos romanos per Bal.qui tenet idē in specu.de cle.cōiug. ver.ij.et ibi Specu.et tenet Barto.in.l.de his.C.de epis.et cleri.et in.l.Rescripto.§. sciendū.ff.de mu.et ho.¶Idem etiā iure canonico.d.c.q̄uis.de censi.in.vj.et cle.j. et ibi Cardi.de iure immu.Sed limita verū esse nisi tēpore guerre vt occurratur hostibus.tunc enim etiam ecclesia nō excusat a parāgharijs.casus est no. sm Bar.in.l.fi.C.de cursu publico li.xij. pro quo facit singulariter:q2 imminitas alicui cōcessa non extendit in dubio ad onera tempore guerre subeūda sm Dy.et Albe.de ro.in.l.ex toto.in princi. de leg.j.nisi expresse dicat vt ibi et tenet Bart.cepo.in cautela.cxviij.¶Itē verū nisi sit cōiugatus talis clericus secundū Abba.anti.in.c.ex parte de cleri.coniu. quē refert et sequitur Bal.in Margari. ver.clericus ver.fi.¶Itē nisi predia sint tributaria sm bar.in.d.aut.Item nulla et ibi omnino vide Bal.qui tenet idē in l.fi.C.sine censu.vel reli.et subdit Statutum q predia tributaria intelligi etiā de ecclesiasticis et q potest per statutū expresse imponi collecta p ecclesiasticis vt ibi.Itē nisi pro fundo proprio sit solitus clericus soluere collectas: q2 tenet alias non sm Specu.vbi.§.ver.in quibusdam aūt locis.et Bal.in cōsil.per cōe ciuitatis ducalis ec.pro patrimonialibus eñ non tenet clericus soluere collectam vt ibi et Bar.in cōsi.punctus questionis talis est.¶Quidā titius olim de perusio ec.gloss.et doct.in.d.c.q̄uis.Car. in.c.fi.vj.et.vij.q.de vita et ho.cle.et Joā. de pon.in.d.cōsi.et Specu.vbi.§.qd not. pro rebus vero proprijs quādocūq sint sue etiā clerici non tenent ad collectas vt probat geñ.c.xlvij.versi.preter terrā sacerdotū ec.et Archi.xxiij.q.viij.tributum.Item q clericus ad collectas non teneatur pro bonis proprijs vel ecclesie tenet etiā Ludo.pon.in.l.si publicanus. §.de rebus.ff.de publica.et Abb.sicu. in.c.j.de censi.qd not.¶Itē nisi ad collectas impositas pro salarijs custodum ciuitatis et muroꝝ.c.peruenit.et.c.non minus de immu.ec.et ibi doc.l.institutiones.C.de sa.san.ec.et Bal.in.d.consilio. Et an ad collectā pro muris vijs et pontibus clerici teneant vide etiā Barto.et doc.post glos.in.d.l.ad instructiones.et Ant.de bo.in.d.c.nō minus et Bart.cep. titu.de serui.rust.c.de via.xxv.q.vbi plene.Et sci.circa predicta q etiā is qui consulit q ecclesijs imponatur collecta tenetur ad restitutionem vel ad interesse sm Pau.et Car.in cle.j.de immu.ec. et no.in.c.aduersus eo.ti.¶Sed an pro rebus ecclesie traditis sit soluenda collecta.vide in spe.de cle.cōiug.et ibi Bal. in addi.ver.ij.vbi tenet q sic.et Joā.an. in.c.j.de immu.ec.in not.et in.c.verū de fo.cōpe.et in.l.incola.ad muni.et Bal.in.l. neminem.C.de sa.san.eccle.¶Et sic sm Car.in cle.j.de immu.ec.scd͡a op.per.c. j.de censi.et.c.magnū.xj.q.j.xxiij.q.viij. tributum q pro rebus datis ad fundationem ecclesie vel ortū vel mansum vel dotē vel vsum eius nō debet solui quia ista sunt immunia que vero postea dātur transeunt cū onere suo vt dictis iuribus.fundus vero ecclesie in quo ecclesia fundata est vel officina eius est liber et immunis.c.sancitum de censibus.et glo.xj.q.j.si tributum.¶Et not.q fundi ecclesie sunt adeo pro tributis obligati q vendicari possunt pro illis per imperatorē.d.c.si tributū et ibi glo.et.l.de his. C.de epis.et cleri.¶Licet aūt laici prohibeantur exigere collectas a clericis possunt tñ clerici eas sponte prestare.d.cle. j.et ibi Card.et in.c.aduersus.eo.titu.vbi dicit verum de licentia pape ex causa
13 de qua ibi sm Car.ibi.¶†Aduerte tñ q de re prophana facta ecclesiastica nō debet solui collecta sm Bar.bal.et doct. in.d.l.placet.et bar.post glo.in.d.l.incola et in.l.fi.C.de exac.tribu.lib.x.et in rescripto.§.sciendum.de mu.et ho.et in consil. punctus q̄stionis talis est si aliqua possessio ec.et Bal.in aut.sed periculum.C.

sine cen.vel reli.et in spe.de cle.coniug. ver.ad hmoi autem qd est verum etiã si pactũ fiat in contrariũ.s.q ecclesia teneatur ad onera pro rebus ei traditis vel donatis fm Floria.cõtra Bart.in.l. caueri.ff.cõmunia predio.in quo tamen contrariũ dicemus.j.eo.¶ Itẽ verum si ecclesie sint relicta vel tradita pleno iure ⁊ in perpetuum nõ si in vsufructu ad tempus fm Floria.sing.in.l.si pendentes.§.si quid cloacarij.ff.de vsufru. Itẽ verũ q nõ solui debet per ecclesiã.vt.s. sed per venditorẽ vel alienantẽ in ecclesiam sic nisi ecclesia recipiens soluere p miserit vel nisi ea sibi describi fecerit in estimo cõis fm Bal.in.d.auf.sed periculum.Sic ergo onus collectarũ põt imponi rebus que traduntur ecclesie fm Bal.ibi ⁊ bar.in.d.l.caueri.licet ibi Floren.cõtradixerit fm qd.s.proxi.retuli.⁊ tenet Inno.in.c.verũ de foro cõpe. vide Bal.in marg.ecclesia ver.fina.⁊ in ver. onus.¶ E cõtra vero de re ecclesiastica facta pphana qr sit alienata per ecclesiam in laicum dz solui collecta:vt tenet Bar.in.l.paulus.in fi.de acqui.here. et Bal.in mar.versi.contractus. ver.fina. ⁊ doc.in.l.licitatio. in fi.ff. de pub.¶ Ulterius scire debes qd fratres minores sancti francisci nõ tenẽtur ad collectas. fm Bar.in.l.semper.§.fi.de iure immu. ⁊ in cõsi.in dubium reuocatur ⁊c.nisi de facto possideant immobilia fm Pet.de ancha.in cõsi.cit.¶ Itẽ possunt querere eleemosinã pecuniariam pro soluendo pedagio ad qd forte de facto compellantur:vt tenet singulariter Cardi.in clemẽ.exiui de paradiso.§.cũ etiam de ver. sig.¶ Sed quid de conuersis.vide Bal. in.l.placet.de sac.sanc.ec.¶ Circa predicta oĩa scire debes q episcopus loci tenetur inquirere etiã clerico non conquerente qui coactus soluerit gab.s. inquãtum tangit ius publicum cũ episcopus sit defensor iuris publici.⁊ reipublice.c. j.de offi.ordi.non inquãtum cõcessit ius priuati.i.clerici soluentis. fm Cardi.in
14 cle.fi.x.q.de censi.¶ † Nec preterea q iudex laicus non est competens inter clericum ⁊ laicum gabellarum in causa gabelle.sed episcopus adiri debet:vt ibi tx Cardi.in.vj.q.qd est verum fm eum in iiij.q.⁊ seq.quocũq3 sit questio inter eos etiam emergẽs ⁊ in ea iurari oporteat qd not.¶ Quinetiam potest eps requirere epos vicinos vt publicent excommunicatos gabellarios exigẽtes gabellas a clericis fm glo.⁊ Car.in cle.fi.xj.q. non tamen potest eos requisitos ⁊ recusantes ei parere punire:vt ibi.xij.qõne. ¶ Sed illud etiam est hic subnectendũ q ecclesia forensis puta ecclesia firmana possidens bona in territorio ancone tenetur ad onera imposita per papam populo anconitano si imposita sint p rebus non si p persona fm Cardi.in cle. in vlti.q.de immu.eccle.vbi plenius vide per eũ.Et an ecclia romana teneat ad tributa imperatori tex.xj.q.j.si tributũ dicit q sic.⁊ Arch.xxiij.q.viij.tributũ
15. vbi vide al's.s.dixi. ¶ † Octauo quero vtrũ cõitas vl dñs territorij locãs gabellã alteri teneantur soluere gab.illi pro cõtractibus suis quos facit cũ alijs personis post locatas gabellas vel pro rebus a fisco vel ipso dño emptis stante statuto:q de quolibet contractu vel p rebus emptis soluatur gab.⁊ fi.q non. vt firmat Bar.⁊ doc.⁊ Ang.de periglis in.c.licitatio.§.fiscus:⁊ ibi videt casus.ff. de publi.nã ibi dicit q fiscus est immunis ab omni prestatione vectigalis.Itẽ ⁊ qr fiscus a seipso non põt exigere ergo nõ censetur vendidisse alteri plus iuris q ipse haberet.vt ibi per doc.⁊ Bar.idẽ etiã tenet Bal.⁊ Sali.in.l.emptor.C.de here.vel actio.ven.⁊ sentit Salice.in.l. vniuersi.C.de vecti.pro quo facit qr statutum nõ est interpretandũ contra cõitatem qñ ponit operari cõtra alios fm Bald.in.l.ij.C.an seruus ex facto suo.et fm hoc vidi pluries iudicari de facto ⁊ facit:qr in generali dispositione nõ venit persona loquẽtis.l.inquisitio.⁊ ibi Bal. C.de solu.l.si mercedẽ.§.fi.⁊ ibi Bart.ff. de actio.emp.glo.⁊ Bar.in.l.j.de senato.tex.cũ glos.in.c.qui insulã.§.fi.ff.loca. ⁊ per Bal.in.l. cũ acutissimi.C.de fideicõ.vbi dicit q promittentes auxiliũ cõtra oẽm personã intelligit.s.se excepto. qd etiã tenet bar.in.d.c.j.de senato.fallit in casu.c.paulus.§.fin.ff.de pig.¶ Itẽ

questione tñ proposita ipse idē Bart. in l.j.C. de nauicu.lib.xj. sentit cōtrariū ar. l.j.§.ad munici.ff.a d.l.falci. dicēs fiscum vel principē nō esse immunē a gabellis pro contractibus suis. pro qua opi. facit qz subiacet princeps statutis gabellarum si vtatur beneficio statutorum fm Bal. in l.iiij.C.ad.l.falci. et in simili in l. omni nouatione.C. de sac. san. eccle. et hāc opi. tenuit idē Bar. in consi. statuto ciuitatis eugubij cauetur pro cōtractu quolibet 7c. vbi per plures rationes cōcludit cōitatem teneri ad gab. cōtrarietas pōt saluari vt prima opi. procedat in fisco scda in alijs cōitatibus nō habētibus fiscū 7 sic minus priuilegiatis cogita. ¶ Sed an vna cōitas teneat alteri cōitati ad solutionem gabel. R ñ. sic nisi ciuitas romana fm do. Signorolum de mediolano. 7 doc. in l. vectigalia. C. noua vecti. 7 Bart. in l. licitatio.§. fiscus. ff. de

16 publi. ¶ † Quid aūt de augusta. rñ. qd non teneat ad vectigalia sicut nec fiscus cū habeat oia priuilegia fisci fm glo. no. in l. princeps. ff. de leg. vbi etiā glo. dicit qp licet augusta nō sit soluta legibus vt ibi in text. habet oia priuilegia principis nisi ea que viris cōueniant vt cōdere leges qd non pōt. qd etiam tenet gl. in l. si auguste. de leg. ij. vbi etiam dicit Bar. in l. qd principi. qp augusta nō habet dignitatē per se sed per virū: et ideo legatū sibi factum non transmittit sicut princeps vt ibi. ¶ Et adde qd augusta coruscat dignitate viri fm Ray. ibi p tex. in §. si vero. in auk. de cōsuli. 7 subdit ibi eadem esse dicenda de comitissa qd

17 no. ¶ † Nono querit an teneatur soluere gabellas is qui habet a principe priuilegium ne teneatur. rñ. sic qz gabelle principis rescripto non remittuntur. l. omniū. 7 ibi doc. Bal. 7 Sali. 7 l. quicqd. 7 ibi Sali. C. de vecti. 7 cōmis. Idē dicitur in collecta vt ibi. 7 l. in fraudē. et ibi Barto. C. de anno. 7 tribu. lib. x. l.j. C. de indic. l. vacuatis. de decu. eo. libr. in spe. de cēsi. §.j. ver. quid si vniuersitas. 7 ibi Jo. an. in addi. 7 Bald. in l. etiam. C. de execu. rei indi. Sed limita verū nisi dicto casu contra ius cōe principis rescribat cū clausula nō obstante. l. omnium. C. de vecti. 7 cōmis. fm glo. Bar. 7 doct. in l. omnis. in fi. C. de aqueductu. libr. xj. et in l. rescripta. C. de preci. impe. offer. per Bald. 7 tenet Bar. in auk. hoc inter liberos. C. de testa. vel verius vt practicatur satis est apponere clausulam nō obstāte aliqua lege in cōtrariū faciente fm Bartol. in l. fi. C. si cōtra ius vel vti. pub. vbi dicit secus esse in sola clausula nō obstante aliqua lege. ¶ Itē si sit clausula ex certa scientia que facit presumi principē velle etiā si deficit clausula nō obstante tali lege fm Bal. in l. oēs. C. de quadri. prescri. 7 in l. non solū. §. fina aūt. de execu. tuto. per glan. o. l. fi. si cōtra ius. 7 tenet Bar. 7 Nico. de neapo. in l. idem vulpianus. §. sunt 7 alij. ff. de execu. tu. et qd per Bart. in auk. qd sine. C. de testa. adde not. per Bald. in c.j. ij. col. qui feu. da. pos. in vsi. feu. et in. d. l. fi. C. si contra

18 ius vel vtil. pub. ¶ † Decimo quero qd si fiat pactū qp quilibet teneat ad gab. non obstāte aliquo priuilegio ei cōcesso sicut fieri solet in locationibus gabellarum. rñ. qp intelligitur de priuilegio nō clauso in corpore iuris. no. in auk. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi oportet. 7 firmat Angel. de peri. in l. licitatio. §. res que. de publi. 7 Bart. in l. ij. §. legatis. de iudi. 7 in extraua. ad reprimen. ver. non obstantibus. et Paul. de cast. in l. j. ff. de legi. ¶ Et ideo non debet soluere gab. qui de iure cōmuni est priuilegiatus ne soluat nō obstante tali pacto. ¶ Predictis adde notanter qd emphyteota nō soluens canonem infra tempus priuatur etiam si habet priuilegium a papa quod res emphyteotica nō reuertatur ob canon. nō solutum fm Bal. sing. in l. si a te. C. de pac. inter emp. 7 ven. qd est

19 notandū. ¶ † Undecimo quero an dñs pro famulis teneatur soluere pedagiū. Respon. sic vt not. in l. vsurpatione. 7 ibi Bal. 7 Salic. C. de vecti. 7 cōmis. per. l. si quis vxore. C. de dona. inter virū 7 vxo. ¶ Ad collectas vero pro possessionibus impositas nō tenetur dñs pro famulo. l. hi penes. 7 ibi Barto. C. de agri. 7 censi. lib. xj. ¶ Sed an dominus teneatur pro famulo proijciente turpitudinē ex fenestra, Respon. sic. l. j. in princ. ff. de his qui

deiecte.vel effu.qđ verũ est si proiecit in locũ per quẽ consuetum erat homines transire al's nõ.l.j.§.in summa.eo.ti.l.si putator ad.l.aquil.⁊ bar.cepo.de serui. vrba.c.lxix.¶ Itẽ tenetur dñs pro dãno dato a famulo.not.in.l.si seruus.§.serui aũt.ad.l.aql.⁊ not.in.l.apud antiquos. C.de fur.nõ tamen pro delicto famuli tenetur dñs nisi quatenus ad eũ peruenerit immediate non aliter ſm Inno.c. cũ ad sedem.de resti.spol.vt refert bar. in.l.j.§.familie.ff.de vi ⁊ vi ar.¶ Uel nisi dominus sciat ⁊ nõ prohibeat qr videt ratificare:vel nisi faciat de voluntate ⁊ mandato dñi ſm Flo.in.l.is cuius.in fi. ff.si serui.ven. vel nisi statuto caueatur dominum teneri pro famulo: quo casu etiã tenetur de commissis ante secus si statutũ dicit q dominus teneatur pro delicto famuli qr intelligitur.s.de commisso quo fuit famulus ſm Bar.no.in.l. titius.ff.de testa.mil.Aduerte etiam q dñs soluens penã pro famulo in casib⁹ in quibus nõ tenetur repetit ab eo vt in specu.de iniur.⁊ damno dato.ver.in summa.⁊ ibi Bald.in addi.ver.fi.adde hec dicta supra in quarta parte.q.xviij.

20 ⁊ not.predicta.¶ † Duodecimo quero vtrum occupans rem habitam pro derelicta teneatur soluere gabellam que ex forma statuti debet solui pro re alienata vel donata.Respon.q sic ſm bart. in.l.quod seruus.et Ange.⁊ Imol.ff.de stipu.seruo.et in.l.j.ff.si ex noxa.causa agatur.ratio est quia habens rem pro derelicta videtur donare vt ibi qđ not. contra volentes habere rem suam pro derelicta in fraudem gabelle quã vellet vendere vel donare qr non euitatur propterea gabelle solutio ⁊.s.de gab.con-

21 tractus.ix.q.¶ † Decimotertio quero vtrum ementes salinas ceruie in romãdiola vel salinas castri nostri sancti angeli in panthano comitatus firmi in ecclesia romana ⁊ portãtes sal per terras ecclesie teneantur soluere gabellas.Respon.q sic licet ecclesia romana vel fiscus nõ teneatur soluere.l.licitati. §.fiscus.ff.de publica.et ita determinãt doc.⁊ Bart.in.d.l.§.mercatores per illũ tex.vbi dicit verum in gabellis ordinarijs que imponuntur a lege vel principe.nã ad extraordinarias gab.vel super indicta nõ tenentur ementes a fisco vel principe.i.ad imposita propter necessitatem aliquã tunc imminentẽ per.l.j.C. de priui.do.Aug.lib.xj.Itẽ tenet Sali. in.l.vniuersi.C.de vec.⁊ cõmi.⁊ Bart.in l.j.C.de naui.li.vj.⁊ spe.de immu.eccle. ver.fi.⁊ ibi Bal.ver.fi.¶ Dicunt autem munera ordinaria que imponuntur a lege vel principe.Extraordinaria vero que a prioribus vel minorib⁹ officialibus vt plene per bar.in.l.hi.ff.de iure. immu.vbi vide omnino.¶ Ex predictis infertur cõtra bal.in.l.ne quisquã.ff.de edẽ.tenentẽ ibi q sicut fisco actori reus edere tenet infra ad causam fiscalẽ facientia vt ibi.Ita emptori gabellarum fiscaliũ.cõtra qđ ibi.d.Alex.de imo.induxit not.in.d.l.licitatio.§.fin.⁊ qđ ibi per Bart.¶ Adde hic ad materiã salinarũ q nõ licet alicui vẽdere sa. sine licentia principis.al's cadit in cõmissum sal venditum ⁊ debetur officialibus.l. si quis.⁊ ibi docto.⁊ Salice.C.de vecti.⁊ cõmi.qđ

22 no.quia quotidianũ.¶ † Decimoquarto quero vtrum officiales teneãtur soluere gabel.de arnesijs ⁊ rebus quas secum portant pro vsu suo.Respon. non.l. si publicanus.§.de rebus.⁊ ibi glo.ordi. Bar.⁊ docto.ff.de pub.⁊ probatur in.l. vniuersi.⁊ ibi Salice.C.de vecti.⁊ cõmis. dum dicit de libris iudicum ⁊ scholariũ non solui gab.hoc tamen nõ seruat consuetudo.¶ Sz an in loco in quo sunt officiales officium exercentes teneãtur soluere gabel Respon.q non ſm Barto.in l.athlete.§.gentium.ff.de excus. tut.per glo.in.l.onera.de mune.⁊ hono. vide gl. in.l.neminem.C.de sacrosanctis eccle.⁊ in.l.actores.C.de exacto.tribu.libro decimo.vbi dicit Bartolus q ad collectas tenentur.de quo vide in.l.j.C.de immu

23 ni.nc.conce.libro decimo. ¶ † Decimo quinto quero an ambasiatores teneantur soluere gab.ſñ.q nõ pro reb⁹ quas portant sui vsus causa ad patriam:sed pro alijs rebus sic.l. allegatis.et ibi docto.⁊ Salice.C. de vectiga.et commis.et glos.in dicto.§.de rebus.ff.eo.titu. Ambasiatores vero hostiũ indistincte tenẽ-

tur fm glo.z doc.in.d.c.a legatis.sed nō possunt offendi Ambasiatores hostiū.l. j.ff.de leg.z Bar.in.l.j.in prin.ff.ad.l.iul. maie. z in.l.conuētionū.ff.de pac. ¶ Et adde q ambasiatores non possunt capi pro represalijs.l. siquis legatum.et ibi Bar.ff.de leg.l.ij.§. lege.z ibi Bar.ff.de iud.qui dicit verum etiam i ciuitatibus per quas iter faciūt.nec sui famuli vel socij numerarij qui sunt eis deputati fm Bal.in.l. administrantes.§.eorum. ff.de excu.tut. ¶ Item nec eorum bona z res ad legationem necessaria vt equi muli vestes fm Joā.de ligna.i tractatu represal.l.ij.parte secunde prin.j. q.in fi. probant autem se esse ambasiatores per litteras sine quibus eis non crederetur fm Bar. in.l.palatinos.C.de col. fun.lib.xj.nisi in legato pape qui sit cardinalis: quia ei creditur etiam sine litteris domini pape.xcvij.di.nobilissimus. z tenet bar.in.l. j.C. de superindic.li.x.z bal.in.l.si qua per cal.C.de epi.et cler.z in.l.iusiurādi.C.de testi.z in marga.credulitas.versi.j. z in.l.nec exemplo.in fi. C. de proba.z Lud.pon. in.l.sciendum. de ver.obl. z glo.in.c.sicut nobis.de sen. excom. z Inn.in.c.cū dilectus primo. de accu.z in.c.cum olim.de priuil.et not.in c.ex litteris.de restitu.spo. predicta de ambasiatoribus limitantur non procedere in electis data opera quia nō gaudent immunitatibus.l. vniuersi. et ibi

24 Bar.C.de leg.li .x. ¶ † Sz an ambasiatores possint conueniri in loco ad quem vadunt pro debitis ante cōtractis:vel pro possessione ante adepta.dicit q nō. d.l.ij.§.legatis.z ibi doc.z bart.ff.de iudi.sed pro contractis in dicto loco sic vel pro possessione postea q̄sita vt ibi.z.l.nō alias.§.j.z ibi Bar.co.ti.Sed rei conueniri possunt indistincte.d.§.legatz.z glo. et Oldrad.z Dy.in.l.paulus secunda. ff.de lega.z.l. tutor.§.fi.ff.de iureiur.z.c. cum inter.de exce.coram arbitro vero coguntur litigare in casibus in quibus cogerentur z coram iudice.l.non distingue.§.item si quis.z ibi Bar.ff.de arbi. ¶ Cogitur aūt litigare ex causa ambasiator inquantum subest necessitas.l. sed si restituatur.§.sed si dies.z ibi Bar. ff.de iudi. Ulterius est no. q creditur iuramento ambasiatoris de morte equi sibi locati cū scriptura faciente fidem de morte fm Bal.singulariter in rub.C.de

25 fide instru.iij.col.quod no. ¶ † Sextodecimo quero stante statuto q de alimentis legatis soluatur gabella an teneat heres an vero legatarius.respō.q si est imposita personis tenetur legatarius si rebus quas teneatur heres deferre ad domū legatarij tenet heres fm bar. in.l.j.in fine.ff. de ali.z ciba.leg.z Salic. in.l. acceptam. viij.colum. C.de vsur.et alias dictum est supra . Debet autem heres portare ad domum legatarij pecuniam pro alimētis z similia que sine sumptu portantur non autem frumentum vinum z similia: quia sunt prestanda domi per heredem fm Barto.in.d.l. j.de quo etiam in.l.item illa ff.de consti. pec.z in.l.pe.C.de condi.inser.z plenius per Sali.in.d.l.acceptam.ver.item iuxta hoc.de vsuris. quod not.perpetuo.

26 ¶ † Decimoseptimo q̄ro: an iudeus anconitanus tenetur pro mercibus delatis per eum in portum firmanum ad gabellaz si anconitani sunt exempti in dicto portu ex priuilegijs.respon.q non cum talis exemptio comprehendat etiam iudeos vt ꝯsuluit do. Jo. bōbellus in ꝯsil. in dei nomine amen.viso consilio supra facto zc. z.d.Prosper.in consilio venditio introitus commercij. ¶ Et in consil. in christi nomine amen. licet bene subtiliter zc. z bene facit consilium Ange. datus est saluus cōductus zc.vbi tenet saluum conductum concessum titio et socijs prodesse etiam iudeo socio ticij cū non debeat fieri distinctio personarū. ¶ Illud tamen miror q Feder.de se.in consi.in christi nomine amē.statuto cauetur q nullus artifex zc.tenuerit iudeum tenentem apothecam apertam die festo non incidere in penam statuti disponētis q nemo sub pena teneat apothecam apertam die festo: sed eius dictum non seruatur in practica pro quo facit z contra Fed.q quo ad penam temporalem iudei subsunt christianorū legibus z ecclesie licet de eis nihil ad nos in his que foris sunt et sic quo ad penam

spiritualem

spiritualem fm glo.xxviij.qōne.j.sepe.ꝛ Car.in cle.j.§.j.vij.q.de vsur.xvij.q.iiij. constituit.xlv.di.qui sincera.ij.q.j.multi. de diuor.c.gaudemus.ꝛ per Car.in cle. j.j.op.de testi.et in.ij.op.vbi papa iudicat contra infideles.ad idem facit glo.ꝛ Jo.an.in.c.in archiepātu.in prin.de rapto.et in.c.postulasti.ꝛ vide per Old.cō si.lxxxvj.ꝛ quod no.in.c.quod sepe.de voto.ꝛ in.c.ad hec.ꝛ in.c.i nōnullus.ꝛ i.c.ꝛ si iudeos.ꝛ in.c.iudei.ij.de iudeis. Et iō iudeus cognoscens carnaliter xpianaꝫ puniri debet per iudicem laicū pena capitis:vt consuluit Lud.pont.in consi.an iude⁹ qui cognoscit xpianam ꝛc.de quo in.d.c.in archiepātu.et Joā.cal.in ꝯsilio xij.in ti.de fo.compe.et in tit.de iudi.vbi est idem consilium.ꝛ Pet.de anch.in cō si.xiiij.et Jo.an.in.d.c.gaudemus.et per Pe.de peru.in consi.quidā dictus gai⁹ ꝛc.non enim debet tolerari per xpianos ꝙ iudei faciant aliqd in contemptu xpiane religionis.no.in.c.gaudemus.cū si.s.alleg.Quomodo autem puniantur iudei receptantes xpianum apostatam vel ementes puerū christianum et eum circuncidētes vel facientes eū iudaizare vel accipientes xpianam in vxorem vel emētes et reuendentes christianum vel crucifigentes agnū die veneris sancta. vide sing.per Old.in consil.xxxvj. Sed an iudei ligentur statutis christianorum circa validitatem et obseruantiam iuramenti.vide Pau.de ca.in cōsi.xcviij.et glo.in auē.iusiurādū.C.de iureiur.et ibi Bar.qui etiā ponit in.l.spadonem.§.iam aūt.de excus.tu.ꝛ in Specu.de iura.cal.§.restat.ver.sed pone iudeus.vide ibi quia nō est materia no-

27 stra. ¶ † Decimooctauo quero:an q̄ habentur pro ciuibus ex forma statuti teneanē soluere gabel.impositam in ciuibus fm Bal.in.l.quod fauore.C.de legi. et est mirū qꝛ tale statutum faciens eos haberi ꝓ ciuib⁹ est fauorabile et tamē resultat in odium ꝙ teneanē ad gab.sꝫ illud est iō:qꝛ tale odium non ꝯsiderat qđ afficit viros ciues. ¶ Itē est mirū ex alio qꝛ statutū nō hꝫ locū in dispōne ficta sꝫ vera et propria.l.iij.§.hec verba. ff.de neg.ge.et tenet Abb.sicu.in consi. in hac cā ꝛc.et in sua.q. stante statuto cōiter p italiā.ꝛ Pau.de ca.i repet.auē. sacramenta.C.si aduer.ven.et per bar. in.l.si is qui ꝓ emptore.ff.de vsuca.sed haberi pro ciuib⁹ est fictio fm glo.ꝛ Barto.in.l.mercis secunda.de verb.signi.et Bal.in.l.ingenui.C.de inge.man.sed dic vt plene per Bar.in.d.l.si is q̄.iij.q.prin. ꝛ in fi.ꝛ in.l.maritus.§.legis.ff.de adul. et per Bal.in.l.ij.C.de iur.aure.annu. ꝛ in.l.quod si nolit.§.si mancipium.ff.de edil.edi.ꝛ in.l.fine.C.de proba.vbi dicit dici factionem in statuto ꝙ tales habeātur ꝓ ciuibus:qꝛ tunc veritas importaē vt ibi.ꝛ p Bal.i.l.que fortuitis.i.iiij.col.

28 C.de pig.ac.que oia tene mēti. ¶ † Decimonono quero q̄d econtra dicit statutū ꝙ ciues nō teneanē ad gab.an hēat locū i his qui habenē pro ciuibus. R̄n.ꝙ sic:vt ꝛ illi non teneātur.ar.l.quod fauore.C.de legi.ꝛ ita firmat Ludo.pon.in.l. pretor ait.§.patronum.iiij.col.ff.de in ius voc.ar.c.ad audientiam.ꝛ.c.cū dilect⁹.de cleri.nō resi.ꝛ hic adde q̄ dixim⁹. s.prima.q. ¶ Et subde qđ tale statutū quod habeatur pro ciuibus intelligitur quo ad fauores nō quo ad oia fm Bal. in.l.si Rufinus.C.de testa.milit.Ex quo infertur quod tales gaudēt exemptiōe gabellarum ꝯcessa ciuibus:vt.s. ¶ Itē sequitur quod tales habiti ꝓ ciuib⁹ nō possunt capi pro represalijs inductis cōtra ciues fm Bal.ꝛ Pe.de sun.in.l.ciues.C.de appel.ꝛ in.l.quidam.C.de fideicō.nō enim dꝫ.priuilegiū indultum causa fauoris in odiū retorq̄ri.d.l.qđ fauore.ꝛ tꝫ Bal.in.c.j.de pnau.fen.Sed an tales habiti ꝓ ciuib⁹ retineant priora priuilegia q̄ alias habebāt vt ciues.r̄n. sic fm Bar.in.l.nō tantū.§.si emācipat⁹. ff.de bo.pos.ꝯtratab.ꝛ Bal.in.l.ea lege. vij.col.C.de condi.ob causam.et docto. Moder.ꝛ Jo.de prato.in.l.falsa.§.j.ff.de condi.et demon.vbi dicit forensem factum ciuem retinere pulegia forēsiū:qđ

29 not. ¶ † Uigesimo quero an teneatur ad gabellas clericus vel alius exempt⁹ q̄ in fraudē gabelle secū defert res alterius nō exempti et dicit esse suas.r̄n.ꝙ sic quin etiam facit res ipsas incidere in ꝯmissuꝫ.casus.est no.fm Bal.in.l.fi.C. de Gabellis.

de anno.tribu.li.x. ¶ Non tñ res ꝓprie etiam cum alienis portate incidunt in cõmissum ſm Bal.i.l.iij.C.de nau.feno. ⁊ dicimus infra.in vlti.parte:quod no. Sile est in collectis nã ſi ciuis exẽpt⁹ dicit res comitatiui obligati ad collectas esse suas ⁊ eas emi faciat nomine suo debẽt res ipse cõfiscari.l.j.⁊ ibi Bar.C.de nauicu.non excu.li.x. ¶ Que omnia faciunt ꝯ multos de nostris qui cu3 nõ habeãt in estimo cõmunis bona pro .l.lib.⁊ ꝑterea sint ꝓhibite eoꝝ vxores vti manicis siriceis sub pena.x.flore.faciunt sibi in suo estimo describi fundum consanguinei vel amici tanq̃ emptũ ab ipso cũ re vera vẽditio ⁊ descriptio in catastro sit facta;⁊ facta ad effectum vtendi manicis siriceis:q⁊ incidũt in penã statuti predicti:⁊ ita sepe consultus respõdi.et adde not.p Bar.i.l.sacrosan.C.de sacrosan.eccle.vbi tenet idem qđ in.d.l.iij.de
30 nau.feno. ¶ † Uigesimoprimo q̃ro vtrũ statutũ de soluenda gab.ꝯtus hẽat locũ iter patrẽ ⁊ filiũ ꝯtrahẽtes.r̃n.sic nisi spũalr̃ sit exemptus talis ꝯtus vel nisi sit ꝯtus lucratiuus q⁊ talis non subiacet oneri gabellaꝝ ſm Bar.no.arg.illi⁹ tex.in.l.j.C.de impo.lucra. descri.lib.x. Ludo.pon.in.l.j.ij.col.ff.de in ius vocã. vt eant. ¶ Sed an valeat cõtractus vel obligatio inter patrẽ et filiũ.Bar.post glo.in.l.frater a fratre.ij.col.ff.de condi.inde.dicit q hodie v3 obligatio naturalis ⁊ ciuilis in aduenticijs.⁊.l.pactum.⁊ ibi Bal.C.de pac.ꝯuen.super dote.⁊ in.l.iubem⁹.§.fi.C.ad treb.vbi etiã Bal.t3 Idẽ addens q ex mutuo filius põt obligari patri.⁊ vide Bal.in.l.ij.C.qui ⁊ aduer.quos vbi dicit valere contractũ inter patrem vel matrem ⁊ filiũ:etiã cum ꝯsensu patris nec rescindi põt p restit.i iteg.nec presumit̃ lesio inter eos põt tñ rescindi quasi ex nimia reuerentia celebratus non propter decreti iudicis defectum qđ no. ¶ In ꝓfectitijs ṽo non cadit imediate obligatio inter parẽtes ⁊ filium per .l.siquis pro eo.§.j.ff.de fideiuss.Sed mediãte sic p aliũ caderet obligatio naturalis ſm Bal.in auſ.ex testõ.vj.col.C.de col. Bart.autem in.d.l.siqs pro eo.§.itẽ si filius.dicit q orit̃ ciuilis nisi i cã donatiõis.in.d.l.frater a fratre.iiij.col.dicit q pater promittẽs filio directo ⁊ nõ p interpositã ꝑsonã obligat̃ naturaliter.Idẽ Bar.i.d.l.si vẽditor.§.j.de in diem adiec.dicit ibi ꝓbari q iter patrem ⁊ filium illo iure non cõsistebat etiam obligatio naturalis.vide etiam bar.in.l.imperator.ff.ad treb.⁊ Ang.in auſ.de nup.§.si ṽo.vbi dicit q l3 iter patre3 ⁊ filiũ nõ cadat obligatio tamen cadit inter matrẽ ⁊ filiu3.vt ibi q dicit de obligatiõe inter patrẽ ⁊ filiũ.Idẽ Ang.eo.ti.in.§.sed qđ sancti.intelligit de conuentionali q⁊ legalis cadit.vt ibi bal.i.l.si is q.de vul.⁊ pu.dicit valere ꝯtũ onerosum non lucratiuum inter patrẽ ⁊ filiũ. Sed ⁊ v3 quietatio cum iuramento quam filius facit patri.ſm Jo.an.in addi.spe.de testa.§.j.ver.pone q.de q vide pleni⁹ per doc.⁊ Bal.in.l.pactum quod
31 dotali.C.de col.⁊ i.l.fi.C.de pac. † Donatio autem inter patrẽ et filiũ hodie valet ſm Bar.i auſ.vñ si parẽs.C.de inoffi.testa.et firmat̃ iuramẽto.ſm Bal.i.l.iij.C.p dona.et Pau.de ca.ꝯsil.ciij.ꝯtra Rapha.fulg.i consi.in supradicto instr̃o ⁊c.de quo etiam per Bar.in.d.l.frater a fratre.vlti.col.ṽ.vj.quero.de cõdi.inde.vbi dicit q valet secuta traditiõe ⁊ morte patris.vide etiam per doc. Bal.in.l.cũ oportet.§.j.de bonisq; lib.et i.l.j.§.ne autem.C.de cadu.tollẽ.glo.Bal.⁊ doc.in.l.ij.C.de inoffi.dona.et in autẽtica ex testa.p Bal.in.vj.col.C.de col.et in.l.filie cuius.iij.colum.famil.hercisc.et in.l.ij.secũda colum.C.de cõditio.ob causam.et in.l.si mortis.C.ad.l.fal.Ang.i auſ.de imẽ.don.ij.colũ.Cy.in.l.j.C.de dona.añ nup.l.ij.C.si qs alteri vel sibi.et Jo.an.i spec.de testa.§.j.ṽ.pone fili⁹. ¶ Sed an donatio facta filio p patrẽ computet̃ ei in legitimã.vide Bar.i.l.in quarta.ad leg.fal.et in.l.j.§.si parens.ff.si qs a pa.fue.manu.in.l.peto.de leg.ij.et i.l.si quãdo.§.generaliter.et ibi Bal.C.de inoffi.
32 testa. ¶ † Uigesimosecũdo quero an minor teneatur soluere gab. Respon.sic ⁊ si nõ soluat res ei⁹ incidit in cõmissu3.l.si ex causa.§.si in commissum.⁊ ibi Bar.et Bal.ff.de mino. ¶ Potest tamen soluere ifra triginta dies:quo casu ipso iure

euadit impunis. l. imperatores. §. fi. et ibi doct. et Barto. ff. de publi. sed post habet beneficiū restitutiōis in iuramētū. d. §. si in cōmissum. et ibi Bar. ¶ Predicta vera siue i pupillo siue i adulto vt habeat quilibet ipsorum dictos. xxx. dies ad soluendū sine beneficio restōnis i inte. fm doc. et Bar. in. d. §. fi. vbi etiā tz idē Ang. de periglis. hodie tn̄ pupillus ipso iure seruat illesus ante et post. xxx. dies. per. l. fi. C. in qui. cau. in integ. rest. nō est neces. fm doct. et Ange. de periglis in. d. §. fi. et glo. in. l. si tutores. C. de admi. tu. et Bart. cep. in sing. suis. x. xxvij. ¶ Adde etiam no. per Bar. in. l. ij. C. de fun. patri. lib. xj. vbi dicit minorē restitui infra terminū statuti non soluit vectigal: sed si ciuitati sint concesse gabelle permissione principis que ciuitas non habeat vigore statuti iura vectigalium si minor nō soluat nō incurrit penā per tex. ibi qd no. ¶ Illud etiā tene mēti q si tutor vel curator gab. non soluat et ppterea res incidat in cōmissum tenet ad interesse. d. l. si tutoris. cum glo. et doc. C. de admi. tu. ¶ † Vi
33 gesimotertio quero an hoies de castro subdito epatui teneantur soluere gab. vigore statuti disponentis forenses ad gab. teneri. Rn̄. q non: qr illi nō censent forenses cū idem sit forus oim: ita determinat Bal. in aut. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi opz. et adde dicta supra in v. q. ¶ Uigesimoquarto qro si qs renūciat bn̄ficiū ecclesiasticū de quo colligit fruct⁹ illi⁹ anni et ex forma cōfessionis sit soluēda gab. de fructib⁹ quis teneatur eā soluere p illo anno. rn̄. q is cui renūciauit et fruct⁹ percepit nō is qui renūciatū beneficiū fuit collatū: vt tenet do.
34 Gemi. in. c. fi. de offi. ordi. lib. vj. ¶ † Uigesimoquinto quero an legatarius teneatur soluere gab. de legato vigore statuti disponētis solui gab. per mercatorē vel negociatorē. rn̄. q non lz em̄ lucrum sentiat ex legato nō tn̄ dicit negociator fm Bar. doct. et Ang. post glo. in. l. cetera. §. si qs ad opus. de leg. j. et Jo. de porto. oipotentis dei postulato suffragio et c. viij. col. Negociatores enim dicunt q 9hūt. l. legatz. et ibi Bar. de leg. iij. vez frequēter non semel tm̄ vt ibi. et Barto. in. l. j. C. de nauicu. lib. xj. et glo. et Bart. in. l. j. §. j. ff. de tribu. et Bar. in prima cōsti. ffor. ij. col. et in. l. ij. ff. de fur. et Bal. in rub. C. de cōsti. pecu. in fi. vbi dicit verz nisi pcedat pfessio vel matriculatio: qr tunc etiā ex vnico actu dicitur mercator: qd etiā tz idē Bal. in tracta. de mercatore. qui incipit. Quia sum aduocat⁹ mercantie et c. et Ang. et docto. in. l. titius. §. fi. de excu. tuto. non tamen artifices fm Bar. in. d. l. j. de nauicu. ¶ Itē nec qui locat suas possessiones et alienas cōducit fm Bart. et Moder. in. l. ij. ff. qui pupil. edu. debet. ¶ Sz qui facit mercantiā questuariā: vt ibi. et Bal. in. d. l. seruis. ¶ Item et locatores ronzinorū seu equoz fm Bart. et Bal. in. d. l. seruis. et Ang. in. d. l. titius. §. fina. ¶ Non autem ex contractu dotis initio dicit quis mercator fm Bar. in. d. l. ij. in fi. vbi pu. edu. de. et Bar. in. d. l. legatis. ¶ Item nec q mutuat Bar. tenet in. l. legatis. et Ang. in. l. cuicūqz. §. labeo. ff. de institoria. vide Bal. in. l. j. C. eo. tit. que omnia tene menti p solutione gab.
35 ¶ † Uigesimosexto quero dicit statutum q gabellā soluere nō teneat pellipiari⁹ vendēs pelles alteri pellipiario. An habeat locum si creditor pellipiarij vēdat pelles pellipiarie. rn̄. q sic: quia venditio facta per creditorem habetur pinde ac si esset facta per debitorem fm Bald. no. in. l. j. ij. col. C. si seru⁹ extero. imo per talē venditionē transfertur dñium i emptorē sicut creditor nō sit dn̄s. l. si liberā. et ibi doct. et Pe. de sun. C. qd cū eo. Nec tenetur creditor vendens de euictione. l. j. C. credi. euic. pig. nō de. et. l. ij. eo. ti. vide Bal. in. l. si cū militaribus. C. de resti. mili. qd verū dicit si doceat se in eo esse potiorē: alias tenet: et idem si vēdat vt rem suā fm Bal. ibi vel vendens se obliget de euictione. l. ij. et ibi Bal. C. eod. titu. vel si mala fide vendat sciens rem non esse debitoris sui: vt in. d. l. ij. et ibi
36 Bald. quod not. ¶ † Uigesimoseptimo quero quō intelligat statutū eximens a gabellis psonas miserabiles. rn̄. q intelligitur de pupillis et viduis et ifirmis. l. j. et ibi Bar. Bald. et doc. C. qn̄ impa. inter pupi. et vidu. et Pau. de ca. ɔsi. vij. ¶ Itē et omnes alie psone dicunt miserabiles

ex arbitrio iud. s̄m Pet. de bellapertica Bar. & Bald. ibi. ¶ Itē & dormiētes s̄m Bald. in l. penul. C. de testamē. mili. ¶ Illud etiā hic no. q̄ miserabiles persone debent esse sub ꝓtectione ecclesie. c. sup quibusdā in fi. de ver. sig. ¶ Et pos sunt semꝑ omisso medio appellare ad papā secūdū Jo. post Host. in c. fi. de iudi. & Anto. de but. in c. licet de foro ꝯpe. Nec trahi possunt extra ꝓuinciā ad iudicium. d. l. j. & ibi doc. vbi etiā dicit glo. & Bal. q̄ priuilegio illius. l. renuntiari
37 non potest q̄ omnia bene no. ¶ † Uigesimooctauo quero nunquid lenones teneantur soluere gab. de lucro meretricū Ang. tenet q̄ nō in aut. de lenōib⁹. in prin. col. iij. vide. j. de gab. vlt. vol. q. xvj. in fi. olim tn̄ secus erat ex decreto caij Calicule imperatoris teste suetonio in ver. vectigalia noua. Dicit aūt leno q̄ feminā ratiōalē tꝫ ad lucrū palā ex libidine ꝓstitutā no. in d. aut. & in l. palam q̄stu. ff. de ritu nup. ¶ Item & vir q̄ sciēs retinet domi vxorē adulterā s̄m glos. et Cy. in l. ij. C. de adul. & in l. ij. §. lenocinij ff. eo. ti. Itē & is cuius opa fiat vt adulteri pecunia redimant̄. d. l. ij. & l. castitati. eo. titu. & l. is cuius. j. rn̄. eo. ti. ¶ Punitur autem leno pena capitis etiā effectu nō secuto. l. j. in fi. ff. de vari. et extra ordi. crimi. & Ludo. pon. in sing. ver. pena. ver. qui domū vide etiā casum. l. fi. C. de specu. sceni. & leno. li. xj. & in aut. de lenoni. §. preconizamus in glo. ver. inuitā. Nec omitto q̄ lenocinij crimen est maius adulterio s̄m glo. Bar. & doc. in l. athlethas. §. qui lenociniū. ff. de infa. vide p Ange. & Jo. de imo. post Bart. in l. is qui reus. ff. de pub. iudi. & p Bar. in d. l. palā. de ritu nup. Et dicit̄ leno vilis ꝑsona s̄m Bal. in l. humilem. C. de ince.
38 nup. ¶ † Uigesimonono q̄ro an scholaris teneat̄ soluere gab. de libris. Rn̄. q̄ nō q̄r libri sunt ad vsuꝫ eius. l. fi. §. diuus & ibi Barto. ff. de pub. & in l. si publicanus. §. de rebus. eo. tit. & in aut. habita. & ibi doc. C. ne filius pro patre. & Sali. in l. vniuersi. C. de vectig. et commis. & Car. in clementi. fi. iij. q. de censibus. ¶ Trigesimo successiue quero dicit statutū q̄ scholaris studēs nō teneat̄ ad gab. ꝓut etiā de iure vt. s. ꝓxi. q. an habeat locū in eo qui fuit scholaris & per aliq̄d tp̄s desijt. Rn̄. s̄m Bar. ipsum teneri i. l. natur alr̄. §. apiū quoq̄. ff. de acq̄. re. do. sed tu melius distingue s̄m eūdē Bar. in l. aut facta. §. tēpus. ff. de pe. & in suo ꝯsi. q̄dā scholaris &c. post Dy. in. §. panonū. insti. de re. diui. & Flo. in l. j. §. habitare. ff. de his qui deie. vel effu. q̄ aut post recessum a studio incepit esse aduocatus iudex vel mercator & tunc tenet̄ q̄r reuertēs nō gaudet priuilegijs q̄ recedēs amisit. d. l. legatis. §. si ex officio. de leg. iij. Aut nō diuertit ad aliud exercitiū & tunc lꝫ sit in arbi. iudicis quātitas tp̄is absentie tn̄ si per quinquēniū absuit a studio. Idē est vt nō gaudeat priuilegijs per. l. iij. C. de domesti. & ꝓtec. li. xij. & no. in l. ij. C. de primice. & eo. lib. ¶ An autē & qn̄ scholaris dicatur contrahere domiciliū in loco studij. vide Bar. post gl. in l. lex corne. §. domū. ff. de iniuri. & Flo. in d. §. habitare. ¶ Illud tn̄ no. q̄ reuertens ad studium de quo recessit non tenet̄ iterum soluere matriculā s̄m Bar. in consil. Quidā scholaris &c. facit. l. sancimus in fi. & ibi Bar. C. de cōsuli. lib. xij. ¶ Ulterius tene menti q̄ scholaris vel doctor si cōfinet̄ & restituat̄ ad gratiam dꝫ iterū matriculari & nō recuperat primū locū in collegio. sed habet̄ ꝓ nouitio s̄m Bart. in l. j. C. de his qui in exili. dati sunt li. x. & l. qui ad tēporis. ff. de decu. ¶ Sꝫ q̄d si scholaris tp̄e vacationū recedat a studio. rn̄. censeri eū in studio stetisse dicto tp̄e arg. l. si q̄s. Ita s̄m do. Jo. de prato ibi. ff. de cōdi. et demō. & te-
39 ne menti. ¶ † Trigesimoprimo quero si doctor est ꝯductus ad legendū cū pacto ne de salario suo teneat̄ soluere gab. an teneat̄ soluere si statuto cauet̄ q̄ camerarius cōmunis nō soluat salaria salariatis cōis nisi retēta gab. duorum den̄. ꝓ qualibet libra. rn̄. q̄ nō imo si camerarius doctori retineat dꝫ ei restitui a cōitate. s̄m doc. & Bar. in l. si socer. §. idē q̄rit. ff. de do. prele. ꝓ quo facit q̄r statuto generali de salariatis loquēti est derogatū p speciale de doctorib⁹ loquens vnde pactū vel statutū speciale locū hꝫ in casu suo & derogat gn̄ali. vt i regula

generi p̄ speciē in.vi.⁊ in.l.vxorē.§.felicis
simo.⁊ ibi glo.⁊ doc.de leg.iij.qđ est verū
etiā si vnū sit legale ⁊ alterū ꝯuentiōale
ſm Bal.in.l.si q̄s.§.certū.C.de secū.nup.
⁊ facit qđ pulchre not. Bald.in.l.in sa-
cris.C.de prepositis sacro.scri.lib.xij.
40 ¶ † Trigesimosecūdo q̄ritur qui dicā-
tur nouitij de quibus loquit̄ statutū exi
mēs a gabellis.r̄ñ.q̄.i.annū dicunt̄ tex.
est no.ſm doc.⁊ Bar.in.l.interdū.§.quo
ties.ff.de pub.l.cū vetus.ff.de vi.tri.⁊
ole.leg.xxv.q.viij.de gradib⁹ ⁊ Car.in
cle.fi.de pe. sic et nouitia vxor dr̄ infra
annum.glo.in.c.generali de elec.in.vj.
xxv.q.viij.c.j.Idem dicit glo.de crisma
te per.c.literas.§.scđm de cōse.di.iij.qđ
no.Sed an quis per sex menses dicatur
nouitius.R̄ñ.q̄ nō vt in spe.de sta.mo.
§.j.ver.xxxviij.nisi defectus persone sit
ꝓuenerit in recessu quo casu modica di-
latio dāda est ei arbitrio supioris vt ibi
p̄ Jo.an.⁊ Pe.de anch.in.c.j.de vita ⁊
ho.cle.i.vj.⁊ Lud.pon.in.l.fi.§.quoties
ff.de publi.⁊ glo.in regula cum qui cer-
tus in.vj.qđ no.vt scias determinare an
num professionis.¶ Et no.q̄ tales no-
uitij monasteriorum q̄ sunt infra annū
ꝓfessionis sunt liberi.c.nō solum de re-
gu.in.vj.⁊ in extrauag.c.iij.que fuit be
nedicti pape.xij.Dicunt̄ tñ religiosi.c.
nullus de elec.in.vj.⁊ tenet Car.in cle.
i.eo.ti.⁊ in cle.ij.xij.q.de prebē.vbi etiā
dicit eos gaudere priuilegio clericali q̄
cunq̄ etiā quo ad cañ.si quis suadēte.
xvij.q.iiij.per.c.religioso de sen.excō.in
vj.vbi etiā dr̄ q̄ nō est monach⁹.⁊ idē
tenuit Car.in cle.j.v.q.de priuil.Et de-
bēt tales nouitij monasterioꝝ habere
magistros cle.j.§.pe.⁊ ibi Car.de sta.
mo.¶ Sed q̄d si nouitius moriat̄ infra
ānum ꝓbationis.vide Car.in.c.dudū
§.verū.xiij.q.de sepul.Dicit̄ aūt noui-
ti⁹ aliquando nō ꝓfessus in cle.fi.in pri.
⁊ ibi Car.de regu.⁊ vide in cle.j.§.sane
de statu mona.¶ Et adde q̄ nouitius
portās habitū ꝓfessorū vr̄ ꝓfessus.cle.
eos ⁊ ibi Card.de regu.habit⁹ autem
nouitiorū ordinis minoꝝ sancti Franci
sci est cū caputio nō suto.d.cle.eos ⁊ ibi
Car.vbi etiam vide glo.ponentē tripli-
cē habitū nouitiorū.¶ Et no.q̄ nouiti⁹
beneficiatus hz vocem in electione ſm
Car.in.d.cle.eos.x.q.¶ Itē sci.q̄ non
dr̄ nouiti⁹ monach⁹ qui habitū portauit
extra monasterium sc3 in domo ꝓpria
ſm Bar.i.d.l.fi.§.quot.¶ Ultimo hic ad
de q̄ nouiti⁹ qui infra annum stetit in
monasterio monialiū trāsuestit⁹ vt mo
nialis cā cognoscēdi carnaliter monia-
lē quā cū cognouerit ⁊ de monasterio
aufugerūt cogit̄ p̄ epm monachari nec
ꝓdest ei dicere q̄ infra annū ꝓfectiōis
sit liber ſm Spe.singu.in.d.§.j.ver.xix.
41 qđ no.¶ † Trigesimotertio quero stāte
statuto q̄ omnes mercatores veniētes
ad nundinas ciuitatis et tenentes mer
ces in platea venales teneant̄ soluere
gabellā ꝓ platea an teneat̄ is qui por-
tat secū merces per plateā ⁊ nō tz cas
certa p̄te platee ꝓut in nūdinis multi
faciūt portantes cassetā zoiarū seu mar
garitarū vel aliarū merciū portatiliū
manibus vel in spatulis vel ad collum.
R̄ñ.q̄ sic ſm Bar.⁊ Flo.in.l.qui sellā.in
prin.ff.de ser.ru.pre.¶ Idem si statutū
dicit q̄ soluatur gabella ꝓ piscibus vel
mercibus in platea retentis q̄ locū hz
etiā in eo qui tz banchā mutabilem in
platea nō affixam cū piscibus vel mer-
cibus ſm doc.⁊ do.Andre.in.l.ij.§.si in
sule.ff.de fluminibus et ita pluries iu-
dicaui in ciuitate phani ⁊ cesene.Idem
si statutū dicit q̄ occupans plateā cum
aliquo corio soluat gabellā q̄ tenet̄ re-
tinēs coria venalia.vel ea portās mani
bus ꝑ plateā nō si causa sui vsus retinet
in platea ſm Bar.singl'r in ꝯsi.statuto
castri plebis qđ est ꝯsi.cxiij.numero ꝯsi.
42 ¶ † Trigesimoquarto q̄ro an miles te
neatur soluere gab.r̄ñ.q̄ sic.si tamē nō
soluat res eius nō incidūt in cōmissum
l.oibus.⁊ ibi doc.Bal.⁊ Saly.C.de ve-
cti.⁊ commis.qđ non credo verum ho-
die quo t̄pe milites nō gaudēt priuile-
gijs antiquorū militum ſm Cy.in.l.j.vj.
q.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ Bar.in.l.mi-
les.ff.ex qui cau.ma.⁊ in.l.fi.§.fin.post
glo.C.de iur.deli.et vide in Spe.de ꝓ-
cur.§.j.ver.itē qđ est miles.Itē nec in
militibus mercatoribus vt sunt milites
florentini exercentes se in mercantijs
ſm Bald.in.l.in testō.in fi.C.de testa.

mili. ¶ Sz secus est in militibus armis vacantibus & reipublice fm Bald. ibi hinc dr q milites non militantes non gaudent priuilegijs. s. Pet. & ibi Bal. C. de testa mili. l. si duas. §. gramatici ver. & phos. & ibi Bart. ff. de excu. tu. & l. fi. C. de test. mili. ¶ Ad collectas tn tenentur oes milites etia vacates reipub. et militie fm Bal. in. d. l. pe. p. l. cura. §. fi. ff. de mu. & ho. vide etia p Bald. in. l. plz. C. de
43 sa. sanc. ec. ¶ † Trigesimoquito quero an heres apud que remanet legatu repudiatu teneat ad solutione gab. p legato soluende ex forma statuti. rn. q sic fm Bal. no. in. l. pe. vij. col. C. de codi. inser. in ℣. ite ad. q. de gab. & dicim9. j. in
44 rub. de gab. vlt. volu. ¶ † Trigesimosexto qro de pulchra qone si coitas anconitana pmisit mercatori firmano q possit coducere in portu eius quatuor naues merciu sine solutioe gabe. Mercator vero stetit per. xxx. annos et naues in portu no pduxit postvero pduxit vult gaudere pacto & exemptione ia sibi cocessa queri vtru possit. rn. q sic. qr non perdit bnficiu pacti per cursum. xx. annoru: sed illud etia post seruandu est cu necessitas imminet. nisi dict9 mercator fuisset qnq phibitus coducere naues in portu a coitate & post phibitione transiuisset tm tps q prescriptio resultaret. Ita singu. tenet Flor. in. l. si partem. in pun. ff. quead. serui. amit. cui adde no. p ipsummet in. l. seruitutes. la grande. ff. de serui. & qd p Bar. in. l. cu in filij. C. de decur. li. x. & qd dixi. S. j. pte. xiij. q. ij. Ad id quod dixi de prohibitioe facit optime qr seruitus negatiua constituit per phibitione etia vnica cu obedietia p longu tps. glo. est in. l. j. C. de serui. & in. l. qui liminibus. & ibi Bar. & Flor. ff. de serui. vrb. predi. & Dy. & Bar. in. l. si pri9 de bo. ope. nu. & Bar. & Flo. in. l. & si forte. §. sciendum. ff. si serui. ven. & & Flo. in. d. l. seruitutes. xiij. col. & glo. et doc. in. c. Abba. de ver. sig. Spe. de ca pos. & pprie. §. in confessoria. ver. sed pone habuisti qd est be
45 ne no. ¶ † Trigesimoseptio qro an gabella solui debeat p pmittente. rn. sic vt qui tenet dare rez teneat etia ad gabelle solutione fm Pe. de anch. in cle. qua-
46 nis. de appel. ¶ † Trigesimooctauo qro si cocessa sit immunitas euntibus ad mercatu certi loci vel pducetib9 merces vt non teneant ad gab. an intelligat cocessa etia redeuntib9 vel recoducentibus ab eode mercato. rn. q no vt in terminis psuluit do. Alex. de imo. psi. xlvj. ij. parte qd incipit redemptoris &c. ponderatis verbis dicti capituli &c. vbi vide latissime lz sit ar. ptra de saluo pductu pro veniendo qr intelligit & pro redeundo. l. vtimur. & ibi Bart. & Ange. ff. de sepul. vio. l. j. & ibi Bar. & Ange. C. de nauicu. lib. xj.

¶ Octaua pars principalis de quibus soluatur gabella vel non.

Ctauo pricipaliter tractare istituim9 de qb9 reb9 sit soluenda gab. vel no. i. de qb9 no sit soluenda. Sz vt h ps clari9 & meli9 absoluat in qnq ptes est distingueda. prio em tractabimus de gabella aialiu vel rez aiataru. scdo de gab. reru inanimataz. tertio de gab. pctuu. quarto de gab. iudicioz vel litis. quito de gab. vltimaz volutatu plene dicemus. Nunc ad primam partem descendamus.

¶ Summarium.

1 Gabella an sit de animalibus per transitum ductis soluenda.
2 Statutum disponens quod de animalibus soluatur gabella qualiter sit intelligendum.
Statutum de ouibus an habeat locu in agnis.
3 Statutum de soluenda gabella pro armentis an comprehendat pecudes.
4 Statutum de soluenda gabella pro quolibet fetu cuiuslibet animalis an extendatur ad fetum extra territorium partum.
5 Gabella soluēda de quolibet animali an intelligatur de nondum parto.
6 Appellatiōe mācipioz an veniat part9.
7 Gabella soluēda de oibus aialibus an cōprehendat aialia mortua.

8 Gabella soluta de animali vēdito si red datur animal venditori an reddēda sit et gabella.
9 Statutum de gabella soluenda pro animali vaccino an cōprehendat vitulum lactantem.

¶ Prima pars octaue de gabella animalium seu rerum animatarū.

Ano expedi
1 tiōe pme ptis pricipalis qro prio vtrū d boue quē qs p trāsitū ducit p hanc ciuitatē debeat solui gab. vigore statuti disponētis q d qlz boue vel aīali extracto vl qd extrahit de ciuitate soluat gab.rn.q nō: qr illud statutū itelligit de aīalib9 q sunt de ciuitate et extrahūt nō d forēsib9 q p trāsitū extrahunt sm glo.no.et Cy.in.l.si qs post hāc.C.de edifi.priua.et Jo.d porto in.l.cetera.§.si qs ad op9 de legi.et pbat in.l.cesar.ff.de pub. ¶ Idē dicunt doc. moder.post Cy.in.d.l.si quis qn bos vel animal ductū sit ad ciuitatē cā pignoris vel cōmodati vel depositi: qr cum extrahit nō dz solui gabella pro eo vigore dicti statuti.et ita als de facto iudicaui in ciuitate cesene. ¶ Facit h decisio ad.q. q anno pterito occurrit i aprutio. Nā q emit frumentū in portū salini de q pu9 p introitu port9 fuit soluta gab.non dz gab.denuo soluere p eodē vigore statuti dicentis gab.solui debere p extrahētem frumentū: qr illud statutū debet intelligi de frumento recollecto in territorio non de frumento illuc aliūde aduecto vt etiam dixi supra.v.parte.xviij. q. vbi vide. Pro his facit qr statutum ne quis portet bladum extra districtū sub pena non cōprehēdit illum qui de alio loco portauit causa illud ad alium locū conducendi lz trāseat p districtū in q est statutū pdictū sm Pe.de anch.et Jo. de imo.in.c.j.de cler.nō resi.post Jo.an. in addi.spe.de cōsti.§.j.in addi.Guido de suza.et Bar.et Ang.i.d.l.si qs vbi et Jo. de imo.no.dicit q si sit statutū q nemo portet bladū extra districtū p districtū nō intelligit de blado aliūde portato in districtū vt ad aliū locū pduceret. ¶ Ex quib9 Alex.de imo.i cōsi.lxvij. Redēptoris etc.visa inqsitiōe etc.i.iiij.pte cōsi. cōcludit in casu occurrēti q statutū phibēs sub pena emi sal extra territoriū et pduci in territorio intelligit de emēte et pducēte sal remāsurū in territorio statuti phibētis ppter piudiciū cōductorū datij salis ad qs ptinet vēdere sal nō aūt de transeūte cū sale empto extra territoriū pducēdū ad aliū locū.et cōfirmat h Alex.p dictū Pau.d ca.i.d.§.si qs.vbi idē tz i statuto phibēte pduci pānos in ciuitatē q oīa tenemēti ppetuo qr sunt quotidiana. ¶ † Scdo qro quō sit intelligendum 2
statutum disponens q de animalibus soluatur gabe.rn.illd intelligi de aīalibus magnis que ducunt nō de minutis q feruntur vt anseres et galline et si. sm Guil.de cu.in.l.de quibus.ff.de legib.et di.j.q.Supposita cōsuetudine etc.et Flo. in.l.hec actio.ff.si quadru.paup.feci.di. lz cōtrafaciat.d.l. hec actio. vbi dicitur dari vtilem actionē de pauperie p dāno dato etiā ab animali bipede et minuto.sed p prima opi.facit tex.i aut.vt oēs obedi.iud.p.§.cōsiderantes ver.qd em. col.v. ¶ Et sci. q nec in hominibus hz locū dictum statutuz qr appellatiōe aīaliū hoīes nō ptinent sm Flo.in.l.ij.ff.ad leg.aquil.qui dicit vigore dicti statuti nō solui gab.de hoibus: et probatur in l.ij.§.j.ff.ad leg.rod.de iac.et hoc ppter odiū.l.obligatiōe generali.ff.de pigno. de et priui.credi.l.pe.et sic patet non obstare.l.quod dicit de libe. et posthu.et.l. Item si verberatū.§.j.ff.de rei vendi.fz Flo.secus si dicit statutuz quod de quacunque re soluat gab.qr hz locū etiā in homine etiā libero sm Ray.de for.et Barto.cepo.in.l.pecunie.ff.de verbo.signifi.nisi esset soluenda p estimatiōe vt dicet.j.de gab.rerū inanimatarū. ¶ Et adde sm Cardi.in.clemē.j.xvij.q.de decī.q nec de partu ancille dz solui decima que dz solui de animalib9 cū partus nō sit in fructu insti.de re di.§.partus. ¶ Et qr dixi.s.dictū habere locū in animalibus magnis dic ea intelligi de boue equo asino mulo.et similib9. Idē si sta

tutũ loquatur de animalibus grossis vł magnis qr verificatur in p̄dictis. Item & in porcis nõ in ouibus & capris.l.j.§.j.ver.ceterũ.si quis bouẽ.& versi. sed & q̃ porcum iuncta.l.oues.ff.de abige.secundum Barto.ibi.in fine. & Bart.in.l.fi.C. de milita.veste.li.xij. vbi dicit pecudes eẽ aĩalia minuta.qð no. pro statutis dã norum datorum puniẽtibus animalia grossa vel minuta. ¶ Et scias q statutũ de ouibus non habet locum in agnis: nisi aliter se habeat cõsuetudo.l. seruis.§. ouibus.de lega.iij.quod facit ad multa. & maxime ad statutum damnorum datorum & gabellarum. Statutuz vero de pecoribus hz locũ etiã in porcis.d.l. seruis.§.pe.& adde.j.xxi.qõ. ¶ Item & in iumentis & bobus.non ecõtra.l. ediles. §.iumentorum.de edil.edi.q̃ oĩa tene menti.

3 ¶ † Tertio quero an dz solui gab. de pecudibus vigore statuti loquentis de armẽto vel econtra. Rñ. qð nõ fm Barto.in.l.fi.C.de mil.vesti.lib.xij.qr armentum intelligitur de aĩalibus grossis et magnis grex ŷo de minutis vt sunt pecudes vel oues.

4 ¶ † Quarto quero si dicit statutum q de quolibet animali nascente in territorio soluatur gabella an habet locum qñ rusticus habẽs vaccaz pregnãtẽ in territorio ducit eã extra territoriũ pariturã in fraudẽ gab.ñ.q sic si cõstet qð aĩo fraudandi fecerit non aliter fm Bar.in.l.cũ satis.C.de agri. & cẽsi.lib.xj.& dixi.s.vj.parte.v.q.

5 ¶ † Quinto quero statuto cauet qð de quolibet animali legato soluatur gab.an si legata sit vacca pregnãs sit soluẽda gab.ẽt pro partu qui est in vtero.rñ.q non fm Ang.no.in.l.in lege.ij.ff.ad.l.fal.facit.l. sed addes.§.si quis mulierem.ff.loca. et quod no.in.l.que in vtero.ff.de statu homi.qr appellatione hoĩm in statuto non venit qui est in vtero fm Bal.in.l.cũ in veteres.C.de fideicõ.libe.ratio est quia partus dũ est in vtero dicitur psona incerta fm Bal.in rubri.C.ad treb. Ideo non est in cõsideratione maxime in odiosis.secus in fauorabilib9 vt dicit in.q.de capiente lupã p̄gnantẽ admisse ad premiũ per statutũ.qð est verũ siue agat de fauore testamenti siue de fauore fetus fauor fm Bal.in.l.fi.C.de suis & legi. Io Bal.in.l.iij.C.ad tertu.dicit qð cũ part9 qui est in vtero fauorabilior est q̃ causa iam nati. ¶ Et no.q partus cedit ex titulo ex quo cedit mater vel venter.l.non quocunq.§.iulia.& ibi Barto.de lega.j. &.l.si quod ex pamphila.§.j.& ibi Bart. de lega.ij. Nec dicit partus pars rei dũ est in vtero nec facit rem pretiosiorem sicut faciunt fruct9 pendentes;. casus est sing.fm bar.in.l.in lege fal.placuit.ff.ad l.fal. ¶ Sed an deliberat legatario cui vacca seu mater legata est vide in.l.huius.§.legatũ.& in.l.si ancillas.de lega.j. ¶ Item an in venditione vacce. not.in l.vacce.de euictio. & Barto.in.l.si quod. ex pãphila.de lega.ij. & in.l.si vt certo.§. vsq adeo.& ibi Guilhel. d cunio.ff. cõmo. ¶ Natus tamen ex re legata conditione pendente non debetur legatario.l.lucius locusta.in principio.de lega.scdo.

6 ¶ † Nec omitto q appellatione mancipiorum non venit partus.l.vxorem.§.sorori.de leg.iij. adde.l.legatis.§.ouib9. & ibi Bar.de leg.iij. ¶ Partus vero vacce vel ancille dotalis ad virum pertinet qui de periculo;vacce vel ancille tenet l.pe.§.ij.& ibi Barto.ff.sol. matrimonio. ¶ Quid aũt de partu pignoris dic qð sequitur pignus si percipitur a debitore l.paulus.§.si mancipia.& ibi Bart.ff.de pig.& Bar.in.l.j.ff.de saluia.interdi.sec9 si nascitur apud emptorez pignoris fm Barto.ibi.quẽ videas. ¶ Potest etiã dari in pignus partus futurus si tempore quo dat sit in bonis debitoris.l. si colon9 §.j.ff.qui po.in pig.hab.

7 ¶ † Sexto quero vtrum gabella soluenda de bestijs vł animalibus quibuscunq debeat solui de animalibus mortuis. Respon.q non sed de viuis tantum nisi aliud statutum disponat fm Bart.in.l.cum delanionis. in princi.ff.de fun.instru.pro quo facit qr homo mortuus non dicitur hõ.xxxij. q.ij.moyses.de cecle.mis.in q̃dã.& in cle. j.de sum.trini.nisi i crimie heresis & i crimine notorio.xxiiij.q.j.in sum.de here. si eps.xxij.dist.quorundã.lxxxviij.disti. neq.de senten. excõica. a nobis. adde Barto.in.l.promissor.ij.ff.de constitutio. pecu. Facit ad predicta qr statutum q

fur suspendatur intelligitur.s.si est vi-
uus nõ si est mortuꝰ ſm Bald in.l.j.§.col.
C.ne ex delic.defun.sed in.l.iij.C.q̃ testa.
fac.pos.dicit esse in arbitrio iudicis qñ
fur seipsum necauit:ꝛ adde hoc quod di
cetur infra de gab.rerum inanimataꝝ.
8 xiij.q. ¶†Septimo quero an gabella
soluta de boue vel equo vendito si ani-
mal ipsum redibeat debeat restitui ei
qui soluit.R ñ.sic ſm Angel.notabiliter
in.l.debet.in fi.ff.de edi.edic.ꝛ bal.in.l.fi.
9 C.eo.tit.¶†Octauo quero si statutum
dicit ꝙ de qualibet bestia vaccina sol-
uat gab.an debet solui de vitulo lactan
te.Rñd.ꝙ non ar.l.sed addes.§.si quis
mulierẽ.ff.loca.et qd̃ per Cy.in.l.j.C.de
partu pigno.ſm Bal.in.d.§.si quis.sed
põt responderi ꝙ ibi tempore ꝯtractus
erat vnicum corpus ex quo dicit ibi.na-
tum esse in naui.ergo tempore ꝯctꝰerat
in vtero.Sed an vacca petita fiat condẽ
natio ad vitulum.vide in Specu.de ex-
pen.§.iij.in princip.

¶Summarium.

1 Statutum de soluẽda gabella pro qualibet re an etiã intelligatur de rebꝰ necessarijs ad victum ꝛ vsum.
2 Gabella an sit soluenda de annulis et vestibus quas portant.
3 Gabella an debeat solui de re inestimabili.
4 Gabella soluenda pro quantitate an extendatur ad rem petitam.
5 Gabella an sit soluenda pro re habita pro derelicta.
6 Statutum de soluenda gabella pro fructibus an comprehendat expensas.
7 Gabella an sit soluenda pro rebus in portũ illatis vi tempestatis vel incursu hostium vel piratarum.
8 Portantes aliqua ex necessitate puta famis vel guerre ꝛc. an teneantur ad gabellas.
9 Gabella an sit soluenda de rebus que portantur in exercitum vel fiscum.
10 Statutum de gabella soluenda pro lapidibus an intelligat etiã de pretiosis. Appellatione lapidum non veniunt lapides pretiosi.
11 Lapides siue pretiosi siue non computantur inter mobilia.
12 Statutũ de soluẽda gabella pro frumẽto an intelligatur etiam de farina.
13 Panis appellatione an veniat frumẽtum aut econuerso.
14 Soluta gabella per colonum de fructibus an etiam solui debeat p dñm de pecunia sibi soluta pro pensione fundi.
15 Gabella an sit pro cadauere soluenda.
16 Gabella an sit soluenda pro rebus emptis in nũdinis.
17 Gabella an sit soluenda pro rebus ad culturam necessarijs.
18 Gabella an sit soluenda de rebꝰ necessarijs ad fabricationem vel refectionem domus.
19 Statutum de soluenda gabella pro vino an extendatur ad acetum.
20 Gabella an sit soluẽda de fructu hois.
21 Pecunia cõis mutuata an debeat gabellam stante statuto ꝙ gabella debeatur pro pecunia in cõi exposita.
22 Gabella an sit soluenda de lucro meretricum.
23 Statutum de soluenda gabella pro fructibus simplr an intelligatur etiam de quotidianis distributionibus.
24 Statutum de pomis an extendatur ad glandes.
25 Statutũ de soluẽda gabella pro officijs an intelligatur etiã de procuratorio.
26 Gabella an possit per statutum imponi pro dotibus.

¶Scd̃a pars octaue principalis de gabel.rerum inanimatarum.

SEcundo lo
co videamus de gabel
la rerum quarũcunq;
1 inanimatarũ.†Unde
primo querit an de re
bus quas quis defert
causa sui vel sue familie vsus et necessi-
tatis vt de vestibꝰ ꝛ de rebꝰaptis esui ꝛ
potui sit soluẽda gab.stãte statuto ꝙ de
qualibet re soluat gab.R ñ.ꝙ nõ imo ꝯ
exigentes est inducta pena capitalis.l.
vniuersi.ꝛ ibi doc.Bal.ꝛ Sali.C.de ve-
cti.ꝛ cõmis l.fi.§.diuus.ꝛ ibi Oldr.ꝛ Cy.
Bar.ꝛ doc i.l.si publicanus.§.de rebus
ff.de pub.Bart.doct.ꝛ Joan.de por.in.l.

cetera.§.si qs ad opus.de lega.j.et in.l.
iiij.in fi.ff.nau.cau.stab.Bald.in.l.iij.C.
de nau.feno.Jo.de por.in consi.oipoten=
tis dei postulatio suffragio ⁊c.vij.col et
Barto.cepo.in.l.inter publica.§.j.ff.de
ver.signi.et Car.zaba.in cle.fi.cõclusio
no.in.iij.q.de cẽsib⁹.¶Jmo stãte statuto
penali cõtra extrahentẽ bladũ nõ puni
ret cã necessitatis sue fm Jo.de por.in
d.§.si qs ad opus.vnde non punit q̃ por
tat panẽ ꝓ victu ꝑ p̄dicta secus si ꝓ gu=
stu.i.ꝓ monstra.l.j.⁊ ibi Bald.⁊ Sali.C.
q̃ res expor.pos.vbi loquit de eo qui por
tat vinũ in fiascheta.⁊.j.xvij.qõ. ¶Qd
aũt dictũ est.s.de portãte cã sui vsus ve=
rũ est etiã si mutet ꝓpositũ et vẽdat di=
cta res fm doc.Bar.⁊ Joã.de por.in.d.
l.certa.§.sed si parauerit dũ dicũt scho=
larẽ ementẽ frumẽtũ ꝓ toto anno ⁊ post
ea penitẽtẽ ⁊ reuẽdentẽ illud nõ teneri
ad penã statuti ꝓhibẽtis emi frumẽtũ
in platea cã reuendendi:sed limita fm
Bar.ibi verũ esse si ꝯstet de primo ꝓpo
sito al's ab initio ꝓsumit fuisse emẽtis ꝓ
positũ ⁊ reuẽdendi sicut postea fecit.l.j.
§.idem offilius.ff.de exerci.vbi ꝑ Guil.
de cu.⁊ ibi tz Bald.in.§.ne aũt.¶Et ꝓ=
pterea dr q debet inspici pria destinq=
tio.d.§.sed si parauerit.vbi plene ꝑ doc.
et Bart.vñ lz pecunia sit res mobilis.l.
iuli.ff.de peti.here.l.j.§.fuit q̃situm ⁊ ibi
Bart.et doc.post glo.ff.ad trebe.in auf.
de nupt.§.⁊ qr parũ.⁊ ibi Ang.⁊ in auf.
de nõ eligẽ.secũ.nubẽ.§.aliud vero etiã
si sit redacta ex vẽditione rei immobilis
fm Bald.in.l.ea demũ.C.de col.tñ si est
destinata ad emptionẽ p̄dioꝝ dr immo=
bilis ⁊ sine decreto non põt alienari fm
Ray.de forli.⁊ doc.in.d.§.sed si paraue=
rit.⁊ est casus no.in.l.qd ergo.§.qd ergo
⁊ ibi Lud.põ.ff.de ꝯrio iudi.tu.et adde
j.x.q.Ex quo sequit q si sit statutũ de di
uidẽdis bonis ĩmobilib⁹ certo mõ hz lo
cũ etiã in pecunia destinata ad emptio
nẽ immobiliũ.ar.l.cũ in fundũ.§.si fun=
dum.ff.de iure do.fm Lud.pon.in sing.
ꝟ.dos vsi.dic.l.j.§.exactio ⁊c.sed ꝯtrariũ
in hoc tenẽt Bal.⁊ Ang.in.d.§.sed si pa=
rauerit.cogita ⁊ not.¶Sed circa qõnẽ
nostrã põt dubitari qñ dicatur res fer=
ri cã sui vsus ⁊ ꝓ necessitate:et qũo hec

probet ⁊ dic q probetur eius iuramẽto
fm verisimilia al's non fm Bal.in.l.iij.
C.de nau.feno.facit glos.not.in cle.fi.de
censi.qui dicit iuramẽto probari q cleri
cus portet res causa sui vsus et familie
sue nisi rerũ ⁊ personaꝝ qualitas aliud
suaderet fm Card.ibi in.iiij.q.qui etiã
in.vj.q.subdit esse adeundũ iudicẽ eccle
siasticũ nõ secularẽ.⁊ idem dicit si nege=
tur esse clericũ ⁊ vide qd dixi.s.vij.q.se=
ptime partis principalis. ¶Et qd dixi
de vsu familie nõ est mirum qr ꝓbatur
in.d.l.vniuersi.cũ glos.⁊ in.l.plenũ.cum
glo.ff.de vsu ⁊ habi.⁊ qd habet in.l.ij.C.
2 de epis.⁊ cle. ¶†Scdo quero successiue
quid de annulis quos quis portat in di
gitis ⁊ quid de vestibus quas quis por
tat in dorso an sit soluẽda gabella. Rñ.
non etiã si sint p̄tiose satis ⁊ pulchre cũ
cã vsus ferri dicantur fm Bart.⁊ Bal.
in.l.ij.§.cũ in eadẽ.ff.ad.l.rhodiã de iac.
⁊ in.l.sz ⁊ ipi.⁊ ibi Bar.ff.nau.cau.stab.
que dicit verũ de oibus rebus que por=
tant.ad vsum quotidianum.⁊ adde.s.q.
3 precedenti. ¶†Tertio quero an de re
inestimabili sit soluenda gab.stante sta
tuto q de qualibet re in instrumẽto de=
ducta soluat gab.fm rei estimationem
vcz duo denarij pro libra. Rñd.non fm
Bar.in.l.iiij.§.pretor.in fi.ff.de dã.infe.
et Pau.de ca.in.l.neqz leges.in fi.ff.de
legi.⁊ Bart.cepo.in rub.de ver.sign.xv.
col.per.l.ita autem.in princ.ff.de admi.
tuto.⁊ in.l.pecunie.eo.tit.vbi em̃ verba
non cõueniũt nec etiã dispositio.l.iij.§.
j.ꝟ.tores.⁊.l.hos accusare.§.omnibus.
ff.de accu. ¶Ex quo sequit q dictũ sta=
tutum nõ habet locũ in re cuius estima
tio nõ ascẽdit ad librã:qr verba statuti
de libra nõ verificantur in minus libra
fm Bar.no.in.d.l.ita tñ.¶Jtem sequit
q de hoie libero qui non recipit estimã
tionem.l.hõ liber.de ver.ob.⁊.l.liber hõ.
ad.l.aquil.nõ dz solui gab.stãte dicto sta
tuto.secus tñ esset si statutũ loqueret de
rebus:qr ⁊ homo liber venit appellatio
ne rerum fm doct.⁊ Ray.de for.post gl.
ibi ⁊ Barto.cepo.in dicta.l.pecunie.iij.
col.nisi tunc statutũ vlti.ꝓcederet dicẽs
gab.soluendã esse de rebus secundum
estimationẽ:vt ibi per Bart.cep.⁊.s.di=

xi. ¶ Idē dic de re sacra vel religiosa vt de ea sit soluenda gab. imposita a superiore habente ius imponēdi gab. etiam rebus sacris ⁊ religiosis. ⁊ statutū vellet simpliciter solui gab. qꝛ intelligit̃ etiam de sacris ⁊ religiosis ſm gl. ⁊ Bar. cepo. in. d. l. pecunie. nisi statutū requirat solutionē gab. pro estimatione rei: qꝛ cum sacra nō estimentur statutum nō habet

4 locū in eis. ¶ † Quarto querit̃ pone ꝙ statutū velit de quacūqꝫ q̄titate petita solui gabellā duorum: deñ. pro libra an habeat locū in re petita. et vr̃ ꝙ non qꝛ verba statuti non adaptantur ergo ⁊c. ar. eorū que dicta sunt. s̄. pxi. q. Sed cōtrarium est verius: qꝛ imo verba adaptantur saltē implicite cum q̄titas estimationis semp insit rei petite estimabili ſm glos. no. in auf. generaliter. ⁊ ibi Bal. C. de epis. ⁊ cle. facit. l. si ita fide iussorē accepero. ff. de fideiuss. vnde dꝫ solui gab. ſm estimationē dicte rei q̄ fieri dꝫ vt sciat̃ q̄titas gabelle soluende: vt ibi. ¶ Et pōt solui gabella predicta in quacunqꝫ parte iudicij qḋ nō vitiatur ex eo ꝙ in principio soluta nō fuerit: qꝛ solēnitas requisita circa preparatoria iudiciorum omissa nō vitiat ſm Bal. notanter in auf. ꝯrogatus. in fin. C. ad trebel. adde no. per bar. in. l. si queramus. ff. de testa. ⁊ in. l. si mancipiū. §. j. ff. de euictio. ⁊ Bal. in. l. exceptionē. iij. col. C. de pba. vnde talis excusatio non solute gab. infringitur per solutionē eius quādocūqꝫ factā pendēte iudicio: vt ibi ⁊ tenet bal. in. l. p diuersas. xiij. q. C. mā. ⁊ in. l. j. §. puto. ff. de postulatio. ⁊ alias. s̄. diximus.

5 ¶ † Quinto quero an de re habita pro derelicta soluatur gab. Rñ. vt dixi. s̄. vij.

6 pte. xij. q. vbi plene. ¶ † Sexto quero dicit statutū ꝙ de fructib⁹ soluat̃ gab. an intelligatur deductis expensis puta in fructibus molendini. Rñ. sic nisi dicatur pro quolibet corbe vel stario vel salinat qꝛ tunc non intelligitur deductis expensis ſm Barto. Ang. ⁊ docto. in. l. fructus ff. solu. ma. ⁊ ibi plene per Bar. ponit̃ an ⁊ quando fructus intelligantur deductis expēsis. ⁊ per Bal. in. l. si a patre. §. fructus. ff. de peti. hered. circa qḋ not. ꝙ fructus a colono partiario debiti intelliguntur nō deductis expēsis ſm Bart. ⁊ docto. ibi. ⁊ Barto. in. l. si quis dominum iiij. no. ff. loca. ⁊ in. l. cum duobus. §. si in coeūda. vbi casus. ff. pro soc. vide Bart. in. l. si merces. §. si ius maioꝛ. ff. loca. vbi dicit non dici fructus percipi nisi deductis expēsis. ¶ In contractu vero lucratiuo intelligūtur fructus deductis expēsis per glos. sing. in. l. si q̄s. argu. §. j. C. de dona. l. nō amplius. in pҏin. ⁊ ibi bar. de leg. j. ⁊ no. in. l. j. C. de fruc. ⁊ lit. expen. vbi etiā dicit Bar. ꝙ fructus beneficij ecclesiastici intelliguntur deductis expēsis. Idem dicit in fructibus fornacis. sed secus tenet in fructibus vaccarū vt ibi in iij. colū. ¶ Quid aūt de fructib⁹ pecudū

7 vide Bald. ibidem. ¶ † Septimo quero an gab. solui debeat p rebus in portum illatis vi tempestatis vel pp̄ter incursum hostium seu piratarū. rñ. ꝙ non de iure cōi licet aliud seruet̃ in practica pp̄ter statuta terrarū. casus est not. in. l. fi. §. si pp̄ter necessitatē ⁊ ibi Dyn. ⁊ doc. ff. de pub. ⁊ in. l. cesar. eo. ti. not. in. l. j. ⁊ ibi Bar. C. de nau. fe. lib. xj. ⁊ Bal. in. l. iij. in fi. C. de nau. fe. ⁊ Bald. in repe. spe. ver. gabella vbi dicit sic fuisse consultum in causa cōis firmi et dñi Ray. p collegiū

8 qḋ no. ¶ † Ex quo Barto. in. d. l. j. in fi. infert ꝙ nec debet solui gabella de reb⁹ q̄s q̄s portat de ciuitate ad quaꝫ venit propter caristiā: qꝛ necessitas famis eū excusat qꝛ magna est. l. j. C. de patri. qui filios distr. rō pōt eē necessitas nō subest legibus. l. j. ⁊ ibi Bar. C. de ope. lib. ⁊ l. ij. de offi. cōsu. docto. in. l. ij. ff. si certum pet. l. in re legata. ff. de adi. leg. quod patet quia necessitatis causa iuris dispositio suspenditur sed non in totum tollitur. l. casus. ⁊ ibi bal. C. de testa. ¶ Itē necessitatis ex causa pōt sñia ferri de nocte cū solēnitatibus tñ iuris ſm Bal. in. d. l. casus. ⁊ l. non minorē. C. de trāsac. ¶ Item necessitatꝭ cā pōt missa ichoata suspēdi vt quia superueniat excōicatus ſm bal. in. d. l. casus. de quo in. c. episcoporuꝫ. de priuile. in. vj. ⁊ in. c. is cui. ⁊ in. c. is qui. de de senten. excom. in. vj. ⁊ ibi per Gemiñ. ¶ Itē necessitatis cā surrogatio fit etiā de inhabili ſm Bal. in. l. cuꝫ antiquitas C. de testa. ¶ Item necessitatis tempore

omnia sunt cōia.l.ij.§.cū in eadem per
9 bal.in fi.ff.ad.legē ro.de iac.¶ † Octauo quero vtrū sit soluenda gab.de rebus que portant̄ in exercitū.rñ.non.l.licitatio.§.res que exercitui.ff.de pub. et ibi doc.⁊ Bar.vbi Ang.de perigl.post bar. dicit verū etiā si fiat pactū inter cōitatē ⁊ gabellarios ꝙ oēs teneantur nō obstā te aliquo priuilegio qꝛ intelligit̄ preter quā de priuilegio clauso in corpore iuris prout est in casu ꝓposito in quo lex cōcedit priuilegiū ne de missis in exercitum soluatur gab.ꝑ no.Bal.in aut̄.qua in ꝓuincia.C.vbi de cri.agi opꝫ.⁊ dixi.s. vij.parte.x.q.vbi plene.⁊ Pau.de cast. in.l.j.ff.de lega.qđ est notabile ⁊ quotidianū.¶ Nono quero vtrū de rebꝰ que portantur ad fiscū soluatur gab.rñ. qđ nō.casus est in.l.vniuersi.⁊ ibi per doc.
10 C.de vecti.et cōmis.¶ † Decimo quero quid de margaritis ⁊ lapillis vel gemmis an sit solueda gab.vigore statuti disponentis gab.solui de lapidibus.rñ.ꝙ nō ſm Barto.in.l.fi.§.spēs.ff.de pub.qꝛ appellatione lapidū non veniunt lapides pretiosi vt ibi ⁊ no.in.l.⁊ si nō sunt. §.peruenimamus ff.de au.⁊ ar.leg.et ibi vide differentiā inter lapillos gēmas ⁊ margaritas.Sed an appellatione lapidum veniat calx.vide Joā.an.in spec.de
11 loc.§.j.ver.fi.¶ † No.tñ ꝙ lapides inter mobilia cōputātur siue pretiosi siue nō ſm Ang.in aut̄.de nup.§.⁊ qꝛ parū.col. iiij.⁊ Bal.in addi.specu.de fruc.⁊ interesse.ver.j.⁊ ibi specu.§.scias ver.sed pone prelatus cū quatuor seq.qđ est verū nisi sint tam deputati ad murandū edificium.vt ibi per Bal.post spe.⁊ adde.s.
12 ea.parte.ij.q.⁊ not.¶ † Undecimo q̄ro an de farina sit soluēda gab.vigore statuti loquētis de frumēto qđ extrahitur de territorio.rñ. sic licet Dyn.in.§.illud fortasse in.l.quesitū.de leg.iij.dixerit cōtrarium ſm Ray.⁊ Bart.ibi qui tenent cōtra Dy.cōtra quē etiā tenet bal.in.l. non dubiū.C.de lega.⁊ no.in.l.triticū.de verb.obli.⁊ in.l.certa.§.si quis ad opus. de lega.j.⁊ ibi Jo.de por.⁊ moder.vide Albe.de rosa.in tractatu statu.prima parte.ix.q.in prin.⁊ in.iiij.colū.⁊ in rubri.an ꝓhibitio Bal.⁊c.vbi sequit̄ Dyn.

licet eñ farina non possit redigi ad primam materiā.i.ad granū seu frumentū propter qđ vnū non venit appellatione alterius.d.§.illud tñ eadē ratio ꝓhibēdi plus vꝫ qꝛ facit statutū de frumento extendi ad farinā ſm Ray.vsua.q.posito pro constanti ⁊c.⁊ in.l.oēs populi.⁊ ibi doc.de iusti.⁊ iure.Nā statutū etiam penale extēditur ad similia ex idētitate rōnis ſm bal.in.c.j.§.porro.iij.col. que sit prima causa bñfi.amit.post Inn.in.c. qualiter ⁊ qñ.de accu.⁊ est glos.in.c.j.de tempo.or.in.vj.⁊ in cle.j.de deci.in.§.qꝛ periculosum.de sen.excō.in.vj.et in.c.j. de elec.co.li.Anto.de but.in.c.fi.de consue.⁊ in aut̄.vt hi qui ꝓhi.obli.resti.mi. §.j.in.l.venia.C.de in ius vo.per bar.in l.j.§.vidēdū.ad tertul.etiā.l.libertoꝝ.de ver.sig.⁊ docto.in.l.si vero.§.de viro.ff. sol.ma.Pau.de ca.cōsi.cccxxiiij.⁊ consi. ccclvij.Cy.in.l.j.iiij.op.C.que sit lon.cōsue.⁊ firmat Ant.rosel.in tracta.de succes.ab intest.vj.⁊ lxij.colū.ꝑ hoc facit qꝛ prohibitū in vno dicit̄ prohibitū in alio si par ratio sit in vtroqꝫ.l.cotē.in prin.ff. de publi.vbi sicut est prohibitū ferri ad hostē ferrū ⁊ arma.Jta ⁊ cotes sine quibus ferrū fodi nō potest ꝓpter qđ doct. ibi ⁊ Ange.de periglis inferunt ad.q.de frumēto ⁊ farina vt statutū ꝓhibitū in vno habeat locū in altero.¶ Jtem facit ſm Bar.in.d.§.illud qđ in simili dicit̄ de lana qꝛ siue filata siue nō lana dicit̄ per no.in.l.si cui lana.de lega.iij.ergo pariformiter dicendū est etiā farinā etiā frumentū anteq̄ꝫ fiat panis vt ibi.Jtē facit qꝛ fraudibꝰ est obuiandū.l.cum hi.§.sed cū his.ff.de trāsac.⁊ in cle.j.§.fi.⁊ ibi Car. de ꝯces.prebē.c.sedes.de rescrip.⁊ diuor. quāto.l.in fundo.de rei vēdi.⁊ in Spe. de instru.edi.§.iij.versi.pone ergo.sed fraus cōmitteretur de facili cōtra statutum de frumento per extractionem farine:ergo ⁊c.ita cōcludit Bal.in.vj.col. in.l.nō dubiū.C.de leg.licet ꝯriū tenuerit in.l.si cōuenerit.§.fin.ff.de pig.acti.et idē bal.in.l.j.iij.col.C.de fruc.⁊ lit.expē. dixit farinā nō cōtineri appellatiōe frumenti.sed pōt saluari in alijs dispositionibus vt puta in legatis ⁊ ꝯtibus ⁊ si-
13 milibus.¶ † No.tñ ꝙ appellatiōe pa-

nis nō venit frumētum.l.j.⁊ ibi bart.C.
de frumē.ver.cōstan.li.xj.vbi obligatus
dare panē nō pōt dare frumentū.¶Itē
ecōtra appellatione frumēti non venit
panis fm bar.in.d.§.quesitū.in fi.⁊ p̄di-
cta vera nisi ex paritate rationis per
p̄dicta ⁊ adde hic no.in.l.triticū.de ver.
obli.¶Et scias q in statuto de frumēto
intelligit̄ frumētū in potiori significatu.
⁊ sic granū nō ordeū fm bar.in.l.frugē.
de ver.signi.⁊ Alex.de imo.in.d.l.triticū
qd verū est:ex cōi vsu loquēdi vt ibi nō
ex ꝓprio significatu ex quo habet spicā
ordeū sicut ⁊ granū.d.l.frugē.vide in.l.
medicos.C.de susce.⁊ archi.lib.x.⁊ bar.
in.l.j.§.de eo.ff.de aqua plu.arcē.vbi te-
net idē.⁊ Abb.sicu.in.c.ex multiplici.de
deci.vbi etiā addit q bladū seu triticū
largiorē h3 significatū cōprehēdēs etiā
legumina ⁊ oīa que terra cōteruntur ⁊
etiā semē lini ⁊ ideo Alexā.in.d.l.triticū
tenet asportantē semē lini ⁊ ordeū puni
ri pena statuti loquētis d asportātē fru
mentū que oīa tene menti q̄ sunt quoti-
14 diana.¶†Duodecimo quero an soluta
gabe.de fructib⁹ per colonū vigore sta-
tuti debeat etiā solui per dn̄m de pecu-
nia sibi soluta ꝓ pensione fundi p colo-
num.rn̄.q nō fm doc.⁊ bar.in.l.fi.§.quo
ties.ff.de publi.⁊ moder.in.l.vectigalia.
C.noua vecti.post Inn.in.c.fi.de deci.et
15 dixi.s̄.v.parte.ij.q.¶†Decimotertio q̄-
ro quid de cadauere an sit soluēda gab.
rn̄.q nō fm Flor.in.l.nec corpora.per
illū tex.ff.de reli.⁊ sump.fune.⁊ ꝓbat̄ in
l.ij.§.pretor.ff.eo.tit.vbi etiā per Flo.et
Bartol.cepo.in.l.inter publica.§.j.ff.de
ver.sig.licet ar.contra in.l.j.ij.et.iij.ff.de
cada.pu.⁊ in.l.functis ibi vectigalia de
reli.et sump.fun.adde omnino q̄ dixi.s̄.
ꝓxi.c.j.v.q.¶Sed si statutū dicat solui
gab.de cadauere nō h3 locū in ossibus
cadaueris dissoluti.ar.no.in.l.j.§.j.⁊ ibi
16 Bar.ff.de reli.⁊ sump.fun.¶† Decimo
quarto q̄ro vtrū de rebus emptis in nū
dinis sit soluenda gabel.rn̄. q non etiā
si post ex interuallo extrahantur de ciui
tate vel si traditio rei empte in nūdinis
fiat ex interuallo fm Bal.in.l.j.C.de nū
dinis.⁊ ibi est casus no.q nundine sunt
secure pro debitis ante gestis non ꝓ ibi
gestis.Item ⁊ pro gabellis pro accessu
⁊ recessu ⁊ ibi per Bal.⁊ Sali.non tamē
bānis etiā iniuste fm Bald.ibi.¶Et sci-
as q ius ins nundinaꝝ perditur decen
nio.l.j.ff.de nundi.⁊ Bar.in.l.fi.ff.de con
sti.prin.Sz an tpe nūdinaꝝ possit quis
capi pro represalijs.rn̄.non fm Bald.et
Sali.in.l.j.C.de nundi. ¶Et singulari-
ter no.q ꝓ represalijs nō pōt capi q̄ sol
uit gabel.fm Odof.in aut.habita.C.ne
fil.pro pa.⁊ Bal.in.c.j.q̄ sint rega.in vsi.
feu.⁊ Bar.cep.in.l.cū q vecti.vl.colū.de
verb.sig.predicta sunt vera in nūdinis
secus tn̄ in mercatis que non sunt tuta
ꝓ debitis.q̄ mercata fieri pn̄t ēt sine p̄-
uilegio p̄ncipis nō aūt nundine fm bal.
in.d.l.j.⁊ no.tex.loquentē de mercatis.
in autenti.vt non fiant pigno.⁊ not.pro
17 statutis. ¶† Decimoquīto q̄ro an de
rebus ad culturā agroꝝ necessarijs de-
beat solui gab.respon.non.l.vniuersi.et
ibi docto.⁊ Sali.C.de vecti.⁊ cōmi.fm
vnam lectu.put est in texturis.⁊ ita in-
telligit gl.propter qd infert ibi Sali.q
de grano qd quis extrahit eā seminādi
non d3 solui gab.⁊ idē credo de rastris
⁊ bobus ⁊ similib⁹.que instrā aratoria
⁊ boues sunt adeo priuilegiata de iure
cōi vt pro executione instrī vel sn̄ie capi
nō possint.l.executiōes.⁊ ibi Bal.C.que
res pigno.ob.pos.¶Nec veniunt in hi-
potecha ꝓ pensiōe.l.si nō inducta.ff.qui.
mo.pi.ta.cōtra.⁊ Specu.tit.de primo ⁊
scdo decre.§.iij.ver.⁊ scias.tene menti.
18 ¶†Decimosexto q̄ro vtrū debeat solui
gab.de reb⁹ necessarijs ad fabricationē
vel refectionem domus.rn̄.q sic cū non
reperiant̄ sp̄aliter excepte vel exempte.
gl.est no.in.d.l.vniuersi.C.de vec.⁊ cōm.
19 ⁊ ibi doc.¶†Decimoseptimo q̄ro an ga
bel.ex forma statuti soluēda de vino de-
beat solui de aceto.rn̄.q non fm Bald.
in.l.ij.in fi.C.de peri.⁊ cōmo.rei vend.qꝛ
appellatione vini nō venit acetū.ff.de vi
no tri.⁊ oleo leg.⁊ in.l.j.C.de erog.mili.
anno.lib.xij.Ex quo infert Bal.in.d.l.ij.
in fi.q statutum prohibens vinum ex-
trahi nō h3 locū in aceto.Sz ar.ꝯ qꝛ oīs
liquor ꝓcedēs ex vino dr̄ vinū.l.si qs vi-
nū.⁊ ibi Bar.ff.de vi.tri.⁊ ole.le.Item ap
pellatione vini nō venit oleū ⁊ maxie in

materia gabellarũ ſm Bal.in.l.j.C.que ſit longa cõſue.ad fi.ſicq ſm eum ſtatutum q gab.ſoluatur de vino nõ hꝫ locũ in oleo.qđ etiam tenuit do. Alex.de imo. in.l.iura.ff.de legibus. Itẽ nec aquaticũ seu picciolum qđ fit ex aqua proiecta in vuas pistas et expreſſas muſto ſm.d. Simonẽ ſiculũ in conſi.ſtatuto cauetur q vendens vinũ ⁊c.per.l.ſi quis vinũ.ff. de vino tri.⁊ oleo le.qđ no.ſed an veniāt vaſa vinaria.vide tex.⁊ Bar.in.l.ſi cui. §.ſi vinũ.ff.eo.titu. ¶ Ultimo ſingulariter adde q prohibitio ſtatuti prohibentis vinũ extrahi extendit etiā contra eũ qui portat modicũ vini in fiaſcheta cā guſtus ſm Bal.no.in.l.j.C.q̃ res expor. poſ.ſm ibi.Sali.dicit verũ qñ ad hoſtes ferri prohibitũ eſt: vt loquet.d.l.j.alias ſm eũ nõ fit extenſio ad portantẽ cauſa guſtus.ſed an argumentũ de vino vel liquamine ad arida.i.ad frumenta procedat.rñdeo q ſic ſi ſubeſt eadem ratio ſm gloſ.no.in.d.l.j.⁊.l.ij.⁊ ibi Sali.C.de periculo ⁊ cõmo.rei vẽ.⁊ adde.š.ea.par

20 te.j.q.⁊ no.ppetuo. ¶ † Decimooctauo quero vtrũ de fructu hoís ſit ſoluenda gab.que per ſtatutũ fructibus eſt impoſita.rñ.quod nõ ſm Flo.in.l.vetus.ff.de vſufru.⁊ Bar.cepo.in tractatu de ſerui. ruſti.c.de vſufr.facit.l.in pecudum.ff.de vſuris.Secus ſi ſtatutũ loquit de redditu.l.paulus.§.heres.ff. de vſuris.et tenet Spec.tit.de loca.§.j.ver.illud.qđ eſt

21 no. ¶ † Decimonono quero vtrũ de pecunia cõi mutua a etiā ſub vſuris ſit ſoluenda gab.vigore ſtatuti diſponẽtis q de pecunia q̃ mittitur in cõi ſoluat gab. rñ.q non ſm Bar.in.l.nẽſenius appolli

22 naris.ff.ad.l.fal. ¶ † Uigeſimo queritur vtrũ de lucro meretricis ſit ſoluẽda gab. rñ.non qꝛ dicit turpe lucrũ ſm Ang.in auẽ.de lenonibus.in princ.col.iij.ſed cõtrarium ſeruauit caius Caliculaꝫ teſte ſuetonio in eius via ver.vectigalia ibi ex capturis proſtitutarũ ⁊c.alias ſupra

23 diximus.vij.parte.q.xxviij. ¶ † Uigeſimoprimo q̃ro ſi ſtatutũ vult ſolui gab. de fructibus ſimplr habet locũ in quotidianis diſtributionibus.rñ.q non ſm Joan.an.in rub.de cõceſ.prebẽ.in addi. Spec.⁊.d.Geminia.in.c.cõſuetudinẽ.§.

qui vero.de cle.non reſi.in.vj. ¶ Sed an de redditu protocollorum. Rñ.non ſm Bart.⁊ doct.in.l.quidā.§.nihil.ff.de edẽ. ⁊.š.ij.parte.vlti.q. ¶ Itẽ an de auibus et feris ſolitis capi in fundo.dic q ſic ſi alij fructus non percipientur ex eo ſm Bar.in.l.cũ in plures.ff.loca.per.l.item ſi fundus.§.item ſi venatus.ff.de vſuca. ¶ Idẽ dic in palea.l.vſufructuarius mẽſem.ver. ſtipulā.ff.qui.mo.vſufru. amit. ⁊ in Spec.de deci.§.j.ver.fi.⁊ Bal.in.l.fi. C.de cõdi.inſer.⁊.l.certo.ff.de ſerui.ruſti.predio.no.in.l.cũ manu.§ j.ff.de contrahen.emp.⁊ Pe.de vbal.in tracta.ſocie.xij.parte.xj.col. ¶ Idẽ de feno.l.pratum.de ver.ſigni. ¶ Idem de arboribus ceduis tm̃ in Spec.de loca.§.j.ver.illud vbi plene.Sed nõ de operis:qꝛ nõ ſunt in fructu vt in Spe.de here.ad fi.per.l. iij.ff.de oper.ſer. ¶ Itẽ nec de calce vt tenet Joā.an.in addi.ſpe.de loca.§.j.ad fi. ¶ Quid aũt cõprehẽdat verbo fructuũ. vide Inn.in rub.de re iudi.⁊ Joā.an.in

24 c.j.eo.ti.vbi bene loquit ¶ † Uigeſimoſcđo quero q̃d de ſtatuto q gab.de pomis an hꝫ locum in glādibus.rñ.nõ.qꝛ glādes nõ dicuntur poma ſm Pliniũ de natura hiſto.libro.xv.c.xxiiij.in rub.de ſiliq̃s cuius autoritas ſufficit ad cauſarum deciſionẽ.ar.l.in tm̃.ff.de re.diui.⁊ ibi glo.⁊.l.vij.ff.de ſta.homi.⁊.l.ſi pater. de ſolu.qđ not.ad ſtatuta dãnorũ dato-

25 rum. ¶ † Uigeſimotertio q̃ro ſi ſtatutũ dicit ſoluendā eſſe gab.de offi.ſeu de lucro officij an teneatur pcurator de lucro ſuo.rñ.q ſic.qꝛ ⁊ pcurator dr habere officiũ ſm do.Gemi.in.c.ſi quẽ.de.pro cur.in.vj.Idẽ dic de aduocato per not. per Butri.in.c.ij.de poſtu.Idẽ in ambaſiatore ſcđm Albe.de roſa.in.iiij.parte ſtatu.q.lxxxvj.Adde do. Pe. de ancha. et Joan.de Imol.in rubri.de offi.deleg.

26 ¶ † Uigeſimoquarto an gabel.dotibus poſſit imponi per ſtatutum vide Lap. in alleg.cxxix. ¶ Uigeſimoquinto quero an ſtatutũ quod de qualibet poſſeſſione acquiſita de nouo ſoluatur gab.habeat locũ in habente poſſeſſionẽ ciuilẽ vt poſtea ingrediens dicat querere nālẽ ⁊ de ea teneatur ad gab.rñ.q nõ cum tũc dicatur continuare non de nouo quere-

re possessionẽ ſm Abba.sicu.in.c.cũ venissent.ij.col.de resti.spolia.quod no.

¶ Summarium.

1 Gabella soluẽda de compra an habeat locum in permutatione.
2 Statutũ loquens de soluenda gabella pro permutatione an habeat locum si res pro re detur.
3 Statutum disponens solui gabellas de quacunq́ venditione ⁊ emptione an locum habeat in permutatione.
Appellatione emptionis an cõtineať pmutatio: aut cõtractus dominij translatiuus aut quelibet alienatio.
4 Donatio an veniat appellatione venditionis.
5 Gabella an sit soluenda pro datione in solidum.
6 Stante statuto ꝙ de quolibet pretio soluatur gabella de quo sit intelligendũ.
7 Stãte statuto ꝙ de quolibet contractu alienationis soluatur gabella an sit de permutatione soluenda.
Alienationis noĩe cõtinetur oĩs cõtractus dominij trãslatiuus: etiã trãsactio.
8 Statutũ de alienatione an locũ habeat in vsucapiõe aut prescriptione aut pignoratione reali aut promissione.
9 Appellatione alienatiõis an veniat habita pro derelicta.
Nomine alienationis que veniant.
10 Gabella an ⁊ quo casu sit pro instrumẽto soluenda.
11 Statuto dicẽte ꝙ de quolibet ꝯctu soluať gabella an cõprehẽdatur trãsactio aut stipľo aut laudũ aut arbitramẽtũ.
12 Statutũ imponẽs gabellã ꝯctibꝰ an locũ habeat in donationibus.
13 Statutũ prohibitiuũ donationis cõprehendit donationẽ causa mortis: nõ aũt statutũ permissiuum.
14 Statutũ imponẽs gabellã pro quolibet cõtractu ex quo ius oritur an includat promissionem de vendendo.
15 Statutũ imponẽs gabellã pro ꝯctu an habeat locum in distractu.
16 Gabella an sit ꝓ ꝯctu nullo soluenda.
17 Cõtractus quando dicatur nullus.
18 Paria delicta mutua compensatione tolluntur.
19 Exceptio non solute gabelle de contractu ex forma statuti soluẽde an possit inter mercatores obijci.
20 Statutũ imponẽs gabellam pro deposito an habeat locũ in oĩ deposito.
21 Statutũ annullans contractum ꝑpter gabellam non solutam an habeat locũ in testamento.
22 Uẽdita gabella contractuũ an censeať vendita gabella testamentorũ.
23 Statutũ annullãs instrm̃ cõtractus ꝑpter gabellã non solutã de cõtractu an etiã ipm̃ contractum annullet.
24 Statutũ ꝙ de trãsactione soluatur gabella an locum habeat in cõpromisso.
25 Statutũ iponẽs gabellã ꝓ q̃libet instro an habeat locũ in instro legitimatiõis.
26 Cõtractus iuxta formã statuti nõ obseruatus an ipso iure sit nullus.
27 Statutũ ꝙ accusator fideiubeat de ꝓsequendo intelligendum est ꝙ nisi fideiubeat accusatio sit nulla.
28 Forma a lege tradita nõ seruata vitiatur actus. Idẽ de forma a pricipe data.
29 Alienatio rei ecclaſtice vľ ciuitatis forma iuris nõ seruata habetur nulla.
Absolutio sacerdotis in cõfessione non valet sine forma.
30 Reformatio aut alius actus facta statuti forma non obseruata an sint valida.
31 Statutum de soluẽda gabella pro quolibet contractu an habeat locum in contractu inter patrem ⁊ filium.
32 Contractus de quo soluenda est gabella etiam sub pena an per non solutionẽ gabelle reddatur nullus.
33 Gabella pro contractu conditionali soluenda an tempore contractus aut tempore euenientis conditionis sit soluẽda.
35 Statutum de gabella soluenda pro pena sicut pro sorte qualiter sit intelligendum.
35 Stante statuto ꝙ de quolibet contractu vel testamento infra mensem non insinuato soluatur gabella intra certum tempus alˢ nulla sint: an possit mora purgari.
36 Statuto disponẽte ꝙ de quolibet legato soluatur gabella si longo tpe fiat locatio qualiter erit gabella soluenda.

37 Pena statuti de alienante gabella non soluta: an habeat locum in alienante fideicommissum restitutioni subiectum.
38 Pena legalis an pro facto inualido committatur.
39 Pena imposita ratione alicuius actus deficientis committitur etiam si actus interuenit inualidus.
40 Statutum de gabella soluenda pro donatione an habeat locum in institutione heredis vel remuneratione.
41 Uerbum donatio non comprehendit remunerationem: et quid sit remuneratio.
42 Statutum de soluenda gabella de quolibet instrumento: an habeat locum in apodissa.
43 Contractus an vicietur si pro illo soluatur gabella minus debita.
44 Statutum quod de quolibet instrumento soluatur gabella an locum habeat in instrumento electionis pauperum facte per executores testamenti ad bona testatoris.
45 Gabella a statuto pro contractibus imposita: an solui debeat pro contractibus extra territorium celebratis.
46 Statuto disponente quod de contractibus soluatur gabella: an solui debeat de simplici renuntiatione: aut quasi contractu: aut incluso vel transfuso vel accessorio. Appellatione contractus an veniat simplex renuntiatio.
47 Gabella pro vsufructu deducto in contractu seu per contractum constituto qualiter sit soluenda.
48 Statutum de soluenda gabella pro contractu an locum habeat in contractu imperfecto.
49 Statutum de quolibet contractu soluendo gabellam qualiter sit intelligendum.

¶ Tertia pars octaue partis principalis de gabella contractuum.

Uidendum est tertio loco de gabel. contractuum circa quod premisso principa. quod de contractu sit soluenda vnica gabel. et non plures secundum glo. l. honorem sustinenti. de mune. et hono. et Alex. de imo. in l. inter conuenientes. ff. de iure fisci. ¶ 1 Quero primo dicit statutum quod de qualibet compra soluatur gabel. an habeat locum in permutatione. Respon. quod sic de iure communi: quia comprare est largum vocabulum et generalius quam emere. quia emptio fit solo precio: sed compra alijs omnibus modis secundum Bar. post glo. in l. si quid earum. de lega. iij. l. j. §. penul. cum glo. et ibi doct. et Barto. ff. de contrahen. empt. l. j. et ibi Bart. et doct. C. de rerum permu. et Barto. in l. fi. §. in computatione. C. de iure delib. Ex quo patet quod statutum de compra habet locum in emptione: et similiter dictum testis loquentis de compra secundum Barto. in d. l. si quid earum. ¶ Item et in permutatione secundum Bar. in d. l. j. de contrahen. emp. et in l. j. C. de rerum permu. tamen de consuetudine secus est secundum quam et ex communi vsu loquendi compra differt a permutatione cum tunc nomine compre comprehendatur emptio sola et non permutatio: et ideo statutum predictum non habebit locum secundum Bald. in d. l. j. quod not. quia
2 quotidianum est. ¶ Secundo quero quid de statuto loquente quod de permutatione soluatur gabel. an habeat locum quando precij datur res et sic res pro re. respon. sic secundum Bal. in l. j. C. de rerum permuta. pro quo facit: quia si pro pecunia promissa datur res in dotem. s. insolutum debet solui vnica gabel. et non due: quia iudicatur vnitas contractus secundum Ang. no. in l. cum eiusdem. ff. de edil. edic. et dixi. §. v. parte. iiij. q. vbi vide. ¶ Item an habeat locum quando datur res pro re et vni additur quantitas pecunie pro gionta. vt aut. r. n. quod sic: quia tunc dicitur permutatio. l. si in emptione. in princi. et ibi Bar. ff. de contrahen. empt. de quo tamen vide plenius per Bar. in l. j. ff. de rerum permu. et per Bal. in l. j. C. eo. ti. et in prelu. feu. vj. q. et not. in l. fundi partem. de contrahen. emp. quod si ab initio agitur de vendendo rem pro. x. et pro libro non dicitur permutatio: sed venditio: si vero agitur de permutando rem cum re et cum. x. pro augumento dicitur permutatio: in dubio autem dicitur contractus innominatus secundum Barto. in d. l. j. quod not. ¶ Adde r. n. quod permutatio est nomen generale ad-

le ad omnes cõtractus sm glo. et Bart. in rub. C. de rerũ pmu. Sed nõ h3 locu3 statutum de permutatione in alijs contractib9 ad solutionem gabel. sm Bal. ibi. ¶ Item nec habet locum dictum statutum si nuda possessio permutetur cũ nuda possessione: quia non dicitur permutatio: vt tenet Bal. in. d. l. j. C. de rex permu. permutatio enim transfert dominium alias non dicitur permutatio. dicta. l. j. §. j. ff. eodem titu. l. cum precib9. C. eodem titu. l. pma. C. de fun. do. et. c.
3 nulli. de rebus eccle. non alie. ¶ † Tertio quero vtrum statutũ disponens solui gabel. de quacunq3 venditione et emptione locum habeat in permutatiõe: et videtur q sic: quia appellatione emptionis permutatio continetur sm Bal. no. in. l. sciendum. ff. de edili. edic. et. l. statuli be. a ceteris. §. quintus. ff. de statulibe. Uerbum enim venditio est generale sm Bar. in. l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe. et supra proxima. q. dictu3 est. sed Joan. and. in addi. Specul. de emp. et ven. §. nunc dicendum. in addi. in. que incipit. circa medium. &c. tenet contrarium cuius opi. probat in. c. j. et ibi Abb. sicu. de his q fiũt a prela. et l. l. j. C. de decu. li. x. ¶ Item venit omnis contract9 dominij translatiuus et omnis alienatio appellatione venditionis. d. §. quintus. et t3 Bar. in. l. sicut. §. venditiõis. ff. qui. mo. pig. vel hypo sol. et bal. in. d. §. emptorem. et in. l. voluntas. vlti. col. C. de fideicom. et Pau. de cast. in consi. xvj. sed vide Bal. in. c. j. vlti. col. de alie. feu. vbi dicit appellatione venditionis comprehendi oẽm alienationẽ etiã in prohibitiõe nõ autẽ forma ptrahẽdi q data venditioni non extẽdit ad alios ptract9. et per Bal. in. c. j. in vl. col. de contro. inter do. et emp. et in. c. j. per quos fiat inuesti. et in. l. fi. C. de rebus alie. nõ alie. et Ja. de bel. in auk. de non alie. §. quia vo. et glo. in. l. ij. C. pro emp. et in. l. siquis fun. ff. de contrahen. emp. et per Pau. de ca. in cõsi. clxxiij. vbi ponit an sub nomine venditiõis alij ptctus pprehẽdant. ¶ In questione tamen pposita Spe. t3 ptriũ in simili ti. de phen. emp. §. nunc dicẽdũ restat. v. s3 pone statutũ. vbi dicit q statutum q agnati vẽdentis possint infra mẽsem vendicare non h3 locũ in dante insolutum de gab. p vẽditiõe locũ non h3 in pmutatiõe nisi facta sit in fraudẽ gab. per multas rõnes quas ibi vide. et idẽ t3 do. Alexã. de neuo vincẽtin9 in. c. potuit. x. carta. de loca. et. j. prox. q. ¶ Nec omitto q vbum venditio comprehendit oẽm pctũ simil. s. onerosum seu alienationẽ ex titulo oneroso s3 Bal. in. l. fi. ff. de cõdi. ob causam. Alex. de imo. in cõ si. j. iiij. parte vbi etiam subdit q venditione phibita censet etiã phibita locatio ad longum tps per quam transfert vtile dominiu3 sm Bal. in auk. ei qui. C. de bo. auc. iud. pos. nisi in casu. l. fi. C. de pred. lib. x. quod. not. ¶ Et adde Car. in cle. j. §. fi. de reb. eccle. non ali e. vbi dicit transferri dominiu3 vtile p locationem
4 ad longum tempus. Quid autem de donatiõe an veniat appellatiõe vẽditiõis. Rñ. q non. l. si qs fun. ff. de phen. emp. et c. j. et ibi Abb. de his que fi. a prela. qd est verũ in penalib9 nõ in fauorabilibus sm Bal. in. l. volũtas. pe. colũ. C. de fideicõ. ver. vel dic aut actui &c. ¶ Ex quo sequit pro gab. soluẽda de vẽditione censet phibita etiã donatio: qr tũc agit de fauore. glo. est no. et ibi Bar. et Bald. in. l. ij. C. de vsuca. pro emp. et pbatur in. d. l. voluntas. et ibi Bar. et Bal. qui veru3 dicit si phibetur a testatore cũ causa rẽ cõcernẽte: nõ aũt si causa cõcernat spẽm pct9. sec9 si phibetur a lege. ar. in. l. quorũ. ff. de pig. vel a ptrahẽtib9. ar. l. qcqd astringẽde. de vb. obl. sm Bal. ibi. ppter qd ipse bal. in. d. l. volũtas. l. lec. antiqua isert q eps iurãs nõ alienare bona ecclie põt ea donare caplo. et t3 Bal. in. l. dudũ. C. de phen. emp. et not. in. c. si vna. de reb. ec. nõ alie. ¶ Et de hoc articulo s. an phibitio venditionis extendat ad donationem. vide Bal. in. c. j. in fi. de feu. alie. et in. c. j. vlti. col. per quos fiat inue. et in. l. fi. C. de rebus alien. non alie. et in l. ij. C. pro emp. et bar. in. l. filiusfa. §. diui. de lega. j. Abb. vero sicu. no. in. c. j. de his que fiũt a prelato. dicit q qñ fit mẽtio precij verbũ venditio nõ cõprehẽdit oẽm contractũ dñij translatiuũ sed solũ venditionẽ. s. que fit cũ precio. per. l. j. C. de gabellis.

de rebus decur.sine decre. nō alie. lib.x.
vnde in statuto ꝙ q̄s non vēdat sine cer
ta solēnitate ne decipiaꝛ in precio nō cō
prehendiꝛ donatio q̄ filius pōt sine illa
solennitate: qꝛ statutū fecit mentionem
precij. tex.est in.d.l.j.sed si pcij mētio nō
fiat capiꝛ largo modo ꝓ omni ꝯctu nisi
in materia odiosa.Itē ex cōi vsu loquen
di ꝓprie capiꝛ pro ipsa venditiōe distin
cta ab alijs contractibus.¶Illud tñ sin
gulariter no.ꝙ si statutū dicit pro dona
tione solui.xiij.denarios ꝓ qualibet li
bra pro venditione vero.xij.ꝛ in fraudem
maioris gab.quis vendat ꝛ pcium rece
pisse confiteaꝛ vel recipiat palam. Sed
clā restituat cum intētio sit donādi de
bet solui gabel.tanq̄ pro donatiōe non
tanq̄ ꝓ venditione:ꝛ si nō apparet ani
mus donandi presumiꝛ cōtractus simu
latus ex quo apparet actū de precio nō
exigendo fm Bal.in.l.cum in venditiōe.
ff.de contrahē.empt.quod not. ad mul
5 ta.¶†Quarto quero nunq̄d dictum sta
tutum locū habeat in datione insolutū:
vt de ea sit soluenda gabel.rñ. sic.not.in
l.si pupillorum.§.si pretor.ff. de reb⁹ eo
rum.per Bar.ꝛ.l.fi.ff.ex quib.cau.i pos.
ea.ꝛ.l.litis.ff.pro emptore.ꝛ Bar.i.l.j.§.
cum predium.ff.de pigno. q̄d est verum
nisi detur insolutum spēs pro specie.fm
Bar.in.l.libera.C.de sen.q̄d facit contra
ea que diximus.§.proxi.q.in prin.sed qꝛ
datio insolutū est alienatio necessaria.
statutū ne alieneꝛ in forensem intelligiꝛ
etiā ne deꝛ insolutū fm Jo.de porto.in.l.
cetera.§.hic senatus.de leg.j.cōtra Al
be.de rosa.in.l.j.ff.de fun.do.ꝛ i.l.peto.§.
prediū.ꝛ ibi Raf.de le.ij.et facit.l.si pre
dium.C.de euic.ꝛ.l.apud celsum.§.au
toris.de doli except.et ꝙ per Bart. in.l.
siquis aleā.de solu.ꝛ per Cy.in.d.l.libe
ra.¶Spec.tamē in.d.§.nunc dicendum
restat.ver.sed pone statutum.in titu.de
contrahē.empt.dicit ꝙ statutum de ven
ditione non habet locū in datione in so
lutum.q̄d etiā sequiꝛ Alex.de neno vin
cen.in.d.c.potuit.x. char. de loca.¶De
adiudicatione vero q̄ fit in iudicio cre
do non solui gab.que solui debet vigore
statuti pro contractu:qꝛ in iudicio qua
si contrahitur.l.licet idem.et ibi Barto.

ff.de pecu.et in specu.de actore.versi.q̄d
si curator.et de feu.§.ij.versi.primo aūt.
et statutum de cōtractu nō habeat locū
in quasi cōtractu.i.ficto contractu. ar.l.
iij.§.hec verba.ff.de neg.gest.pro hoc fa
cit quia statutū de contractu nō hꝫ locū
in additione per quā quasi contrahitur
fm Bal.ꝛ Ang.in.l.more.ꝛ in.l.mutū.§.
j.cōtra Bart.ibi.ff. de acqui.here. adde
Bar.in.l.apud iulia.§.fi.ff.ex qui.cau.in
pos.ea.ꝛ adde.j.j.q.xl.ꝛ tene mēti predi
cta.¶Quinto quero vtrū dictū statutū
de venditione habeat locū in alijs con
tractib⁹ onerosis.rñ.ꝙ sic fm Bar.in.l.
6 ꝑ diuersas.iij.col.C.man. ¶†Sexto q̄ro
si statutū dicit ꝙ de quolibet precio sol
uatur gabel.duorū deñ.pro libra in quo
cōtractu locū habeat.rñ.ꝙ solū in con
tractu emptionis nisi statutū loquaꝛ de
pretio cōi: qꝛ tūc adaptaꝛ ad oēs ꝯctus
fm Bal.not.in.l.cū dotē.C.de iure do.qꝛ
per pretiū intelligiꝛ cōtract⁹ emptiōis:
vt ibi.et tenet Bal.in.l.ex cōsensiōe.C.
de pac.ꝛ gl.in.d.l.cū dotē.et si ptiū inter
uenit in donatione nō dicitur ꝓprie do
natio fm Barto.in.l. si tibi pecuniā.ff.si
cer.peta q̄d not.ꝛ adde not. per Abb.in
7 c.j.de his que fiunt a pla. ¶† Septimo
quero quid de statuto ꝙ de quolibet cō
tractu alienationis soluatur gabel. an
de permutatione sit soluenda.rñ. sic:qꝛ
verbo alienationis contineꝛ ois ꝯctus
dñij translatiu⁹.l.fi.et ibi Bart.ꝛ doc.C.
de rebus alie.nō alie.ꝛ maxime permu
tatio vt ibi ꝛ insti.qui bus alie.nō lꝫ.§.j.
ꝛ bal.i auꝛ.res q̄.vlt. col.C.cōia de leg.ꝛ
in Spe. de rerū pmu.§.in hac forma.c.
nulli.de reb.eccle.nō alie.ꝛ Pau.de cast.
in cōsi.cxvj.ꝛ ita teneo.q̄uis Bal.aliter
dixerit in.l. volūtas.in lec. anti. C.de fi
deicō.sed de fideiussione que impropie
diciꝛ ꝯctus nō dꝫ solui gab.q̄ solui debet
ex forma statuti de cōtractib⁹ fm Bald.
in auꝛ. sacramenta. C.si aduer. vendi.
¶Octauo quero nunquid dictū statutū
ꝓcedat in transactione.rñ.ꝙ sic: qꝛ alie
nationis verbo etiā transactio cōtineꝛ
fm bald.in.l.j. C.si aduer.trāsl.j.siquid
in frau.pa.q̄d verū est si res tradatur
non si retineatur transigēdo fm bar.in
l.nonnulli.ff.de trans. lꝫ Bald. aliter lo

quatur in.c.j.de controuer. inter vasal & ali. quem etiã vide in.l. quoti.C. de fideicom. secus tamẽ si statutum simpliciter dicit q de quolibet contractu &c. qr non habet locum in transactiõe que improprie dicit cõtract⁹ ẽm Bal. et Sali.& in.l.cõtract⁹.C.de fide instru. ¶ Itẽ nec in cõpromisso nec i laudo ẽm Jo.de imo. in.c.si qñ.de offi.deleg.et bal.in rubri.C. de rerum permuta.in fi.& infra dicetur pro quo etiã facit: qr statutũ loquens de contractu nõ habet locũ in cõpromisso ẽm Flo.in.l.siqs donatur⁹.ff.de vsufru.
8 ¶ † Nouo quero an prefatum statutuz loquens de alienatione habeat locum in vsucapiõe. Rñ.sic: p no.in.l.fi.C.in qb⁹ cau.in integ.resti.non est neces.et.l.alienationis.cum glo.de verb.signi.l.si fundũ.de fun.do.& bal.in auẽ.hoc ius por. C.de sac.san.eccle. ¶ Item habet locum etiam in prescriptione dominij trãslatiua ẽm bal.in.l.fi.xvj.op.C. de edicto di. adri.tol. ¶ Item & in promissione q verbo alienationis comprehenditur.l. fi.et ibi bal.C.ad legẽ fal. Item et in pignoratione reali nõ in verbali vt est hipothecatio sine traditione ẽm bal.no.in.c.j.§. rursus.qui.mod.feu.amit.in vsi.feudo. quod intellige si detur in pignus res p tanta quãtitate q non sit spes luitiõis ẽm bar.in.l.rẽ legatã.in fi.ff.de adi.leg. &.l.qui habebat.& ibi docto.ff.de leg.ij.& bal.in.l.fi.C.de rebus alie.nõ alie.& in.c. j.in fi.per quos fi.inuesti.& in Specu.de
9 here.ver.in fauorẽ. ¶ † Itẽ appellatiõe alienationis venit habere rem p derelicta ẽm barto.in.l.j.ff.si ex noxa. causa aga.quod est veruz ẽm Alex.de imo. ibi quando constat de fraude: alias non est pprie donatio. ¶ Ex quo ifert ẽm Guil. de cu.in.l.j.ff.de rerũ diui. q insinuatio non requiritur quando res habetur p derelicta sine fraude lz donatio requirat insinuationẽ.presumitur aũt fraus secundum eum ob cõnexitatẽ actus habendi pro derelicto et actus occupandi.argu.l.si ventri.ff.de priuile.credi.et c.officij.de electi.vel si coniunctus occupat.argu.l.data.C.de dona. Et facit qr occupans rem habitam derelictam nõ dicitur proprie habere ex causa donationis.secundum Bal. post o.in.l.mater.in fine. C.de rei vend.adde no.per Barto.& Ange.& Jmo. et Alexan.in.l. quod seruus.ff.de stipu.seruo. vbi etiaz querit Alex.an gabella sit tunc soluẽda tanq̃ de donatiõe.de quo per.Bal.in.l. Jctus.j.col.C.de fide instru.et dixi.s.vij. parte.xij.q.q sic. ¶ Item et datio in dotem ẽm gl.& Bal.i.l. nulla.C. de iur.do. quod est verũ si phibitio alienãdi est facta in contractu non si in testamẽto res que.C.cõia de le.et adde no.p Bal.in.l. volũtas.C.de fideicõ.et Spe.de emp.et ven.§.iij.ver.quid ergo. ¶ Itẽ venit alienatio paruo tempore duratura.l.cũ spõsus.§.fi.ff.de publi.et Bal.in.d.auẽ.res que.j.colũ. ¶ Itẽ cessio & vtilis dominij translatio ẽm Bald.in.c.j.per quos fiat inue. ¶ Itẽ venditio.l.fi.C.de re.alie.nõ alie. ¶ Itez donatio in Spec.de loca.§. vj.ver.xvij. ¶ Item seruitutis et vsufructus constitutio.d.l.fi.et.l.menius.§. fi.de leg.ij. Itẽ & manumissio.d.l.fi.et ibi doc. ¶ Itẽ locatio ad longum tps seu ppetuum.d.l.fi.et ibi doc.et.l.j.de fun.dota.& Bart.in.l.sicut.§.venditionis.ff.q. mo.pig.vel hypo.solui.doc.post glo.in.l. codicillis.§.instituto.de leg.ij.et Bal.in c.j.§.donare.qui olim feu. pote.alie.& p Bal.in.l.j.C.si aduer. transac. et in.l.ij. C.de fun.do.in auẽ.ei q.C.de.bo.aucto. iudi.pos.& Alex.consi.j.iij.parte. ¶ Itẽ et heredis institutio vel legare.l.siqs.§. certum.et ibi Bal.C.de secun.nupt.nisi quo ad effectũ mutãdi iudicij.l.ex hoc.§. alienare.et ibi Bar.ff.de alie.iud.mu. causa fac. de quo vide Bal.in.l.ea lege. ij.q.C.de cõdi.ob cãm. in Spe.de loca.§. vj.v.criij.et Pau.de ca.ↄsi.cclxxx. ¶ Itẽ datio vel cõcessio in emphi.d.l.fi.& ibi docto. et in Specu. eodem titu.§.vj. versi. cxxv.et v.clxv.et in.§.ij.ver.et not.et de rerum permu.ver.item in hac.que oia tene mẽti vt scias iudicare q de pdictis debet solui gab. soluenda de alienationibus ex forma statutorum. ¶ E contra aduertas ad ea que dicẽtur.j.prox.vt scias an sit soluẽda gab.de ectis actib⁹ q non sapiunt alienationem sicut est alienatio fructuũ ẽm Bald.in.c.j.§.donare q feu.po.alie. ¶ Itẽ obligatio psonalis

fm Bal.in.l.ij.§.fi.C.cōia.dele. ¶Item
compromittere fm Bal.ibidez. ¶Item
suppletio donatiōis iā facte fm Abba.
anti.in.c.p tuas.de dona. quē refert et
sequit Bal.in marga.ver.alienatio. ꝟ.
fi. ¶Itē diuisio fm Bal.in.l.j. C.si ad-
uer.transa.ꝛ in.l.quoties.C.de fideicō.
ꝛ Alex.de imol.in.l.ab empti.ff.de pac.
vbi dicit diuisionē nō esse contractū p.l.
iubemus.de sacrosan.eccle.ꝛ in auꝫ.de
litigi.§.ij.et bona glo.in.d.l.quoties. Tu
adde q diuisio nō est contractus nomi-
natus vel innominatꝰ sꝫ nomē generis
fm Bar.in.l.diuisionis.ff.de pac.ꝛ ideo
nō cōprehēdit in statuto de cōtractu qd
not. ¶Itē heredis institutio quo ad ef-
fectum mutandi iudicij.l.ex hoc.§. alie-
nare.ꝛ ibi Bar.ff.de alie.iud.mu.cā.fac.
item cessio liti si nihil pmittat alias sic
fm Bal.in.c.j.vj.colum.de phi.seu alie.
p Fede.per.l.si p fundo.C.de transac.
¶Itē repudiatio fm Bal.in.l.pupillorꝫ.
C.de repu.here. ¶Item remuneratio
l.iubemus.C.de sacrosan.eccle.Bar.in
j.consti.ff.pe.col.que oīa bñ not. ¶Itez
quero dicit statutum quod venditio nō
soluens gab.non possit petere pretium.
an habeat locum etiā in emptore vt nō
possit petere rem emptam ꝛ quomodo
intelligat.rñ.vt dixi.s.vlti.parte.xix. q.
10 vbi plene. ¶† Decimo q̄ro qūo sit soluē
da gab.p instrō stāte statuto q de istrō
ptinēte summam cētū librarꝫ denariorꝫ
gab.rñ.q solui dꝫ fm q̄titatē in eo con
tētā nō fm q debet fm Flo.not.in.l.in
lege aquil.si declatū.§.si qs in prin.ff.ad
l.aql.pro quo facit qꝛ si statutū dat iuris
ditionē iudici cognoscendi vsq ad sum-
mā.x.lib.ꝛ nō vltra dꝫ inspici qd petitur
ꝛ nō qd debet.l.pe.in fi.ꝛ ibi doc.ff.de iu
ris.om.iudi.ꝛ in.l.offerendis.C.de app.
nisi forte agens fraudē cōmittat augē-
do vel minuendo de summa.vt in auꝫ.
de defen.ciui.§.videamus. ¶Nec omit
to quod quando prima facie est quan-
titas petita inter iurisditionem iudi-
cis: licet postea constet esse vltra vel
supra.vt quia iudicium fuit vniuersa-
le poterit sententia ferri super toto ca-
sus singu.in.l.fin.§.fin.C.de tempo. ap-
11 pella. † Undecimo quero dicat statutum
quod de quolibet contractu soluatur
gab.an habeat locum in transactio. re-
spon.non fm Bald.Sali.ꝛ doc.in.l.ptra-
ctus.C.de fide instru.qꝛ trāsactio nō di-
citur pprie contractꝰ sꝫ improprie cū nō
sit vltro citroq obligatoria.l.labeo.§.
cōtractū.de ver.sig.ꝛ glo.ꝛ doc.in.d.l.p-
ctus vbi Bal.ꝛ Sali.sed Bar.in.l.si cā.
C.de trāsac.dicit q trāsactio nō est pctꝰ
liberatoriꝰ sed vltro citroq obligatoriꝰ.
ꝛ ideo Bal.in qōne pposita determina-
uit prium in.l.si donatiōis.C.qd metus
ca.vꝫ q tale statutū de ptractu loquēs
habeat locū in transactiōe qd credo ve
rius ꝛ apud.s.eo.in.viij.q. ¶De stipu-
latiōe vero tūc nō dꝫ solui gab.cū stipu
latio sit pctꝰ improprie ex quo nō est vl-
tro citroq obligatoria fꝫ Io.de imol.ꝛ
Alex.post Lud.pon.in.l.stipulationum
alie.in prin.de ver.obliga. et Alexan.
in.l.j.ff.de pac. Sed an tale statutum
habeat locum in laudo vel arbitramē-
to quod dr quasi transac.respon.q non
quia improprie dr transactio fm Ioā.
de imo.in.c.si quando de offic.delega.ꝛ
Bal.in rub.C.de rerum permutatio. in
fi.ꝛ d.xi.s.viij.q.hoc tñ dic verū qñ lau-
dū est declaratiuū contractus vt qꝛ de-
claraꝫ ptium sicq gab.dꝫ solui emptori-
bus gabellarū q erāt tpe vēditiōis rei
nō his qui erant tpe declaratiōis ptij.l.
fi.de sti.ser. ¶Et sci.q trāsactio dr pctꝰ
innominatꝰ qꝛ hꝫ nomē generis fꝫ doc.
ꝛ Bar.post glo.in.l.siue apud acta.C.de
transac.p quo vide Bal.in.l.quāuis.eo.
ti.ꝛ in rub.C.de rerum permu.ꝛ glo.in
l.si intra.ff.de pac. ꝛ per Barto.in.l.ij.
12 ff.de iureiur.vbi vide. ¶† Duodecimo
quero vtrū dictū statutū imponēs gab.
ptractibꝰ habeat locū in donatiōe. Rñ.
nō qꝛ donatio est improprie contractus
nō proprie fm glo.Bal.ꝛ Sali.in.l.ptra
ctus.C.de fide instru.ꝛ in.l.fi.C.de litig.
per Bal.qui dicit dictū statutū debere
intelligi q soluat gabella fm estimatio
nem rei in contractu deducte non in do
natione.ꝛ tenet Io.de imo.in.c.si qñ de
offi.deleg.ꝛ ita intellige.l.si donatio.C.
quod metus causa que dicit donatio-
nem esse contractum qꝛ ibi Bar. intelli-
git verū.s.improprie qd etiā tꝫ bal.i auꝫ.

facta. C. si aduer. ven. Bar. tñ in l. qḋ ser uus. de stipu. ser. p̄supponit statutū de ꝯtractu hr̄e locū in donatiōe. cuius cōtrarium tenuit in l. labeo. ij. ff. de verb. signi. ⁊ Bal. in l. ꝯtract⁹. ij. col. vide Pau. de ca. ꝯfi. c. ⁊. gl. ⁊ bal. in l. fi. si qs. C. de p̄scri. xxx. an. vbi dn̄t donationē esse ꝯtractū ⁊ iuramento firmari. qñ fit a minore

13 † Hic adde singulariter q̄ statutū prohibitiuum de donatione comprehendit etiam donationem causa mortis. nō autem statutum permissiuū s̄m Bal. in c. j. vj. col. de ꝓhi. feu. alie. p Fed. in vsi. feu. ¶ Est aūt donatio olim ⁊ hodie ꝯtractus nominatus si incipit a traditiōe. l. aristo. de dona. ⁊ Barto. in l. iurisgē. in pri. ff. de pac. ⁊ in l. ij. C. de ꝯdi. ob causaȝ. vbi Bal. dicit secus in pacto de donādo. ¶ Itē secus est in donatiōe ob causam: q̄ est innominatus s̄m Barto. in. d. l. ij. hodie tñ firmior est q̄ olim donatio simplex s̄m Bal. ibi ⁊ in rub. C. de rerū permu. ¶ Sed si statutū sit q̄ soluat̄ gab. de donatione an habeat locū in eo quo pluri res vendit̄ vltra dimidiā iusti p̄tij. rñ. sic quia illud plus tantū est donatio s̄m Bal. no. in rub. C. de contrahē. emp. xij. q. ¶ Et in eo pluri requirit̄ insinuatio qñ excedit summā requisitam vt requiratur insinuatio s̄m Lud. pon. in. l. ij. in prin. iiij. car. ff. de ver. ob. p. l. cū hic status. §. pe. ver. idem rñ. de dona. inter virum. ⁊. l. si qs donatiōis. C. de ꝯ. emp. Pe. de an. ⁊ Jo. ḋ imo. in. c. cū cā. de emp. et ven. ⁊ Alex. de imo. in. l. si quis cū aliter. de ver. ob. ꝯtra Jo. cal. in consi. ij. tit. de emp. ⁊ ven. qḋ no. ¶ Decimotertio q̄ro si ex forma statuti debet solui gab. de quolibet contractu ex quo ius orit̄ an solui debet de ꝓmissiōe de vendēdo. rñ. q̄ sic nō tñ etiam de venditione postea sequēte cū semel tantū solui debeat s̄m Bar. ⁊ Ang. in. l. si pupillus. in princi. ff. ad. l. fal. ⁊ Barto. et doc. in. l. fi. §. quot. in fi. ff. de publica. ⁊ Paul. de castr. consil. clxxxv. ⁊ Alexā. de imo. consi. lxxxix viso themate ⁊c. in. iiij. parte. et diri. ꝯ. v.

15 pte. iij. q. vbi vide. ¶ † Decimoquarto q̄rit̄ an gabella soluenda ꝓ ꝯtractu vigore statuti habeat locū etiā i distractu vt ꝓ eo sit soluēda. rñ. q̄ nō qñ ex solis verbis fit distractus ⁊ solo ꝯsensu ꝯtrario s̄m Bar. no. i. l. ab emptiōe. ff. de pac. secus si pro primo ꝯtractu fuit facta traditio rei. nam si ꝯctus rescindat̄ fieri dȝ rei traditio ⁊ dicit̄ nouus cōtractus ꝓ quo debet solui noua gabella s̄m Guil. Ang. ⁊ Pau. de ca. ibi quos etiā sequit̄ Alex. de imo. ibidē ⁊ Bal. in. l. j. C. qñ lȝ ab emp. discede. ⁊ in. l. si donationis. C. quod me. causa ⁊ glo. in. l. iij. §. cōtrariū. ff. de contrario iudi. tu. ¶ Sed ⁊ pro ipso ꝯtractu etiā dissoluto dȝ solui ne ꝯsensu partiū p̄iudicet̄ fisco in gabella pro qua per ꝯctū fuit ei ius quesitum. l. fi. ff. de pac. s̄m Ang. ⁊ Pau. de ca. in. l. iurisgen. §. adeo. ff. de pac. ⁊ p Bal. in. l. si predium. C. de edil. acti. ⁊ Ange. in aut. de nup. §. q̄ vero in fi. ⁊ Ang. ⁊ Jo. de imol. in. l. acta. ff. de re iudi. Ange. ⁊ Rapha. fulgo. in. l. petens. C. de pac. ⁊ Bal. post Guil. de cu. in. d. l. ab emptione de pac. qḋ est verū s̄m Ang. ⁊ Alex. de imo. in. d. §. adeo nisi incontinenti. post contractū sit ab eo recessuȝ ꝯsensu partiū ar. l. plerics. ff. de ritu nup. ⁊ dicit̄ ꝯtinēti antequā sit diuersum ad extraneos actus s̄m Pau. de ca. in. d. §. adeo vel aliter vt

16 per doct. in. l. in bonefidei. C. de pact. ¶ † Quintodecimo quero an de ꝯctu q̄ nullus est sit soluenda gab. a statuto imposita pro ꝯtractib⁹. rñ. q̄ non q̄ illud statutum intelligit̄ de ꝯtractu valido nō de inualido ⁊ illicito s̄m Bal. ⁊ Sali. i. l. ij. C. de eunuc. ⁊ Bal. in. l. nō dubiū. ij. col. C. de legi. vbi dicit gabellā nō solui de contractu a iure reprobato. Et subdit qḋ de pace facta post terminū statuti ⁊ sic inualida non debet solui gab. pro actu enim inutili nō debet solui gab. per no. p Bart. in. l. vnū ex familia. de leg. j. et Alex. de imo. in consi. xxxv. in. iiij. parte. ¶ Itē nec dȝ solui de ꝯtractu m̄rimonij inualidi nec de alia venditione inualida s̄m Bal. in. l. ij. §. sed ⁊ nostra in lect. anti. C. cōia de le. ⁊ in. c. j in fi. de natura feu. in vsi. feu. ⁊ adde qḋ infra dicetur in alia. q. Itē nec de legato inutili vt diceemus. j. de gab vlt. volū. iiij. q. ꝓ p̄dictis facit q̄ statutū de bānito intelligit̄ s. de rite bannito s̄ȝ Bar. in. l. iiij. condemnatū in fi. de re iudi. et in l. non putauit. §.

nõ que vis.ff.de bono.possess. ɔtrata b.l. penul.ff.de adul. ¶ Itẽ statutum de instrumẽtis exequẽdis intelligit de validis fm Bar.ibidẽ ꝛ idẽ i statuto de sententia exequẽda intelligit.s.de valida fm Bar.in.l.j.§.ij.ff.de ope.no.nun. ꝛ voc.et Pau.de ca.in.l.inter omnes.ff.qui satis. cogã.ꝛ Ioan.an.in addi.Spe.de execu. sentẽ.§.postremo.ver.ɔtrariũ. ¶ Item statutũ de testamẽto intelligit de valido fm Bal.in aut.ex causa.in fi.C.de libe. prete. ¶ Itẽ statutũ de laudo intelligit de valido et lato ab eo qui arbiter esse poterat ꝛ erat fm Bar.in.l.fideiussor.§.
17 pretor.ff.qui satis.cog. ¶ † Dicit aũt ɔctus nullus qñ ab eo lex vel statutũ remouet potentiã.l.a diuo.ff.de ritu nup. l.nõ dubiũ.C.de legi.ꝛ ibi Bal.qui tenet idẽ in.l.j.C.plus val.qđ agitur.ꝛ i.§.ad hec.vj.col.de pace iur.fir.in vsi.feu. que omnia no.ppetuo. ¶ Decimosexto q̃ro disponit statutũ ꝙ de ɔtractu soluatur gab.alias sit nullus an vna partiũ excipiẽte de nullitate ɔctus ppter nõ solutã gab.possit altera pars replicare de pari culpa.s.ꝙ ipse excipiẽs non soluit.rñ. ꝙ q̃uis exceptio nõ potuerit opponi in
18 ɔtra.eã oppositã poterit replicari † . qꝛ paria delicta mutua cõpensatione tolluntur.l.viro.ff.sol.mat.ꝛ.l.fi.§.pe.ꝛ ibi Doc.ꝛ Bar.ff.de eo per quem fac.erit. ¶ Quin etiam dicit ibi Bar.ꝙ talis replicatio fieri dꝫ incõtinenti vt impediat examinatio fienda super ipsa exceptione nã replicatio impedit pcessum sup actiõe.l.qm̃ alexandrũ.C.de adul. Et predictã.q.format Bar.in.l.cuꝫ mulier ff.so.ma.vbi tꝫ idẽ dicẽs sic fuisse in publica disputatiõe ɔclusuꝫ bononie ꝛ doc. ibi sequunt vbi etiam per Bal.ꝛ not.in l.apud celsum.ꝛ ibi doc. post Bar.in.§. marcellus.de doli excep.ꝛ per Bar.in.l. acceptam.xxij.q.C.de vsur.vbi dicit talem excep.nõ solute gab. posse opponi per partem fauore publico ꝛ idẽ tꝫ Bal. in marga.§.doli.ver.penul.ꝛ vide etiã Bal.in.l.si creditoribus.C.de ser.pig.da. ma.ꝛ omnino per Ange.in aut.vt iudi. sine quoquo suffra.§.itaqꝫ.col.ij.vbi dicit ꝙ si statutum tollit executionẽ ɔctus de quo non sit solu.gab.non potest debitor excipere de ea non soluta a creditore secus si statutum annullat ɔctuꝫ qꝛ tũc dat.d.excu.ꝛ.d.q.Abb.sicu. p Ant. de bu.in.c.dilecti.de excep.sequit Bar. vbi.s.tu etiam vide Bal.in.l.j.§.officium ff.ne qs eũ qui in ius voc.est.Sꝫ Raph. fulg.in.l.fi.§.pe.tenet cõtra Bar.p.d.§. marcellus . qꝛ in pari causa potior est est cõditio rei.l.ij.ff ne quis eũ.tõ tꝫ nõ posse replicari p actorẽ vt in hoc videt inclinasse Bar.in.d.l.cũ mulier per.d.§. marcellus.nõ tñ est Bar.sibi ɔtrarius si bñ inspiciat qꝛ si venditor a principio fundat se in dolo emptoris petẽdo rẽ cũ ɔtractus nõ valuerit ppter nõ solutaꝫ gab.ab emptore poterit reus excipere cõtra eũ ne audiat ppter parẽ culpã.ꝛ ita pcedit.d.§.pe.si vo actor nõ fundat se in dolo rei sed iure cõi qꝛ petat precitũ res excipiens replicatione repellet. ꝛ ita pcedet.d.§.marcellus fm Alexã.
19 de imo.i.d.§.pe.qđ no. ¶ † Decimoseptimo quero an excep.nõ solute gab.de cõtractu que solui debuit ex forma statuti possit obijci inter mercatores inter quos dꝫ de equitate pcedi ex forma alterius statuti. Rñ.ꝙ sicut gratia publici fauoris fm Bal.in.l.si pro ea in fi. C. mãda.ꝙ forte pcedit qñ gabelle nõ sint vendite vel locate alicui priuato tunc enim cessat fauor publicus qñ essent locate priuatis.arg.c.cum cessante.de appel.l.adigere.§.q̃uis.ff.de iurepa. nisi dicat ꝙ cõitatis interest: qꝛ pro futuris annis vẽderent gabelle p minori p̃tio pp attenuatas exactiões:ideo stes cuꝫ Bal. ¶ Adde fm Bal.in.d.l.si p ea ꝙ excep.pacti nudi nõ põt inter mercatores opponi.qđ etiã tꝫ Bar.in.l. quintus.ff. eo.ti.nã pactũ nudum de iure canonico ad eq̃tatẽ sapit ꝛ rigori nõ innitit est obli
20 gatoriũ in.c.j.de pac.in.vj. ¶ † Decimooctauo quero stante statuto ꝙ de deposito soluat gabella an habeat locum in deposito facto vt vadat romam vel simili. Rñdeo ꝙ sic.nõ tñ dꝫ solui de pacto apposito.s.eundi romam: qꝛ illud nõ est nouus ɔctus sed informatio prioris vt determinat Bal.in rub.C.de deposi. et in.l.p diuersas.C.manda.quia depositi appellatiõe venit etiã ɔditiõale.vñ cõ

prehenditur in statuto loquente de deposito siue statutum velit de deposito solui gabel. siue de omni contractu excepto deposito solui quia tunc non soluet de deposito excepto puato et conditionali secundum Bal. ibi quod no. ¶ Et intelligitur etiam de deposito sine vera numeratione facto: quia illud verum dicitur secundum Pau. de castr. consil. lx. ¶ Scias autem depositum dici contractum nominatum sed pactum deponendo dicitur innominatus secundum bar. i
21 l. iurisgen. in prin. ff. de pac. ¶ † Decimonono quero an statutum annullans contractum propter gab. non solutam habeat locum in testamento. rn. quod non quia contractus appellatione non venit testamentum etiam si testator in suo testamento testamentum appellauit contractum secundum Bal. post glo. i. l. testamentum. C. de test. non cum curamus de verbis quando constat de mente vt ibi et l. quoniam indignum eo. ti. et l. ij. in prin. et ibi Bal. C. communia de le. ¶ Ex quo Bal. vbi. s. infert quod intelligitur constitutus procurator etiam per verba vez constituo te asinum meum ad
22 agendum in iudicio. ¶ † Item infert quod vendita gab. contractuum non videtur vendita gab. testamentorum. Ideo statutum predictum annullans contractum propter non solutam gab. non annullat testamentum quia sunt diuersa l. verba gesserunt de ver. sig. et l. eadem de duo. re. et glo. in §. Item sacramenta de pace iur. fir. in vsi. feu. vnde statutum odiosum loquens de vno non extenditur ad alterum per predicta Bal. autem in l. si pater in fi. C. de spon. dicit quod statutum quod filiusfa. non contrahat sine consensu patris intelligitur etiam de vltima voluntate. Sed pot dici quod illud ideo
23 est quia tale statutum est fauorabile. ¶ † Uigesimo quero vtrum statutum annullans instrumentum propter gabellam non solutam de contractu videatur etiam annullare contractum ipsum. rn. quod non quia differunt inter se instrumentum et contractus quia instrumentum dicitur carta per notarium scripta continens contractum i. conuentionem partium secundum Bar. in l. si quis legatum. ff. de fal. vnde vnum non trahitur ad alterum secundum do. Jo. de imo. et Paul. de cast. et Jo. de porto. et moder. post Bar. in l. seruum filij §. eum qui chirographum de lega. j. et vide omnino. s. vj. parte. ij. q. et quod not. Bal. in l. fi. C. de fal. cum adiec. lega. vbi facit differentiam inter contractum dotis et instrumentum dotale. vide ibi et no. ¶ Uigesimoprimo quero si per statutum solui dz gab. de emptione et res empta redibeatur an dz emptori restitui qui eam soluit. rn. quod sic. s. per venditorem non per gabellarios quibus soluta fuit secundum Bald. in l. si prediorum. C. de edil. ac. vide Ange. in l. debet in fi. ff. eo. tit. et dixi. s. de gab. animalium
24 pe. q. ¶ † Uigesimosecundo quero vtrum statutum quod de transactione soluatur gabel. locum habeat in compromisso. rn. quod non. Nam compromissum secuto laudo est quasi transactio non proprie transactio in aut. si vero contigerit. C. de iudi. et in corpore vt differen. iudi. et doc. et Jo. de pra=
25 to i. l. j. ff. de transa. et alias. s. dixi. ¶ † Uigesimotertio quero. dicit statutum quod de quolibet instrumento sol. gab. an habeat locum in instrumento legitimationis. rn. quod non secundum Bald. et Paul. de cast. in l. in his. ff.
26 de legibus quod no. ¶ † Uigesimoquarto quero de vtili et quotidiana. q. si per contractu non sit soluta ga. infra. x. dies iuxta formam statuti disponentis contractum esse nullum si non soluatur de eo infra. x. dies an contractus sit nullus ipso iure. Rn. quod non. sed ope exceptionis secundum Bar. no. in l. ij. in fi. C. de canon. frumen. vrb. ro. lib. xj. et in l. si ita quis. §. ea lege de ver. ob. et in l. cum lex. ff. de fideius. et Bal. in l. j. C. de cadu. tol. et in rubri. C. de rescin. ven. et in l. j. C. ne lice. tertio prono. quod est verum nisi statutum vltra procedat addendo quod alias contractus sit ipso iure nullus secundum Bar. et Bal. in l. vniuersa. C. de preci. impe. offe. vbi dicunt quod si forma vel solennitas est requisita in ipso actu vel ante actum et illa non adhibetur actus est ipso iure nullus p. l. non dubium. C. de legi. et tenet Paul. de cast. consi. lxxj. et gloss. in c. dudum de elec. et no. in aut. hoc ius porrectum de sac. sanc. eccle. et in l. cum hi. ff. de transac. Ex quo membro sequitur quod si statutum tempore contractus requirit expressim gab. solutionem si ea non soluatur contractus erit ipso iure nullus: vt sentit Bar. in l. vniuersa dum dicit quod quandocumque pot solui nisi contractus esset limitatus. Sed si forma vel solennitas requiritur a statuto post actum intelligitur quod ea cessante actus valeat sed reddatur inefficax ope exceptionis sed eos qui inferunt ad dictum statutum de gab. soluenda infra. x. dies et ad statutum de insinuatione instrumenti fienda

infra mensem al's nõ valeat q: intelligitur. s. ope exceptionis nõ ipo iure nisi expresse dicatur qđ no. semp. ¶ Illud etiã adde q si statutum dicit de instro solui gab. intelligit q ea nõ soluta instrm nõ valeat tanq̃ ex defectu forme sicut etiaʒ si statutũ reqrat tres testes in instro vel isinuationẽ q: si fiat cũ duob' vel sine insinuatiõe nõ vʒ fm car. ʒab. ĩ cle. j. §. j. ad fi. de exce. prela. vbi singl'r tractat an et qñ valeat instrm ꝯ phibitionẽ. vide ibi
27 per eũ. ¶ † Accedit pdictis qđ not. Bal. in. l. si tutor in fi. C. in qui. cau. in integ. resti. non est ne. q statutũ qđ accusator fideiubeat de psequendo intelligitur q nisi fideiubeat accusatio sit nulla q: talis forma requiritur ante factũ de quo etiã infra dicetur. Et ideo Bald. in. l. cõparatiões. C. de fide instru. ⁊ in. l. j. C. vt in pos. leg. ⁊ in. l. nõ possunt. de testa. homi. ⁊ in. l. si quis mihi bona. §. corãm. de acqui. here. dicit q in dubio statutũ etiã non annullans intelligitur dare formã actui que omissa vitiat: sʒ ipsemet Bal. in. l. j. ff. de lib. ⁊ posth. dicit hoc verũ esse si statutũ vltra pcedat annullãdo actũ si forma nõ seruet qđ etiã tʒ ibi Ioã. de imo. sed Ang. indistincte ibi seqtur Bal. ¶ Et dic cõclusiue q forma censeat data a statuto phibitiuo lʒ vltra nõ procedat annullãdo: q: actus factus ꝯ formã statuti phibẽtis lʒ nõ annullãtis nõ tenet fm Bal. in. l. nõ dubiũ. in. ij. ⁊ añpe. col. C. de leg. ⁊ Iac. but. in. l. fi. ff. de postu. ⁊ Io. de prato in. l. pau. ff. de pcur. ⁊ ita tʒ Alex. de imo. in cõsi. xxiij. iiij. par. cõsi. vbi secus dicit qñ statutum mãdat fieri sub certa forma q: actus sine forma vʒ si statutũ vltra nõ pcedat annullãdo: secus si annullet. qđ etiã tʒ ipe Alex. in cõsi. xxxv. iiij. par. in prin. ¶ Itẽ si statutuʒ phibitiuũ addicit penã nõ vʒ actus phibitus etiã si statutũ vltra nõ pcedat annullando fm Bart. no. in. l. j. ff. de his q̃ pro nõ scrip. ha. ⁊ vide Bart. in. l. ptor. §. j. ff. de op. no. nũc. ¶ Itẽ tʒ Bart. in. l. qđ ait. in prin. ff. de diuor. ⁊ in. l. non dubiũ. ⁊ ibi Bal. C. de legi. ¶ Dixit tñ Bal. in. l. si quis decurio. post glo. C. de fal. circa statututum prohibitiuũ q gesta gabellini electi ad officium contra formã statuti phibentis eũ eligi valent: lʒ statutum phibens eũ esse in officio non pcedat annullando qđ semper not. ¶ Et adde q forma data a statuto in pparatorijs iudicij vt q satisdetur alias quis non audiatur iudiciũ vʒ etiam forma in prin. nõ seruata q: põt satisdari in quacũq; parte iudicij fm Bal. singulariter. in auten. generaliter. iiij. q. C. de epis. et cle. ⁊ in auten. cõtra rogatus. in fi. C. ad treb. ⁊ in. l. p diuersas. xiij. q. C. mandati ⁊ in. l. j. §. puto. ff. de postu. ¶ Nec est cõtra qđ dicit Bald. ipe in. l. si tutor. in fi. in qui. cau. in integ. resti. non est necess. q: ibi statutũ dat formã nõ in preambulis vel ante iudiciũ sed in ipo ingressu iudicij. i. in accusando si recte cõsideret: ⁊ infra dicetur. ⁊ idẽ tʒ Alexã. de imo. cõsilio xxvij. ij. parte ꝯsi. ⁊ limita vez eẽ nisi opponat fm Bart. in. l. mancipiũ. §. j. ff. de
28 euic. ⁊ ibi p glo. no. ¶ † Forma aũt a lege tradita omissa vitiat. l. nõ dubium. ⁊ ibi doc. C. de legi. rõ est q: in dubio cẽsetur esse de substãtia fm Bal. in. d. l. cõparationes. ij. col. C. de fide instru. ⁊ in. l. j. C. vt in pos. le. ⁊ in. d. l. si tutor. Nec põt dicte forme a lege tradite renũtiari fm Bal. in tractatu si sine. iiij. colũ. dixit tñ Card. in cle. j. xxx. q. in op. de decimis qđ actus vʒ lʒ forma a iure tradita non sit seruata. secus in forma tradita ab hoie sed vide ibi. ⁊ j. dicetur. ¶ Dicit aũt tradita forma siue expresse siue tacite verbis colligi possit fm Bal. in. l. eos. v. colũ. C. de appel. ĩ. l. fi. C. de suis ⁊ legi. ¶ Nec presumitur seruata forma nisi probetur ⁊ ideo opponẽs de ea nõ seruata debet probare fm Bal. in marga. ver. negatiua in fi. post Inno. in. c. super his. de acc. qđ facit ad no. ĩ. l. ĩ illa. ff. de ver. obliga. ¶ Quod dictũ ẽ de forma tradita a lege pcedit etiã in forma tradita a principe q̃ dr lex aĩata in terris fm Specu. ti. de ser. §. j. v. pe. vt ea nõ seruata nõ valeat actus q: ⁊ illa dr de substãtia fm bal. in l. prolatã. C. de sentẽ. Et scias q forma a iure inducta vt qđ fiat ab ordinario in eo sup quo hʒ iurisditionẽ lʒ non seruet actus vʒ non tñ si ordinarius reciperet iurisditionẽ ab ipsa lege ad illud faciendũ: q: tũc actus esset null' forma nõ ser=

uata.glo.eſt ſing.⁊ ibi doc.in cle.j.de iu=
repa.ſm.d.Phil.de franch.in.c.qua frō
te.vlt.q.de app.ex quo no.ſcđm Cardi.
zab.ibi in princ.ꝙ forma tradita alicui
nō habenti ptātem ſi nō ſeruet̄ act⁹ nō
v3.ſecus ſi al's hn̄ti ptātem faciēdi fue=
rit forma tradita: q2 ea omiſſa v3 actus
qđ ꝑpetuo tene mēti.forma vero tradi
ta delegato d3 ſeruari etiā in preparā=
torijs iudicij al's omiſſa vitiat ſm Inn.
in.c.dilecta.de reſcript.qđ intellige ſm
Abb.poſt.Joā.an.in.c.piſanis.de reſti.
29 ſpo.¶†Sed vlteri⁹ no.⁊ tene mēti ꝙ for
ma iuris nō ſeruata in alienatione rei
eccleſiaſtice vitiat eam ⁊ facit haberi ꝓ
infecta.cle.j.⁊ ibi Cardi.in.§.j.de re.ecc.
nō ali.facit.x.di.vides.¶Itē eſt in alie=
natione rerū ciuitatis q̄ nō v3 forma iu
ris nō ſeruata vt t3 Alex.de imo.ꝯſil.j.
iiij.pte cōſi.¶Itē eſt in abſolutiōe quā
facit ſacerdos audiēs aliquem in cōfeſ=
ſione penitētiali q̄ nō v3 ſine forma ſm
glo.⁊ Car.in cle.dudū.§.ſtatuim⁹.et ibi
doc.de ſepul.¶Idē etiā eſt in doctora=
tione q2 v3 demum ſeruata forma.cle.
ij.de magiſt.vt ſicut ante ⁊ non poſt do
ctoratū iurandū vt ibi per glo.⁊ Cardi.
¶Idē in electione cuius forma nō ſer=
uata debet elect⁹ iterū eligi cū prīa ele=
ctio ſit nulla nec pōt alius eligi ſm cōpo
ſtel.que refert Inn.iiij.ita ſubſtinuiſſe
in publico cōſiſtorio vt inq̄t Car.poſt eū
in cle.j.in prin.iiij.no.de iurepa.⁊ not.in
c.publicato.de elec.⁊ ibi doc.facit qđ di=
cit Bar.in.l.actuarios.C.de nu.⁊ adiu.
li.xij.⁊ in.l.ſi conſtat.C.de appel.⁊ Bal.
in marga.ver.cōtractus.ver.iij.ꝙ ele=
ctio ſindici ⁊ officialis nō ſeruata forma
ſolita nō valet. Sed in baptiſmo ſecus
eſt q2 v3 etiā non ſeruata forma cle.j.de
baptiſ.ſm Card.ibi in fi.¶Idem eſt in
abſolutione ab excōicatione: q2 v3 etiā
forma nō ſeruata ſm Cardi.poſt glo.in
cle.j.vj.q.de ſeque.poſ.in.§.j.⁊ Card.in
cle.j.xxx.q.in oppo.de decimis vbi idem
dicit in excōicatione.Poſtremo ſciēdum
eſt actum valere etiā nō ſeruata forma
tradita a teſtatore vltra non ꝓcedente
ad annullandū q̄n actus al's valeret de
iure nō ſeruata tali forma ſm Bal.not.
in.l.ſi teſtatore.de le.ij.⁊ Alexā.de imo.
in.l.cū lex.ff.de fideiuſ.vbi dicit verum ſi
actus habet perpetuā cām ꝓhibitiōis
nō ſi tpalē:niſi tūc vltra ꝓcedat ꝑ glo.
ſing.in.d.cle.j.de iurepa.¶Sed quid ſi
ſtatutū ꝓhibet inq̄ri de delicto niſi pri⁹
fiat bānū ꝙ ſi q̄s velit defendere vl' cau
ſe aſſiſtere cōpareat: deinde fiat bānū ſi
q̄s velit defendere nec in eo ſit dictū vel
eſſe velit aſſiſtere ꝓut in ſtatuto tradit̄.
Rn̄.ꝙ inq̄ſitio formata nō v3: q2 forma
bāni tradita a ſtatuto nō ē ſeruata ſm
Ja.bu.in.l.fi.ff.de poſtu.et Jo.de por.in
l.paulus.ff.de pen.imo nec ipm bānum
latum non ſeruata forma ſtatuti v3 ſm
Bar.in addi.Spe.de execu.ſen.ꝟ.ban=
nū.¶Itē ſi ſtatutū req̄rit ſubſcriptionē
⁊ ꝓmiſſionem in accuſando an ſine illis
ꝓcedat accuſatio.Richar.de ſal.conſu=
luit ꝙ ſic in ꝯſi.l3 ſtatutū ⁊c.⁊ t3 Bal.in
addi.Spe.de accuſatore.ꝟ.ſed qđ ſi ſta
tutū dat hāc formā.⁊ in.d.l.ſi tutor.in fi.
⁊.ƺ.diximus.¶Sciēdū eſt etiā ꝙ ſtatu=
tū ꝙ mulier ſine cōſenſu ꝓpinquorū nō
ꝯhat l3 vltra nō ꝓcedat intelligit̄ ꝙ cō=
tractus ſit nullus ſine dn̄i cōſenſu ſcđm
Bal.⁊ doc.poſt glo.in.l.ſi quis mihi bo=
na.§.corā.de acqui.here.rō eſt q2 ſtatu
tum eſt ꝓhibitū ꝑ ea q̄ diximus.ƺ.eo.et
Bal.l.j.C.qui admit.pe.col.⁊ Flo.in.l.j.
ff.ſi men.fal.mo.di.iiij.col.Nec pretereo
ꝙ ſtatutum mandās acta reponi in ar
chiuo publico intelligit̄ ꝙ acta tāq̄ nul
la nō ꝓbēt ſi non ſint repoſita in archi=
uo ſm Ang.in auf.de defen.ciui.in pnc.
30 col.iiij.¶†Sed an valeat reformatio fa
cta ſine forma ſtatuti.vide Bal.in.l.hu=
manū.C.de legi.¶Itē an valeat actus
factus nō citatis citādis ex forma ſta=
tuti.vide glo.⁊ doc.in.c.ſtatutum.de re=
ſcrip.in.vj.⁊ adde dictū Joā.an.in addi.
Spec.de elect.ad fi.vbi dicit ꝙ valet ele
ctio epi facta nō citatis illis ex forma cō
ſtitutionis ſynodalis fuerūt citādi cer=
to mō.¶Qđ autē de forma licētia non
ſeruata dic penā cōmitti et haberi pro
non licentia ſm Cardi.in cle.fi.xij.q.de
elec.Itē nō tenet ꝓceſſus nō petita licē=
tia que peti debuit pro forma agendi
ſm Car.in cle.j.§.volumus.ij.q.de foro
ꝯpe.Nec ſufficit ratificatio ꝓ licētia ad
validitatem ꝓceſſus ſm Card.ibi in.ij.

q.τ Bal.in.l.fi.C.ad mace.q̄ omnia tene
menti q̄ sunt vtilia et quotidiana: nec
inuenies alibi tā bene τ clare cumulata

31 ¶ † Uigesimoquinto quero si statutū di=
cit solui gab.d̄ quolibet ↄ̄tctu an habeat
locū in cōtractu inter patrē τ filiū. R̄n.
q̄ sic nisi cōtractus sit lucratiu⁹ τ dona
tio fm Bar.i.l.j.C.de impo.lucra.descri.
32 lib.x.et dixi.s̄.vij.par.xxj.q. ¶ † Uigesi=
mosexto q̄ro quid si statutū mādet solui
gab.de cōtractu sub pena. R̄n. q̄ l3 non
soluat̄ gab.v3 cōtract⁹ sed pena cōmit=
tit̄ fm Bald.no.in.l.nō dubiū.pe.col.C.
de leg.τ alias supra diximus in p̄cedētib⁹
33 q.qd no. ¶ † Uigesimoseptimo q̄ro stan=
te statuto q̄ de cōtractu soluat̄ gab.q̄n
sit soluēda de contractu ↄditionali. R̄n.
q̄ tpe celebrati cōtractus nō aūt tpe exi
stentis ↄditionis fm Bar.in.l.sancim⁹.
la.j.C.de consu.et nō asper.lib.xij.τ.s̄.v.
par.xj.q.vbi vide plenius. ¶ Uigesimo
octauo quero gab.d3 solui p statutū de
quolibet contractu ad rationē.x.p cen=
tenario quātitatis vel p̄tij in eo deducte
q̄uo intelligat̄. R̄n. q̄ solui d3 cētenario
deductis omnibus expēsis factis in con
tractu forte in pxonetis τ subhastatio=
nibus fm doc.moder.τ Ang.in.l.nō am
plius.de leg.j.in.l.fructus.sol.ma.τ in.l.
j.de fruc.τ lit.expē.τ qd p Bar.in.l.quā=
titas.ff.ad.l.fal.qd verū est siue statutū
dicat de p̄tio rei solui gab.simplr: q̄ in=
telligit̄.s.quatenus remanet apud debi
torē τ sic deductis expēsis: siue dicat de
p̄tio recepto a venditore: secus si dicat
de pretio quo res sit vendita fm Bart.
sing.in.l.sed si hoc.§.cuidam.ff.de cōdi.τ
demonstra. pro quo facit q̄ si fiat do=
natio supra quātitatem legitimā nō in=
sinuata valet nō obstāte.l.sancimus.C.
de dona.si per gab.soluit̄ tñ q̄ ea detra
cta non restat quātitas legitima a iu=
re requisita vt insinuatio requirat̄ fm
Bar.Ang.τ doc.notabilr in.l.quoties.
ff.ad.l.fal.q̄ inspicit̄ qd remanet vt ibi:
et t3 Lud.pon.in sing.ver.donatio.ver.
est facta τc.τ Bar.cep.in sing.ver.cxiij.
τ adde que dicem⁹.j.de gab.vl.vol.ix.q.
34 vbi vide τ no. ¶ † Uigesimonono q̄ro si
sit statutū q̄ gab.solui debeat p pena si=
cut p sorte q̄uo intelligat̄. R̄n. q̄ intelli=
git̄ qd solui debeat demū q̄n pena est li
quidata nō ante fm Bald.in.l.j.xv.q.in
35 lec.anti.C.de his que pe.no. ¶ † Trige
simo q̄ro statutum disponit qd de quoli
bet ↄ̄tctu vel testō nō insinuato infra mē
sem soluat̄ gab.infra.x.dies alr̄ sit nul=
lus: an admittat̄ purgatio more vt gab.
solui possit post.x.dies. R̄n. q̄ non q̄ nō
admittit̄ purgatio more dicto casu fm
Bald.in.l.fi.ix.op.in lec.anti.C.de condi.
inser.et facit q̄ ex quo cōtractus semel
fuit nullus non pōt amplius cōualesce=
re vt ibi.τ tenet Inno.in.c.prudētia.de
offi.dele.τ Bal.in.l.fi.§.necessitatē.C.de
bo.que lib.in.vj.colū.τ in.l.quedā.C.de
fideicō.vnde testm̄ filijfa.nullū p.l.que
in ptāte.ff.de testa.cū simi.nō cōualescit
licet postea testator fiat sui iuris.l.si fi=
liusfa.et ibi Bar.eo.ti. ¶ Idem si testa=
tor fact⁹ inhabilis restituatur fm Bal.
in.l.j.§.fi.de lega.iij.idem in testamento
heretici fm Bal.ibidē. ¶ Ad id qd dixi
de mora facit q̄ facta executione a lege
vel ab hoie nō admittit̄ more purgatio.
l.qui ob rem.τ ibi Bar.ff.de condi.inde.
Di.in.l.si seruū.§.de illo.de ver.obli.τ in
l.si quis.§.si plures.ff.iudi.sol.τ Barto.
in.l.si insulam.de verborum oblig.et in
l.si quis maior.C.de transac.p.l.si is q̄
de lega.ij.τ Pau.de ca.cōsi.xxxj.τ Bal.
in.l.pe.in vlti.col.C.de cōdi.inser. Acce=
dit q̄ nō potest mora purgari post ter=
minū que perimit gratiā fm Bal.in.l.
j.xiij.q.C.de his que pe.no.p cle.cum ei.
de conces.preben. Adde tñ q̄ mora pōt
purgari soluendo stante statuto quod
non soluens collectas nō audiat̄ q̄ in=
telligit̄ qd audiat̄ q̄ primū postea soluat
fm Bald.in.l.j.§.j.ff.de postu.τ in.l.per
diuersas.xiij.q.C.manda.τ dixi.s̄.xxiij.
36 q. ¶ † Trigesimoprimo quero stāte sta=
tuto qd de quolibet cōtractu vel legato
soluatur gab.duorum deñ.pro libra si
fiat locatio pro.x.ann.vel legatū annuū
de decē q̄uo soluet̄ gab. R̄n. qd primo an=
no d3 solui illis gabellarijs qui illo an=
no sunt τ pro alijs an.soluet̄ alijs q̄ sin=
gulis ann.fuerint p̄supposito qd singu=
lis an.mateat̄ ve3 prata anne x τ quā=
titatis fm Bar.τ Ang.in.l.in lege fal.nō
habet̄.ff.ad leg.fal.et in.l.cum titio per

Bar.eo.titu.Bal.in.l.in annalibus.C. de lega.ꝛ Flo.in.l.defuncta.ff.de vsufr. vide Ang.in.l.j.§.si in annos ad le.fal.ꝛ Bal.in.l.ij.§.sed ꝛ nostra in fi.in lec.antiqua.C.cōia dele.ꝛ Alex.de imo.in ꝯsil. xxxv.iiij.parte.

37 ¶ † Trigesimosecundo quero statuto cauetur qđ de quolibet cōtractu alienationis soluatur gab.alr̄s alienans perdat rem pone ꝙ quis alienauit rem fideicō.subiectā in casu a iure nō permisso et non soluit gab.an habeat locū pena statuti vt sic alienans ꝑdat rem.ista questio depēdet ab altera scilꝫ an valeat alienatio rei fideicō.subiecte facta per heredē pendēte cōditione vel die fideicō.qua cōis opi.est qđ sic fm Barto.ꝛ Ange.in.l.marcellus.§.res que.ff.ad trebe.vbi etiā ꝛ Paul.de ca.q̄ tenet idē in cōsi.x.vbi dicit ꝙ filiꝰ heres grauatus fideicō.pōt alienare vsqꝫ ad dimidiā scilicet quatenus eas ascendit legitima ꝛ trebe. ¶ Itē ꝛ pro residuo tenet alienatio ignorāter facta non scienter sed pretiū venit in fideicōmisso si heres est soluēdo.l.fi.§.fi.ꝛ ibi bar.de leg.ij. alias pōt res vendicari.l.plane.§.j.de leg.j. ¶ Et ideo Ange.in.d.§.res que ꝑ. d.l.fi.§.fi.dicit posse reuocari alienationē demum ꝓbetur scientia heredis alienantis.ꝛ tenet Pau.de ca.in.d.ꝯsi.x.ꝛ in cōsil.xiij.ꝛ in ꝯsil.xvij. ¶ Eandē opi.scilꝫ ꝙ valeat alienatio tenet bar.in.l.seruo legato.§.j.de le.j.ꝛ i.l.fi.§.fi.C.cōia đleg. ꝛ in.l.si locus.ff.de reli.ꝛ sump.fu.ꝛ in.l. cū pater.§.libertis.de leg.ij.ex quo ꝯcludit ipse etiā penā cōmitti cōtra alienationē q̄ alias nō cōmitterēt si alienatio nō teneret. Et ideo gab.nō soluta ꝓ tali alienatione pena statuti locū haberet. vt cōcludit bar.in.d.l.fi.§.fi.C.cōia dele. ꝛ Ang.in.d.§.res q̄.pena em̄ ex facto frustatorio ꝛ inualido non cōmittitur.l. ea.ꝛ ibi Bal.C.vbi manci.fue.alie.facit glo.no.in.§.patronū in.l.si patronus ver. a fauiana.ff.si quid in frau.pa.que dicit penā super inualido cōtractu nō tenere qđ etiā tenet Bald.in.l.j.vj.col.C.de inoffi.dona.ꝛ Spe.de emp.ꝛ ven.§.iij.ver. sed pone vxor.adde dictū Bal.in.l.ij.C. de ep̄a.audien.facit glos.in.c.imperialē de ꝓhibi.feu.alie.per Fede.vnde pena in transactione inualida de alimentis nō potest peti fm gloss.in.l.cum hi in fi. punct.ff.de transac.ꝛ per gloss.in.l.one fidē.eo.ti. ¶ Itē sequit̄ ꝙ cedēs excessione inualida nō incidit in penā fm Bar. in.l.filiū.§.si quis de lega.prestan.ꝛ in.l. nō parauit.§.nō que vis.de contratab. ¶ Item sequit̄ ꝙ nec pena cōmittitur cōtra eū qui venit cōtra suū cōtractum inualidū.l continuus.§.cū quis de ver. ob.qđ est verū si nō tenuit cōtractus qꝛ contra ius secus si preter ius.l.stipulatus.§.alteri.de verb.obli.ꝛ.l.iurisgen.§. generaliter.ff.de pac.fm Flo.in.l.vēditor.in fi.principij.ver.itē no.ꝙ q̄n.ff.cōia predio. Sic ꝛ alias patet ꝙ ꝯsensus ad actū inualidū nō nocet fm Bar.in.l.iiij. .§.si in venditione.ff.q̄.mo.pi.vel.hipo. sol.facit qꝛ nō tenet principale nō tenet penale.l.seius ꝛ augerius.ꝛ ibi Bart.ff. ad.l.fal.fm Bal.in auť.habita.iiij.q.C. ne filius pro pa.ꝛ in.l.j.iiij.op.C.de his que pe.nomine. ¶ Argumentum tamē cōtra qꝛ pena cōmittitur contra vasallū cogitantem aliquid cōtra dn̄m etiā per viam cōtractus inualidi fm Bal.in.c. j.in prin.de ꝓhi.feu.alie.per loth.in vsi. feu. ¶ Itē ꝛ qꝛ petitio facta cōtra ꝓhibitionē licet non sit fructuosa punit̄ fm bar.in.l.j.C.de peti.bono.subla.lib.x.sed Bal.tenet ꝯ in.l.j.C.si rec.prouin. ¶ Et vltra ꝑdicta an actus inualidus puniatur vide Pau.de cast.cōsi.cxlix. ¶ Adde qđ de pace inualida post terminū statuti facta nō debet solui gab.a statuto imposita fm bal.in.l.nō dubium.ij.col.C.de legi.ꝛ dixi.s̄.xvj.q.ꝛ dicemus.j̄.de gab. vlti.volu.

38 ¶ † Conclude circa ꝑdicta qđ pena legalis cōmittitur etiam pro facto inualido nō aūt cōuentionalis fm Bal. in.d.l.ij.C.de epis.audi.vbi dicit ꝙ ideo illud est qꝛ lex dicit penā committi ꝛ sic statuit ergo in dubio secus esset: vt in exēplo Bart.de cessione inualida.adde Bart.in.l.vbi pactū in fi.C.de transac. ꝛ omnino per Pau.de ca.in cōsil.cclxij, vbi ponit an ꝛ q̄n pena cōmittat̄ ꝓ actu inualido.ꝛ in.c.video.cōdi.ꝛ Car.in cle. j.iiij.op.de cōsan.et affi.ꝛ in cle.ij.§.j.de here.ꝛ gloss.in.c.ij.de preca.et ibi doct.ꝛ per Bart.in.l.cū precario.ff.de preca.ꝛ

per Bal.in.c.j.§.aut si libellari.qui.mo. feud.amit.in vsi.feu.z in.c.ij.z ibi Abb. sic.de solu.vbi in casu illo pena commititur lz actus sit nullus.et idē in casu.d. cle.j.de consan.z affi.nisi per vim vel metum ꝯhatur matrimoniū in gradu ꝓhibito:qz mrīmoniū non tz z pena nō committitur ſm Car.ibi.xvij.q.Itē pena clemē.j.de sen.excō.hz locū cōtra religiosos violatores interdicti ēt inualidi vt ibi. vbi etiā tenet Car.in.iiij.op.¶ Pena vero pro locatione ad centum annos inualida nō cōmittit ſz Arch.xij.q.ij.abbatibus.z Bal.in.c.j.§.consuetudo.qui feu. da.pos.in vsi.feu.Qd autē supra diri ꝙ pena cōuentionalis ex facto frustratorio ſm Bal.in.d.l.ij.dic probari in.l.ea. z ibi tenet Bal.z Sali.C.si mancip.ita fuc.alie.Et ideo pena cōpromissi inualidi.non cōmittit ſm Alex.post Bart.in.l. licet.§.si seruus.ff.de pecu.lz ꝯtrium consuluerit de facto ipsemet Alex.cōsi.xxxij. pte.Et adde ꝙ pena nō cōmittitur quādo stip.prin.est nulla ratione incertitudinis.l.ita stipulatꝰ.la grande.z ibi Alexan.de imo.ff.de ver.ob.in.iiij.colum.

39 ¶ † Item not.ꝙ pena imposita rōne alicuius actus deficiētis cōmittitur etiam si actus interuenit:sed de iure est inualidus ſm Cardi.in cle.si.xij.q.de elec.qz paria sunt non interuenire actū vel interuenire actum de iure nullum vt ibi. Nec est omittendum hic ꝙ pena priuationis iuris nō cōmittit cōtra feminaz emphiteotā alienantē sine ꝯsensu ꝓpinquoꝝ contra formā statuti:qz alienatio est inualida ſm Bal.no.in.l.ij.C.de epi. audien.Postremo ad ꝓpositū ꝑdictoꝝ scire debes penā statuti contra opponētem exceptionē aliqñ impositam nō cōmitti cōtra opponentē inepte ſm Bal.z Alex.in.l.j.§.j.ff.qd quisqz iur.z Bald.z Alex.in.l.aduersus.ff.d[illegible] iusvo.Tenementi menti ꝑdicta qz sunt vtilia z quotidiana.

40 ¶ † Trigesimotertio quero an statutū de gab.soluēda de donatiōe habeat locū ēt qñ fit institutio heredis.rñ. ꝙ sic si institutio sit lucrosa z vtilis qz hereditas sit soluendo:nā tunc dr titulus lucratiuus sicut donatio als secus ſm Ang.no.in auten.de nup.§.si vero expectet.col.iiij.¶ Idem z in legato dicendū est qz dicit quedā donatio.l.legatum de leg.ij.pro quo vide etiam in spe.de loca. §.vj.ver.cviij.z in ti.de do.

41 ¶ † Trigesimoquarto quero an dictum statutum habeat locū in remuneratione.dic ꝙ nō qz verbo donationis nō cōprehenditur remuneratio ſm Bart.in.j.consti.ff.pro quo vide nota.in.l.aquilius z ibi Bart. ff.de dona.facit qz inter virū z vxo.non est prohibita remuneratio sed donatio sic.ergo diuersa sunt.l.qd aūt.§.si vir.ff. de dona.inter virū z vxo.et Bald.in.l.si voluntate.C.de dotis promis.Est autē remuneratio datio ex causa bñficij ante recepti ſm Bart.in.l.sed si lege.§.cōsuluit.ff.de peti.here.¶ Et intantū est debita remuneratio ꝙ pro ea pōt res alienari fideicō.subiecta ſm Bart.sing.in.j. consti.ff.in princi.vlt.col.per.l.iubemus nullum.C.de sacrosan.eccle.quod adde ad no.in aut.res que.C.cōmunia de leg. Differt aūt remuneratio a donatione not.in.l.si vero nō remunerādi.ff.mandа.ſm doct.z Barto.in.d.l.aquilius vbi etiā dicit ꝙ in ea nō requiritur insinuatio sicut requirit in donatione siue fiat ex causa de preterito siue de futuro nō si fiat simpliciter:quod not. Idem sentit Bar.in.l.iurisgentium.§.quinimo.ff.de pac.dū dicit ꝙ.l.si quis argen.§ pe.C. de do.nō habet locū in remuneratione. qz improprie dicit donatio.d.l.aquilius ver.nō merā.z ibi gl.z tenet Salic.in.l. legē.vj.q.C.de pac.sed Raph.fulg.subtiliter tenet ꝯtrium cuius opi.acquieuit Alexā.de imo.in.d.§.quinimo.vbi vide. sed idē Alex.in cōsil.lxij.iiij.parte tenet in ea nō requiri insinuationē per not. in.d.l.aquilius.z in.l.penul.cū gl.eo.tit.

42 ¶ † Trigesimoquinto q̄ro an statutū ꝙ de quolibet instrō soluat gab.habeat locū in apodissa.Rñ.ꝙ sic qz de iure cōi cōprehendit appellatione instroꝝ. um ex quo cām z veritatē instruit.l.j.ff.de fide instru.z ita dicūt Bar.z bal.in.l.j.ij.col. C.de fide instru.vbi dicit verū nisi probetur ꝙ de cōi vsu loquēdi non veniat apodissa vel apocha sub vocabulo instrumentoꝝ.qd not.Quo aūt ꝓbet ꝑ testes cōis vsus loquēdi.vide Bar.in.l.labeo.

ff.de sup.leg. Ex quo infert q̃ nec debet solui gab. vigore dicti statuti de attestationibus testiũ qui licet cãm instruant et veniãt appellatiõe instrorum.l.j.ff.de de fide instru.et tenet bar.in.l.admonẽdi.in fi.ff.de iureiurã.et.c.peruenit.de testi.cogẽ.tñ qz fm cõem vsum loquẽdi testes nõ dicunt instra fm bart.no.in.l.notionẽ.§.j.de ver.sig.probato dicto cõi vsu loquẽdi statutũ cessabit.ar.not.per Bar.et bal.in.d.l.j.de iur.cal.Itẽ et qz in statutis testes non veniũt appellatione statutorũ fm Joã.de imo.in rub.extra de fide instru.et Lafran.brix.in.c.qm̃ ꝯ falsam.ver.instra in princi.de pba.Itẽ infertur q̃ sicut instra de nouo reperta possunt in cã produci vsq̃ ad sniam fm bar.in.l.admonẽdi.de iureiur.et no.in.c.cũ dilectus.de fide instru.tñ pbato dicto cõi vsu loquẽdi secus erit in priuata scriptura.arg.no.vbi.s.Predictis adde q̃ apodissa in iudicio pducta parte nõ opponẽte habet pro publica fm Anto.de bu.post Host.in.c.qm̃ cõtra.de pba. ¶ Sz an dictũ statutũ habeat locũ i act' que cãm instruũt.Rñ.qđ no.fm Bar.in l.j.§.j.ff.de eden.de quo etiã in.l.in fraudem.§.neq̃.ff.de iure fis.et tene mẽti predicta.

43 ¶ † Trigesimosexto q̃ro si p gab. soluatur minus q̃ debeat ex forma statuti pro cõtractu an vitiet ꝯtus.Rñ.q̃ sic.etiã si per errorẽ minus soluat.secus si soluat plus q̃ debeat.l.q putat.ff.de acqui.here.et.l.fi.in prin.et ibi Bal.doct. et Pet.de sun.C.de tẽpo.app.dũ dicũt q̃ bannũ non dz cessari ei qui infra terminum statuti etiã per errorẽ nõ soluit penã qz error in calculo dierũ nocet vt ibi. et tenet Ang.Jo.de imo.et Alex.de imo. in.l.in executiõe.§.si ita.ff.de ver.obli.et Bal.in.l.senatus aliãs vt res per gl.ibi de cõtrahen.emp.Pro hoc facit qz emphyteota cadit a iure suo etiã si in vno nummo defecit in solutiõe canonis fm bal.in aut.qui rẽ.C.de sacrosan.eccle.et in rub.C.de ꝯhen.emp.et.q.p text.cũ gl. in.l.res bona fide.ff.eo.ti.adde not.in.l. edem.C.loc.per Bal.qui idẽ dicit in conductore deficiente in solutione pẽsionis vt possit expelli et tenet Barto.in.l.ij.in prin.C.de iure emphy.Aliud aũt dz in emptore qui lucratur fructus pro rata pretij soluti fm Bar.in.l.fistulas.§.que fundũ.ff.de ꝯhen.emp.l.fi.et ibi Bart.ff. de fun.dota.et in.l.iulianus.§.offerri.ff. de acti.emp.et Bald.in.l.si traditio.xj.q. C.eo.titu. ¶ Quid aũt dicis in cõdẽnato in pena centũ lib.quas si non soluerit amputetur ei manus et ille nõ soluit tota centũ ppter errorẽ in calculo cõmissum per officiales an amputetur ei manus.rñ.q̃ Joan.de imol.post Bal.et ibi Raph.cu.et Jo.de por.in.l.quãuis.ff.de cõdi.et demõ.et dicũt q̃ nõ per illũ text.et ideo in.q.proposita de gab.dicti doc.ibi tenet ꝯtũ fm do.Jo.de prato.ibi vꝫ q̃ si minus soluatur p gab.pena nõ committatur|qđ etiã tenet Ang.are.in tracta.maleficiorũ.ver.amputet manus in vlti.col.ꝯ|quos tñ tenet Ang.Alexã.de imo.in.l.si seruus.§.si pluriũ.in fi.ff.si q̃s cau.et Bal.in.l.cũ sit.C.de sepul.vio.et in l.pro hereditarijs.iij.col.C.de here.acti. sed p prima opi.s.q̃ ꝯtus sit nullus est decisio Bal.in.l.j.C.si aduer.rẽ iudi.vbi dicit sniam esse nullã si p ea nõ sit soluta tota gab.q̃ solui debuit ex forma statuti.et idẽ tenet Bald.in addi.spe.de appel.ver.sed pone dicit statutũ q̃ ille et in l.ij.xij.q.de rescin.vẽ.vbi dicit q̃ si appellans nõ soluat integre per errorẽ decimum a statuto iniunctũ vitiat pcessus qđ etiã tenet Flo.in.l.res bona.ff.de ꝯhen.emp.dicẽs non valere pcessum si per errorẽ fuit p eo minus solutũ noĩe gab. p quo est gl.ibi dũ ponit casum.l.sed gl. positionẽ nõ firmat.et ideo Bal.in rñ.C. de ꝯhẽ.emp.dicit per illã gl.rescindi vẽditionẽ ppter nummũ nõ solutũ in tpe facto pacto qđ rescindat si pretiũ nõ soluatur. ¶ Et facit qz heres grauatus dare.x.infra mensem titio alias fundũ si det quatuor põt post mẽsem ab eo peti fundus fm Bal.no.in.l.j.pe.col.C.de his q̃ pe.no.et adde omnino dicta p bal. in addi.spec.de appel.ver.dicit statutũ qđ etc.

44 ¶ † Trigesimoseptimo quero an statutũ q̃ de quolibet instro soluat gab. locũ habeat in instro electiõis pauperũ facte per executores testamẽti ad bona testatoris.rñ.q̃ nõ qz illa electio nõ tribuit ius pauperib' electis:sed dz solui

de testō in quo relinquitur pauperibus eligendis: q2 ex testō fuit eis ius q̄situm s̄m Bar. no. in l. vnum ex familia. i. pnc. de leg. ij. qd̄ semp not. ¶ Trigesimooctauo q̄ro dicit statutū qd̄ soluat̄ gab. de q̄libet ꝯtu ex quo alteri ius q̄rit̄ an hēat locū in cōtractu cōmodati. rñ. q̄ sic. s. facta estimatione vsus rei cōmodate in q̄ ius querit̄ cōmodatario s̄m Bart. in. l. j.
45 §. huius edicti. ff. de cōsti. pecu. ¶ † Trigesimonono quero an p ꝯtu extra territoriū celebrato debeat solui gab. a statuto imposita p cōtractibus. rñ. q̄ non s̄m Anto. de but. in. c. lz. de foro cōpe. vbi etiā p moder. statutū em̄ vires non porrigit extra territorium. l. fi. 7 ibi doct. ff. de iuris. om. iud. 7 in. l. oēs populi. de iusti. 7 iur. 7 in. l. j. C. de summa trini. 7 fide catho. c. a nobis primo. de senten. excō. c. vt animaꝝ. de cōsti. in. vj. l. ij. C. q̄ sit lō. cōsue. et Hostiē. in. summa de consuetu. adde no. p Bal. in. l. fi. C. de cōmer. 7 merca. docto. in. c. fi. de foro cōpe. Jo. de lig. in ꝯtractu. de sen. excō. ver. consequēter querit̄ qd̄ de statuto 7 ver. cōsequenter
46 quere nunqd̄ supior. ¶ † Quadragesimo q̄ro an vigore disponētis pro cōtractibus solui gab. debeat de renūtiatione simplici. rñ. non q2 illa nō venit appellatione ꝯtus s̄m bal. no. in rub. C. de pac. 7 in. l. siue ap. acta. C. de trāsac. ij. colū. 7 i. l. pe. C. d̄ dolo. lz aliter sentiat i. l. j. C. si aduer. dona. 7 in. l. pactū. xxj. q. C. de colla. et dixi. s̄. v. parte prīci. xiij. q. ¶ Sed an dictum statutū habeat locū in quasi ꝯtu. rñ. q̄ nō q2 impropꝛie dicit̄ cōtractus s̄m Bar. in. l. apud iuli. § fi. ff. ex q̄. cau. in pos. ea. 7 Bal. Ang. et moder. contra Bar. in. l. mutum. § j. 7 in. l. more. de acqui. hēre. 7 Bal. in. l. j. in p. in. ff. de cōtrario iudi. tu. 7 in. l. j. C. qñ lice. ab emp. di. 7 in. l. fi. C. situt. 7 cur. 7 in. l. sine app. C. de transa. 7 Abb. in. c. qua fronte. de app. Alex. de imo. in cōsi. viij. ij. parte. in fi. de quo tñ aliter loquitur Lud. pon. in consi. xj. 7 vide. s̄. e. parte. iiij. q. ¶ Jtē an habeat locū in cōtractu incluso tacite vel transfuso vel in alium vel in accessorio vide p Bal. in. l. cū dotē. C. de iure
47 do. ¶ Quadragesimoprimo q̄ro qūo soluat̄ gab. pro vsufructu deducto in cōtractu seu cōstituto p cōtractū. rñ. q̄ dz fieri estimatio vsufructus p no. in. l. j. § si vsufructus. ff. de lib. leg. fal. vbi per glos. doc. 7 Ange. in. l. oim. ff. de vsufru. ¶ Et idem dicunt in vsufructu legato. de quo J. in titu. de gab. vlt. volu. ¶ Quadragesimosecundo quero an execu. non solute gab. de cōtractu cōpetant etiam fideiussori. rñ. q̄ sic. s̄m Bald. in. l. si ea. C. de fideius. mino. de quo dicet̄. J. tit. . pxi. x. q.
48 vbi vide. ¶ † Quadragesimotertio q̄ro an statutū de gab. soluenda de quolibet cōtractu habeat locū in cōtractu nō pfecto: vt q2 desit scriptura de qua actū sit iuxta. l. cōtractus. C. de fide instru. rñ. nō ar. no. in simili de eo qd̄ statutum disponit in criminalibus q2 intelligit̄ de crimine pfecto 7 cōsummato s̄m Bal. i. l. si q̄s nō dicā rapere. uij. col. C. de epis. et cle. 7 in. l. si quis seruo. C. de furtis. 7 bar. in. l. j. §. diuus. de sica. 7 in. l. si in rixa. co. tit. Ang. in. l. 7 si certus. §. si vnus. ff. ad sil le. et Flo. in. l. arboribus. §. idem. ff. de vsufru. 7 in. l. in lege. ff. ad. l. a quil. cuz si.
49 ¶ † Quadragesimoquarto quero qualiter intelligat̄ dictum statutū q̄ de quolibet ꝯtu soluat̄ gab. rñ. q̄ intelligit̄ de ꝯtu translatiuo dñij nō de nō translatiuo p no. p Bar. in. l. vnū ex familia. de le. ij. 7 Alexan. de imo. in. l. ab emptione. de pac. ¶ Quadragesimoquinto de notabili q̄one in qua cōsuluit Alex. de imol. cōsi. clxxvij. ij. parte. Si collegiū aliqd̄ vt puta collegiū dñorū sexdecim de bononia est exēptum a gab. cōtractuū ex forma statuti 7 venditis datijs vel gab. collegio sup addatur aliquis ciuis supnumerarius. vtrū ille supnumerarius teneat̄ ad gab. ꝯtus. 7 determinauit ipse p nō. ¶ Est em̄ ille exemptus sicut alij numerarij de collegio per rationes de quibus plene in. d. consi. quas hic causa breuitatis non refero.

¶ Summarim.

Statutū disponens solui gabellas pro sola an locū habeat in iuramēto vl confessione iudicialibus.

Juramentum 7 cōfessio equiparata habent vim sententie.

2 Stante statuto ꝙ ꝓ quantitate in iudicio petita soluatur gabella quid pro re ipsa erit petendum.
3 Gabellā nō soluēs in causa appellatiōnis quā tamen ex forma statuti soluere debet: an si non possit soluere incurrat damnum desertionis.
4 Gabella pro litibus a statuto imposita an solui debeat pro litib⁹ ad pias cās.
5 Stāte statuto de gabella soluēda ꝓ petitione in iudicio an illa non soluta reddat ipsum iudiciū nullum.
6 Gabella pro debito soluēda qualiter sit exigenda.
7 Statutum de soluēda gabella pro litis estimatione qualiter sit intelligendum.
8 Possessio qualiter sit in soluenda pro ca gabella estimanda.
9 Excusatio competens principali competit etiam fideiussori.
10 Excusatio non solute gabelle cōtra executionem guarentigie opposita qualiter ⁊ per quem sit probanda.
11 Statutū disponens nō audiri eū qui nō soluit gabellas qualiter sit intelligēdū.
12 Gabella soluenda pro libello an cōprehendat additionem ad libellum: ⁊ pro illa additione sit soluenda noua gabella.
13 Gabella soluta per emptorem an repeti possit.

¶ Quarta pars octaue partis prin. De gabella iudiciorum vel litiū.

Restat quarto loco videre de gabellis iudiciorum vel litium quas prius impositas a caio cesare caligula teste suetonio in eis vita ver. vectigalia noua. ibi
1 ꝓ litib⁹ ac iudicijs. ¶ † Circa qđ quero pmo si statutū mādat solui gab. ꝓ snīa an habeat locū in iuramēto ⁊ in ꝯfessione iudicialib⁹. Rñ. ꝙ nō ſm Bar. ⁊ Raspha. cuma. in l. j. ff. de cōfes. ar. tñ ꝯtra. in l. ij. ff. de iureiurā. vbi ꝯfessio ⁊ iuramētū equiparata habent vim snīe. ⁊ l. j. ⁊ ibi doc. C. co. ti. ⁊ Pau. de ca. consil. lx. ¶ Intantum ꝙ post snīam heres tenetur de delicto defuncti ita ⁊ post cōfessionē ſm bal. in l. j. ij. col. C. ne ex delicto defuncto. Item confessio ⁊ snīa paribus passibus ambulant. l. post rē. de re iu. ⁊ Bar. in l. centum. §. sed an ipsos de ꝯstel. ¶ Et tale statutū de snīa intelligit in potiori significatu. i. de diffinitiua nō de interlocutoria ſm doc. in rub. ff. de re iudi. ⁊ ibi Ludo. pon. ⁊ Bal. in addi. spec. de execu. senten. vel noie snīe in fi. qꝛ etiam in statutis appellatione snīe venit diffinitiua vt ibi. ⁊ not. in l. ꝙ iussit de re iudi. ⁊ glo. in l. j. §. qđ in sentētijs. ff. qñ ap. sit. facit qđ no. in. in l. j. C. de suc. edi. Nō autē venit preceptū de soluendo ꝑ no. ꝑ Bart. in l. ij. ff. de appel. reci. ⁊ ꝑ Bal. in l. si preses quasi quō ⁊ qñ iu. ⁊ no. in c. vt debit⁹ de ap. ¶ Item nec ſm decretum qđ improprie est diffinitiua. l. j. ff. de iurisdi. omni. iudi. ¶ Itē nec interlocutoria: vt. ş. eo. ⁊ glo. in. d. §. in sententijs. ⁊ Flo. in l. ꝓinde. §. notandū ad leg. acqui. c. cum olim. cum glo. de testi. ⁊ in. c. super eo. ⁊ ibi docto. ⁊ Phili. de frāch. de app. facit. c. si qs de sen. ex. ⁊ ꝑ glo. ⁊ Alex. in l. j. ff. ꝙ quisꝙ iuris. ⁊ melius per Alex. consi. l. ij. pte qđ verū nisi sit interlocutoria imponēs ꝑpetuū silentiū qꝛ hꝫ vim diffinitiue ſm Ange. in repertorio. vers. arbiter ver. si ex forma. ⁊ Bal. in auten. q̄ semel. iiij. colū. quō ⁊ qñ iud. ¶ Idē si quōcūꝙ interlocutoria habeat vim diffinitiue ſm Abba. anti. ⁊ Jo. an. in. c. peruenit. de app. ⁊ Ange. vbi. ş. Ergo locū hꝫ in ꝓuincia de exequēdo que est diffinitiua ſm Joā. de lig. in ꝯsi. Si in instro continetur ⁊c. ⁊ Sali. et Pet. de perusio in cōsi. In xp̄i noie amen. Uiso p̄fato puncto: lꝫ Lud. ꝯtrariū sentiat in rub. ff. de re iud. ⁊ an. in l. v. in prin. de ver. ob. ⁊ ibi Alexan. de imo. q̄ dñt eā esse interlocutoriā qđ etiā tenet Bal. i. l. ab executore. C. quorū ap. nō reci. quē etiā vide in l. si pecuniā. C. de re iudi. ⁊ in l. actori. C. de rebus cred. ⁊ Pau. de cast. consi. cccxxv. sed glo. in l. qui restituere. ff. de rei ven. dicit diffinitiuā. qđ etiā tenet Alexā. de imo. in cōsi. l. pe. col. ij. pte. ꝯsi. vide Jo. and. in addi. Spe. de ap. §. in quibus. ƒ. v. in fi. ¶ Itē tale statutū de snīa nō hꝫ locū in laudo qꝛ nō dr̄ snīa ſm Pau. de cast. cōsil. lxxi. ¶ Itē nec snīa in cā summaria. ſm Pau. de cast. in l. iij. in princi. ff. de iurisdi. om. iudi. ¶ Ad id autem quod dixi de pre-

cepto adde q preceptū de soluēdo non dicit̃ snīa sed executio fm Bar. in l. j. C. de cōfes. qđ verū nisi sit factū precedēte libello z lite pendēte fm glos. z Bal. in l. fi. §. necessitatem. C. de bo. que lib. z Abb. sicu. in rub. de re iud. ¶ Sed quid si snīa habet plura capl'a. rñ. q tot dicunt̃ snie quot sunt eius capitula: sed pau. de ca. in l. in fideicō. §. legatum. ff. ad trebellia. vnde tot gabel. soluende sunt quot sunt eius capl'a ex quo tot dicunt̃ snie vt ibi.

2 ¶ Scđo quero dicit statutum q p quātitate in iudicio petita soluat̃ gab. ad rationem duaꝝ denarioꝝ p libra: quid si sit petita res. rñ. q res dz estimari vt fz estimationē eius soluat̃ gab. q̄ solui pōt in quacūq; parte iudicij fm Bal. in aut. generaliter. pe. col. C. de epis. z cle. z dixi s. de gabel. rerū inaiataꝝ. z adde hic q si statutū dicit capitaneū debere cognoscere de causis a centū libris infra: z potestatē abinde supra. si petat̃ res vel hereditas cui⁹ hereditas sit icerta cognoscit ptās nisi ꝯriū pbetur per capitaneū fm Bal. no. in l. ampliorē. §. cū scimus. C.

3 de appel. ¶ † Tertio q̄ro an soluēs gab. in cā appel. quā soluere debet ex forma statuti incurrat damnū desertiōis si soluere nō potuit pp̄ter paupertatē. rñ. q nō: fm Bal. sing. in l. ij. §. si qs in iudicio. ff. si qs cau. per. c. lz. de censi. z Bald. in l. acceptā. de vsur. in. xiiij. q. z gl. in l. eos. C. de appel. z Inno. in c. ex rōne. eo. titu.

4 ¶ † Quarto q̄ro vtrū de litib⁹ ad pias cās debeat solui gab. vigore statuti disponentis gab. solui de litib⁹. rñ. q nō fz Bal. in l. nulli. C. de episc. z cle. z Bar. in aut. sed hodie. eo. ti. lz Bal. sentiat ꝯriū

5 in l. cū clericis. C. eo. tit. ¶ † Quinto q̄ro vtrū gab. nō soluta pro petitione in iudicio facta reddat iudiciū nullū stante dicto statuto. rñ. q nō: imo pōt solui i quali bet parte iudicij fm Bal. in aut. generaliter. pe. col. C. de epis. z cle. z Bal. in l. p diuersas. xiij. q. C. manda. z dixi. s. de gabel. rerū inaiataꝝ. iiij. q. z. s. eo. ij. q.

6 ¶ † Sexto quero qualr̃ soluat̃ gab. per eū qui petit. xxx. z obtinet in. x. stante statuto q soluat̃ gabel. de quātitate petita ad rōnē duoꝝ deñ. p qualibet libra. r. ñ. q in spici debet summa que petit̃ non q̄

debet̃ fm Bart. Ang. z pet. de sun. in l. in offerēdis. C. de appel. et no. in l. si idē cū eodē. de iur. om. iu. et Bar. et Bal. i. l. cū quedā. §. quotiēs. eo. ti. z Ang. in aut. de defen. ciui. §. decreto. col. iij. z Jo. papiē. in summa. in libello. reali ṽbo. nō tñ

7 aio cōtestādi. in fi. qđ not. ¶ † Septimo q̄ro quō intelligatur statutū q gab. soluat̃ de estimatiōe litis. rñ. q gabel. solui debet fm q estimatur in pcessu litis nō a principio litis fm Bar. in l. fi. §. fi. C. de

8 appel. ¶ † Octauo quero si sit qō de possessione tantū quō soluat̃ gabel. rñ. q dz estimari possessio non res fm Bart. in l. si duo. i. §. fi. per illū tex. ff. vti pos. qđ no. ¶ Nono q̄ro vtrū statutū phibens vēditorē non soluētē gab. agere ad preciū obstet ei cōuentio ad rē tradēdā ne excipiat de p̄cio nō soluto. rñ. vt dicemus in-

9 fra de fraudi. gab. xix. q. ¶ † Decio q̄ro an excusatio non solu. gab. cōpetat etiā fideiussori. rñ. q sic: qz excusatio cōpetēs principali cōpetit etiā fideiussori etiā si re⁹ nolit ea vti fm Bal. in l. ea que. C. de fideius. mi. vbi idē dicit de restōne et de qualibet alia defensione. ad idez facit. l. excep. ff. de except. l. tā mandatori. z ibi docto. z Sali. C. de non nu. pec. et l. iij. et ibi Barto. C. de vsur. rei iudic. in specu. de accus. §. vj. ṽ. item quare. de fideius. §. j. ver. z not. qđ est verū etiam si excu. sit mere psonalis: qz cōpetit etiā fideiussori cōparenti pcuratorio nomine domini fm Bar. in l. et si fideiussor. ff. de re iudi. Nec pōt principalis renūciare in preiudicium fideiussoris. l. sed et si quis. §. fi. ff. si quis cau. l. fi. ff. de pac. Et cōpetit excusatio rei fideiussori iudicij non ꝯctus statu rei mutato. d. l. tam mandatori. z ibi bal. Sed an imputetur ei si fideiussor omittat talē exceptionē. vide in spec.

10 de iudi. §. iij. ṽ. qd si fideiussor. ¶ † Undecimo quero si opponit̃ excu. non sol. gab. cōtra executionem guarētigie cui incūbat onus probādi. dic q si solutio gabel. habet se p modū solēnitatis ad ꝯctū debet pbare qui petit executionē. Alias vero excipiens cū agentis intētio sit fundata ex instrumento fm Ang. in repe. l.

11 j. C. de iure fisci lib. x. qđ not. ¶ † Duodecimo quero quid de statuto disponente non

non audiri eum qui non soluit gab. Dic
q intelligitur.s.tam in foro ecclesie:q in
seculari fm Bal.in.c.j.§. siquis per tri=
ginta.vj.colū.si de feu.fue. controuer.in
vsib.feu.r docto.moder.r do. Ballionus
12 de perusio in.c.fi.de prescrip. ¶ † Ter=
tiodecimo q̄ro si statutū dicit q de quo=
libet libello soluatur gab.r pducto libel
lo soluatur gab.de.x.sit facta additio de
quinq an solui debeat noua gabella ex
additione. R̄n̄. q non: quia non dicitur
Nouus libellus fm Pau.de ca.r Alex.
de imo.in.l.scire.de verb.obl. r dixi ple=
13 nius.s.v.parte.in fi.vbi vide. ¶ Quar=
todecimo quero si emptor soluit gabel.li
tis de euictione ex forma statuti an re=
petat a venditore obligato ad sumptus
litis.respon.q nō:vt sing. tenet Pau.de
cast.r ibi Alex.de imo. eum sequitur in
l.venditores.ff.de verb.obli.

¶ Summarium.

1 ☞ Gabella de vltimis voluntatibus an de iure cōmuni sit soluenda.
2 Gabella qualiter sit de legato soluēda.
3 Statutum de soluendo gabellam pro legato an extendatur ad legatum liberationis.
4 Gabella de annuo legato qualiter sit soluenda.
5 Gabella an sit de legato inutili soluēda.
6 Uendens fundum pro decē qui valebat viginti pro quo pretio teneatur ad gabellam.
7 Statutum de soluēdo pro quolibet testamento gabellam qualiter sit intelligendum.
8 Pro legato facto pauperi an debeat solui gabella: dicēte statuto solui debere de quolibet legato.
9 Gabella an computetur in legato.
10 De legato remissiōis an sit soluēda gabella statuto disponente de quolibet legato gabellam soluendam.
11 Statutū disponēs q de quolibet legato soluat̄ gabella an extendatur extra terminū statuti respectu gabelle nō solute in termino.
12 Gabella de legato repudiato a legatario per quem solui debeat.
13 Gabella an sit soluēda de legato male ablatorum incertorum.
14 Gabella an sit soluēda de legato vel donatione vel alio actu liberali.
15 Gabella an sit pro alimentis legatis soluenda.
16 Statutum q de qualibet hereditate soluatur gabella an locū habeat in hereditate patris filio delata.

¶ Quinta pars octaue partis pn̄cipalis de gab. vltimarū volūtatū.

Sequit̄ nūc quinta pars hui9 octa
ue principalis in qua
videamus de gab.vlti
marum voluntatum.
1 ¶ † Primo igitur q̄ro
vtrū de iure cōi sit soluēda gabel. de vlti
mis volūtatibus.rn̄.q nō:qr sublata est
ex eis ois deductio p.l.fi.C.de edic. diui
adri.tol.r ibi hoc firmat Bal.in.iiij. col.
v.not.vbi etiā Pau.de cast.tenuit idē di=
cens esse stricte intelligendū: r ppterea
Bal.ibi subdit q male faciunt illi q cō=
trariū statuūt:si tn̄ fiat statutū in ciuita
te q de vltimis volūtatib9 gab.soluatur
illud seruandū est.l.oēs populi.de iust.r
iur.l.j.C.de sum.tri.c.j.de cōsti.in. vj.qd
2 not.pro statuto cesene. ¶ † Scdo q̄ro di
cit statutū q de quolibet legato soluat̄
gab.ad rōnē.x.soli.p centenario qūo in=
telligat̄.rn̄.qd solui dz gab. de eo qd re=
stat legatario deductis sumptib9,r gra
uamine fm Dy.Bal.r Ang.in.l.non am
plius.in prin.de lega.j.facit.l.circa §.si=
cuti.et ibi doct.et Ange.ff.ad leg.fal.et
Bar.et doc.in.l.quoties.eo.ti.r i.l.sed si
hoc §.cuidā.r in.l.quātitas.ad leg.fal.r
glo.in.l.p diuersas.C.mādati. ¶ Itē di=
cit̄ pciū qd restat deductis sumptibus p
sonecte et subhastationū.d.l. quātitas.r
ibi Bart. r doc.adde q̄ dixi.s.de gabel.
3 cōtract9.xxix. ¶ † Tertio q̄ro an gabel.
solui debeat de legato liberatiōis stāte
statuto q de quolibet legato de quo ali
quid acquiratur gab.soluat̄.rn̄.q sic:fz
doct.r Ange.in.l. querebat̄.ff. ad.l.fal.
ex legato enim liberatiōis acqrit̄ lega=
tario liberatio a debito fm Bald. in.l.si
creditoris.C.de fideicō.qr tale legatum
trahit secū executionē fm bal.i auf.hoc
ampli9.iiij.col.eo.ti. ¶ Itē si fiat possesso=

ri rei acqrit ei dñium rei possesse qd ipo iure transit in legatariũ ꝑm bal.in.d.l.si creditoris. ¶ Itẽ tollit interim ciuilem obligationẽ ꝑm gl.⁊ bar.i.l.si nõ sortẽ.§. adeo.ff.de cõdi.inde. ¶ Itẽ si fiat ad tps operat̃ vt interim heredi silentiũ imponat̃.l.aureli⁹.§.centũ.de libe.lega. ¶ Itẽ dictũ legatũ parit exceptionẽ.d.l.si creditoris.⁊ ibi Bar. ¶ Itẽ si fiat ɔductori operat̃ gratuitã cõductionẽ.l.si ei.et ibi Bar.ff.de lib.leg. ¶ Itẽ operat̃ ꝙ debitori restitui debeat instrm debiti si illud habeat creditor vel heres:⁊ si non habeat debeat ei facere quietationẽ ꝑ instrm ꝑm Bal.in.l.instra.C.de fideicom. ¶ Item operat̃ multa alia de qbus in tit.ff.de lib.leg.ꝑ totũ. ¶ Sed limita pdicta vera esse ⁊ maxime decisionẽ ꝓposite qõnis nisi fiat legatũ liberationis debitori pri⁹ liberato.ꝑm Bal.i.l.iij.i fi.C.de leg.vbi dicit tũc esse inutile. ¶ Itẽ nisi factũ sit debitori tuto exceptiõe.l.creditor.et ibi Bar.ff.de lib.leg. Quib⁹ duobus casib⁹ nõ dʒ solui gab.de eo cũ ex eo nõ hic querat̃ legatario. ¶ Sʒ quot modis fiat legatũ liberatiõis vide Bar.i.l.iij.in princ.ff.de lib.leg.⁊ Bal.in.l.cũ necessitatẽ.C.de fideicom.

4 ¶ † Quarto quero quomõ debeat solui gabel. de annuo legato stante statuto ꝙ de quolibet legato soluatur gabella a ñdeo,ꝙ solui debet de quolibet anno pro rata legati illis gabellarijs qui erũt in principio cuiuslibet anni ꝑm Bar.⁊ Ang.in.l.fal.nõ hr̃.⁊ in.l.cũ titio.ff.ad.l.fal.⁊ Bald.in.l.annalibus.C.de leg.⁊ in.l.ij.§.sed ⁊ nr̃a.in fi.in lec.anti.C.cõia de le.⁊ Flori.in.l.defuncta.ff.de vsufru.⁊ tʒ Alex.de imo.consil.xxxv.iiij.parte.⁊ dixi.s̃.de gab.cõ

5 tractus.q.xxxij. ¶ † Quinto q̃ro an de legato inutili sit soluẽda gab.stante predicto statuto.r̃ñ.nõ.ar.l.nõ est dubiũ.ff.ad.l.fal.vbi dicit̃ qd de eo nõ detrahit̃.facit qd no.Bal.i.l.ij.C.de eunuc.⁊ Alex.de imo.cõsil.xxxv.iiij.ptc.⁊ qd dixi.s̃.de gab.contractus.q.xvj. Ex quo põt iferri qd nec de legato pio dʒ solui gabel.ex quo ⁊ illud nõ patit̃ fal.aut̃.silr.C.ad.l.fal.ar.d.l.nõ est dubiũ.⁊ tʒ Bal.in.l.nulli.C.de epis.⁊ cle.dũ loquit̃ de legato ad piam cãm,⁊ infra dicetur ⁊ dixi.s̃.ꝓxi.

6 parte.q.iiij.qd not. ¶ † Sexto quero testator mãdauit heredi qd pro.x.venderet fundum valentẽ.xx.qũo debeat solui gab.an pro.x.an vero pro.xx.stante statuto qd de quolibet legato soluat̃ gabel.ad rõnem duoꝝ deñ.pro libra.r̃ñ.qd solui dʒ quotiẽs legatũ est vtile:⁊ sic dicto casu solui dʒ ꝓ.x.cũ legatari⁹ lucret̃ x.tm̃.ita tʒ Aug.no.in.l.q̃ fundũ.in ꝑn.ff.ad.l.fal. ¶ Ex quo sequitur qd de legato dotis facto vxori a viro nõ dʒ solui gabel.quotiẽs fuit ⁊ est in dote:sed demum quoties est vtile vxori ꝓpter ɔmodũ pu tationis.i.qr statim ⁊ nõ expectato termino iuris solui dʒ vigore legati ꝑʒ bal.not.in.l.iij.C.de fal.cã adiec.leg.qd not.

7 ¶ † Septimo quero dicit statutũ ꝙ de quolibet testõ soluat̃ gab.qũo intelligat̃ r̃ñ.ꝙ dʒ intelligi.s.si hereditas est lucrosa alias heres nõ tenet̃ ꝑm Pau.de ca.in.l.fi.§.in cõputatione.C.de iure delib.⁊ probatur in aut̃.de nup.§.si vero expe

8 ctet.⁊ ibi Ang.col.iiij. ¶ Octauo q̃ro an de legato facto pro anima cõsanguineo pauperi testatoris sit soluenda gab.stãte statuto ꝙ soluat̃ gab.de leg.nisi pijs.r̃ñ.ꝙ nõ:qr tale legatũ dicitur ad piam cãm ꝑm glo.no.⁊ doc.in.c.ij.de sepul.sec⁹ si factũ sit cõsanguineo diuiti.qd non dicitur pium:qr non persona sed cã inspicitur in leg.ꝑm glo.⁊ Bal.in.l.illud.j.col.C.de sac.san.eccle.⁊ in.l.j.ij.col.eo.ti.⁊ in aut̃.silr.ad.l.fal.⁊ Bar.in.l.alio.de ali.⁊ cib.leg.⁊ in.l.diuus.ff.si cui plusq̃ per legẽ fal. Et limita verũ nisi testator legãs consanguineo diuiti credat eũ esse inopem:quo casu lʒ sit diuus ad piam causam dicitur legatum ⁊ idẽ si sit diues nõ tñ quãtũ spectat ad eius ɔditionẽ: qr sit nobilis fodere nõ volẽs ⁊ mẽdicare erubescens ꝑm Bar.in.l.j.ij.q.sc̃de prin.C.de sac.san.eccle.qd no.qr quotidianum

9 est ⁊ pulch. ¶ † Nono q̃ro dicit vnũ statutũ ꝙ de qlibet legato soluat̃ vna gab.⁊ aliud statutũ dicit ꝙ vir vxori nõ possit legare vltra cẽtũ.pone ꝙ vir legauit vxori centum:⁊ grauauit heredẽ testatori ad soluẽdum gabel.an valeat legatum.r̃ñ.ꝙ sic ⁊ solutio gab.non computatur in legato facto de centũ:qr si cõputaretur legatũ excederet formã statuti⁊

nō valeret:ita determinat Bal.i.l.ij.§.
ij.in lectu.anti.C.cōia de le. pro quo fa-
cit doctri.Barto.in.l.sed si hoc.§.j.et ibi
docto.ff.de condi.et demon.qd est notan-
10 dū.¶†Decimo q̄ro si testator remittit
vsufructuario cautionē quā pstare tene-
tur heredi de vtēdo et fruēdo arbi. boni
viri an debeat solui gab.de tali legato
remissiōis stāte statuto q de quolibet le
gato gab.soluat. Rñ.q non ſm Bal.in.l.
ij.in lect.anti.C.de cōdi.inser.adde.S.iij.
11 q.¶†Undecimo q̄ro an solui possit gab.
pro legato post terminū statuti si nō fuit
soluta in termino.Bald.tenet q nō. in.l.
fina.ix.op. in lectu.anti C.de cōdi.inser.
et dixi.S.de gab.cōtractus.xxx.q. vbi vi-
12 de.¶†Duodecimo q̄ro si legatarius re
pudiat legatū de quo debet solui gab.vi
gore statuti an heres teneatur ad illud
onus gab.rñ.q sic:quia legatū qd lega
tarius acceptare non cogit remanet he
redi cū onere gab.ſm Bal.singu.in.l.pe.
vij.col.ire ad.q.de gab. in lect.anti.C.
de condi.inser.,p quo facit quia onus se
quit legatū ad quēcūq vadat.l.gaio.in
prin.de adimē.lega.Item onus legata-
rio iniunctū remanet apud heredē cū
legato caduco.l.celsus.alias.l.pr meus.
de leg.ij.Et adde q onus iniunctū duo-
bus remanet totū vni cui legatū accre-
scit altero recusante.l.ciuitatibus.§.lu-
cius.de leg.j.et bal.in.l.quoties.ij.C.de fi
deicō.et in.l.j.§.in primo.C.de cadu.tol.
et in.l.j.viij.q.xj.col.C.qñ nō pe. par. vbi
dicit qd onus accrescit cū parte legati.
13 ¶†Decimotertio quero an pro legato
male ablatorū incertorū sit soluenda ga
bel.rñ.nō:qz illud dicit pium et debitū
ſm Bal.in.l. si seruo fideicō. de here.in-
sti.et Bar.in.l.iiij.q.ij.prin.C. de sac.san.
eccle.qui etiā dicit de eo nō detrahi fal.
si probetur deberi ei cui fiat restitutio
alias sic.Sed vide Barto.in.l.qui vxori
ff.de aur.et argē.leg.sed de legatis pijs
nō soluitur gabel.nec statutum simplr
loquēs cōprehēdit causas pias ſm Bal.
in aut.sed hodie.C.de epi.et cle.et Bal.in
l.nulli.eo.titu.ergo et c.et.S.q. v.vbi dixi-
mus lz Bald.aliter sentiat in.l.cū cleri-
14 cis.eo.ti. ¶†Decimoquarto q̄ro an ga
bel.soluēda de omni liberalitate seu de
relicto fcō ex causa liberalitat; ex forma
statuti solui debeat de relicto facto p pa
trem filio adoptiuo cui non tenebat de
iure aliquid relinquere.rñ.q sic ſm bal.
no.in.l.cum adoptiuis.in.vj.colū.C.de
15 adop.qd no.¶†Decimoqnto quero an
pro alimentis legatis sit soluenda gab.
per heredem.rñ.sic si imponitur p reb9
quas heres portare tenet: sed si impo-
nitur persone non ratione rei dz solui p
legatariū ſz Bar.in.l.j.in fi. ff.de alimē.
16 lega. ¶†Decimosexto q̄ro vtrū statutū
q de qualibet hereditate soluat gab.lo-
cum habeat i hereditate patris delata
filio.rñ.q nō ſm Io.de platea.insti.sup
rubri.in ver. alemannicus.et Ang.et Ra-
pha.cu.in.l.in suis.de libe.et posth. ar-
gumētū cōtra i.l.si emācipata.C.de iur.
et fac.igno.vbi dicitur verū ſm Bar.nisi
statutū vellet de lucro solui gab.qz in-
telligitur etiā de eo qd est q̄si debitū qz
dicitur lucrū vt se pris hereditas filio
deferat vt ibi.¶Et sci.dici lucrū dedu-
cto dāno.l.iij.ff.de in rem verso.et.l.sed
si adijciat.ff.pro socio.et.l.mutius.et ibi
Bar.eo.ti.sicut damnum dicitur dedu-
cto lucro.vt ibi.et Pau.de cast.consi.clv.
¶Item lucrum dicit etiam quod perue
nit ex delicto ſm Bal.in.l.j.C.si quid in
frau.patro.¶Sz an de lucro meretricū
sol.gab.Ang.tenet q non in aut.de le-
noni.in prin.col.iij.sed argumentū ɔtra
in.l.idem quoties.ff.de ɔdi.ob tur.cām.et
ibi p bal.qui allegat Innoc.in.c. qz ple-
riq.de immu.eccle.et Archi.lxxxvj.dist.
qui venatoribus.j.q.j.non est putanda.
¶An autē sit licitū lucrū meretricum
vide Archi.in.d.c.non est.et in.d.c. qui
venatoribus.et Inno.in.d.c.qz pleriq.et
ibi etiam de lucris illicitis aduocato⁊
medicorum versariorū iudicum et testiū
falsorum et symoniaco⁊ et an de talib9
fieri possint elemosine vide ibi quia nō
est materia nostra.¶Sed de lucris illi
citis et extorsionibus gabellario⁊ elee
mosina fieri non potest ſm Abba.sicu.
singulariter in.c.innouamus.de censi-
bus:quod semper no.

¶Summarium.

1 Fraudare gabellas an sit licitum.
2 Gabellam quis fraudare dici possit.

3 Res qñ et quō dicat̄ icidere i cōmissuʒ.
4 Fraudans gabellas qua pena sit puniendus.
5 Fiscus vel communitas infra q̄ꝫtum tē pus possit resin cōmissum ratione gabelle non solute vendicare.
6 Heres fraudantis gabellas an possit puniri a fisco vel gabellario.
7 Mulio deferens merces mercatoris priuilegiati an possit absente mercatore molestari.
8 Gabellarius an possit vendere rē que incidit in commissum.
9 Licentiam habens extrahendi seu deferendi certas res si plures deferat an omnes cadent in commissum.
10 Statutum prohibens extractionem rerum sine solutione gabelle sub pena cō fiscationis an extendatur ad res alienas.
11 Statutū puniēs fraudantē gabellas q̄liter sit extendendū vel limitandum.
12 Statutū de curru merciū ꝯfiscando an cōprehēdat aialia currū trahentia.
13 Statutū de cōfiscādo blado vel farina an includat saccum.
Statutū penale est odiosum nec extēdendum.
14 Trāsiens cū mercibus sine bulleta ꝑ viā nō rectā ⁊ inusitatā an dicat̄ fraudare gabellam.
15 Gabellarius an teneatur interpellare transeuntes cum mercibus vt soluant gabellam.
16 Resistens gabellario nolens pati se ab illo perscrutari an dicatur fraudare gabellam.
17 Fraudās gabellas an possit capi pro represalijs.
18 Statutum disponens nō audiri in iudicio fraudantem gabellas an habeat locum in criminalibus.
19 Forēsis intrās portā ciuitatis cum rebus de quib⁹ solui debet gabella an teneatur illas presentare gabellarijs: qđ si nō faciat an dicat̄ fraudē cōmittere.
20 Cōtra fraudantē gabellas an possit ferri snīa diffinitiua lite nō cōtestata.
Snīa diffinitiua quibus casib⁹ lata lite nō cōtestata valeat.
21 Statutū de nō audiēdo in iudicio fraudantē gabellas qualiter sit intelligēdū.
22 Uendēs acetū vel aquatitiū ꝓ vino an dicatur fraudare gabellam.
23 Gabellarius inueniēs mulū oneratū sine ductore trāseuntem an possit illum capere et cōfiscare.
24 In eadē re nō possunt plures cause lucratiue concurrere.
25 Res que portantur a trāseuntibus an sint gabellarijs assignāde.
26 Deferens res cōmunes si fraudet gabellā an res absentis et inscij incidāt in commissum.
27 Statutū de fraudātibus pecunias cōmunis an locū habeat in fraudāte gabellas a cōitate vel fisco venditas puate persone.
28 Mulier denuntians fraudatorem gabelle an possit esse testis pro gabellario accusatore contra fraudantem.
29 Error in scriptura gabellarij an debeat nocere mercatori bona fide versato.

¶ Nona pars principalis de fraudibus gabellarum.

NOno principali ⁊ vltimo ē differēdū de fraudib⁹ gabellarū q̄ ps ē valde vtilis ⁊ necessaria ꝑp frequētiam fraudum.
1 ¶ † Primo igit̄ q̄ro nū qđ in foro ꝯsciētie sit licitū fraudare gabellas ⁊ datia. Rñdeo ſm cōem opi. doc. ꝙ si gabelle sunt inducte a principe vel alio habēte ptātē nō possunt sine peccato fraudari. i. ea℞ solutio omitti tā a ciue q̄ꝫ a forēse ꝯ̄iducte a nō habēte ptātē inducēdi vt sunt multi ppl'i vel nobiles de facto exigētes gabellas possunt licite fraudari tā a subditis q̄ꝫ a forēsibus cū tūc dicāt̄ extorsiones: qđ est ver℞ nisi talis iferior a pricipe habeat preliū a pricipe vel ex ꝓscriptiōe. q2 tūc fraudari possunt a forēsib⁹ tantū nō a subditis sine peccato ſ3 doc. moder. ⁊ Ang. de piglis post Bar. in l. vectigalia in princi. ff. de publi. ⁊ Bal. in. c. j. col. que sint rega. in vsi feu. ⁊ ita

dz intelligi dictū bal.i.l.ij.ibi Ang.C.de iure aure.annu.qui dicūt licitū eē fraudare gab.q̄ sapiūt nimias extorsiones ꝛ maxime forēsib⁹:ꝛ qd̄ dicit Bal.in.l.j.in prin.C.de cadu.tol.q̄ licitū ē fraudare gab.iniustas ꝛ qd̄ tz idē Bal.in.l.iij.C.d̄ nau.feno.vbi dicit q̄ si passageri⁹ accipit duos denarios ꝑ gab.cū debeat accipere vnū licitū est declinare viam et passagium fraudare:sed ipse passagerius tenet ad interesse passus deuiati culpa ei⁹ dño pedagioꝝ a q̄ ꝯduxit.ꝛ vide ꝑ hoc articulo per Bal.in.l.j.ij.col. ff.de rerū diui.ꝛ in.l.veluti.ff.de iusti. et iure.ꝛ Host.in ti.de censi.§.ex q̄buscausis.ver.exactiones aūt pedagioꝝ.ꝛ Pe. de ancha.in regula posses.iiij.q.lib.vj. Abb.sicu.in.c.innouam⁹.de cēsi.dicit q̄ sine metu peccati lz laicis ꝛ clericis fraudare gab.nō legitime impositas.cū ꝓprie nō dicat̄ fraus sed oneris euitatio. ipsi vero ciues q̄ sibi cōi ꝯsensu imposuerūt gab.non pn̄t eas licite fraudare:q̄ pn̄t ꝛ potuerūt hoc statuere in p̄iudiciū ꝓpriū fm Abb.ibi qd̄ sing.tene menti. Illd̄ tn̄ no.fz Bal.i.l.ij.C.de vec.ꝛ ꝯmis. qd̄ si fraudās gab.i.q̄nquēniū moriat̄. i.qd̄ pōt fisc⁹ vēdicare res q̄ inciderit in ꝯmissum ei⁹ aīa nō tenet̄ de q̄ doctrina nō est iudicio meo multū ꝯfidēdū:rō est q̄ cōtra ipsum fraudantē qui peccauit ꝛ nō penituit restituēdo vel iubēdo restitui statim post morte deus iudicauit. xiij.q.ij.tps nec absoluit̄ aīa ei⁹ ex eo qd̄ post mortē fisc⁹ rēvēdicet q̄ incidit in cōmissū q̄ forte vēdicet fisc⁹ p̄ter volūtatē fraudātis vl̄ q̄ rē fisc⁹ inscius nō vēdicabit p̄ no.in.c.significasti de eo q̄ duxit in matri.xj.q.iij.cū aliq̄s de peni.ꝛ remis. qd̄ q̄dā facit ꝛ illd̄ dātis aldegeri poete. absoluer nō se pochi nō se pēte. Nō eñ dat̄ venia culpe nō penitēti.xxiij.q.ij. lega.ꝛ glo.no.iiij.dis.denīq̄ que dicit se cus in venia pene. ¶ Et ideo mortuis nō ꝓdest venia culpe fm Bald.no.in.l.
2 seruis ad fi.C.de lega. ¶ ✝ Scd̄o quero quis dicatur fraudare gabellā. Respō. q̄ is qui cū mercibus transit et gabellam nō soluit etiā si gabellari⁹ cū nō interpellet ad soluendū:cuz tacere possit donec trāseat.ꝛ illo nō pn̄tante merces nō soluēte gab.pōt ei merces auferri p̄ gabellarium.casus est not.in.l.fi.§.diui.i.ꝛ ibi Bar.ꝛ ho.ff.de publi. ¶ Qd̄ limita verū si dolose trāsiuit nō si per errorem:q̄ tūc res que inciderūt in commissum liberari vident̄ solutione duple gab.d.l.fi.§.diui.ij.ꝛ dicet̄.j.xv.q.ij.in.q. xxviij. Itē verū si gabellarius erat in loco alias trāsiens nō est in culpa vt cōsuluit dñs Alex.de imo.ꝯsi.clxxj.ij.parte in p̄io dubio. Itē verū nisi gabellari⁹ remiserit trāseunti gabellā.d.l.fi.§.si quis ꝓfessus. Remissio enim facta gabellario excusat a pena vt ibi etiā per Bart. qui dicit esse verū qn̄ gabellarius exigebat gab.pro se sz cōitati soluebat vel fisco partium.vel etiā si habens generale mādatū ad exigendū tanq̄ officialis gabellaꝝ exigebat ꝛ officiuz exercebat: nō si solū speciale mandatum habebat ad exigendū q̄ tūc nō posset gab.remittere.ar.l.mādato generali.ff.de ꝓcur. ꝛ.l.j.§.magistratū.ff.de exercitoria fm Bar.vbi.s̄.qd̄ perpetuo tene mēti.idē est ēt in exactore collectaruz qui nō pōt eas remittere.l.iij.C.de anno.ꝛ tribu.li. x. ¶ Aduertas aūt q̄ si gabellarius fecit licentiā trāseundi ꝛ portādi merces per territoriū in casibus supradictis.s. qn̄ pōt dare licentiā ꝛ remittere talis licētia durat septē dieb⁹.vnde si post trāsit ꝛ non soluat gab.dicit̄ fraudare fm Bal.no.in.l.j.C.de tractori.li.xij. et Lu. pō.in rubri.de arb.xxij.col.ꝛ Pe.de sun. in.l.j.iiij.col.C.de sen.que ꝑ eo q̄ inter. profe. Et no.verū esse etiā si tēporis licētie intret in tp̄is successoris fm Ludo. pon.in.l.mācipia.§.interdū.ff.de pub. sed vide ꝯsiliū Bal.visa licentia ꝛc. In cōtrariū tn̄ facit glo.in.l.j.C.de postul. Itē ꝯtra facit doctrina Car.zaba.i cle. si.v.q.de elec.dicētis licentiā durare p̄petuo nisi ad certū tps vel certuz vsum cōcessa sit.ꝛ facit de cōmodato.c.j.de prebē.sicui.li.vj.debet eñ tanq̄ gratia ampliari:q̄ licentia est quedā gratia per quā lz qd̄ alias nō liceret vt ibi per Cardi.qui etiā singulariter subdit qd̄ nec pōt talis licētia reuocari sine cā nisi re integra:sed ex cā pōt etiā per successorē concedentis nec expirat morte concedēt

tis: ꝑpter qđ infert ꝙ etiã mortuo epi= ſcopo concedente licentiam capiendi or dines ſacros a quocũqꝫ epiſcopo p̃t cle ricus ea vti. pro hoc. c. ſi cui. de prebē. li. vj. ¶ Unum tñ nõ omitto ꝙ licentia ex= trahendi merces de territorio non ſpe= cificata quantitate mercium intelligi= tur de prima extractione ⁊ prima vice ꝗtecũqꝫ extrahunť. l. boue. §. hic ſermo= ne. de ver. ſig. ſicut ſecuritas ſm Jo. de platea. in. l. j. C. de nauicula. libr. xj. ⁊ Bart. in. l. dotis. ff. de iure dot. ar. tex. ibi ⁊ in. l. j. ff. ad. l. iul. maie. itẽ qꝛ ꝯceſſio in materia reſtringibili intelligiť pro pri ma vice ſicut diſpenſatio de retinendis duobus beneficijs curatis intelligiť de primis impetrandis. c. non p̄t de p̃bē. in. vj. ¶ Jtẽ obligatus preſentare libe= rať per primã preſentationẽ ſm Pau. de ca. in. l. duobꝰ. §. j. ff. de iureiu. ⁊ Alex.

3 in cõſi. xix. par. ¶ † Sed poſſet dubitari circa p̃dicta qñ res dicanť incidere in cõmiſſum ⁊ dic quod aut eſt ꝯmiſſa ꝓ= feſſio ⁊ ſol. gab. qꝛ trãſeũtes nõ dicũt ga bellario quid portent nec gabellam ſol uunt de eo qđ portat. ⁊ tũc tota res per diť ipſo iure. i. eius dominiũ trãſit in ga bellariũ. vt. l. cõmiſſa. ⁊ ibi Bar. ff. de pu blica. nõ tñ poſſeſſio ſm glo. ⁊ Bar. ibi. ⁊ no. in. l. fi. C. de ſac. ſanc. ec. ⁊ in. l. cum duobꝰ. §. idem rñdit. ff. pro ſoc. ⁊ ibi Bar. ꝑpter qđ infert in. d. l. cõmiſſa. Ad ſta= tutum ꝙ quis priueť ipſo iure dominio rei: qꝛ nõ intelligiť ꝙ priuat etiã poſſeſ= ſione quod ſing. not. ¶ Et limita quod ſupra dictũ eſt de ꝓfeſſione rerũ omiſſa ⁊ de ſolutiõe qñ per dolũ fuerint omiſſe nõ ſi per errorem ſm Dy. Quo caſu ſi error ꝓuenit facto publicani res cadit in commiſſum alˀs ſic per. l. fi. §. diui. ij. de publi. ſed ſi ꝓfeſſio nõ eſt omiſſa ſed ſo= lutio tm̃ ⁊ tunc duplicať ꝙ ſolui debuit pro gab. d. §. diui. ⁊ ita determinat Sa= li. no. in. l. ij. C. de vec. ⁊ cõmi. ⁊ Bar. ⁊ mo der. in. d. l. cõmiſſa. ff. de pub. que omnia

4 tene mẽti. ¶ † Tertio q̃ro que ſit pena de iure cõi inducta ꝯ fraudãtes gab. rñ. ꝙ res que vehuntur de quibus non ſit facta ꝓfeſſio ⁊ ſolutio gab. incidũt in cõmiſſum. i. confiſcantur fiſco cui debuit ꝑ eis ſolui gab. l. j. ⁊. ij. C. de vec. ⁊ com= miſ. l. ꝯmiſſa. in prin. ⁊ ibi doc. ff. de pub. qđ eſt verum ſi pro fiſco gab. exigat alˀs vero dꝫ applicari ẽptoribꝰ gab. vcꝫ taꝫ res q̃ incidit in cõmiſſum ꝗ pena ꝯtra fraudantes inducta ꝑ ſtatutũ. caſus eſt ſing. in. l. ſi qs. ſine. C. de vec. ⁊ cõmiſ. et ibi Bal. ⁊ Sali. qui dicit verũ etiã ſi de hoc nihil fuerit actũ in locatiõe cũ ſuffi= ciat actũ nõ eſſe ꝯtrariũ. Jdem tꝫ Sali. in. l. j. C. eo. ti. ⁊ Cy. in addi. in. l. creditor §. j. ff. de act. emp. ⁊ Bal. in. l. ij. de ſen. cogni. ⁊ in. l. j. iiij. colũ. C. de fruc. et litis expen. ⁊ Ang. in. l. ait. vbi. ff. de peti. he= red. per. l. fi. §. diui. ff. de pub. ⁊ colligitur ex no. per Bar. in. l. in ꝓuinciali. §. ſi ego ff. de ope. no. nun. ⁊ Bal. in. l. j. in fi. C. ſi ꝑpter pub. penſi. ⁊ Alex. de imo. contra Ang. in. d. l. ſi qs id qđ. ff. de iuriſdi. om. iud. ⁊ Bar. cepo. in. l. inter publica. § pu blica. iiij. q. de ver. ſignifi. et dixi. s. de lo= ca. gabel. xix. q. vbi vide. pro quo facit qꝛ bona occidẽtis ep̃m applicanda ſunt ec cleſie leſe cuiꝰ ep̃s erat rector ⁊ preſul. xvij. q. iiij. ſi quis deinceps. et gloſ. in. c. ſi qs in atrio. ⁊ ita nup rñdi in cã illorũ ciuiuꝫ qui hoc anno prima die quadra geſime interfecerũt do. Jo. bap. panta= gatũ de capranica ep̃m firmanũ. Et q̃ ſit pena occidentis epiſcopum vide in c. ſi qs deinceps. ⁊. c. q̃ ſubdiaconũ. ⁊ in cle. j. p. totũ. ⁊ in. §. q̃ oia. de penis ⁊ in. c. in qbuſdã de penis: ſed pena occidẽtis vel capiẽtis cardinalẽ poniť in. c. felicis de penis in. vj. ¶ Sed qđ de ciuitate et populo interficiẽte ep̃m vel cardinalẽ q̃ bus penis afficiať vide in. d. cle. j. §. ciui= tas ⁊ in. d. c. felicis. § fi. vbi idẽ dr̃ de au= xiliatoribꝰ vide ibi qꝛ nõ ẽ materia nr̃a. ⁊ adde tex. no. xxv. di. Jta nos ⁊ ibi Arch. ¶ Qđ aũt ſupra dixi applicari res fiſco ſic intellige ꝙ ipſo iure tranſeat domi= nium ſed requirať factũ hoĩs. i. ꝙ aufe rať poſſeſſio ſm Bal. in. l. ſi qs in tantã xiiij. col. C. vñ vi. ⁊ alˀs ſupra diximꝰ tene

5 menti. ¶ † Quarto qꝛ ſupra dixi que ſit pena fraudãtis gab. de iure cõi quero infra quantũ tp̃s poſſit fiſcus vel cõitas vẽdicare res q̃ inciderint in commiſſuꝫ rõne gab. nõ ſolute. rñ. ꝙ ĩfra quinquẽ nium non poſt. caſus eſt no. ⁊ ibi Bart. Bal. Sali. ⁊ doc. in. l. ij. C. de vec. ⁊ ꝯmiſ=

& Barto.in l.commissa.in princip.ff.de pub.qui infert.in fine princip. ad statutum non contra allibrantes vel describentes bona in catastro vel estimo communis vt illa habeantur pro publicatis quia intelligitur.s.dūtamen fiscus ea vendicet infra quinquennium quo elapso ius in eis fisco non competit quod etiam tenet Bald.in l.fi.C.si ppter pub.pensi. et Salice.in.d.l.ij.vbi ideo Bal.infert quod si fraudator gab. infra quinquennium moriatur non tenetur in foro conscientie quia potest fiscus eum de peccato extrahere infra quinqꝫ annos de quo aliter dixi.§.j.q. Qui etiam subdit ibi Bald.quod infra quinquennium non tenetur fraudator de casu contingente in rebus que inciderint in commissum. Item nec de culpa leui et leuiss.ma sed de lata. ¶ Ex quo infert quod vadens contra denetum cum frumento si piratis obuiat et derobatur nō tenetur fisco licet frumētum inciderit in commissum:quod est

6 bene notandum. ¶ † Quinto queritur an potest fiscus vel gabellarius vendicare res que inciderint in commissum etiam ab herede fraudantis mortui. Respō.quod sicvt tenet Bar.in d.l.ij.C. de vecti.& commis.imo etiam vendicat a singulari possessore.casus est in.d.l.cōmissa.in princi.et ibi Barto.& doc.ratio est q: dominiū ipso iure transiuit in fiscū.ergo & pena trāsit in heredē & ita in quemlibet possessorē vt ibi probat. Itē in heredem datur; actio quatenus ad eum peruenit.l.si publicanus.in prin. de pub.& adde no.per Barto.l.j.in pri. C.ne ex delic.defun.Illud tā not.quod licet fraudator dicto casu priuetur domi nio tamen requiritur factum hominis s. quod expellatur de possessione rei p sententiam.alias enim frustra daretur vēdicatio fm Bal. in.l.si qs in tantam xiij.col.C.vñ vi.cuius dictū sic dꝫ intelli-

7 gi & alias dixim9.§.co. ¶ † Sexto quero vtrum si mercatori sit pcessa licentia etrahendi merces possit mulio portās eas cū buleta licentie molestari a gabellarijs cum in scriptura licentie sit nominat9 dñs mercis et nō mulio:añ.ꝙ nō p ter.no.in.l.parphipū.in fi.& ibi Bart.C. de cursu pub.lib.xij.Coniecture vero ex qualitate personarum rerū et literarū quas portat tūc iudicabunt cuius sunt merces portate per mulionem fm Bal. & Sali.in.l.iij.C.de nau.feno.Aduertat autem is qui licentiā habuit vel qui aliter est exemptus a gab.ꝙ non mentiatur dicens res socij suas esse vt sic eximat eum solutione gab.q: cognita fraude res incidūt in cōmissum.l.j.& ibi Bar. C.de nauiculis nō excusa.lib.o.xj.& in.l. fi.C.de anno.& tribu.libro.x. quod facit etiā contra rusticos ementes sub nomine ciuis res vel possessiones in fraudē collectarum fm Bar.in.d.l.j.& Bald.in

8 l.sacrosan.C.de sacrosan.ec. ¶ † Septimo quero an gabellarius possit vendere res que incidit in commissum sicut fiscus. Respon.quod sic.l.creditor.§.j.et ibi Bar.ff.de act.emp.qđ est verū etiam eidem cuius fuerūt.i.quondam domino qui fraudauit gab.l.fina.in princip.et. l.cotem ferro.§.eam rē.& ibi Barto.& in l.cōmissa.in princi.per Barto.ff.de pub. facit.l.si tibi mandauero.§.si hi.ff.mandati.& Cyn.i.l.j.j.q.C.si seruus extero.& Bald.& Salice.in.d.l.iij.C.de nau.feno. vbi Bald.dicit esse compositionem proprie & nō venditionem imo potest dominus alteri committere redemptionem secundum Bald.in.d.l.j.C.si seruus extero. ¶ Item pōt vendi etiā heredi eius ad quē trāsmittitur redimēdi potestas fm gloss.Barto.& doct.in.d.l.commissa; ¶ Predictorum ratio esse potest q: gabellarius habet ius in re.i.in iure gabellarum & dicit procurator in rem suā vnde potest vendere & facere sicut posset dominus a quo gabellas conduxit fm Bar.in.l.ij.§.si ego.ff.de ope.no.nū.& in.l.j.ff.de loco.publi.fru.& in.l.j.§.quod autem.ff.de superfi.et idem in questione nostra tenet Bald.in.l.j.C.si propter pu.pensi. ¶ Idem dicas in bonis de quib9 nō fuit soluta collecta que solui debuerit.l.j.& ibi glo.& Barto.C.de venditio.re.fisca.li.x.&.d.l.creditor.in princi.et ibi Barto.quod verum est etiam pro pena fm Bald.in.l.fin.C.si aduer. fiscum. ¶ Item verū.s.rē ipsam tantum

de qua non sit soluta collecta.nõ alia ꝑ
ea vna ẜm Bald.in.l.j.C. si propter pu= 9
bli.pens.ꝛ Bar.in.l.fi.C.de iure emphi.
¶ Item verum .s. factis subhastationi=
bus.d.l.ꝛ ibi Bal.que loquitur in mino
re qui debet requiri vt compareat legi
time ꝛ eius tutoris autoritas requirit
in cause cognitione non in ipsa vẽditio=
ne.d.l.fi.ꝛ ibi Bal.nec rescindetur vẽdi=
tio legitime facta si postea offeratur col
lecta vel gab.d.l.j.ꝛ ibi Bal.si ꝑpter pu
bli.pen.¶ Possunt aũt tales res emi sal
ua cõscientia ẜm Bal.in.l.iubemus. la
j.de sac.san.ec.ꝛ Jo.an.in.c. eos.de im=
mu.ecclesia.in.vj.q̃ omnia no. ¶ Octa=
no quero si quis portat multas res de
quarũ parte dꝫ solui gab.de parte vero
non.an omnes incidãt in cõmissum si ga
bel.non soluatur de his de quibus solui
debuit.rñ.ꝙ non:sed illicite tantum cau
sa est in.l.si publicanus.§.de reb⁹.ꝛ ibi
Bar.ꝛ doc.ff.de publi.licet in contrariũ
videatur tex.not.in.l.iij.C.de nau.feno.
ꝛ in.l.cotem ferro.§.dñs.ꝛ ibi Bar.ff.de
pub.qđ Bar.ibi dicit verũ nisi portans
licita cũ illicitis contra devetũ puniret
pena capitis ꝛ pu.bo.d.§.dñs.sec⁹ si for
ma statuti puniretur alia pena.ꝛ ita lo
quitur.§.de rebus.ꝛ sentit Cy.in.l.j.C.
de nau.feno.sed Ange.vbi supra dixit
alr.vcꝫ ꝙ si res licite ꝛ illicite erãt eius=
dem persone oẽs publicantur.d.§.dñs.
secus si diuersarũ personarũ.d.§.de re=
bus.ꝛ.l.fraudanti.§.j.eo.tit.sed Bar.in
d.l.iij.de nau.feno.dicit simpliciter ꝙ ra
tione vni⁹ rei illicite pñt alie licite aufer
ri.Bal.vero ibi tꝫ cõtrariũ nisi qñ esset
statutũ vel cõsuetudo quoꝝ vtrunq; va
leret q̃n etiã subdit ꝙ dñs rei licite amis
se propter illicitas alteri⁹ hꝫ regressum
contra alterum portantem res illicitas
cũ licitis.qđ ẽt tenet Bar.Jo.de imo.et
Ange.de perigl.in.d.§.dñs.tu vero al=
tius distinguendo circa predicta dicas
ẜm Sali.in.d.l.iij.C.de nau.feno.ꝙ que=
ritur in rebus que portari pñt licite sed 10
non sine solutione gabelle ꝛ in illis licen
tia data de certa quantitate transeat si
ne solutione gabel.si quid amplius por=
tatur ꝙ non denuntietur ꝛ gab.non sol=
uat illud plus perditur ꝛ incidit in com

missum ꝛ nõ aliud de quo gab.solui nõ
debuit.d.§.de rebus.¶ † Et ideo Bal.in
dicta.l.iij.dicit ꝙ habens licentiam ex=
trahendi duas salmas mercis si extra=
hat tres perdit vnam tñ:vel si habet li
centiam pro suis rebus tñ portat res
etiam alienas cum suis aliene tñ res
incidant in commissum.aut queritur in
rebus que licite portari non pñt etiam
cum solutione gabelle vt sunt res de q̃
bus in dicta.l.iij.cum gl.de nau.feno.et
si sunt alterius q̃ portantis et domin⁹
rerum non fuit conscius non publican=
tur licite sed illicite tñ.dict.§.dominus.
in fine.et.C.de euictione.l.j.et.l.finali.C.
de ero.mili.anno.libro duodecimo.et
argumen.l.j.C.vt ne.priua.et hoc nisi ex
pressum aliud statuto caueatur ẜm bal.
in dicta.l.iiij.sed nauta vel mulio tene=
tur ad interesse damnum passo.l.iube=
mus.§.nulla.de sacrosanc.eccle.l.memi
nerint.C.vnde vi.l.imperatores de pu=
blica.l.fi.in fi.de pign.act.ꝛ Jac.bu.in.d.
l.j.C.vt ne.priua.¶ Et ideo Bar.in.l.iij.
C.de nauicu non excu.lib.xj.dicit mulio
nem portantẽ res meas ꝯ deuetũ tene=
ri fisco ad estimationẽ rerum vt sic dam
nũ sit suũ non meũ per.d.c.q: mulio tene
tur de piculo reꝝ quas portat ẜm Bar.
in.d.l.iij.ꝛ ita iudicaui cesene.si vero res
licite ꝛ illicite sunt portãtis ꝛ tũc si de iu
re cõi oĩa bona sua sunt publicanda ꝑ=
pter talem portationem ꝓcedit solutio
bar.dicẽtis tũc publicari licita cũ illici=
citis ex ꝑña delicti nõ ex ꝑña reꝝ per.d.
§.dñs.sed si oĩa veniũt ꝯfiscãda ꝛ tunc
si licita portãtur sepatim cũ illicitis pu=
ta super diuersis animalibus vel cur=
ribus vel nauib⁹ nõ ꝯfiscant̃ licita pro=
pter illicita.ar.l.fi.de calũ.ꝛ ita Cy.in=
tellexit.d.§.ď reb⁹.ꝛ doc.cõiter eũ sequũ
tur.Si vero portant̃ sup eodẽ mulo vel
curru vel naui ꝛ tũc est dubia qõ.ꝛ ẜm
quosdã idẽ est vt fiat sepatio nisi aliud
sit exp̃ssum.alij dicũt ꝯtrariũ per.d.§.dñs.sꝫ
dic vt.s.ẜm cõeꝫ opi.ꝛ no.¶ † Nono q̃ro
successiue vtrũ statutũ ꝓhibẽs extra=
ctionem farine vel mercis sine solõne
gabel.sub pena ꝯfiscatiõis rerũ ꝛ mulo
rũ vel currus cũ quibus fieret extractio
hẽat locũ qñ bestie vel curr⁹ sunt aliene.

Rñd. q sic si dñs bestiarum vel currus fuerit sciēs alr secus nisi statutum vel consuetudo sit q etiam aliene bestie cōfiscētur cum mercibus portatis in fraudē gab. qr tūc etiā in alienis statutū vel consuetudo seruatur: sed domino bestiarum succurrit contra portatorē vel mittentem bestias cum mercibus contra deuetum. ar. l. si. ff. de pign. act. et doct. et
11 Barto. in. d. §. dñs. ¶ † Decimo quero si statutum puniat fraudantem gabel. in amissione saline vel mercis vel farine extracte sine licentia an intelligatur vt ꝛ animal. s. mulus cū quo extrahitur vel nauis vel currus perdatur ꝛ cōfiscetur. R. ñ. q nō quia in penis fit stricta interpretatio. l. interpretatione. ff. de penis. sm Bald. ꝛ Sali. in. l. iij. C. de nau. feno. vbi etiā idem dicunt econtra q si statutum publicat animalia cum quibꝰ fiat extractio farine vel mercis nō intelligitur publicare salmas mercis vel res eadem ratione. Nec ob. l. cotem ferro. §. dominus. qr loquit in ꝓhibitis a iure communi: nos vero loquimur in ꝓhibitis a
12 iure municipali sm Sali. vbi. s. ¶ † Undecimo quero pone quod statutū velit confiscari currū cum quo fiat extractio nec aliquid dicit de animalibus: puta bobus vel bubalis trahentibus currū an ꝛ ipsa sint confiscanda. videtur q sic tanꝙ accessoria ad currum sine quibus currus ire nō posset. arg. l. nam quod liquide. de penu leg. Itē ꝛ qr talia aialia ꝓ tunc videntur pars currus. ar. l. peculium. §. quadrige. de leg. iij. Sed ꝯtrariū verꝰ est quia nō sunt pars currus. ꝛ qr aliud est in quadriga: qđ est notādum collectiuum consistens ex pluribus nec est eius accessio cum alterum sine altero stare possit. Quinimo hic de odio agitur ibi de fauore: ergo strictius agi dꝫ. c. odia. de regu. iur. lib. vi. et ita determinat Salice. in. d. l. iij. C. de nautico feno.
13 ¶ † Duodecimo quero si statutum dicit q extrahens farinam perdat illam an intelligatur etiam de sacco cum quo farina portatur extra territorium. Rñ. q non scđm Bald. in dicta. l. iij. C. de nau. feno. qđ not. ad multa. ¶ Decimotertio quero quid si dicit statutū q extrahens farinam perdat animal vel nauim nec aliqđ dicit de scapha vel pullo animali an scapha vel pullꝰ publicētur. Respōdeo quod non quia statutum penale et odiosum non debet extendi scđm Bald. in. d. l. iij. de nau. et feno. In legato vero animalis vel nauis etiam puto non venire scapham vel pullum. ar. l. legatis. §. ouibus. de leg. iij. vbi ouibus legatis nō veniunt agni nisi cōsuetudo sit in cōtrarium q agni intelligant oues vt quando tonsi sunt: vt ibi per Bart. ꝛ in. l. cum quid. in. j. col. ff. si cer. pet. adde casum. l. vacce. de euicti. ꝛ Bar. in. l. si qđ ex pamphila. de lega. ij. et in. l. si vt certo. §. vsqꝫ adeo. ff. commo. que omnia tene menti.
14 ¶ † Decimoquarto quero an dicatur fraudare gabellam is qui transit cum mercibus sine bulleta per viam non rectam sed inusitatam. Rñ. q sic per. l. qui fiscales. ꝛ ibi Bart. C. de nauicu. lib. xj. et. l. iij. ꝛ ibi Bal. ꝛ Sali. C. de nau. feno. et Barto. in. l. si presidibus. C. de cursu pub. lib. xij. facit. l. si quis. eo. titu. et. ff. de excu. tuto. l. non solet. §. annus et argu. in dicta. l. iij. ꝛ quod no. per glo. in. l. cos. §. fi. ff de fal. Item tenet Bal. in dicta. l. iij. vbi dicit idem in portante res prohibitas extrahi. et tenet Bald in. l. j. iij. col. C. de edil. edic. ꝛ in. l. cum ante. C. de dona. ante nupt. sed limita verum esse nisi iusta causa motus quis iuerit per viam inusitatam ꝛ non rectam: puta quia via recta erat ab aquis inundata: vel a latrunculis occupata vel hostibus ar. l. ij. §. si quis tamen. ff. si quis cau. l. imo. de lib. causa. l. cesar. ff. de pul. sm. Salic. singulariter in. d. l. iij. in fi. ¶ Item verum etiam si repertum in loco suspecto ꝛ inusitato peniteat quia non est amplius liber ꝛ in suo arbitrio postꝙ captus est sm Flo. not. in. l. arboribus. §. idem tractat. ff. de vsufru. ꝛ Bal. in. l. si fugitiui. C. de seruis fugi. ꝛ Io. an. in addi. Specul. de consti. §. j. ver. sed incidit. sed si sponte peniteat quia reuertebatur cum fuit deprehensus nō tenetur ad penam: secus si requiescebat forte in tugurio vel capana cum animalibus ꝛ rebus prohibitis extrahi forte propter pluuiam: quia non creditur ei q penituerit sine

alijs indicijs ꝭm Joan.and.singu.in.d. addi.quod no.quia nemo alius dicit de legistis ꝙ ego viderim:et est quotidianum et vtile. ¶Item verũ etiam si extractio nondũ sit consummata.qꝛ sufficit esse repertum in via non recta licet nondum exierit de territorio vt per Albe.de rosa.in tracta.statutorum.ij.parte.iij.q.ꝛ Bart.in.d.l.qui fiscales.quod est verum si statutum dicat de extrahẽte:ita ꝙ loquatur per verbũ presentis temporis vel preteriti impfecti. Secus si per verbum preteriti pfecti:puta extraxerit.quia tunc statutũ non habet locum sed requiritur actus perfectus et consummatus ꝭm Bald.ꝛ Jac.bu.in.l.si quis non dicam rapere.ij.col.C.de epis.ꝛ cleri.ꝛ in.l.si fugitiui.ij.colum.C.de seruis fugi.ꝛ in.d.l.iij.ꝛ ibi Sali.C.de nau.feno.vbi etiã doc.moder.ꝛ tenet Ang.in d.§.idẽ tractat.ꝛ infra dicet.ꝛ idẽ tenet Bal.ꝛ Alex.de imo.in.l.qui rome.§.callimachus.de ver.oblig.vbi etiam no.ꝙ dicitur pficisci etiã qui arripit iter.vt ibi per Ange.illud tñ not.ꝙ tunc est mitior pena imponenda.s.arbitraria ꝭm Bal.in.d.l.si quis non dicã.ꝛ in.d.l.si fugitiui:vel dimidia pena eius que a statuto sit imposita pactu ꝯsummato ꝭm Bal.signãter in.d.l.iij.de nau.feno. Sꝫ fuit originale dictum Specu.quẽ Bal. non allegat in titu.de consti.§.j.ver.pone ergo statutum ꝛc.ibi dicit tamen ꝙ pena debet mitigari vt si pena sit dupli simplum amittat si simpli tunc medietatem:ꝛ hanc doctrinam tradit etiã Sali. in.l.j.ver.ex predictis infero ꝛc.C.de rapto.virgi.quod not.perpetuo qꝛ pauci sciũt ꝛ est quotidianũ. ¶Circa predicta vero bene aduertas tu iudex gabellarum ꝙ si repertus in via nõ recta cum rebus prohibitis cõfiteatur se velle extrahere pena cõmittitur: vt.ṡ.diximꝰ. si vero neget dicẽs se portare ad domũ suam vel ad vicinum vel ad molendinũ cum portat frumentum debet inspici: an per illam viam vltra locum in quo repertus est sit domus sua vel domus vicini qui idẽ fateatur non si negat vel si sit molendinum vt tunc excusetur alꝭ secus ꝭm Jo.an.no.in addi.spec.de ꝯsti. §.j.versi.sed incidit hec questio.et tenet Sali.in.d.l.iij.que non alleg.Joan.an. ¶Et subdit Sali.ꝙ etiam conuincitur fraude si pbetur per testes quibus ipse dixerit se velle extrahere contra deuetũ vel per alias coniecturas ex qualitate personarum ꝛ rerum ex arbi.iudi.quod bene no.ꝛ idẽ tenet Flo.in.d.§.idem tractat.ꝛ Bal.in.d.l.si fugitiui. ¶Idem dicendum est quando quis reperitur in loco suspecto vt in littore maris cum rebus prohibitis extrahi in frumento vel grassia ꝭm Bal.no.in.l.non quia.C.que res ven.non pos. Et ideo Flor.vbi.ṡ.dicit esse puniendum illum qui reperitur in limine territorij vel in territorio vici no per custodes deueti:quod etiam tenet Bal.in dicta.l.si fugitiui. Sed idem Bal.in.l.cũ ante.C.de pena.ante nupt. dicit quod repertus in via non tenetur tanq̃ extrahens quia actus non est cõsummatus quod requirit in statutis ꝛ propterea ibidem dicit ꝙ statutum de accedente cum armata ad domum alicuius habet locum nõ in eo qui in itinere repertus est sed ad domum nondum appulit.quod etiam tene mẽti. ¶Illud etiam no.ꝙ si reperitur quis in loco nõ suspecto sed in via recta credendum:est eius iuramento quod nõ portet contra deductum ꝭm Bal.ꝛ.d.l.si quis non dicam rapere.iij.col.C.de epi.ꝛ cle.per.l.j. C.de iti.custo.li.xij. ¶Cautela tñ est ꝭm Bar.in.d.l.j.ꝙ volens portare frumentum vel alias res prohibitas vadat ad officiales custodie ꝛ eis notificet locum ad quem iturus est cum frumento ꝛ tũc tutus erit vt de extractione accusari nõ possit quod bene no.pro bãnimẽtis que quotidie fiunt in ciuitate nostra ꝙ nullus vadat cum frumento ad molendina sine bulleta officialis. Postremo scire debes quod statutũ permittens ferri victualia per vias rectas intelligitur si tute sunt scḋm Alber.de rosa.in opere statu.j.parte.lvij.q.et Bar.cepo.in.l.iij. viij.colum.ff.de verb.signi.quod est notandum. 15 ¶†Decimoquinto quero an gabellarius teneatur interpellare trãseũtes cũ mercibꝰ ꝙ soluãt gab.rñ.ꝙ nõ sed q̃ transit debet soluere etiã nõ inter=

pellatus: q scire dz se teneri ad solutio-
nem gabel. casus est no. in. l. fi. §. diui. j. ⁊
ibi Bar. ⁊ doc. ff. de pub. qd verum si ga
bellarius reperiatur tunc in loco als
transiens non est in culpa ẜm Alexã. de
imo. in consi. clxxj. ij. parte in primo du-
bio. ⁊ in. j. col. ⁊ dixi. s. ij. q. qd no. etiã pro
his qui trãseũtes cum non inueniãt ga
bellariũ in loco passagij dimittunt pecu
niam in fenestra domus vel sub lapide
vt eam gabellarius reuersus inueniat:
quia sic ostẽditur eum nõ habuisse ani-
mum fraudandi passagium prout quan
doq vidi obseruari de facto. ¶ Decimo
sexto quero quid si minor non soluat ga
5 bel. vide. s. xvij. pte. xxij. q. ¶ † Decimo-
septimo quero an dicitur fraudasse ga
bellã is qui in via repertus non est pas
sus se perscrutari a gabellario. respon.
q non debet aut de sola resistentia pu
niri. l. iij. ⁊ ibi Bart. C. de cur. pub. li. xij. ⁊
7 hoc sepe de facto contingit. ¶ † Decimo
octauo quero an fraudans gabel. capi
possit pro represalijs. respon. q sic quia
soluens gab. non posset capi occasione
represaliarum ẜm Bald. in. c. j. que sint
rega. in vsi. feu. post Odof. in auten. ha-
bita. C. ne filius pro patre. ⁊ Bart. cepo.
in. l. eum qui vectigal. vlti. col. de verbo.
signi. ¶ Decimonono quero statuto ca
uetur q venditor non soluens gab. non
possit petere pretium. vtrum emptori
rem petenti contra vẽditorem possit vẽ
ditor excipere de pretio non soluto. Rñ.
q sic: quia statutum excludẽs a petitio-
ne pretij non excludit ab excipiendo q
pretium soluatur quia per statutũ non
tollitur equitas naturalis que est q qs
non habeat rem ⁊ pretium. Itẽ quedam
denegantur agendo que non denegan
tur excipiendo. ff. de in ius vocan. l. liber
tus. de bo. libe. l. qui cum maior. §. liber-
tus. ita Bal. ⁊ Sali. in. l. si C. de pericu. ⁊
cõmo. rei. ven. contra Barto. in. l. bona fi
des. ff. de acti. emp. Et subdit ibi Salic.
q dictum statutum haberet locũ qñ vẽ-
ditor rem tradidisset emptor: quia vo-
lens petere pretium non audiretur pro
pter obstaculum statuti ex capite frau-
date gab. vel haberet locum si rem non
tradidisset sed rem offerret et pretium
peteret quia tunc posset opponi contra
eum de statuto ⁊ de gab. non soluta. qñ
etiaz infert ibi Sali. singulariter quod
statutum repellens bãnitum a iudicio
vt non audiatur si bãnitus vendat rem
suam obstabit ei pretium petẽti: sed nõ
tenetur tradere rem nisi pretium per-
soluat: quod est no. dignum. ¶ Et facit
quod tenet Bald. in. l. peremptorias. vj
colum. C. senten. rescin. non pos. vbi dicit
exceptionem dari bannito cui ex forma
statuti actio denegetur quod est verum
in ciuilibus. nam in criminalibus omni-
no repelletur ẜm Barto. in. l. j. §. subla-
ta. ff. ad treb. adde quod dixi. s. de gab.
iudi. vel litis in fine. ⁊ quod dicemus. j.
18 in. q. sequen. ¶ † Uigesimo quero vtruz
statutum disponens non audiri in iudi
cio tam ciuili q criminali eum qui non
soluit sed fraudat gabellas habeat lo-
cum etiam in criminalibus vt pro eo ad
sui iniuriam puniendam nõ possit iudex
inquirere ex officio contra offendentem
⁊ videtur q non: sed possit iudex inqui-
rere. ar. l. ij. §. vsq adeo. ff. de iniur. item
⁊ quia cui denegatur actio etiam p sta-
tutum non denegatur officium iudi. ẜm
glo. docto. ⁊ Ange. are. insti. de actio. in
prin. ⁊ Barto. cepo. in. l. verbum oporte-
bit. de verb. significa. in. §. actionis. Jo.
de pra. in. l. sed ⁊ hec. §. nõ solum. ff. de p-
cura. facit quod no. per Bar. in. l. ij. §. et
parui. ff. quod vi aut clam. sed cõtrariũ
est verius ẜm Barto. no. in. l. non solum
§. q̃q̃. ff. de iniur. ⁊ in. l. quesitum. de in
ius vocan. Bal. in. l. j. C. si a nõ compe. iu-
di. ⁊ in. l. cum mulier. antepenul. colum.
ff. sol. mat. vbi vide omnino ⁊ q per bar.
in. l. j. §. sublata. ff. ad treb. ⁊ in. l. j. §. qd
autem. ff. de alcato. ⁊ in suo cõsilio a do-
mino Cy. ⁊c. ⁊ Jaco. bu. in. l. que adulte-
rium. C. de adulte. ⁊ Bald. in. l. j. §. offili9
ff. ne quis eum qui in ius vocã. est vi exi.
et in. l. falsi. C. de falsis. ⁊ ibi Ang. ⁊ in. c.
domino guerram hic fi. lex cotra. ⁊ An-
ge. in. l. si vacãtia ad fi. C. de bo. vacã. li.
x. ⁊ in. l. iurisgentium. §. si paciscar. ff. de
pac. ⁊ in. l. j. de his q̃ sunt sui vel alie. iur.
⁊ in. d. §. q̃q̃. vbi plenius p Alex. de imo.
et Sali. in dicta. l. falsi. ⁊ Petrus de an-
cha. in. c. nulli. de accu. in distingue vt p

Bal.in.d.l.cū mulier.ꝛ Ang.in.d.l.falsi. adde Bar.in.l.transigētiū.C.de trāsa.et in.l.inter oēs.§.recte.de furtis.ꝛ p bal. in.l.si quis in hoc genus.de epis ꝛ clericis.et in.l.non dubium.vlti.q.C.de legi. ¶ Et in proposito non omittas ꝙ si adulteretur vxor non soluentis collectas vel gab.potest inquiri cōtra adulteriū etiam stante statuto ꝙ nō audiatur is qui gab.vel collectam nō soluit qꝛ talis remissio pene non pōt fieri per pactū.l. transigere.C.de trāsa.ergo nec per statutum ꝑm Bald.in.d.l.nō dubium. post Jac.de bel.in sua.q.statuto cauetur ꝛc. Quinimo etiam si statutū diceret bānitum posse impune offendi non possent offendi per modū adulterij per tert.in auẗ.de lenoni.§.j.Ratio est qꝛ per adulterium nō iniuriatur solus maritus sed affines ꝛ res publica.ar.l.j.§.vsqꝫ adeo. ꝛ.l.ij.cum ibi not.ff.de iniur.ꝛ ita tenet Alex.in.d.§.quāqꝫ.vbi vide ꝛ tene mēti

19 perpetuo. ¶ † Uigesimoprimo quero an forēsis intrans ad portam ciuitatis cū rebus de quibus sit soluenda gab.si eas nō presentat gabellarijs dicaẗ fraudem cōmittere.Rñ.ꝙ sic qꝛ videẗ facere cōtra consuetudinē generalē que est qꝺ vbiqꝫ soluatur gab.ꝑm Bald.nota.in.l. leges in fin.la tertia.C.de legi.vbi dicit verum nisi gab.esset noua et inusitata. Adde.š.qui te.ad gab.v.q.j.co.q.xxviij.

20 ꝛ no. ¶ † Uigesimosecūdo quero an contra fraudantē.i.nō soluentem gab.ferri possit sententia diffinitiua lite non cōtest.Respon.quod sic.arg.l.ij.ꝑm Guil. de cu.Barto.ꝛ Bal.in.c.vbi quis decur. vbi habeẗ de obligato ad publicas functiones.alij casus multi sunt in quibus vꝫ sententia lite nō contest.vꝫ quando pōt de plano procede.ꝑm Jnn.in.c.olim. de accus.ꝛ Lafran.brix.in cle.sepe.ver. de plano.de ver.signi.Jtē in causa vsuraria decimali ꝛ beneficiali ꝑm Lafrā. ibidē doc. ¶ Jtē quando est questio iuris ꝑm Jnno.in.c.cum inter.de cōsue.et Lafran.vbi supra. Jtē in causa resti.in integ.vel cum agitur officio iudi.contra absentem secundum Jnno.in.c.dudum. de elec.ꝛ Ange.in.l.fi.§.illud.C.de temp. app.in auẗ.si omnes.et ibi Bartol.C.si vt se ab here.absti.ꝛ ibi Cyn.barto.in.l. in cen.§.causa.ff.de mino.quē etiam vide in.l.diuus.in fi.de restitu.in integ.ꝛ in.l. ab hostibus.§.sed quod simpliciter.ff.ex qui.cau.maio. ¶ Jtē in causa appellationis nisi vtraqꝫ pars sit presens.d.l. fi.§.illud.ꝛ ibi doct.Barto.bal.ꝛ Ange. ꝛ Bar.in.d.§.sed qꝺ simpliciter.viij.col. vide in.c.per tuas.et ibi doct.de appel. quod sufficit lite contest.facta in causa principali.ꝛ tenet Bal.in rub.C.de vsu. ꝛ fruc.leg.et in auẗ.hodie.de iura.calū. vbi dicit non requiri parte contumace per.c.interposita.in fi.de appel.ꝛ Bald. in marga.ver.lite contesta.ver.iiij.et in auẗ.qua in prouincia.C.vbi de cri.agi opor.ꝛ in.l.ita demum.C.de procur.domini de rota in decisi.viij.fuit dubitatum ꝛc.in nouis.tenet lit.contest.requiri in appellatione a diffinitiua vtraqꝫ parte presente secus altera absente.et idē tenet in decisi.cccclxv.sed in decisi. cccclxx.Audito ꝛc.tenet eam requiri si in cā principali fuit omissa vide Oldra. consi.xij.ꝛ in Specu.de lit.contesta.§.ij. ver.sed cum in causa.ꝛ de libel.concept. §.nunc dicēdum,versic.sed nunquid in causa quod requiritur ꝛ vide no.in.c.ij. de iura.calū.in princip.in.vj. ¶ Jn appellatione vero ab interlocutoria semper requiritur etiam si pars sit contumax.secundum Rotam in.d.decisi.cccclvj.alias.cccclxx.ꝛ Abb.in.c.raynaldus ix.colum.de testa.vide Bartol.in.l.eius qui.de appella.reci.ꝛ in Specu.de offi. om.iudi.§.vj.versiculo.j.et recus.§.vj.et Philip.ꝛ docto.in.d.c.per tuas.ꝛ in.d.c. interposita. ¶ Jtem et quando non est satis consultum per primum ꝛ secundū decretum secundum Barto.in.l.fin.vbi pup.edu.debe.et in dicta auẗ.si omnes vt quando petitur liberatio cessio vel cessatio instrumenti ꝑm Bar.ibi.et in.l. penul.§.j.C.ad trebe.ꝛ in.l.si finita.§.iulia.de dam.infec.ꝛ Bal.in Spec.de primo ꝛ secūdo decreto.ver.vbi non cadit. ¶ Jtē in causa beneficiali cōtra contumaces.c.j.ꝛ ibi doc.de eo qui mit.in pos. causa rei seruan.in.vj. ¶ Jtem in causa querele ꝑm Bar.in.d.auẗ.si omnes. ¶ Jtem in notorijs cōtra absentem ꝑm

Bal.in Spe.de.de noto.cri.versic.in notorijs.¶ Item contra prelatum dilapidatorem bonorum ecclesie fm Inno.in c.cum ex officij.de prescrip.et Ludo.po. in sing.ver.sententia diffinitiua.¶ Item in iudicio fini.regun.cōtra cōtumacem fm Bar.cōtra glo.in.l.si quis super.C. fini.regun.sed Bal.ibi tenet cōtra Bar. ⁊ idem doc.in.c.qui incidente.de pscrip. ¶ Item in casu.auf.qua in prouincia vbi de cri.agi opor.fm Bar.ibi.¶ Itē in odium actoris fm Barto.in auf.qui semel.C.quō ⁊ qñ iudex.¶ Sed an in causa rei criminali vide Barto.in.d.l.fin.ff. vbi pub.edu.debe.et de hoc articulo vide per Bal.plene in.l.incerti.C.de interdic.et per Bart.in.l.iiij.§.hoc autem vij.q.de dam.infec.⁊ in cle.dispendiosam de iudi.et in Specu.de citatio.§.iij.⁊ de iurisdi.om.iudi.§.fi.versi.vj.et de teste. §.nunc tractemus.¶ Et adde q nec requiritur lit.contesta.in causa electionis vel confirmationis.d.clemen.sepe.⁊ clementina dispendiosam ⁊ doc.contra gl. in.c.ad probandū.de re iudi.¶ Item nec in causa resti.in integ.propter lapsum fataliū fm Rotā in decisi.ix.Si petatur in no.¶ Item nec in causa resti.in integr. ad appellandū fm Rotā in decisi.xlvij. in restitutione in not.¶ Item nec competitur declari quem incidisse in excōicationem late sententie pro iniectione manus in clericū vel simili fm Rotam in decisi.lvij.si petitur in not.¶ Item nec requiritur in inquisitione de persona p mouendi fm Cardi.in cle.j.iiij.q.de cōcess.preben.¶ Item nec in causa nullitatis sententie secundum Bald.in Spec. de lit.contesta.versi.fina.⁊ ibi p Spec. §.penulti.versi.qui de causa.⁊ ibi Ioā. and.⁊ Bal.in Spe.de sententia.versi.cā nullitatis.⁊ Oldr.consi.xij.quod verum est si est notoria fm Rotā in decisi.cccxliij. fuit dubitatū ⁊c.⁊ Abb.sicu.in.c.auditis.de procur.¶ Item verum nisi nullitas principaliter deducatur per viam actionis vt in Specu.de libel.concep.§. x.ver.penul.⁊ Car.in cle.j.xviij.q.de re iudi.secus si per viā acceptionis Spec. eo.titu.§.v.ver.quid de causa.¶ Item in causis nullitatis testamenti in quas

non speratur diffinitiua sententia fm Bald.in.l.j.penulti.col.C.de ordi.cogni. ¶ Item nec quando tertius comparet pro interesse suo ad causam fm Innoc. in.c.cum super.de re iudi.¶ Item nec in causa in qua non sit certus aduersarius secundum Bald.et Ange.in.l.quinquaginta.de excu.tuto.et Barto.in.l.fi.vbi pupi.edu.debe.¶ Item nec in causa in qua ex forma statuti potest procedi sine scriptura secundum Ange.in auten.vt iudi.sine quoquo suffra.§.necessitatem. ¶ Item nec in publicatione instrumentorum vel testium fm Bald.in.l.in publicati.j.col.C.de testamen.¶ Item nec inquisitione generali scdm Abba.in.c. cum i.et a.de re iudi.et Alexan.de imo. in.l.ab hostibus.ff.ex quibus cau.maio. ¶ Item nec in causis bonorum.poss. quando non contradictor.alias sic fm Baldum in.l.pendente.C.de bono.posses.scdm tabu.et in.l.fi.vj.q.C.de edicto diui adri.tol.vide Cardi.in clemen. iiij.de iudi.contra glo.in.c.per venerabilem.§.preterea.qui filij sint legitimi. ¶ Item nec in causa in qua persona rei non est necessaria secundum Bald.in d.l.fi.vj.q.¶ Item in eis breuibus et paruis in Specu.de lite contesta.§.penulti.versicu.quid de breuibus.¶ Item nec contra eum qui non soluit collectas l.ij.C.vbi quis de.¶ Item nec in causa illegitimitatis vt in Specu.de sententia §.vj.versicu.si autem.¶ Item nec in pbatione fame secundum Cardi.in clemen.j.vij.questio.de offic.ordi.¶ Item nec super examinatiōe testium ad perpetuam rei memoriam que fit officio iudic.secundum Bal.in auten.si quis.C. de testi.¶ Item super officio iudicis implorato pro tutore dando in Specu.de officio om.iudi.§.secundo.versicu.porro. ¶ Item nec super officio iudi.incidenter intentato secus si principaliter secundum doct.in.c.accedens.vt lite non contesta.et in.c.fin.de offi.iudi.et in.l.j. §.de qua.ff.de postu.et glo.in.l.pomponius.de mino.ciui.⁊ in auten.si omnes. C.si vt se ab heredi.absti.⁊ in spe.de offi. iudi.§.j.⁊.ij.§.vj.et Alexan.de imo.in.d. l.ab hostibus.⁊ in.l.ij.§.si publico.ff.de

adulte. Nunc ad materiam redeamus.
21 ¶ † Uigesimotertio quero quomodo intelligatur statutum quod fraudans vel non soluens gabel. non audiatur. Respondeo quod intelligitur scilicet tam in foro seculari quam ecclesia. secundum Bal. in.c.j.§.si quis per.v.colu.si de feu.fue. contro.in vsi.feud. ¶ Uigesimoquarto quero an ad obuiandum fraudibus possit gabellarius interesse mensurationibus rerum venditarum puta olei frumenti vel vini et venditionibus rerum. respon. quod sic.l.si quis.et ibi Bald.C.
22 de vecti.et commis. ¶ † Uigesimoquinto quero an dicatur fraudare gabellam vini qui vendit acetum vel aquatitiu. Respon. quod no vt consuluit dominus Simon siculus in cosil. statuto cauetur quod vendens vinum per.l.si quis vinum.ff.de vino tri.et oleo leg.et dixi.s.de gab.rerum inanimatarum.xvij.qstio.
23 ¶ † Uigesimosexto quero si gabellarius inueniat mulum oneratum mercibus euntem sine ductore vel mulione vltra terminum vel in via non recta an possit illum arripere et confiscare tanquam inciderit in comissum. respon. quod no quia posset esse quod mulus aufugerit patrono inuito. vnde sit cautus iudex inquirens vt asserat in inquisitione quod mulio cum ducebat alias inquisitio no cocludit intentionem gabellarij. casus est no. et ibi Barto.et doc.in.l.fi.§.seru.ff.de publica. animal enim cu sensu careat non potest dici dolo versari nec per iniuria damnu dare vt in specu.de iureiuran.et da.da-
24 to.§.ij. quod not. ¶ † Uigesimoseptimo quero de pulchra.q.dicit statutu quod animal cu quo merces extrahitur sine solutione gab. publicetur an si pluries cu eodem mulo vel asello quis extraxerit res vetitas non soluta gabel. debeat ide animal pluries publicari. rn. quod non quia in eadem re no possunt cocurrere plures cause lucratiue sm Bar.sing.in l.meuius.§.duobus.de lega.ij.in fin. sed fiscus in penis dicit habere causam lucratiuam.vt ibi.et tenet Bar.in.l.j.ff.sol. mat. ¶ Ex quo alias dicitur quod fiscus no venit in tributum cu creditoribus delinquentis habentibus causam onerosam.C.in penis fisc.credi prefer.lib.x.et ibi Barto.l.j.et gloss.in.l.rescriptum.ff.de pact.per.l.fin.§.licentiam.C.de iur.deli. ¶ Ad idem facit quia in speciebus no cadit duplicatio pene sm Bar.in.d.§.duobus.pe.col.et in.l.lucius.§.impubere.de leg.ij.et in.l.fideico.§.si quis.x.de leg.iij. et in.l.vulgaris.ff.de fur.et Bal.in.l.j.vlt. col.C.de sen.que sine cer.qtitate.pfe.et Bald. Raf.et Imol.in.l.ex facto.§.j.ff.de vulg.et pupil. coclude ergo dictu animal semel tantu confiscari debere: quod not. ¶ Uigesimooctauo quero an transeuntes per territoriu alienum cu mercibus teneatur explorare de gab. si soluatur vel no. respon. quod sic. imo non explorare culpa est sm Bal.in.l.iij.C.de nau.feno. qui dicit ppterea non excusari traseuntem etiam ignarum: quia fuit in culpa si no explorauit. quod no. et adde quod dixi.s.q. xxj.et in tit.qui tene.ad gab.q.v.et.j.xxi.
25 q.et.s.eo.in.ij.q.vbi vide. ¶ † Uigesimonono quero an gabellarijs sint assignade res que portantur a transeuntibus. Respondeo quod sic etia si sunt tales de quibus non debeat solui gabella. casus est no.et ibi doc.in.l.fi.§.diuus.ff.de publi.et Cardi.zaba.in cle.fin.iij.q.de censibus. ¶ Et Bar.in.d.§.infert ad questione de scholare portante libros a gabellis exemptos per.l.vniuersi.et ibi Salic.C.de vec.et commis. quod si vadat sine bulleta no incidant in comissum libri quos defert: sed quia in cotrarium est.l.fi.§.quoties eode.titu.ibi distinguit quod aut quis portat ea de quibus liquet gabellario quod solui non debet gabel. quia iam soluta sit et tunc non debet peti bulleta.d.§.diuus. Aut gabellario no liquet vt quod quis portet causa sui vsus et tunc debet peti bulleta. vnde cum ei non constet eu esse scholarem debet petere bulletam alias libri incidunt in commissum. et ita loquitur dicto.§.quoties. secus si esset res ex qua non deberet solui gabella ex forma statuti quia tunc bulleta non est petenda et res non possunt incidere in commissum secundum Bartol.et doct. ¶ Ex his infert ibi Bartol. ad questionem de sindico vt debeat denuntiare maleficia etia impunibilia de qua ibi p

Bart.ꝛ Jo.de imo.et per Bar.et Ludo. in.l.si quis in graui.§.si nisi itus.ff.ad sille.et i n.l.j.§.qui denuntiationem. pe. q.ff.ad turpi.l.et Bal.in Specu.de accu. ver.sed an teneatur ꝛ in.l.ij.ꝛ ibi Ange. C.vt nemo priua.et in.l.data.C.qui ac- cusa.non pos.et Salice.in.l.ea quidem. eo.tit.ꝛ Ange.aretin tracta.maleficio. versi.ad denuntiat. ¶ Quid autem si oriatur questio inter gabellarium ꝛ cle ricum vel scholarem ꝙ non sit clericus vel ꝙ res non sint ei⁹ vel ꝙ res sint mer cantiles.vide per glo.et Cardina.in.d. clemen.fina.iiij.et.v.q.de censibus.ꝛ di- ximus supra.vij.parte.vij.q.vbi vide.

6 ¶ † Trigesimo quero si vnus sociorum portat rem communem cum altero et gabellam non soluit an incidat in com- missum pro parte socij inscij. Respondeo ꝙ non sed pro parte fraudantis tantũ l.fraudanti.§.j.ff.de publi.et ibi docto. et Barto.quod facit ad.q.de extrahen te rem communem prohibitam extrahi vt tantum pars sua publicetur. ¶ Idez si res sunt plures que possunt separari: nam solummodo res fraudatoris inci dunt in cõmissum non res sociorum in- sciorum: secus tamen si ꝛ ipsi sciant.l.si publicanus.§.j.et.l.coré.§.dominus eo. titu.et tenet Ange.de periglis in.d.l. fraudati vbi Bart.infert ad.q.de here dib⁹ emphyteote.vt altero canonẽ non soluente pars eius sola ad ecclesiam re uertatur:sed contrarium firmat ibi post glo.in.l.communi diuidun.ff.communi di uidun.et tenet Barto. Ange.et Bal- dus in.l.si necessarias.§.si vnus.ff.de pigno.act.et Ange.in.l.si seruus.§.si plurium si quis can.et in Specu.loca. §.nunc aliqua ver si.xxxij.et versicu. lxxj.vbi addit ꝙ vnus priuat⁹ iure suo culpa socij agit ꝯtra alterũ ad interesse iudicio fami.her.qđ est notãdũ ad.q.de gab.vt si res sit cõis ꝛ indiuisibilis q̃ in- ciderit in commissum culpa vnius socij gabellario cedat tota sed socius frau- dãs teneatur socio inscio ad interesse ꝓ parte illius.Et de predicta.q.emphy- teosis vide etiam Bal.in.l.j.§.j.iiij.colũ. C.de cadu.tollen.et Joan.de imo.in.c. potuit,de loca,vbi etiam Alexan,de ne- mo.versi.ꝛ ex predictis ꝛ per Lafran.in tractatu de arbit.vij.parte.ix.questio. Joan.de porto.in.l.v.§.fi.et.§.cato. de verborum obligatio. ¶ Et adde secus esse dicendum si a principio fuerũt duo emphyteote:quia vnius cessatio nocet sibi tantum in parte sua et non socio se- cundum docto.et Barto.in.d.l.fraudati.in fin.et Bald.in.l.j.§.in primo.C.de cadu.tollen.ꝛ in addi.Spe.de loca.ver- sicu.si duobus. ¶ Et subdit Barto.in.d. l.fraudati quod si sunt duo emphyteo- te vnius fundi quorum quilibet quoli- bet anno debet soluere duos denarios si vnus soluit duos den.tam in primo ꝙ̃ in secundo anno et alter non ꝙ ista particularis solutio ꝓdest socio qui non soluit.ꝛ habet̃ ac si pro vno anno soluti essent quatuor denarij inter vtrunqꝫ emphiteotã ꝛ sic solutio vnius pro secun do anno,facta iungitur cuz solutione ꝓ primo anno in fauorez socij qui non sol- uit vt res non reuertatur et in commis- sum non incidat:quod est singulariter notandum.Sed intellige ẜm Ange.de periglis verum esse si simpliciter fuit fa cta solutio secus vero si specifice pro pri mo anno ꝛ pro secundo vt videtur senti- re ꝛ Bald.in.l.solennibus.C.de rei vẽdi. dum dicit non referre a quo solutus sit canon.et ibi idem dicit in feudatario quod not. ¶ Sed quid si vnus heredũ soluit totuz canonem. Respondeo quod emphyteosis non reuertitur sed socius a socio repetit partem canonis per euz soluti secundum Joan.and.de imo.in d.c.potuit.versicu.ex predictis quod nota.

27 ¶ † Trigesimoprimo quero an statutum de fraudantibus pecunias communis habeat locum in fraudante gabellas a cõmunitate vel fisco vendi- tas priuate persone. Respondeo ꝙ non quia mutatione personarum mutãtur priuilegia ẜm Pet.de ancha.consilio. In xp̃i noĩe amen eiusqꝫ matris ꝛc.qđ etiam subscripsit do.Anto.de but.que consilia originalia sub sigillis ego vi- di. ¶ Et ex hoc ego in ciuitate phani de terminaui ꝙ statutum de fauore ꝓstan- do per officiales ad exigendas pecu- nias communis non habet locum ꝓ ga

bellis vēditis per cōmunitatem ad instantiam emptoris earum contra debitores gabellarum: sed solum contra ipsum emptorem ad instantiam cōmunitatis volentis exigere pretium earū
28 quod no. ¶ † Trigesimosecundo quero & penultimo an mulier que denuntiauit fraudatorem gabelle possit esse testis p gabellario accusatore cōtra fraudantem. respondeo q sic vt in terminis cōsuluit Sali. in consilio. In nomine domini amen casus talis ponitur cauetur in paucis datij vini &c. & in l. ea quidem. C. de accusa. Bal. vero tenuit contrarium in consilio. In nomine dñi amen. an mulier admittatur ad denunciandum. Tu potes concordare opi. a simili quod dicitur in sindico denuntiante maleficium vt possit a iudice inquirente ex officio recipi in testem super maleficio non quando proceditur super eius denuntia. fm Bar. in l. diuus. de custo. reo. per. c. licet hely. de simo. et Salic. in d. l. ea quidē. xiij. q. et Ang. de imo. in l. q̄ bona. §. damni. de dam. infec. & Ang. areti. in opere maleficiorum ver. ad denūciau. vj. colū. Bar. vero in. l. j. §. cura. de offi. prefec. vt dicit sindico credi ad inquirendū nō ad condemnādum: licet Spe. titu. de accusa. §. j. in fi. dicat sindico credi nisi contrarium probet denuntiatus.
29 ¶ † Trigesimotertio et vltimo quero si mercator assignauit gabellario tres petias panni lane & vnam lini & de his petijt fieri sibi bulletā extrahēdi de ciuitate: & gabellarius fecit bulletā de petijs pāni lane tantū an petia pāni lini omissa inciderit in cōmissum. respondeo q nō: qz error in scriptura gabellarij commissus non debet nocere mercatori bona fide versato: & que assignauit etiam petiam panni lini. vt consuluit notanter Alexan. de imol. apud cesenam in consilio. ccxiij. secunda parte quod incipit. Redemptoris &c. Visis probationibus &c.

¶ Finit perutilis Tractatus de Gabellis seu de Vectigalibus per clarissimū J. V. doctorem dominum Joannē Bertachinum editus cum summarijs nunc primum adiectis.

¶ Excudebat Lugduni Benedictus Bonnyn sumptibus honesti viri Vincentij de Portonarijs de Tridino de monte Ferrato. Anno publice salutis. M. ccccc xxx. ij. Mensis Septēbris die. xvij.

Regestum.

A a B C D E F G. Omnes sunt quaterniones.